

رؤمان

بهرشت بی تو

ئەو دەمەی خەیان و راستی
یەکتەری لەئامیز دەگرن

نووسینی: محسین ئەمین

بہرہ رشت بی تو

به ههشت بئ تو
نووسینی: مووسین نهمین
نه خشه سازی ناوهوه و بهرگ : زهردهشت کاوانی

کتیبخانه‌ی حاجی قادری کۆبی

به‌رتوبه‌ری گشتی: محمد خضر احمد ۰۷۸۲۴۶۷۱۳۹۴ - ۰۷۵۰۴۶۷۱۳۹۴

به‌رتوبه‌ری هونه‌ری: موسته‌فا موحه‌مه‌د خضر

فه‌یسبووک: کتیبخانه‌ی حاجی قادری کۆبی / m.ktebxana

نه‌نیستگرام: کتیبخانه‌ی حاجی قادری کۆبی / m.ktebxana

لقی به‌که‌م: به‌رامبه‌ر ده‌رگای قه‌نآ - بازاری پۆشنبیری

لقی دووه‌م: چوار پیرانی شیخ محمود - به‌رامبه‌ر مزگه‌وتی محمود علافی

نه‌میل: mdmaktaba@gmail.com

بی‌واله: ۱۴۰۲۱

چاپی به‌که‌م: ۲۰۲۳ ز - ۱۴۴۴ ک

تیراژ: ۱۰۰۰

لرخ: ۵۰۰۰

لاپه‌ره: ۲۸۶

له‌به‌رتوبه‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتییه‌کان / هه‌ریمی کوردستان،
ژماره سپاردنی (۲۴۷) ی سالی (۲۰۲۳) ی پیدراوه.

بہشت بی تو

تھو دہمہی خہیال و راستی یہ کتری لہ نامیز دہ گرن

نووسینی

موحسین تھمین

عَنْ كَثِيرِ بْنِ مَرْثَدٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بهرشت بجا تو

خوای گه وره ده فهر مویت:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا
وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾

الروم (۲۱)

واتا: یه کیك له نیشانه و به لگه کانی تری ئه وه یه که ههر له
خوتان هاوسه ری بو دروست کردوون بو ئه وه ی ئارام بگرن له لایدا
و له نیوانتاندا خوشه ویستی و سۆز و میهره بانیی فه راهم هیئاوه،
به راستی ئا له و دیاردانه دا نیشانه و به لگه هه یه بو که سانیک که
بیر ده که نه وه و تیده فکرن.

بهرشت بى تق

به هار بوو، نيشتمان بۆنى گولە نيرگزي گرتبوو، شنەى شه مال
گژوگيائى قەدپالە كانى هينا بوويه سه ما كردن، به فر هەر وه كوو نه وهى
زۆر بيري چيا كانى كرد بىت توند توند چيا كانى له ناميز گرتبوو،
چريكهى مه لان و قاسپه قاسپى كهو جوانترين ناوازيك بوو كه
مروفي ناويتهى نهو سروشته جوانه ده كرد. ناويتهى نهو تابلويه جوانه
بوو بووم كه پهروه ردگار به گه وره يى خوى كيشابووى، له نه كاو
زهنگى مۆبايله كه م لييدا، كاتيک سه یرم كرد وا دكتور نارامه، كاتيک
مۆبايله كه م هه لگرت بۆ نه وهى وه لامى بده مه وه، من هيشتا هيچم
نه گوتبوو كه دكتور نارام گوتى: نه رى كا كه، نه وه تو له كوويت؟

منيش گوتم: سه ره تا سه لام، پاشان كه لام. به دهنگيدا ديار بوو
پيده كه نى، پاشان گوتى: السلام عليكم، باشيت نه ندازيار گيان،
نه گه ر نه رك نه بىت پيمان بليت ئيستا به ريزتان له چ شوينتيكن؟

منيش وه لامم دايه وه: وعليكم السلام، ئافه رين پۆله ئاوا، برا
گيان نه وه خه ريكم ده گه مه چۆمان، به هاوړيان بلى، يان سه یر
بكه بزانه له هيچمان كه م نييه له گه ل خۆم بيهينم؟ گويم لى بوو له
دووره وه كه سيك هاواری ده كرد ليمۆمان كه م هينا وه، كيلويهك يان
دوو كيلو ليمۆ بيته.

وتم: نه وه كييه؟

دكتور نارام: مايكرو فۆنه كه م كردو وه ته وه، هه مووان گوڤيان
ليته، نه وه ش هۆشهنگ بوو.

- باشه به سەر چاو، هیچی ترمان ناویت؟

- با.

- چ ماوه، بیلین تا دهرنه چووم.

- تو به سه لامه تی بگه یته لای نیمه.

ئه وهی به و پهری گرنگی پیدانه وه پی وتم، منیش وتم؛ پشتیوان به
خوا سه لامه تی ده بیت و نیوسه عاتی تر نابات من لای نیوهم، نهوهم
گوت و خوا حافیزیم لی کردن.

له گه ل هاور پیمانم کاتیک خویندنی زانکومان ته واو کرد، بریارمان
دا که نابیت له یه کتری دابیریین و گهر نه توانین ههفتانهش کتر
بینه وه، لانی کهم مانگی جاریک یه کتری ببینین و گه شتیک بکهین
راست بوو که به شه کانمان جیاواز بوو و ته نانهت کولیزه کانیشان
به لام دلان یه ک بوو، نهو چند ساله به جوریک ناوینته ی به کتری
بوو بووین، گهر که سیک نیمه ی نه ناسیبايه، ده یگوت نه وه کوری
یه ک کۆلان بوون و پیکه وه گه وره بوون. هاور پیکانم له نیواری
رۆژی سیشه ممه وه چوو بوون بو گومی (فیلاو)، به لام من
به هوی کاری زوری نهو کۆمپانیایه ی که لینی نه دازیار بووم
نه متوانی نهو کات له گه لیان بچم، بویه له رۆژی پینجشه مه وه
پاشنیوه رۆکه ی رۆیشتم بو لایان، پاش نه وه ی له دوکانیکی سر
جاده که لام دا هه ندیک میوه و دوو کیلو لیمۆم کپی و به ره و گومی
فیلاو ملی رینگاکه م گرته بهر. کاتیک گه ییشتم چاوینکم گنپا، پهری

بهشتی تو

بوو له خیمه‌ی خه‌لکی که هاتبوون بو گه‌شتکردن و پیاده‌ره‌وی،
له‌به‌رامبه‌ر کانیه‌ه که له‌سه‌ر گرده‌که‌وه نه‌و شوینه‌ی ئیستا ئالای
جوانی نیشتانیان لئ هه‌لکردوو هاوریکانم خیمه‌یان هه‌لداوو.
کاتیک گه‌یشتمه‌ لایان، پاش چاکمی و چونی و یه‌کترله‌باوه‌شکردن،
مه‌حوی وتی؛ تووخوا ده‌ره‌جه‌ یه‌ک شوینم نه‌گرتوو. وه‌لامم دایه‌وه.

- نافه‌رین، به‌راستی جوانترین و خوشترین و نارامترین جیگات
گرتوو. هه‌م گۆمه‌ که به‌ته‌واوته‌ی لیهان دیاره‌ و کانی و داره‌کانیش
به‌رامبه‌رمانن و خه‌لکیش زۆر لیهان نزیك نیی!

- نه‌ی چۆن، باوهر که به‌ته‌مای نه‌و ده‌ست و پهی سپییانه‌ بای،
ئیستا شوین نه‌بوو لئی دانیشین.

به‌موومان دامانه‌ قاقای پیکه‌نین.

به‌لین، که مامۆستای فیزی بوو، له‌ولاوه‌ به‌ تیله‌چاوئیک وتی؛
به‌لئ به‌لئ، گه‌ر ئیستا تو نه‌بایت، ده‌بوو له‌سه‌ر بۆنیتی سه‌یاره‌ی
خیمه‌مان هه‌لداباه.

دوو باره‌ هه‌موومان دامانه‌وه‌ له‌ قاقای پیکه‌نین.

خۆر ریگاکه‌ی شوهر کردبوو به‌وه‌ به‌ره‌و ئاوابوون و دوو که‌لی
نه‌و ئاگرانه‌ی که خه‌لکی بو ئاماده‌کردنی خوانی ئیواره‌ هه‌لیان
کردبوو په‌له‌هه‌و ریکه‌ی ده‌ستکردی له‌سه‌ر سه‌رمان دروست کردبوو.
بۆنی گوشتی برژاو ته‌واوی ناوچه‌که‌ی پر کردبوو، هه‌ستم ده‌کرد

بهره‌شست جزاؤر

زۆرم برسىيه، ناخر له بهر ئيره نيوه پوقش له كومپانيا شتىكى وام
نه خوارد.

پيم وتن: كورينه، زۆرم برسىيه!

هوشه‌نگ: خاره نه من گه له ك له توو برسيترم، خۆم كوشت
هيندى له كاتى زه لاته كردنيدا خه يار و ته ماته ي بخۆم.

مه حوى: دكتور نارام نهو چيلكه دارانه ورد بكه بو ناگره كه ي.
ئه وه نه منيش گوشته كه م ورد كردووه بو بهرستلى، ده بيت شتىكان
بده منى ده ست و پتى خۆتانى له گه ل بخۆن.

به لىن: كاكه نه من هيج ناخۆم.

هه موومان سه يريكمان كرد، گوتمان: بو چى؟

به لىن: كاكه به ساغ و سه لامه تى هاتووم بو ئيره كانه، ئىستا
نامه وىت به هوى شيوئىكى بهر يزيان خۆم بى ده ست و قاچ بكه م.

كه نه وه ي نه گوت، مه حوى دارىكى به دهسته وه گرت و به دوای
به لىن كه وت و ئيمه ش توند توند سكى خۆمان گرتبوو له بهر
پىكه نىنى زۆر.

ماويه ك بوو به بيده نگی رووه و خۆرئاوا دانىشتبوو، هيجمان
هيجى نه ده وت، به لام چىژمان وه رده گرت له و ديمه نه، كاتىك
سه يرى چياكانت ده كرد، هه ستت ده كرد نه وان كوئا شتىكن بو نه و

بهرشت بی تو

رۆژه مالتاواایی له ئاوابوونی خۆر ده کهن و پاش ماوه یه ک مه حوی
ئه و بیده نگییه ی شکاند و گوتی:

- خواردن زۆری نه ماوه، با پرۆین بۆ سهر کانیه که و دهستنوێژ
بگرین و به کۆمه ل نوێژه کانمان بکهین، پاشانیش دوو ده به ئاو
له گه ل خۆمان بهینینه وه بۆ شه و.

هه موومان له گه ل ئه و قسه یه ی ئه و هاورا بووین، بۆیه ریگی
کانیمان گرت بهر و دهستمان کرد به دهستنوێژشۆردن، پاش ئه وه ی
ته واو بووین له دهستنوێژشۆردن و زانیان کاتی بانگه، به به لێنم
گوت:

- به لێن گیان، بانگ بده.

ئه ویش به و دهنگه خۆشه ی بانگیکی بۆ داین که ئاو پرژینی
ده کانمانی کرد، الحمدالله ئه وانیه له ده ورو بهرمان بوون کاتی
زانیان وا خهریکه نوێژی به کۆمه ل ده کهن، خیرا دهستنوێژیان
شۆرد و هاتن بۆ لای ئیمه و ته نانه ت ئه وانیه نوێژی شیان نه ده کرد و
دهنگی گۆرانییه کانیا بهرز بوو، خیرا گۆرانییه کانیا کوژانده وه،
یان دهنگیان که متر کرد، پاشان خۆم پیشنوێژیم بۆ کردن، کاتی
کردنی ههردوو نوێژ، واتا نوێژی شیوان و خهوتنان بوومه وه، کاتی
بۆ لای راست و چهپی خۆم سه لامم داوه، چ دیمه نیکم بینی، وا
نوێژخوێنان دوو ریزیان له پشته وه ته واو کردووه. خه لکی ورده ورده
ده گه رانه وه شوینه کانی خۆیان و هه ندیکیشیان دهستخۆشیان

لى ده كردين و پاشان ده پوښتن، له ريځگه ي گه رانه وه مان بو لاي
 قوناغه كه مان به هاوړييانم گوت: برا كانم، له هه رشوښنيك بوون يان
 چوون بو هه رشوښنيك، هه ول بدن بېنه مايه ي خيږ بو نه و شوتنه،
 نيمه رهنځه پوښنايي موميك به كه م سهير بكهين، به لام كاتيک
 له ژوورتيكي تاريك داي ده گيرسيښين، ده بينين ته واوي ژووره كه
 پرووناك ده كاته وه، نيمه ش زورجار كاره كانمان به بچووكي ده بينين،
 به لام نازانين كه چ كارېگه ريبه كي گه وره له سه ر دلي ده ورو بهرمان
 دروست ده كات.

كاتيك گه يشينه وه جيگاي خو مان، خواردنه كه ش ناماده
 بوو بوو، هه ريه كيگمان كاريكي ده كرد، به لين و هو شه نځ
 سفره كه يان راده خست، مه حوي خواردنه كه ي تيده كرد، نه من قاپ و
 كه وچكم له ناو زه رفه كه ده رده هينان و دكتور ناراميش خهريك بوو
 كترى و قوريه كه ي ناماده ده كرد بو چالينان. له سه ر سفره كاتيكي
 زور خوشمان به ري كرد، مه حوي و به لين نه و نيواره يه به قه د ساليك
 نيمه يان خسته پيگه نين.

دواتر به دهم چا خواردنه وه و چه ره زات خواردن ده ستمان كرد به
 گفتوگو كردن له سه ر يه كيك له گرن گترين شته كان بو ژيانى مرؤف،
 نه و يش ژيانى خيزاندارى و پيگه نينانى ژيانى هاو به ش بوو.

هو شه نځ پرووي كرده من و گوتى:

- نى خاره وه خته؟

بهره‌شست‌جی تو

- بوچی؟

- خۆت پرزگار بکه‌یت له‌و بئژنییه‌ی و کچێک بدۆزیته‌وه و
بیکه‌یته‌هاوبه‌شی ژبانته‌؟

دکتۆر نارام نه‌یه‌شته‌ من وه‌لام بده‌مه‌وه و گوته‌ی:

- ده‌ کاکه‌ لێی گه‌ری، وا بوخۆی ژبانته‌کی نارام و بیتسه‌رئیشه
به‌ری ده‌کات، چیه‌ی داوه‌ له‌وه‌ی کچی عاله‌مه‌ی به‌خێو بکات.

به‌لێن: یه‌عنی ئیستا تو کچی عاله‌مه‌ی به‌خێو ده‌که‌یت؟ وه‌لاهی
ژن خێر و به‌ره‌که‌ته‌ و نارامکه‌ره‌وه‌ی روح و دله‌ و په‌رژینیکیشه
بۆ گه‌رانه‌وه‌ت له‌ گوناوه‌ و تاوان و نیوه‌ی ئیمانه‌. به‌لام تێمه‌ قه‌دری
نه‌و شتانه‌ نازانین که‌ هه‌مانه‌. مرۆف بوونه‌وه‌ریکی سه‌یره‌، کاتیک
شتیکه‌ی نییه‌ هه‌موو هه‌ولێک ده‌دات تاوه‌کوو نه‌و شته‌ به‌ده‌ست
ده‌هێنیت، به‌لام هه‌ر نه‌وه‌نده‌ی پته‌ی گه‌یشته‌، خێرا فه‌رامۆشی
ده‌کات، هه‌ر وه‌کوو نه‌وه‌ی به‌لێت نه‌و که‌سه‌ نه‌بووه‌ که‌ به‌دوای نه‌و
شته‌دا پرای ده‌کرد.

دکتۆر نارام: نه‌و فه‌لسه‌فانه‌ت هه‌لگره‌ بۆ دوای هاوسه‌رگیریت،
نه‌وه‌ی تو له‌ خه‌پاڵت داتناوه‌، له‌گه‌ل نه‌وه‌ی تێیدا ده‌ژیت، زۆر لێک
دوورن.

هاوه‌یه‌ک که‌س هه‌یچی نه‌گوت، منیش به‌ مه‌حویم وت بۆ تاوا
به‌ده‌نگی، پنه‌مان به‌لێ مه‌حویه‌ی شاعیره‌ چی ده‌لێت له‌و باره‌یه‌وه‌، نه‌ها

بیرم چوو مهحوی ناری راسته قینهی (محمد) بوو، به لام چونکه
زور شهیدای شیعره کانی مهحوی بوو، هر به مهحوی بانگمان
ده کرد. سهرتکی کردم، به بزیه که ده گوتی:

۱۴

— به سهرچاو، به لام له جیاتیسی نه وهی شیعری مهحوی بیت، هر
ده که م شیعرتکی موفتی پینجورتیتان بو بلیم که زور به جوانی
هم باسی ژنی باش و هم باسی ژنی خراپ ده کات، سهره تا با له
ده سفی ژنی باشه ده دست پی بکه م:

کهر خوا پیدا به چاکی ده وله تی شاهانه ژن
نیعمه تیکه وهک به هشت و هاوده می پیاوانه ژن
بو دلتیکی بن خه م و شه خینی بن دورد و نه له م
که وهه رتیکی شه و چراغی ژوور و به ره ه یوانه ژن
کهر که موکووریت له مالیشا هه بن باکت نه پی
بو که موکووری ترازوی کومه لی خیزانه ژن
ژن لای پیاوی نه زان و سهره ری نرخی نیه
بو ژبالی کومه لی باشر له میر و خانه ژن
بو سوپاسی باسی چاک چی به یان بکه م هر که مه
جووت و ناش و نان و بهرگ و باخچه و بیستانه ژن
باعیسی نارامی قه لب و مهره می دورد و برین
بو هه موو دوردی ده وابه خشیکه، وهک لوقمانه ژن
دوله تیکسی پر له شه ووق و زه ووقه دايم بو به شهر
نیعمه تیک خوشه ویستی و بن سهر و سامانه ژن

بهره‌شست بی تو

۱۵

که ی گوّل و گولزاری باخاتی ئیره‌م وه‌کوو نه‌و نه‌بی
باخی ساحیب زینه‌ت و پر لوتلوئی مه‌رجانه ژن
بو که سیک نووری سوله‌یمانی له قه‌لبا بی یه‌قین
پایه مه‌حکه‌م کردنی هه‌م دین و هه‌م ئیمان‌ه ژن
زور تری عه‌یشی به‌هه‌شتی حوری العینن کچن
له‌ززه‌ت و خووشی به‌یاناتی له‌ناو قورئانه ژن
بیت و گهر مولکی که‌مال و گهنجی حوسنی یه‌ک که‌وی
گهر دوو سه‌د گهنجی له‌سه‌ر دانیتی ئه‌لیم هه‌رزانه ژن

پاشان به‌رده‌وام بوو و ده‌ستی کرد به‌به‌شی دووهم له‌شیعره‌که،
که وه‌سفی ژنی خراپ ده‌کات:

گهر خوا نه‌یدا به‌چاکی دوژمنی ئینسانه ژن
مار و دوو‌پشک و پلنگی شاخی هه‌ورامانه ژن
گهر گلویی دووسه‌دیش هه‌لکه‌ی له‌مال و مه‌تبه‌قا
دووکه‌لی هه‌وش و هه‌سار و ژوور و به‌ر هه‌یوانه ژن
هه‌ر خه‌ریکی قاوچ و قووچ بردن و تالانه ژن
گهر نه‌خوشینت نه‌بی سیلداری و دل پر له‌خه‌م
چوته ناو جه‌رگت به‌دایم ئیش و ده‌رد و ژانه ژن
گهر له‌گه‌ل ئه‌ودا به‌هه‌شتت پی‌بدن لپی پائه‌که‌ی
تاوه‌کوو مردن عه‌زیزم ده‌ردی بی‌ده‌رمانه ژن
گهرچی شیوه‌ی شوخه‌ش‌ه‌نگ و دوو‌کوژو پر عیشه‌بی
تو له‌به‌ر چاو و دلت شیوه‌ی وه‌کوو شه‌یتانه ژن
بو خراپی نه‌و قه‌له‌م نه‌شکی و زمانیش کوّل نه‌بی

تہ نیا حاجی

Tanya Haji | تہ نیا حاجی

public channel

Description

بِسْمِ اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

♥ چہ نالیک تاییہت بہ کتیب و بابہتی جیاواز ♥

ئہم کتیبہ لہ لایہن **ٹازیزیکی چہ نال**
کراوہ بہ دیاری بؤ خوینہ ران

چہ نال

<https://t.me/tanyahaji7>

بؤ راوبؤ چون و پسار بؤ کتیب مہینیرہ ↓

@tanyahaji22

ئہ کاونت ↓

<https://linktr.ee/tanyahaji22>

t.me/tanyahaji7

Invite Link

قابيزيش رازى نه بنى ههر تيشى كيانكيشانه ژن
ههر بڑى موفتى كه وا دايم له رېتى راستى نه روى
ههر بلنى تا مردنت دهر د و به لاي ئينسانه ژن

هه موومان به چه پله ليدان و نافه رين ده ستخوشيمان كرد له مه حوى
بو نه و شيعره جوانه و نه و خوئندنه وه جوانه. پاشان پرووم كرده
هوشهنگ و پيم گوت:

- خاره نه توو بو تا ئيستا سينگلى؟

- خاره جا كوا كچى ئيستا به كه لكى مالدارى و خيزاندارى ديت،
له بهر خو تيفتيفه دان و خو جوان كردن و سنات چات و ئينستا گرام
كوا ده توانن تا گادارى مال و حاليان بن.

- به و شيويهش نيهه برا گيان، بنگومان كچى باشمان گه ليك
زوره و كچانيكى زورمان هه يه كه نه سلنه نه وهى به لايانه وه
گرنگ نه بيت، نه و شتانه يه كه باست كرد.

- ئى راست ده كه يت، رهنگه كچ زور بيت و باشيش بن و ببنه
ژنى باشيش بو تو، به لام نايه ده توانن ببنه دايكيكى باشيش بو
منداله كانت؟

- نه وهش ده گه رپته وه سهر خوت و نه وه لبرارده يه كه هه لى
ده بژيريت.

بهرشت بی تو

۱۷

- کاکه ئەسلەن واز لە من بێنە، باسە که لەسەر تو بوو، لەسەر خۆتی لا مەدە، مادام ئەو قسانە دەزانیت، بۆچی تا ئیستا بۆخۆت ھەر سینگییت؟

مەحوی و دکتۆر ئارامیش گوتیان:

- ھۆشەنگ راست دەکات، ئەتوو بۆ خەمیەک لە خۆت ناخۆیت، الحمدالله کورپێکی قۆزیت، سەیارەت ھەیە، ئیش و کارە باشتەرین ئیشت ھەیە، بۆ تا ئیستا خەمیکت لە خۆت نەخواردوو، یان دەلییت چی ئیمە خەمیکت لی بخۆین؟

سەیرێکم کردن و بە بزەییە که وە گوتم:

- راستی، ئەو قوناغە بۆ من گەرنجترین قوناغی ژیانە، ھەرگیز نەمویستوو بەبێ ئامادەکاری بچمە ناو ئەو قوناغە. ئەو کاتە زانکۆم تەواو کرد، ماوەیەکی زۆر لەنیوان دوو پرێگادۆش دامابووم، کامەیان ھەلبێژێرم، داھاتووم بنیات بنیەم یان ھاوسەرگیری بکەم، ئەو دەش لەبەر شتیەک بوو ئەو کاتە خۆیندکار بووم، کاتیەک لەناو شار بە پاس ھاوچۆم دەکرد، دەزانێ چ شتیەک زۆر ئازاری دەدام، ئەو دەی که ژن و پیاویک دەھاتنە ناو پاسە که و پاسە که پر بوو بوو، پیاوێ که چاوی دەگیرا، ئی که سیەک، گەنجیەک ھەلبستییت جیگیان بکات لە شوینی ئەو دابنیشن، ھەر هیچ نەبییت جیگیایەك ھەبییت ژنە کهی دابنیشییت و بەپێوێ رانەووستییت. یان بەو گەرماوەی ھاوین ژنیەک لەپشتی پیاوێ که یەوێ سواری ماتۆرێک بوون یان

له‌ناو سیتته گهریک دانیشتییت و بیباته‌وه بو مالی خه‌زووری بلیت
ناتوانین چیتتر پیکه‌وه بژین له‌بهر نه‌بوونی. هه‌میشه‌هه‌زم کردووه
نه‌گهر به‌رامبه‌ر هه‌موو عالم چاوشۆر بم کیشه‌نییه، به‌لام
چاوشۆری خه‌زوورم نه‌بم، سبه‌ی نه‌لیت: کاکه‌ئه‌مه‌هه‌ کچی خۆمان
لی زیاد نه‌بوو، گهر ده‌تزان‌ی مال و حالت پی‌رانا‌گیریت، بوچی کچی
منت سه‌رگه‌ردان ده‌کرد، نه‌و کات من چی وه‌لامی باوکی بده‌مه‌وه،
بویه‌باوه‌رم وا بووه‌که‌یه‌کیک له‌هۆکاره‌گرنگه‌کانی سه‌رکه‌وتنی
ژیانی هاوسه‌رگیری بریتیه‌له‌جیگیری له‌رووی ماددیه‌وه، رده‌نگه
هه‌بوونی پاره‌به‌س نه‌بیته‌بو هاوسه‌رگیریه‌کی سه‌رکه‌وتوو، به‌لام
دلنیام له‌وه‌ی یه‌کیک له‌هه‌ره‌کیشه‌گه‌وره‌و دیاره‌کانی نیوان
ژن و میرد و تالبوونی ژیانیان و تا‌گه‌یشتن به‌و ئاسته‌ی بریار
لیکجیا‌بوونه‌وه‌بدن، به‌هۆی بیپاره‌یی و جیگیرنه‌بوونی باری
ئابوورییه‌وه. کاتیکیش گه‌نج له‌رووی ئابوورییه‌وه‌هه‌ستی به
جۆریک له‌دلنیایی کرد، ئینجا نۆره‌ی شتیکی تره‌...

به‌لین قسه‌کانی پی‌بریم، گوتی:

- ببوره‌خاره، نه‌مه‌یشت قسه‌کانت ته‌واو بکه‌یت، به‌لام وه‌کوو
ئه‌وه‌ی تو ده‌لیت گه‌نجی قوربه‌سه‌ر ته‌مه‌نی ده‌گاته‌سی سال و
هیشتا ئه‌وه‌ی تو باسی ده‌که‌یت پی‌نه‌گه‌یشتوو، گه‌نجی زۆرمان
هه‌بووه‌ره‌نگه‌پاره‌یه‌کی وایان نه‌بووبیت و هاوسه‌رگیریان کردوو
و خوا به‌گه‌وره‌یی خۆی خیری خستۆته‌ژیانی هاوسه‌رگیریه‌وه‌و
ده‌وله‌مه‌ند بوونه‌وه‌و ژیانیکی به‌خته‌وه‌ر ژیاون، نه‌ی نه‌تبیستوو

له مامۆستایانی نایینی که هه میسه نه وه مان بیر ده هیئنه وه که
 خوا هه میسه له وه حیدا بۆ پیغه مبه رمان هانی خه لکی داوه بۆ
 ۱۹ هاوسه رگیری و نه گهر هه ژاریش بن، نه وا خوای گهره به گهره یی
 خوئی ده وله مه ندیان ده کات و خوا یارمه تیده ری نه و که سانه یه که
 هاوسه رگیری ده که ن.

- بیگومان برا گیان، نه وه ی ده یلیت سهد له سهد ته واوه و خوا
 یارمه تیده ری هه رکه سینکه که بیه ویت خیریک نه نجام بدات و له
 خراپه دوور بکه ویتته وه، به لام بیگومان بۆ هه رشتیکیش کۆمه لیک
 هوکار هه نه پتویسته مروّف بیانگریته بهر، من نالیم ده بیت گهنج
 خاوه نی سه یاره و مال و پارهی زور بیت ئینجا هاوسه رگیری بکات،
 نه وه ره نگه شتیکی نه سته م بیت بۆ زوریک له گهنجانی نه مرو، به لام
 باوه ری ته واویشم به وه هه یه ده بیت هه ر هیچ نه بیت گهنج خاوه نی
 ئیشیک، شتیک بیت یان شتیکی که می کۆ کرد بیتته وه ئینجا بریار
 بدات بۆ هاوسه رگیری، پیغه مبه ریش کاتیک باسی هاوسه رگیری
 کردووه، که نه ی کۆمه لی گهنجان، هاوسه رگیری بکه ن نه گهر
 تواناتان هه بوو، جا نه و توانایه لایه نی ماددی ده گریته وه، عه قل و
 پیگه یشتووی هزری گهنج ده گریته وه، توانای جه سته یی و جنسیی
 گهنج ده گریته وه، هه ر وه کوو ده فه رموویت: ((یا معشر الشباب،
 من استطاع منکم الباءة فلیتزوج))، له بهر نه وه ی گرنکه گهنج
 زه مینه سازی بکات بۆ نه و قوناغهی ژیانی. ئینجا خاله گرنکه که ی
 تر که نه ته یشت ته وای بکه م، بریتییه له وه ی گهنج بکه ریته به دوای

هاوسهرین و هاوده میکی گونجاو، به پروای من نه وه گرنگترین
خالیکه بو سهرکه وتنی ههر هاوسهرگیریه ک، نه ویش هوشیاری له
هه لبراردنی که سی گونجاو، سهیر که ن نه من ده میکه نه و قسه یه م
کردو ته یاسای ژیانم، نه ویش نه وه یه مروّف پتویسته عاقلانه
هاوسهرگیری بکات بو نه وه ی عاشقانه ژیان بکات، نه ک گه مژانه
هاوسهرگیری بکات و شیتانه ژیان بکات. به پروای من به ههشت
و دوزه خی هه ریه کیک له ئیمه له و دونیایه بریتیه له و ژنه ی که
پرپار ده ده یین بیکه یه نه هاوسهری خو مان و دایکی منداله کانمان،
کاتیک مروّف له گه ل ژنیکی ژیر هاوسه گیری ده کات، نه و ژنه
ژیانیکه به هه شتاسا ده کاته دیاری بو میرده که ی و منداله کانی،
به لام نه گه ر له گه ل ژنیک که هیچ ده باره ی ژیان و نه رکه کانی
نه زانیت هاوسه گیری بکه یت، هه موو نه وه ی بیهینیتته ناو ژیان
بریتیه له ژیانیکه پر له دهرد و به لا، نه و کاتیش مروّف وا هه ست
ده کات ژیانیکه جه هه نه مئاسا ده ژیت.

مه حوی که خه ریک بوو چه ره زاته که ی ده هیئایه ناوه راستی
مه جلیسه که گوتی:

- بیگومان نه ندازیار گیان قسه کانت هه مووی ته واوه، ئیمه ش
نومیده وارین به زووترین کات ببینین نه و قسانهت کردبیت به
کردار و کچیکی باش بدوزیتته وه و بیکه یتته هاوبه شی ژیانته.

هه مووان بزه یه کیان کرد و منیش گوتم:

۲۱ - زۆر سوپاس برا جوانه کهم، خوا ناسانی بکات بو هه موو کچ و کوریک و گشتمان بگهین به دلخوازی خو مان.

قسه کانمان بهرده وام بوون و هه ریه کیکمان چیژی وهرده گرت لهو که شوههوا نارام و ساف و سارده، مانگ له ناسمان دیار نه بوو، به لام ناسمان رووشن بوو، نه ستیره کان و پریره وی کاکیشان به ته و او ته دیار بوون، هوشهنگ سه ره رای نه وهی ماموستای کیمیا بوو، به لام وینه گریکی به تواناش بوو، نه وهه رگیز کامیرا کهی له خوی دانه ده بری و بو گشت شوینیک هاو رپی بوو، کامیرا کهی ده رهینا بو نه وهی لهو بهرزاییه وه وینهی نه ستیره کانی ناسمان بگریت، به راستی لیزان بوو له وینه گرتندا، مروف چیژی وهرده گرت له ته ماشا کردنی نه و وینانهی که گرتبوونی، پیشتیش هه ندیک له وینه کانی بوو بوونه براوهی پیشبرکی جیا جیا له بواری وینه گریدا. کاتیک ته ماشای کاترمیره کهم کرد، بینیم وا خه ریکه ده بیته سه عات یازده، ههزم نه ده کرد بخهوم و لهو که شوههوا خو شهی له گه ل هاو رپیکانم دروستم کردووه دابپریم، به لام پیویست بوو سبهی زوو برۆمه وه بو مال بو لای پوورم، چونکه ته ندروستی زۆر باش نه بوو، بویه به مه حویم گوت:

- مه حوی گیان، سبهی بو نو یژ خه بهرم بکه وه.

- به سه ر چاو، بهس جاری زووه، تو زیکی تریش دانیشتبایت.

- ته واو، چیتر توانام نه ما. شه وتان شاد.

رؤيشتم به تانى و سهرينه كه م له ناو سه ياره م هيناو و رويشتمه
سهر چى، له سهر راست به ره و پرووى هاوريگانم نوستم. نازانم
سه عات چه ند بوو، به لام كاتيك چاوم كرده وه هاوريگانم هينستا
هر به خه بهر بوون، بويه منيش ته ماشايه كى موبايله كه م كرد،
نزىكه ي سه عاتيكى مابوو بو نويزى به يانى. بويه هه لستام بو
ئه وه ي شه نويز بكمه و به هاوريگانم گوت:

- ئه وه هينستا تيوه نه خه وتوون؟

به لىن وه لامى داوه و گوتى:

- تازه مه جليس گهرم ده بيت.

منيش بزديه كم بو كردن و پيم گوتن:

- شه نويزتان كرده وه؟

دكتور نارام گوتى:

- نه، به لام باش بوو له كاتى خويدا هه لستاي، نيمه ش نيستا
هه لده ستين.

باش ئه وه ي شه نويزمان ته واو كرد، گشتمان له ده وري ناگره كه
كزيووينه وه، چاوه رى بووين تا كاتى بانگى به يانى ديت. بويه ئه و
كاتم به ده رفدت زانى و پروم كرده هاوريگانم، پيم گوتن:

- برايان، نيمه ربه وارين، ربه واريش زور دلى خوى به و جيگايه وه
خوش ناكات كه به ساتيك لاي داوه به پشوودان، به لكوو هه موو

بهرشت بی تو

۲۳

خه می نه و جیگایه و نه و نامانجهیه که له پیناوی بهری که وتوو و هاتوو، رۆژیک دادیت گه شته که مان کوتایی دیت له م دونیایه، ده گه پیننه و بو لای پهروه ردگارمان، پهروه ردگارمان بو نامانجیک نیمه ی هیناوده ته بوون، نه ویش نه وهیه نه و به ته نها به خوی حه ق بزاین و هر نه ویش بپه رستین، ترس و ئومیدیشان هر به نه و بیت، مروفی ژیر هه موو چرکه و ساتیک له و دونیایه به کار ده هینیت بو رازیکردنی خوی خوی، سهیر بکه ن هه موو دانیشتنی نه مشه وتان، هه موو نه و قسانه ی نه مشه و کردتان ناگاته گه وره یی دلۆپیک ناوی نه و ده ستنویره ی که له پینا و خوا که وتوته سهر زه وییه که، مه گه ر زیکریک یان قسه یه کی خیرتان کردبیت گه وره تر بیت له وه، باوه رتان هه بیت هیچ قسه یه ک، هیچ دانیشتنیک خوشتر و جوانتر و پیروتر نییه له و مونا جاته ی که به نده له تاریکی شه و هه لده ستیت و ده ستنویره یکی پاک ده گریت و له گه ل خالقی خویدا ده دویت، سهیر که ن (به زه یی و ره حمه تی خوا) گشت شه ویک له سی-یه کی شه وه که دا داده به زیته ناسمانی دونیا و به گه وره یی و به خشنده یی خوی ده لیت: ﴿هل من سائلٍ فأعطیه هل من داعی فأستجیب له هل من تائبٍ فأتوب علیه هل من مستغفرٍ فأغفر له﴾. {نایه که سیک هه یه داوای شتیک بکات پتی بده م، نایه که سیک هه یه دوعا بکات و منیش وه لامی بده مه وه، نایه که سیک هه یه گونا هیک کی کردبیت و توبه بکات و په یشان بیت و منیش توبه که ی وه ربگرم}. سهیر که ن، باوه ر که من هه می شه ده لیم به راستی نه و

كەسە زۆر خۆشبهخته شەوان بەشىكى شەوۋە كەي بۆ خۆي و
 خۆي خۆي داناوۋە، وەرن ھاوړييان، با بەلین بە خۆمان و خواش
 بەدەين كە لەو كەسانە بين كە شەومان بۆ ړزايكردنى پەرورددگار
 بە كار بهينين، بەداخهوه بۆ كچان و كوراني ئەم سەردەمە ھەموو
 شەو خەريكى نامە گۆرپنەوۋە و دانىشتن و گويگرتن لە شتانىك
 كە خوا ھەز ناكات نە ببیستریڼ و نە بگوتریڼ تا كاتى بەرەبەیان،
 دوای ئەو ھەش ئەو ھندە بیتاقەت و خەوالوون، نووړى بەیانیشیان
 پى ناكړیت، ئەم دەلیم با ھەریە كیكمان پرسیاریك بكەین لە
 خۆمان، ئایە لەو شەوۋە دريژانە، لەو شەوانەى كە دادەنیشین تا
 بانگى بەیانى و خەريكى شتانىكین كە خوا ھەزى لىیان نییە، ئایە
 ناتوانین كاترمیړىك یان ھیچ نەبیت نیوكاترمیړىك تەرخان بكەین
 بۆ خۆي گەورە و قورئانە كەى، من نالیم دامەنیشن و قسە مەكەن،
 بەلام دەلیم با خواش لەبیر نەكەین، ئاخړ ئەو لەبیرمان بكات، ئیمە
 سەرگەردان دەبین.

سەیریكى كاترمیړە كەم كرد، كاتى بانگى بەیانى بوو، لە گەل
 ھاوړیكانم نووړى بەیانیمان كرد و كاتىك تەواو بووین، ږووم كرده
 ھاوړیكانم و پیم گوتن:

- پلانى چیتان ھەیه، چى دەكەن ئەمرو؟ ئەم دەبیت ږومەوۋە بۆ
 چۆمان بۆ مالى، سەرىك بەدەم لە ږوورم بزائم تەندروستى چۆنە و
 ئیوارە كەش بگەریمەوۋە ھەولیر.

مه‌خوی وه‌لامی دامه‌وه، گوتی؛

- نئمه نیازمان وایه دوی نوژی هه‌ینی برۆین بو شاخه‌وانی و
شه‌وه‌که‌ی بگه‌رتینه‌وه بو هه‌ولیر.

- زۆر باشه، به‌س ناگاداری خۆتان بن.

تا سه‌عات ده‌ لای هاوړتیانم مامه‌وه، کاتیک ویستم برۆم، بینیم
وا سه‌یاره‌یه‌کی مۆدیل به‌رز دیت، کاتیک دابه‌زین، دیار بوو سنی
کچ بوون، به‌ جوړتیک رده‌فتاریان ده‌کرد و به‌ جوړتیک هاواریان ده‌کرد،
ده‌تگوت نه‌و دونیایه و نه‌و شوینه که‌سی تری لئی نییه جگه له‌وان،
خه‌لکی هه‌مووی ته‌ماشای نه‌وانی ده‌کرد. به‌لین گوتی؛

- دکتۆر محمد راتب نابلسی جوانی فرموو کاتیک وتی؛ جوانترین
شتیک له‌ نافرده‌تا بریتیه له‌ شهرم و حه‌یا.

دکتۆر نارام پالی دابوو به‌ سه‌یاره‌که‌مه‌وه، گوتی؛

- حه‌تمه‌ن ده‌بیت جه‌مه‌عاتی مۆدیله‌کان بن، سه‌یر بکه‌ن چ
نوئومبیلتیکیان پتیه.

هۆشه‌نگ که‌ خه‌ریک بوو شته‌کانی منی ده‌خسته دواوه‌ی
سه‌یاره‌که‌م، گوتی؛

- کاکه‌ وازیان لئی به‌ینن، باوهر بکه‌ باشتترین شتیک که‌ بیکه‌یت
به‌رامبه‌ر به‌ نه‌وانه نه‌وه‌یه ئیه‌مالیان بکه‌یت.

منیش له گەل قسه كەى ھۆشەنگدا بووم، بۆيە گوتم:

- ھۆشەنگ راست دەكات، وازيان لى بهينن، جەمەعات ئەمن
رۆيشتەم، إن شاء الله له ھەولير دەتانبينمەوہ.

دواى ئەوہى مالتاواييم لى كردن، بەرى كەوتەم بەرەو مالەوہ.

ھەر وە کوو چۆن ھەوریک بەخیرایی دیت و دەروات و سیبەری
ون دەبیٹ، منیش ئاوا زوو بیبەش بووم لە سیبەری دایک و باوکم
لەسەر سەرم، چوونکە من مندالیکی بچووک بووم کاتیک دایک
و باوکم کۆچیان کرد لەو ژیانە لەبنھاتووہ بۆ ژیانى لەبنھاتوو
بارگەیان پیچایەوہ. ئیستا لەگەل پوورم، واتا خوشکی دایکم و
ھاوسەرە کەى ژیان دەکەم، راستى ستەمیکی گەورەیه گەر بلیم
ئەوان کەمتەرخەمییان کردووہ لە پەرورەردەکردن و گەورەکردنى
من، بەلام ھا قسەیهك ھەیه دەلیت: خۆشەویستی دایە و بابە لە
لایەك و خۆشەویستی ھەموو عالەم لە لاکەى تر. پوورم ھەمیشە
ھەولى دەدا من ھەست بە نەبوونی ھیچ بۆشاییەك نەکەم و وا
ھەست نەکەم دایک و باوکی راستەقینەم نەماون، لەوہش زۆر
باش سەرکەوتوو بووبوو، دلنیام بینیوتە و ھەستت پی کردووہ ئەو
کاتەى باران دەباریت خاك و خۆل چ بۆنیکی ھەیه، پووریش ئاوايه،
بۆنى دایک دەدات، بۆیە پیغەمبەر گیان (دروودی خواى لەسەر
بیٹ) لە فەرموودەیه کدا دەفەرموویت: (پوور لە جیگای دایکە).
پوورم ھەرچەندە بە نوو سال لە دایکم گەورەتر بوو و زووتریش

هاوسه‌رگیری کردبوو، به‌لام خوا هیچ مندالیکمی پی نه به خشیبوون،
 هر بویه من به هوی نه‌وانه‌وه نازاری نه‌بوونی دایک و باو کم له‌بیر
 چووبوویه‌وه و نه‌وانیش به هوی منه‌وه نازاری نه‌بوونی مندالیان
 له‌بیر خویان بردبوویه‌وه، راستی کاتیک له‌گه‌ل خزمانی می‌ردی
 پوورم داده‌نیستم، نه‌وان به‌ناراسته‌خوی باسی نه‌وه‌یان ده‌کرد که
 هوکاری نه‌وهی پوورم و می‌ردی پوورم مندالیان نه‌بووه هوکاره‌که‌ی
 می‌ردی پوورمه و پی‌م و بی‌ت هر نه‌وه‌ش هوکار بوو بو نه‌وهی
 می‌ردی پوورم ژنی دووهم نه‌هینتی و بی‌ده‌نگ لینی دابنیشتیت،
 نازانم، سه‌یره کاتیک پی‌او‌یک هوکاری نه‌وه‌یه مندالیان نه‌بی‌ت،
 ده‌بی‌ت ژنه‌که بی‌ده‌نگ دابنیشتیت و به‌و ژیانی بی‌مندالییه‌ رازی
 بی‌ت و قسه‌ نه‌کات و گهر قسه‌ بکات و داوای حقی خوی بکات،
 نه‌وا خه‌لکی به‌ بی‌شهرم و هزار شتی تر ناوی ده‌به‌ن، به‌لام گهر
 کیشه‌که ژن بی‌ت، نه‌وا پی‌او مافی خویه‌تی و شهرع ریگه‌ی داوه
 نه‌ک ژنی دووهم، بگره‌ سییه‌م و چواره‌میش به‌ینتی، به‌لی، منیش
 ده‌لیم خوی گه‌وره به‌ دانایی و زانایی خوی ریگه‌ی داوه پی‌او گهر
 توانای هه‌بوو و توانی له‌نیوان ژنه‌کانی مهرجی دادپه‌روه‌ری و
 یه‌کسانی په‌یره‌و بکات، نه‌وه بو‌ی هه‌یه ژنی دووهم و سییه‌م و
 چواره‌م به‌ینتی، به‌لام ثایه ده‌کریت خوی‌ه‌ک به‌و گه‌وره‌یه‌ و به‌و
 می‌هره‌بانی و زانایی و داناییه‌ی ریگری کردبی‌ت له‌ ژن کاتیک
 ده‌بینتی پی‌اوه‌که‌ی ناتوانیتی و هوکاریکه‌ بو نه‌وه‌ی مندالیان
 نه‌بی‌ت داوای ماف و حقی خوی بکات که نه‌ویش جیابوونه‌وه‌یه؟!!

راستی هه موو ئه وهی من ده مه ویت بیلیم ئه وهیه ژنه کانیش مافی
خویانه، هه ره وه کوو چۆن پیاوان چه ز ده کهن منداله کانیان له باوهش
بگرن و له نیو خه لک شانازییان پیوه بکهن و له پیریدا بینه گوچانی
دهستیان، ئاوها ژنه کانیش چه ز ده کهن مندالیان هه بیت و به دایه
بانگیان بکهن و له نامیزی خویان به لایلاه بیانخه وینن و کچیان
هه بیت قزه کانیان بو بکهن به کهزیی دریژ و کورپان هه بیت بو
ئه وهی ژووره ناریک و شته په رته وازه کانیان بو کو بکه نه وه.

له و بیر کردنه وه نه دا بووم به دهم ریگاوه تاوه کوو گه یشتمه وه ماله وه،
له به ردهم ده رگا وه ستاوم، زه نگه که لیده دهم، به و هیوا یه م به لکوو پوورم
یان میردی پوورم بیت و ده رگا که بکاته وه، خه ریکه دهنگی خسه خشی
پیلاوه کان دیت و که سیک به ره و ده رگا که دیت، ده رگا که ده کاته وه،
کاتیک ته ماشا ده کهم ده بینم پوورییه. به و په ری خوشحالییه وه خیرا
به ره و رووی یه کتری ده رۆین و توند یه کتری له باوهش ده گرین، پوورم
ماچبارانم ده کات، ئه وه ئیشی هه موو جاریکیه تی، ده ستم توند ده گریت
و رام ده کیشیت به ره و ژووره وه و پیم ده لیت:

- وه ره ژووره وه رۆله ی شیرینی پووری، هه موو که سوکاری
پووری.

- پووری ئه ی کوا حاجی؟

له و کاته وه ی پوورم و میردی پوورم له چه ج گه پراونه وه ته وه،
من هه ره به حاجی بانگی میردی پوورم ده کرد.

پوورم وه لآم ده داته وه، ده لیت:

- مه گهر نایناسیت، نه وه همیشه رۆژانی ههینی زوو ده چیت بۆ مزگهوت.

له هۆله که داده نیشم، پوورم خیرا چای دینیت، دواتر ده پروات کیکی به خورما دینیت، ده زانیت چهنده حهزم لییه تی، به دهنگیکی تۆزیک بهرز بانگی ده کهم و ده لیم:

- پووری، قوربانت بم وهره دانیشه، نه وهنده خۆت ماندوو مه که؟
پوورم قاپیکی پر له کیکی به خورمای گرتوو به دهسته وه و به ره و لای من دیت و به زهرده خه نه پیم ده لیت:

- تۆ نه وهنده گهر خه می پوورت بایه، ئیستا بووکیکت بۆ ده دۆزییه وه. کوری خۆم، سه یر که پیشینان جوانیان فهرمووه: {مال تا زوو تر بگاته واری باشتره}. نه وه دراوسییانه مان زۆربه یان کچی باش و جوانیان هه یه، هه رچی تۆ دهستی له سه ر دانیت، نالیت نا.

دهستم برد بۆ کیکه کان و دانه یه کم خوارد، پیم گوت:

- کیکه کانی نه و جار له هه یی گشت جار کانی تر خۆشتره.

ته ماشایه کی کردم، به تووره ییه وه گوتی:

- ده وهره ده ی، نه من باسی چیی بۆ ده کهم و نه ویش باسی چیم بۆ ده کات.

سه یریکی یه کتیریمان کرد و پیکه وه دامانه قاقای پیکه نین. پیم
گوت: ۲۰

- دوغای خیرم بو بکه، خوا بوومی ناسان بکات.

سه یریکی کردم و به خه مبارییه وه گوتی:

- مه گهر ئه من له و دوو دوغایه زیاترم ماوه بیکم له و ژیانه،
ئه وه دیش ئه وانن که کاتیک ده مرین خوا لییمان رازی بیت و توش
ببینم به خته وهر و ناسووده بیت و بگهیت به دلخوازی خووت.

سه یریکی یه کتیریمان کرد و هیچمان نهوت، کاتیک سه یری
ئه و روخساره پر له چرچ و لوچییه ی پوورم ده کرد، به زه ییم پیدا
دهاته وه، ئاخر هر چالیک ی روخساری ده تگوت دۆلئیکه و پریه تی
له خه م و خه فته. پاشانیش پوورم ته ماشایه کی سه عاته که ی کرد
و گوتی:

- رۆله تو به نیاز نیت بیچت بو مزگه وت؟ هه لسه ئاوئیک بکه به
خووتدا و برۆ بو مزگه وت، با منیش برۆم به لای خواردنه که مه وه بو
ئه وه ی دواتر نه لئیت ئه و پیره ژنه هر خواردنی سووتاو ده ر خواردی
من ده دات.

بزیه کم بو کرد و رۆیشتم ئاوئیکم کرد به خوودا و ده ستنوئیزم شوورد
و به پری که وتم به ره و ئه و مزگه وته بچوو که ی سه ری کۆلانه که مان.
راست بوو مزگه وته که مان بچووک بوو، به لام مزگه وتیک بوو دلی

مرۆقی ناسووده ده کرد و مامۆستایه کی باشمان هه بوو که گشت ههینییهک وه کوو چون باخه وانیک باخه تینووه که ی ناو ده دات، ئه ویش ناوها ناو پرژینی دله کانمانی ده کرد. هیشتا مامۆستا دهستی نه کرد بوو به وتاره که ی، منیش رویشتم بو لای راستی مزگه وته که دابنیشم، بینیم وا میردی پوورم له نزیک مامۆستاوه دانیشتووه، کاتیک منی بینی، زهرده خه نه یه کی کرد و دهستی بهرز کرده وه به شیوه ی سلاو کردن، منیش دهستم بو ی بهرز کرده وه، مامۆستا دهستی کرد به خویندنه وه ی وتاره که ی، پاش ئه وه ی سوپاس و ستاییشی خوی کرد گوتی:

- موسلمانانی نازیز، سلاوی خواتان لی بیت، له وتاری ئه مرۆماندا باسی چیرۆکی دوو مرۆقی پیروز ده که یین، ئه ویش باوه گه وره و دایه گه وره ی هه موومان ئاده م و حه وا، لای هه موومان روون و ئاشکرایه که یه که مین مرۆف که خوا دروستی کرد پیغه مبه ر ئاده م بوو، له به هه شتیش، به هه شتیک که زوبان ناتوانیت ده رباره ی بدویت و وه سفی بکات و نه چاو یکیش تا ئیستا دیمه نیکی ناوها جوانی بینیه، نه به خه یال و ئه ندیشه ی هیچ مرۆقی کدا هاتووه، به لی برایان و خوشکان، له و شوینه پیروزه و له و شوینه ی که ان شاء الله گشتمان به سه ربه رزی بو ی ده گه ریینه وه، حه زره تی ئاده م که له نیو گشت ئه و نازونیمه تانه ی که ئاواتی گشت مرۆقی که هه بین هه یوو، چیی حه ز لی بایه له به رده ستی ئاماده بوو و هاوړیکانی باشتترین فریشته کانی خوا بوون، به لام له دلیدا ههستی به شتیک

ده کرد که نییه، شتیك که هستی نارامیی زیاتری پی بدات، تانهوه
 بوو رۆزئیکیان نادهم خه و ده بیاته وه و له خه و راده بییت، ده بیییت
 وا که سیک له بهرام بهری وه ستاوه، نه ویش ده پرسیت تو کیت؟
 نه ویش ده لیت؛ من چه وام. نادهم و چه و ده بن به هاوه ل و هاوده می
 یه کتری و خوشه ویستی یه کتری، خواش پییان ده فهرموویت نه و
 به هه شته بو ئیوه یه، چه زتان له چیه بیخون چه زتان له چیه بیکه ن.
 به س داریک هه یه نزیکی نه که ون، شه یتان که ناماده نه بوو سو جده می
 ریز بیات بو نادهم، که وته پلانگیان بو نه و دوو خوشه ویسته تازه
 به یه کگه یشتوو، به جوریک خوی لی نزیك خستنه وه و وای خو
 نیشان ده دا که نه و باشتین و دل سو زترین ها ورپییه بو یان، بو یه پی
 گوتن گهر ده تانه ویت بو هه میشه بمینن و له و به هه شته ژیان بکه ن
 ئا له و داره بخون، نه وانیش که تازه پیک گه یشتووون و بوو بوون به
 خوشه ویستی یه کتری و هه وینی نارامی بو یه کتری، له و داره یان
 خوارد و دواتر بو یان ده رکه وت که سه رپیچی فهرمانی خویان
 کردوو و پاشان دا وای لیخوشبوونیان کرد و خوا لییان خوش بوو و
 ناردنی بو سه رزه وی. به لی برایان و خوشکان، نه م قسانه م به تاییه تی
 پرووی له تازه پیگه یشتوو و تیگه یشتوووه کانه، خوا ههر خوی تاک
 و ته نه یه، چه زیش ده کات ههر نه و به تاک و ته نه یی بمینیت و
 بپه رسترت، ته نه یی ههر بو خوا باشه، باوه ریشان هه بییت له و
 دونیا یه عه زابیک گه وره تر نییه له ته نه یی بو مرؤف، گهر ته نه یی
 سه خت نه بایه، گهر ناره چه تکه ر و بیزار که ر نه بایه، سزای زیندانیی

تا که کسی قورسسترین سزا ندهد بوو، مادام ریگه په کیش هه په بؤ
دو رباز بوون و هائنده هر له و زیندانه تاریک و تهنگ و ناخوشه، ناپه
ستهم ناکه یین له خومان بهوهی خومان له و زیندانه دا زیندانی بکه یین.

دوای نهوهی ماموستا له وتاره که ی تهواو بوو، له حهوشی
مزگهوت له گه ل میوردی پوورم په کتربهان بیینی، دوای نهوهی
سلاومان له یه کتری کرد، پییی گوتم که ده پروات بؤ به شداری کردن
له ژنماره کردنی کوری یه کییک له دوسته کانی له گوند، بویه منیش
به تهنها به ره و مال گه رامه وه، له ریگا بیرم له قسه کانی ماموستا
ده کرده وه، کاتییک گه یشتمه وه مال، پوورم سفره که ی راخستبوو و
نه و خواردنه ی لینابوو که من زورم حهز لییه، نه ویش گفته بوو،
پوورم گوئیستی وتاره که ی ماموستا بوو بوو، چونکه مالی نیمه
له مزگهوت نزیکترینه، بویه پوورم گوتمی:

- تاگات لی بوو کورم ماموستاش باسی بیژنیی توی ده کرد.

- پووری، خو تو پییت نه گوتبوو نه و وتاره بدات؟

هر دوو کمان پیکه وه دامانه قاقای پیکه نین، دوای نهوهی
نانه که مان خوارد، نازانم چۆن بوو، به لام دلّم حهزی ده کرد نه و
شته بزانتیت که تائیستا نایزانتیت و لییی بیخه به ره، نه ویش دایک
و باو کم بوو، ده مویست بزانم چ جوره که سییک بوون، چۆن چۆنی
هاوسه رگرییان کردووه و چۆن چۆنی مردوون. بویه پرسیارم له
پوورم کرد و گوتم:

- پووری گیان، دەتوانی باسینکی دایک و باوکم بۆ بگهیت؟

- باسی چیت بۆ بگهیم؟

- نازانم، هەرشتیک دەر باره‌ی نه‌وان ده‌یزانیت.

پورم پالی دا به دیواره‌که‌وه قاچه‌کانی راکیشا و نه‌سیحه‌که‌ی گرت به ده‌سته‌وه و به هه‌ل‌کیشانی ناهیک قوول ده‌ستی کرد به قسه‌کردن و گوته‌ی:

- سی‌سال بوو من هاوسه‌رگیریم کردبوو له‌گه‌ل کوری به‌کینگ له‌دۆسته‌کانی باوکم و به‌نو‌سال له‌بنه‌وشی دایکت گه‌وره‌تر بووم، سال و نیویک دوا‌ی هاوسه‌رگیری من، باوکم به‌جه‌لته‌ی مینشک کۆچی دوا‌یی کرد، ئیتر بنه‌وشی خوشکم و دایکم به‌ته‌نها مانه‌وه، بنه‌وشی خوشکم هه‌م ده‌بوو ناگای له‌دایکم بیت، هه‌میش ناگاداری نه‌و مه‌رانه‌ بیت که دوا‌ی مردنی باوکی ره‌حه‌تیم که بۆ بژتیوی ژیان به‌ختیوی ده‌کردن وه‌کوو هه‌ر مایکی تری گوند، بنه‌وشی خوشکم کچیکی جوان و بالابه‌رزی قژره‌شی روخسارسیپی ته‌مه‌ن شازده‌ سالان بوو، کچیکی نازا و توندوتۆل بوو، ئیواران پاش نه‌وه‌ی کوره‌ مامه‌کانم مه‌ره‌کانیان ده‌هینانه‌وه، بۆخۆی خه‌ریکیان ده‌بوو و ده‌یدۆشین و ناگای لی‌ ده‌بوون، له‌گه‌ل نه‌وه‌ی کچ بوو، به‌لام پیاوانه‌ ره‌فتاری ده‌کرد و هه‌ر وه‌کوو پیاوان شه‌روالی هه‌ل‌ده‌کیشا و ده‌رۆیشت بۆ ناو مه‌ره‌کان. به‌جۆریک له‌جۆره‌کان به‌و ژبانه‌ سه‌خته‌ راهاتبوو، ماندوو ده‌بوو، به‌لام دل‌خۆش بوو که هه‌ستی

ده کرد هم ده توانییت ناگاداری دایگمان بییت و همیش مه‌ره‌گان
 به‌خیو بکات، تا نه‌وه‌ی رۆژنکیان به‌کیک له‌ کوره‌ مامه‌گانمان
 له‌ گه‌ل خه‌لکی گونده‌که‌ی خوار خۆمان له‌سه‌ر پاوانیکی پووش
 ده‌که‌ن به‌ شه‌ره‌ قسه‌ و دواتریش شه‌ره‌ تفه‌نگ، کوره‌ مامه‌که‌مان
 تفه‌نگیک ده‌ته‌قیینییت و به‌ر شانی پیاویکی نه‌و گونده‌ ده‌که‌وییت،
 دواتر کوره‌ مامه‌که‌مان ده‌ترسییت و به‌پراکردن به‌ره‌و مانی دیته‌وه
 و پروداوه‌که‌ بو مامم و براکانی باس ده‌کات، نه‌وانیش خیرا
 تفه‌نگ هه‌لده‌گرن و ده‌رۆن له‌نیو به‌کیک له‌ شاخه‌کانی خوار گوند
 خۆیان چه‌شار ده‌ده‌ن و که‌مین داده‌نین، دواتر ده‌بیته‌ شه‌ر له‌ گه‌ل
 خه‌لکی گوندی خوار خۆمان، نه‌و پیاوه‌ی گولله‌که‌شی به‌ر شان
 که‌وتبوو، خیرا بردبوویان بو شار بو نه‌خۆشخانه، به‌لام چوونکه
 خوینی زۆری له‌به‌ر رۆیشتبوو، له‌ نیوه‌ی ریگا گیانی له‌داست
 دابوو، بۆیه‌ نه‌وانیش تهرمه‌که‌ی ده‌گه‌رینه‌وه‌ بو گوند و ده‌لین
 تاوه‌کوو تۆله‌ی خوینی نه‌و نه‌که‌ینه‌وه، نایشارینه‌وه و نا‌یخه‌ینه
 ناو گۆره‌وه، شه‌ره‌ تفه‌نگ هه‌ر به‌رده‌وام بوو، به‌لام خۆشبه‌خاته
 که‌ کۆمه‌لیک مامۆستای ئایینی و پیاوچاک هاتنه‌ نیوه‌ندگیریه‌ که
 و تۆزیک بارودۆخه‌ که‌ ئارام بوویه‌وه و شه‌ره‌ تفه‌نگه‌ که‌ کۆتایی
 پی هات و مامۆستایانی ئایینی، که‌ هه‌میشه‌ مایه‌ی خیر بوون بو
 نه‌و کۆمه‌لگایه‌ و خه‌لکه‌که‌ی، دانیشتن و داوایان له‌ که‌سوکاری
 کوژراوه‌که‌ کرد نه‌و که‌سه‌ی که‌ مردوو به‌شارنه‌وه، چوونکه
 مردوو تا زووتر به‌شاردریته‌وه‌ باشته‌ره. دوا‌ی نه‌وه‌ی مردوو‌ه‌که‌

شاردرایه وه، ههردوو لا به نیوه ندگیری مامۆستایان و خه لکی تر
 کو بوونه وه بزنانن مالی کوژراوه که داوای چی ده کهن، نه وانیش
 گوتبوویان داوای هیچ ناکه مین تهنها نه و کورپه مان راده ست بکهن
 بیکوژینه وه و تهواو، تۆله به تۆله، له ویدا مامۆستایه کی نایینی
 هه لده ستیته سه ر پی و پییان ده لیت بیگومان له و تۆله کردنه وه یه
 باشتر و خیرتر هه یه، نه ویش لیخۆشبوونه و داوای شتیکی تر
 بکهن، نه وانیش و تبوویان تهنها تۆله کردنه وه و کوشتنه وه ی نه و
 کورپه، کیشه که پینج رۆژ به و شیوه یه مایه وه، تاوه کوو نه وه بوو
 له کوتاییدا مالی کوژراوه که رازی بوو بوون به وه ی له به رامبه ر
 بره پارهی کی زۆر و کچیک له خوینی کوژراوه که یان خوش بن،
 که سیک خیرا نه وه هه والهی بو مام هینا، مامم پیاویکی ده وله مه مند
 بوو، به لام کچه کانی هه موویان شوویان کردبوو، بویه پیی گوتن
 پییان بللی چه ندیان پاره ده ویت با داوای بکهن، به لام هیچ کچیکم
 نییه پییان بده م، زوو هه وال هاته وه و گوتیان با کچی برا که بیان
 پی بدات، هه رچه نده مامۆستایانی نایینی پییان گوتبوون نه و جۆره
 کارانه شه رعی نین و کچ به زۆر به شوودان و له بریی خوینبایی
 ناپیت، به لام نه وان تهنها به و شیوه یه رازی بوون، کاتیک دایکم
 نه وه والهی زانی، له سه ری خۆی ده دا و ده گریا و ده یگوت شتی
 وا ناپیت، تا نه وه بوو مامم هات له گه ل کورپه کانی، مامم پیاویکی
 باش و زۆریش که سیک کی ژیر بوو، له به رامبه ر دایکم که وته سه ر
 چۆک و ده گریا، ده یگوت: بنه وشم به قه د نه و چاوانه ی خۆم خوش

دهویت، وه لاهی نهوهی گویم لی نییه مالی دونیایه، چندیان دهویت
 پییان دهدهم، به لام نهوان رازی نابن، دهزانم کورم هه له یه کی زور
 گهوره ی کردووه، بهرگری له و کاره خراپه ی نه و ناکه م، به لام نیستا
 ژیانی کوری من بهنده به بریاری تو و کچه گهت، دایکم رازی
 نه ده بوو، تا نهوهی بنهوش هاته ژووره وه و به گریانه وه پرووی کرده
 دایکم و مامم و پیی گوتن: گهر نه و کیشه یه به من چاره ده بیت
 و من نه و ناوهم نه و تاگره ده کوژینمه وه، رازیم. دایکم تووشی
 سه رسوورمان بوو به و قسه یه ی خوشکه که م، نه یده زانی چی بلیت،
 مامیشم به گریانه وه به ره و پرووی بنهوش هات و له نامیزی گرت و
 سه ری ماچ کرد و زور سوپاسی کرد، مامم خیرا هه والی نارد که نیمه
 رازین به و مهرجانه، بو رۆژی دواتر هاتن بو نهوهی بنهوش ماره
 بکه ن و له گه ل خوشیان بیبه ن، کاتیک هاتن، نه و کوره ی که بریار
 بوو بیته میردی بنهوش، گوتی: ده مهویت به تنها له گه ل بنهوش و
 دایکی قسه بکه م، کوریکی بالابه رزی نه سمه ری چوارشانه بوو، ده
 سالیك له بنهوش گه وره تر بوو، پیده چوو که سیکی خراپ نه بیت،
 ناوی (نه مین) بوو، دوا ی نهوهی له گه ل دایکم و بنهوش قسه ی کرد،
 له ژووره که هاتنه ده ر، خیرا ماره یان کرد و نیمه به فرمیسکرشتن
 مالتاوا ییمان کرد له بنهوش، نه وانیش بنهوشیان برد، دوا ی نهوهی
 نهوان رۆیشتن، دایکم له گریان به رده وام بوو، رۆیشتم بو لای بو
 نهوهی دل ی بده مه وه و پیم گوت: دایه نه و کوره چیی پی گوتی:
 فرمیسکه کانی سپری و گوتی: کاتیک هاته ژوور، پرووی کرده

بنهوش و پیتی گوت: دهزانم وا خه ریکه باجی هه له ی که سیکی تر
دهدهیت و دهبیته ده زمان بو برینیک که که سیکی تر هوکاریه تی،
ئه من هه رگیز به و شیوه هاوسه رگیریکردنه رازی نه بووم، به وه نا که
بلیم توم به دل نییه، بیگومان ئیوه یه کیکن له جوانترین کچه کانی
دهقهره که، به لام هه رگیز رازی نیم و حه ز نا که م هیچ کچی که به بی
حه زی خوی و به زور بدریت به پیاویک که نه یه ویت، ئیستا گهر
ناته ویت یان زوریان لیت کردوه، دهروم و پیمان ده لیم.

بنهوش ته ماشایه کی کرد و گوتی: من خوم پیم وتوون رازیم،
دوای نه وه پرووی له من کرد و وتی: وه لاهی من به و کاره رازی
نه بووم، حه زم نه کرد هه ر وه کوو چون مالی ئیمه ویران بوو مالی
که سی تر ویران بیت، به لام مامه کانم هه ره شه یان لی کردم و زوریان
لی کردم و منیش رزای بووم، به لام به لیت پیتی دهدهم وه کوو نوری
چاوم ناگاداری بنهوشی کچت بم و ناگام لیتی بیت و خوشم بویت.
دوای نه وه رویشتن.

شه وه موومان گویمان له دهنگی تهقه بوو له گوندی خواروو،
هه مووشان ده مان زانی نه و تهقه یه واتای چیه.

لیره دا قسه کانم به پوورم بری و ویستم پشوو یه ک بدات، بویه گوتم:

- نه و تهقانه واتای چی بوون؟

- کورم له کوندا یه کیکن له عاداته ناشیرین و خراپه کان نه وه بوو
کاتیکن بووک و زاوا شه و به یه که ده گیشتن، خزمان و که سوکاری

زاوا په پرځه کې سپیږي دده په زاوا تاوه کوو بیسه لیتیت که بووک
کچه و نه ویش نیره و پیاوه، دواتریش زاوا نه و پرځه به خوښه ی
نیشانی خزمان و که سوکاری دده و نه وایش ته قه ی خوښیان
ده کرد، شتیکی سهیر بووه، وا نییه؟ هر وه کوو نه وه ی هم موو
پیاوه تیی نه و که سه له وه دا بیت بگات به جهسته ی کچه که، نه ک
دلی کچه که.

- چ نه فامییه ک بووه.

- نیتر نیمه له نیو نه و جوړه نه فامیینه گوره بووین.

- نه ی دواپی چی رووی دا، دایکم بارودوخی چون بوو، مالی
باوکم مامه له یان چون بوو له گهل دایکم، نه ی دایه گوره دم چون
به ته نها بهرگه ی نه و تازاره ی ده گرت؟

- پاش پازده روژ ئینجا بنه وش هاته وه بو مالی دایکم و کاک
نه مینیش، واتا باوکی توشی له گهل بوو، له ماوه ی نه و پازده روژه
من هم موو روژیک ده رویشتم بو لای دایکم و له لای ده بووم و ناگام
لیی ده بوو و کاروباری ناومالم بو ده کرد، کاتیک بنه وش هاته وه،
زور دلخوش دیار بوو، هرگیز له و کچانه نه ده چوو که له جیاتیی
خوښیای و توله درابیت به شوو، کاک نه مین تاوه کوو پاشنیوه رو
له مالی دایکم مایه وه و کاتیکیش ویستی پروات، به دایکتی
گوت: تا کاتیک دلت چه ز ده کات لیره به و هر کاتیکیش ویستت
بیته وه، مندالیک بنیره خوم دیم به دواتا. نه وه ی گوت و مالئاوایی

له هه مووان کرد و رویشت، دایکم کاتیک بینی بنهوش دلخوشه
له گه ل باوکت و باوکت به باشی مامه له ی له گه ل ده کات، توزیک
دلی نارام بوویه وه، دواتر من و بنهوش دووقولی لئی دانیشترین.

لیره دا قسه کانم به پوورم بری و پیم گوت:

- باسی چیتان کرد؟

پوورم به زهرده خه نه یه که وه گوتی:

- کورم، دوو خوشک ماوه یه که یه کتریان نه دیتبیت ده بیت باسی
چی بکه ن، وه لاهی باسی دار و بهردمان کرد.

- چه ز ده که م بزانه باسی چیتان کردو وه، بیگومان ته وه ی که
پتویسته من بیزانم.

- کورم په له مه که، هه موویت بو باس ده که م.

- باشه به سه ر چاو، ته وه گویم گرتو وه.

- رویشترین بو ژیر سیبه ری داره گه و ره که ی چه وشه ی مالی
دایکم و پیم گوت: ئیستا باسی کاک ته مینم بو بکه. زهرده خه نه یه کی
کرد و گوتی: باشه، ته مین زور له گه لم باشه، دایکیشی زور له گه لم
باشه، ده زانی چ شتیکی زور وای لی کردم بکه ویتته ناو دلم، یه که م
شه و کاتیک رویشترین بو ژووری خو مان، ته مین ده یزانی هیشتا
بارودوخه که بو من نامویه و کاتی ده ویت تا وه کوو من له گه ل

ئەو و ئەو بارودۇڭخە رادىم، ماوھەيەك تىپھەرى ھەردووكمان بىئەنگ
 ۴۱ ۋەستابووين، دواتر دەستى منى گرت و لەسەر كورسىيەك منى
 دانىشاندى و رۇيشت بۇ لاي مېزەكە، بە شتېك يە كىك لە پەنجە كانى
 خۇي برىندار كورد و پەرۇ سپىيە كەي بە خوئىن كورد و داھەو بە خزم و
 كەسوكارى، ئەوانىش دەستيان كورد بە تەقە كوردن و خۇشىدەر پىن.
 منىش بەسەر سوورمانەو بەرەو لاي چووم و پىم گوت: ئەو چىت
 كورد؟ ۋەلامى داو شتى لەو گرنتر ھەيە باسى بگەين. دەستى
 گرتم و رۇيشتىن لەسەر جىگا كە دانىشتىن و پرووى كوردە من و
 گوتى: تا كاتىك تۆ نەتەوئىت و ئامادە نەبىت ئەو شتەي ئەوان وا
 دەزانن تەواو بوو و ئەنجامان داو، دلنيا بە ئەنجامى نادەين. بەلام
 كۆمەلېك شت ھەيە ھەز دەكەم بيانزانى، داىكم بۆ من ھەموو
 شتېكە و زۆرم خۇش دەوئىت، ھەرشتىك ئەو دلخۇش بكات منىش
 دلخۇش دەكات و ھەرشتىك ئەو بىزار و نىگەران بكات بىگومان
 منىش نىگەران و بىزار دەكات. ھەر كەسىك داىكى منى خۇش
 بوئىت، بە ئەركى خۆمى دەزانم خۇشم بوئىت و رىزى بگرم. خۆت
 ئاگادارى داىكم بە تەمەندا چووه، بۆيە رەنگە تۆزىك ئەركى لە رنى
 تر قورستر بىت، بەلام ژنىكى دونىادىتەيە و دىندارە، دلنيام بەو
 زۆر نىگەرانە كە باوكمان كۆچى دوایی كوردووه و گەر تەماشای
 رۇخسارىشى بگەيت، ئەو بە پروونى ديارە، بەلام دلنيام دلخۇشىش
 دەبىت بەوھى كە دەبىنېت كچىكى ژىرى وە كوو تۆ بوو بە بووكى،
 ئەمن داوات لى ناكەم بە داىكە بانگى بگەيت، خۆ ئە گەر بانگت

کرد به و ناوه، من زور خوشحال ده بم، به لام داوات لئ ده که م وه کور
 دایکی خوت مامه له ی له گه ل بکه یت، دلنیام نه ویش وه کوو کچی
 خوی مامه له ت له گه ل ده کات، رهنگه خزمه کانم وا ههست بکه ن
 تو له جیاتیی خوینبایی وهر گیراویت، به لام دلنیا به نه من وا ههست
 ناکه م. دواتر دهسته کانی توند گو شیم و گوتی: ئی نه من زورم قسه
 کرد، ئیوه هیچ نالین؟ منیش وه لامم دایه وه و وتم: وه لاهی لای نیمه
 وا باوه پیاو قسه ده کات و ژن گوی ده گریت و هه رچی پیاو بیلیت
 هه ر نه وه یه. وه لامی دامه وه، وتی: به لام لای من وا نییه، بیگومان
 چون قسه ی من گرنگی هه یه، ئاوه اش قسه ی تو گرنگی خوی
 هه یه، هه رشتیک په یوه ندیی به تووه هه بییت، مافی خوته قسه ی
 تیدا بکه یت. کاتیک گو بیستی نه و قسانه بووم و بینیم چند
 به جوانی مامه له م له گه ل ده کات و هه رشتیک ده کات بو نه وه ی
 من ههست به ئاسووده یی بکه م. چاوم برییه چاوه کانی و پیم گوت:
 وا خه ریکه ده بیته دوو سال من باو کم نه ماوه، ده زانی بو من باو کم
 گه وره ترین په ناگه بوو، راسته باو کم پیاویکی زور به سوژ نه بوو،
 به لام هه ر کاتیک شتیکم کردبایه و دایکم یان خوشکه گه وره که م
 ویستبایان لیم بدن، خیرا ده رویشتمه لای نه و، له ئامیزی نه ودا
 خوم ده شارده وه، ده زانی کاتیک به ره و ئامیزی نه و رام ده کرد و
 نه ویش دهسته کانی والا ده کرد بوم، ههستم به چی ده کرد؟ ههستم
 به وه ده کرد ده رگا کانی به هیترین قه لام بو کراونه وه و بهس بگه مه
 ناو قه لاکه، ته واو، دواتر بیباکم له هه رچی هیزی نه و دونیایه یه،

ھوونىكە لەناو بەھىزىتىن قەلادام، ئەويش نامىزى باوكمە، بەلام
 دوای مردنى ئەو ئىتر قەلەكە ھوونى ئەما و بىپەناگە مامەو، بۇيە
 ناچار دەبوو لەمەودوا خۆم بەرگىرى بىكەم لە خۆم و بەھىزىم و كار
 بىكەم بۇ ئەوئەى ھەم ناگادارى خۆم بىم، ھەمىش ناگادراى داىكم
 بىم. ناگادارى خۆم ئەبووم كە وا خەرىكە بەگىرمانەو ئەو قسانە بۇ
 ئەمىن دەكەم، كاتىك ھەستەم بەو كە دەستى ئەمىنم لەسەر
 پرومەتە كانم بىنى و وا خەرىكە فرمىسكە كانم دەسپىت، كاتىك
 سەرىم كەرد دەستە كانى والا كەرد و وتى: ئىستا دووبارە تۆ خاوەنى
 ئەو قەلە بەھىزەى و بەلىنت پى دەدەم ھەمىشە پارىزراو و دلخۆش
 بىت لەناو ئەو قەلەيە. منىش پىشتەمە ناو نامىزى. سەبەى بىنىم وا
 ئەمىن زوو ھەلستاو و پىشتوو بەو ھەمام بۇ ئەوئەى وا نىشانى
 بدات شەو شتىك پرووى داو، دواتر ھاتە ژوورەو و بە خاولىيە كەى
 سەرى خۆى وشك دە كەردەو و بە ئىشارەت پى گوتەم ھەلسە تۆش
 پىرۆ. منىش ھەلستام و پىشتەم و دوای ھاتنەدەرەو ھەم خىرا پىشتەم
 بۇ ئەوئەى نانى بەيانى نامادە بىكەم، ھىشتا خەلكى و بەتايبەتى ژنان
 دەھاتن بۇ لای ئەمىن و داىكى بۇ پرسە و سەرەخۆشى، بەشىكى
 زۆريان بە شىوئەى كى خراپ مامەلەيان لەگەل دە كەردم، بەلام ئەمىن
 گوتى: ھەر ماوئەى كى ترە و ھەموو شتىك لەبىر دە كەن، ئىتر بەو
 شىوئەى پۆژە كان تىدەپەرىن تاو كوو ئەو پازدە پۆژە تەواو بوو،
 ئىستاش ئەو لای تۆم خوشكە ئازىزە كەم. منىش وەلامم داىو و
 وتم: ئەى قوربانى خوشكە ژىر و عاقلە كەى خۆم بىم. لەو كاتەدا

دایکم بانگی کردم و وتی؛ نه ری کچم، نه توو مال و میردت نییه و
لیره دانیشتووی، ههسته برۆوه شتیك بو ئه و پیاوه بهسته زمانهت
ناماده بکه و با ئه و کچهش بیت ئیش و کاری ئه و مالهی بکات.
دایکم ته و او دلخۆش بوو که زانیی بنهوش له گه ل میرد
و خه سووه که ی ئاسووده یه. ئیتر من بو مالی خۆم رویشتم و
بنه ویشیش بو ئیش و کار و مالخا وینکردنه وه ی مالی دایکم.

۴۴

دواتر ههستم کرد پوورم قورگی وشک بووه، هه لستام و رویشتم
په رداخیک ئاوم بو هیئا، کاتیك ئاوه که ی خوارده وه، پیم گوت:

- ئی پووره جوانه که م، گه یشتینه کوی؟

- دواتر هه لستاین و رویشتین و پاش پینج روژ، بنهوش به
دایکمی گوت: دایه ده بیت برۆمه وه، دلنیام هیشتاش خه لک هه ر
دیت بو مالمان، دایکیشم گوتی: کچم چونت پی باشه ئه وها بکه،
مندالیک بنیره با کاک ئه مین بیت به دواتا بو ئه وه ی له گه لی بچیته وه.
ئیواره کاک ئه مین هات و شه و لای مالی دایکم مایه وه و سبه ی زوو
رویشتنه وه. به و شیوه یه روژ و مانگه کان رویشتن تاوه کوو ئه وه ی
هه و آل هات که بنهوش دوو گیانه، هه موومان به و هه و آل دلخۆش
بووین، ئه و روژه ی هه و آل که هات مامیشم هاتبوو سه ردانی دایکم
بکات بزانیته هیچی پیویست نییه، کاتیك ئه و هه و آل ه ی زانی،
گوتی: خیرا برۆن دوو مانگا سه ر بپرین و گوشته که ی بکه نه خیر
و له نیو خه لکی به شی بکه ن. دایکم به و هه و آل زور دلخۆش بوو.

ئىتر ۋە كوو چارائىش ئەو كىشە يە نە مابوو ۋ خەلكى ۋر دەۋر دە
 لەبىرى دە كرد، بۆيە دايكم رۇژىك گوتى؛ كچم بە مېردە كەت بلى
 ۋ مۆلەتى لى ۋەر بگرە، ۋەرە با پىكە ۋە برۆين بۆ دېدەنى بئەوش ۋ
 مالى مېردى. كاتىك رۆيشتىن، كاك ئەمىن ۋ دايكى پىشوازيە كى
 زۆر گەرميان لىكردىن، ئىتر دايكى ئىمە ۋ دايكى كاك ئەمىن
 پىكە ۋە دايشتىن ۋ ئىمەش ئەو سىيانە مان پىكە ۋە دايشتىن،
 كاتىك تە ماشاى دايكى خۆم ۋ دايكى كاك ئەمىن دە كرد، دە مگوت
 ئەو دوو ژنە دە لىت سەد سالا يە كترى دە ناسن، بە جۆرىك لە گەل
 يە كترى تىكەل بوو بوون، كە ھەندىك چار دە تىبىنى ۋا خەرىكە
 فرمىسكە كانيان دەسترن، بوو بوون بە دوو ھاودلى زۆر باشى
 يە كترى، ئاخىر ئەوان ھەردووكيان لە خالىكى زۆر گرنگدا ھاوبەش
 بوون، ئەۋىش نەمانى ھاوسەرە كانيان بوو، بۆيە ھەر ئەۋەش
 ھۆكار بوو بۆ ئەو زوو تىكە لىيە يان، چوونكە ئەوان باش دە يانزانى
 ھەرىە كىكيان تووشى چ نازارىك بوو ۋ باشتەر لە دەردى يە كترى
 تىدە گەيشتن. تا ئىۋارە لە مالى ئەوان ماينە ۋە، ھەرچەندە دايكى
 كاك ئەمىن زۆر داۋاى كرد شەو لەۋى بمىننە ۋە، بە لام ھاتىنە ۋە،
 ھەفتە يەك داۋاى ئەۋە كاك ئەمىن خۆى ھات ۋ دايكى ئىمەى لە گەل
 خۆى برد بۆ مالى خۆيان، بەو شىۋە يە بۆ ھەرچواريان باش بوو، ئىتر
 بەو شىۋە يە رۆژە كان ۋ مانگە كان رۆيشتن تاۋە كوو تۆ لە دايك
 بوويت، ئەو رۆژەى تۆ لە دايك بوويت، مامم لە خۆشىي ئەۋە سى
 سەر مەرى كرد بە خىر، داۋاى ھەفتە يە كىش باوكت، كاك ئەمىن

بانگىستنامە بەگى ئاردبۇو بۇ مالى ئىمە و مامم و ناسپاۋە كانم
بۇ ئەۋەى بېچىن بۇ نانخۇاردن بۇ گوندى كەى ئەۋان، لەدايىكبوۋى
تۇ بوو بە ھۆكارىك بۇ ئەۋەى دووبارە دوو گوندى كە ۋە كوۋ برا
لەدەۋرى يە كترى كۆ بېنەۋە، ھەموو شتىك بەخۇشى تىدە پەرى،
تا ئەۋە بوو داۋى سالىك لە لەدايىكبوۋى تۇ داىە گەۋرەت، وانا
دايىكى باوكت شەۋىكىان نوست و بۇ ھەمىشە ھەلنەستايەۋە، خوا
لىيى خۇش بىت، بەراستى ژنىكى باش بوو، پاش ئەۋەى دايىكى كاك
ئەمىن كۆچى داۋىيى كرد، كاك ئەمىن داۋى لە دايىك كرد پروات
لە گەل ئەۋان بژىت، دايىكىشم رازى بوو، ئىتر بە ھۆى چوۋنى دايىك
بۇ لاي ئەۋان وردە وردە برىنى نەمانى دايىكى كاك ئەمىن خەرىك
بوو سارپژ دەبوو، دايىك ھەستى بە خۇشحالى دە كرد لە گەل بىنەۋش
و كاك ئەمىن و تۇدا، دايىك تۆى زۇر خۇش دەۋىست، كاك ئەمىن
ژىاتىكى خۇشى بۇ خوشكە كەم و دايىك و تۇ دروست كردبوو، كە
گشت خەلكى ئىرەبى پى دەبردن، رۇژگار رۇىشت و تۇ وردە وردە
دەتوانى رى بىكەيت، تا وات لى ھات بوۋىتە نىكەى چوار سال،
كاك ئەمىن پىاۋىك بوو ھەمىشە ھەزى لى بوو بەھاران پروات
بۇ چىا و بۇ كردنى سورازە و ەندرىشكە و كوزەلە و ئەۋ جۇرە
گژوگىايانە، رۇژىكىان بىنەۋىشە دەلىت: منىش ھەز دەم لە گەل
بىم و ئەۋ شاخوداخە بىنم. تۇ لاي دايىك جى دەھىلن و بە سواری
دوو ھىستەر دەرۇن بۇ چىاي كۆدۆ، پىش ەسر ھەۋالىك دىت كە
ھىچكەس ھەزى بە بىستنى ئەۋ ھەۋالە نەبوو.

پوورم دهستی کرد به گریان.

- چ هه وایک بوو؟

- له مالی خوومان دانیشتبووم له گه ل میرده که م، کاتیک گه نجیک به پراکردن هات و دای له ده رگای ماله که مان، به په شوکاوی گوتی: تهرمی کاک نه مین و بنه وشی خوشکت له مزگه وتی گوندی خوارووه. من باوه ریم به گوئیکانی خووم نه ده کرد که چیم بیست، به خیرایی وه کوو هه وره بروسکه به پراکردن رویشتین بو گونده که ی باوکت، کاتیک گه یشتین، واده بینم لای مزگه وت پریه تی له خه لک، کاتیک گه یشتین، دایکم به کو ل ده گریا و نارامیی نه مابوو، که سیکی لی بوو دیار بوو شوان بوو، نه و تهرمه کانی هی نابوو یه وه، خه لک ده وره یان لی دابوو، نه و ناگاداری نه وه بوو بوو چون نه لغام پیاندا ته قیبووه، بو خه لکه که ی باس ده کرد و ده یگوت: من له چیا که ی به رامبه ر نه وان بووم کاتیک گو بیستی دهنگی ته قینه وه ی نه لغام بووم، کاتیک ته ماشام کرد، ته نها ته پوتوزم بینی به ره و ئاسمان به رز ده بوو یه وه، له و کاته دا بینیم که سیک به پراکردنه وه هاوار ده کات و به ره و شوینی ته قینه وه که ده پروات، منیش دهستم کرد به پراکردن به ره و لای نه وان، زوری پی نه چوو دهنگی ته قینه وه یه کی تریش هات له نزیک ته قینه وه ی پیستر، مه و دای من تو زیک دوورتر بوو له وان، کاتیک گه یشتمه نزیکیان به هیواشی و وریایی ریم ده کرد، له ترسی نه وه ی نه وه کوو نه لغامی تری لی بیت، نه و شوینه پیستر نه لغامی لی نه بوو، به لام به هو ی باران و خزینی زه و بیبه وه له سه ره وه به ره و خواره وه هاتبوون، کاتیک گه یشتم،

سه ره تا رۆیشتم بۆ لای پیاوه که، بینیم وا خه ریکه گیانی ده ره ده چیت، نهیتوانی هیچ بلیت، من پیشتر نهوم بینیبوو، بۆیه ناسیمه وه، گیانی ده ره چوو و دواتر رۆیشتم بۆ لای نه وهی تریان، بینیم ژنه، نه ویش جهستهی شیوابوو به هۆی نه لغامه که، خیرا رۆیشتم و داوای یارمه تیم کرد و به سواری و لآخ هینامانه وه بۆ ئیره.

ساتیکی نامۆ بوو، پوورم به جوریک ده گریا، ههروه کوو نه وهی دیمه نه کهی له بهرچاو بیت، منیش چیت بهرگه م نه گرت و له گه ل پوورم دهستم کرد به گریان. پوورم گوتی: مه گری کوری خۆم، نه وه دونیا به، کهس تا سه ره له سه ری به زیندوویی نامینیت.

دواتر پرسیم: نهی دوا ی کۆچی دایک و باو کم، داپیره م چیی کرد؟ چۆن ژیا نی ده کرد؟

پوورم ناهیکی هه لکیشا و گوتی:

- دایکم ته نها به جهسته هه ستت ده کرد زیندووه، نه گینا هیچ شتیکی له زیندووه کان نه ده کرد، نه قسه ی ده کرد، نه نانی ده خوارد، هه رچه ندی پیمان ده گوت، هیچ سوودیکی نه بوو، هه ره وهش وای لی کرد دوا ی سی مانگ نه وهیش وه کوو نه وانی تر بروات و نه و دونیا به جی بهیلت. ئیتر ئیمه ته نها ماینه وه، من و میرده که شم هه ره پاش مردنی دایک و باوکت تۆمان هینا به لای خۆمان و به کوری خۆمان دامان نای، دوا ی مردنی دایکیشم بریارمان دا گوند جی بهیلین و بیینه چۆمان. له و کاته وه ده ستمان کرد به ژیا نیکی نوی،

۴۹

تو مالی ئیمهت کرد به مالیکی ناوه‌دان، ناخر پیم بلی مالیک تئیدا
گویت له گریان و هاوار و پیکه‌نینی مندال نه‌بیت، کوئی له مال
ده‌چیت، مه‌گهر دیوار و ده‌رگا‌کانی. مندال بو مال خیر و بهره‌که‌ته،
دلنیام خوا خوی باشتر ده‌زانیت و خیریکی تیدا بووه ئیمه نه‌بووینه
خاوه‌نی مندال. به‌لام وه‌لاهی گهر خاوه‌نی مندالیش بام، ههر
ئه‌وه‌نده‌ی ئیستای تو خوشم ده‌ویست گهر خوشیشم ویستبایه.

له پوورم نزیك كه‌وتمه‌وه و سه‌رم ماچ کرد، راستی من بو
رؤژئیکیش هه‌ستم نه‌کرد دایک و باوکم نه‌ما‌بیت یان کورپکی
بی دایک و باوک بم، پوورم و میرده‌که‌ی خوشه‌ویستی و گرنگی
ته‌واویان پی ده‌دام.

سه‌یریکی کاترمیره‌که‌م کرد، بینیم وا خه‌ریکه‌ بانگی عه‌سر
ده‌بیت، رۆیشتم و ده‌ستنویژم شوورد و رۆیشتم بو مزگه‌وت، دوای
ئه‌وه‌ی نوژمان کرد، گه‌رامه‌وه و کاتیک گه‌یشتمه‌وه مالی، بینیم
میردی پووریشم گه‌راوه‌ته‌وه، پیکه‌وه دانیشتین و پوورم چای هینا
بو هه‌ردوو‌که‌مان، میردی پوورم رووی کرده‌من و گوتی:

- کورم، کاتی ئه‌وه نه‌هاتووه بیریک له ژیان خۆت بکه‌یته‌وه و
بو خۆت مالو‌حالیک پیکه‌وه بنییت؟

پوورم وه‌لامی دایه‌وه، گوتی: کاتی چی؟ گه‌نجی له ته‌مه‌نی
ئه‌ودا ئیستا دوو-سی مندالیان له‌دوو ده‌رۆن، بلی زوو که، خه‌میك
له خۆت بخۆ، ده‌نا ئیمه خه‌میكت لی ده‌خۆین.

هر سیکمان پیکه وه ده ستمان کرده پیکه نین. میردی پورم که سیک
بوو هیچکات له قسه خو شه کانی وه رهس نه ده بوویت، بهرده وام بووین
له قسه کردنی سیقوئی تاوه کوو بوو به نزیکه ی سه عات پینج و نیو،
ئیت کاتی نه وه بوو من بگه ریمه وه بو هه ولیر، بویه مالئاواییم کرد
لیان و له و مووچه یه ی وهرم گرتبوو و شتیکم گیرایه وه و نه وه ی ترم
به پورم داو و دواتر به ره و هه ولیر به ری که وتم.

له ریگا بیرم له دایک و باو کم ده کرده وه، راستی دلته نگ بووم بو
رؤیشتنیان و نه و جو ره رؤیشتنه یان، به لام دلخوش بووم که زانیم
باو کم چ جو ره پیاوینک بووه و چند ریژی له دایکم گرتووه و چند
یه کتریان خوش ویستووه. بیرم له داپیره ده کرده وه و به زه ییم پیتدا
ده هاته وه، ناخر هه بوونی نازیزان له چوارده ورت وه کوو نه و ره نگه
جو راو جو رانه یه، هر نازیزیکت ره نگیکی تایبه ته، ژیانت جوانتر
ده کات، به نه بوون یان رؤیشتنی نازیزیکت، ره نگیکت له تابلوی
ژیان کم ده بیته وه، تا وای لی دیت رۆژیک دادیت تاکه ره نگیکت
نه ماوه و هه موویان ته و او بوون، ئیتر له ویوه تاریکی بال ده کیشیت
به سه ر ژیان مرؤفدا. بیرم له پورم ده کرده وه، نه و ژنیکی به هیز
بوو، پیاوه که ی خوشی ده ویست، من نه وانم خوش ده ویست و
نه وانیش زور منیان خوش ده ویست. له و بیر کردنه وانه دا بووم
کاتیک ته ماشام کرد وا کچیک له ته نیشت لیواری جاده که وه ستاوه،
داوای یارمه تی ده کات و سه یاره که یان خوی کیشاوه به گرده که ی
ته نیشت جاده که، کاتیک سه یاره که م هیواش کرده وه، بینیم نه و سی

کچهن که به یانییه کهی له گوومی فیلاو بینیم، جامه کهم هینایه
خواره وه و گوتم؛ فهرموو؟

دوای نه وهی سلای کرد، گوتمی؛

- سه یاره که مان ئیش ناکات، سوپاسی یارمه تیدانت ده کهین.

منیش خیرا دابه زیم، سه یرم کرد رادیتیره کهی ته قیبوو، منیش
ته ماشایه کم کردن و گوتم؛

- نه وه رادیتیره کهی ته قیوه و پتویسته کرین بیت باری بکات
و بیباته لای فیتهر.

یه کیکیان گوتمی؛ ئیستا ئیمه به و ئیواره یه کرین له کوی بینین؟

منیش وه لامم دایه وه؛ ئیوه بو کوی ده روون؟

هر نه و کچه یان وه لامی دامه وه و گوتمی؛ هه ولیتر.

منیش وتم؛ زور باشه، منیش ده گه ریمه وه بو هه ولیتر. ئیستا ته له فون
بو هاورپییه کم ده کهم له چومان که باوکی کرینی هه یه، پتی ده لیم
کرینه که بهینیت و سه یاره که بار ده کهین و بهری ده کهوین بو هه ولیتر.

یه کیکی تریان گوتمی؛ ناخ گیان، چه ند شتیکی باشه.

کاتیکی براده ره کهم گه یشته، توانیمان به یارمه تیی هه ندیک که سی
تر سه یاره که بار بکهین، وارپیک که وتین که کچه کان له گه ل من بین
و هاورپیکه شم سه یاره که بهینیت.

تا هه موو ئەو کارانه مان کرد، بوو به مه‌غریب، بۆیه من و
هاورپیکه‌م رۆیشتین بۆ مزگه‌وتیک که له‌نزیک ئەو شوینه بوو
و نوێژی مه‌غریب و عیشامان کرد، پاشان به‌ری که‌وتین. له‌ناو
سه‌یاره‌که‌دا یه‌کیان له‌پیشه‌وه و دوویان له‌دواوه‌دانیشن.
ماوه‌یه‌ک رۆیشتین، که‌س هیچی نه‌گوت، تاوه‌کوو ئەوه بوو
یه‌کیان له‌و کچانه‌ی دواوه‌گوتی:

- ده‌لێیت ئیمه‌ نانسای؟

منیش به‌سه‌رسوورمانه‌وه‌گوتم: ببورن، بۆ ده‌بیته‌بتاناسم!!؟

کچه‌ی تریان له‌وانه‌ی دواوه‌گوتی: ببورن به‌ریز، خوشکه‌که‌م
مه‌به‌ستیکه‌ی خراپی نه‌بوو. چونکه‌ ئیمه‌ دیارین له‌ناو سۆشیال
میدیا، بۆیه خوشکه‌که‌م وا هه‌ستی کرد که ده‌بیته‌بماناسی.

ده‌ستی کرد به‌خۆناساندن و گوتی: من (یاران)م، مۆدیل و
مه‌یکه‌پ ئارتیستم و ئەوه‌ش خوشکه‌که‌مه (باران)، ئەویش
پیشه‌شکاری ته‌له‌فزیۆنه و ئەوه‌ی پیشه‌وه‌ش (میرا)یه، هاوه‌لی
دووهمی شاجوانی ئاسیا.

منیش بزده‌یه‌کم بۆ کردن گوتم: خۆشحال بووم.

یاران گوتی: هه‌ر ئەوه‌نده خۆشحال بووم و به‌س، ئەه‌ی ئیوه‌ش

خۆتان نانسینن!!؟

منیش له ئاوینه که وه ته ماشایه کم کرد و گوتم: بونا، منیش خۆم ده ناسینم. من ناوم (موحسین)ه، ئەندازیاری شارستانیم و خەلکی چۆمانم و له ههولێر ئیش ده کهم.

ههرسیکیان پیکه وه گوتیان: ئیمهش خۆشحال بووین به ناسینت.

میرا پرووی کرده من و گوتی: ههر به راست ئیمه ناسی، مه به ستم نه وه یه ئیمه نه و سییه مان ئیستا به ناوباگترین سی کچی سۆشیال میدیاین، له سنایچات و ئینستاگرام زۆرتین بینهر و فۆله وه رسهان ههیه، ده کریت نه مانناسی.

منیش وه لأم دایه وه: راستی من زۆر کهم سۆشیال میدیا به کار ده هیتم، گهر به کاریشی بهیتم، نه واهه یسبووک و جار جاریش ئینستاگرام به کار ده هیتم و تا ئیستا سنایچاتم به کار نه هیناوه. دوا ی نه وه پرسیم:

- خاتوونینه، نه وه چۆن چۆنی بوو تووشی نه و رووداوه بوون؟

میرا وه لأمی داوه و گوتی:

- من شۆفیریم ده کرد و یاران له ته نیشتم دانیشتبوو، خهریکی سنایکردن بووین، ههر نه وه نده مان زانی سه یاره یه که به ره و پروومان هات، منیش خیرا ویستم بچمه وه سه ر سایدی خۆمان، به لأم چوونکه خیرا سوکانم شکانده وه، خۆمان کیشا به و گرده ی ته نیشتم جاده که.

ماوه يهك له ترسان نه مانده توانی له سه پاره كهش بپینه دهره وه،
تاوه كوو باران له دواوه وه پرسیی؛

- ئیوه سه لامه تن؟

ئیمهش وه لامان دایه وه: به لی، سه لامه تین.

دواي ئه وه باران گوتی؛

- با داواي یارمه تی بکه یین و بزانیین که سیک نایه ت یارمه تیمان
بدات.

ئه وه بوو تو هاتی.

منیش گوتم: سهیره!

باران به سه رسامیه وه گوتی: چ شتیك سهیره!

منیش وه لامم دایه وه و گوتم: به جوړیك تیكه لی ئه و توره
كومه لایه تیپانه بووین، له بیرمان كرده وه كه له ژیانی راسته قینه ی
خومان چون ده ژین، وامان لی هاتووه ژیانیک کی ساخته مان بو
خومان دروست كرده وه، ژیانیک گهر كه سانیک له نزیكه وه
نه مانناسن، وا گومان ده بن ژیانی ئیمه پریه تی له جوانی، پریه تی
له خوشی، دوورین له هرچی خه م و نازار و ناخوشی و كیشه ی
ئه م دونیایه، ماوه يهك له مه و بهر كورته قیدیویه كم بینی، كه سیک
باسی له وه ده كرد كه ئه و توره كومه لایه تیپانه درون، مروقه كان

جوانترین سانه کانیاں له وئی بلاء ده که نه وه و جوانترین وینه کانیاں نه و کاته داده نین که به باشتین شیوه دهر که وتوون، هیچکه سنیك شکسته کانی، ناخوشییه کانی، کیشه کانی له وئی بلاء ناکه ته وه، چونکه نایه ویت کهس بیینیت. دلنیا م هر ئیوه نه مرق زورترین قیدیوتان بلاء کردوته وه له نینستاگرام و سناپچات، به لام دلنیا م له وئی که سه یاره که تان تووشی کیشه هاتووه و زوریش ترساون، هرگیز نه وه بلاء ناکه نه وه.

له قسه کردن به رده وام بووم تا نه وه بوو هاوړتیکه م ته له فونئ کرد، گوئی:

- نه وئی کاکه له شوئینیک ناو دستن، من خه ریکه له برسان ده مرم.

منیش پرووم کرده کچه کان و پیم گوئن:

- نه و هاوړتیه م برسپیه تی، ئیوه ده لئین چی له خواردنگه یه ک بوه ستین و شتیک بخوین و پاشان برؤین.

دیار بوو هر سنیکیان رازی بوون، بویه گوئیان با دابه زین. پاش نه وئی بۆ ماوه یه ک پشوومان دا و نان و چامان خوارد، سواری سه یاره کانمان بووینه وه و بهرئ که وتین. پاش ماوه یه ک بیده نگه باران له پشتته وه گوئی:

- نه ندازیار، پرسارنیک بکه م ئاساییه؟

منیش به بزه یه که وه وه لام دایه وه: له خزمه تتدام فرموو.

- هاوسه رگیریتان کردوووه؟

- نه خیر.

۵۶

میرا که له کوشنه که ی پیشه وه دانیشتبوو، گوتی:

- چۆنه کورپیکى باش و سه رکه وتوو و قۆزى وه کوو ئیوه
تاوه کوو ئیستا هاوسه رگیرى نه کردوووه؟

یارانیش دهستی کرد به قسه کردن و گوتی:

- میرا راست ده لیت ئه وه، بۆچی تائىستا هاوسه رگیریت نه کردوووه،
ئه ی خو شه ویست و براده رى کچ، مه لى ئه ویشم نییه.

زهرده خه نه یه کم کرد و گوتم: ئه ویشم نییه.

یاران گوتی: بۆچی؟

- راستی، هه رگیز چه زم نه کردوووه پیش هاوسه رگیرى په یوه ندیى
سۆزداریم هه بیته له گه ل کچیک، چه زم کرد ئه گه ر هه بوو، پاش ئه وه ی
زانیم که سى گونجاوین بۆ یه کترى، راسته وخۆ هاوسه رگیرى بکه م.

میرا گوتی: ئایه دلخۆشى به و شیوه یه، مه به ستم ئه وه یه گه ر
خۆ شه ویستیکت هه بایه، پیکه وه نامه تان گۆر بیاوه و جار جار
پیکه وه رۆیشتبانه ده ر باشته نه بوو.

- الحمد لله دلخۆشم به و شیوه یه، راسته گه ر هاوبه شیکی
راسته قینه م هه بایه بینگومان خو شیییه که زیاتر ده بوو، به لام

ۋە كوو ئەۋەى تۆ دەيلىت كچىك برادەرم بىت تەنھا بۆ رابواردن و
كاتبەسەربردن، سوپاس بۆ خوا ئىمە لەو جۆرە گەنجانە نىن و بەو
شىۋەيە پەرۋەردە نە كراوين، ھەرگىز ھەزم نە كىردۈۋە ھىچ كچىك
بىكەمە ئامرازىك بۆ كاتبەسەربردن و ھەركاتىكىش ھەزم كىرد لىنى
دوور بىكەمە ۋە...

باران قسە كانى پى برىم و گوتى:

- ھەر بەراست ئىۋە كورپىكى ئاوان، بەو شىۋەيە بىر دە كەنەۋە،
يان تەنھا لە بەرچاۋى ئىمە وا خوتان بە باشە نىشان دەدەن؟

- راستى، پىم وا نىيە شتىك ھەبىت وام لى بىكات خۆم بەو
شىۋەيە دەربخەم و ناچارىش نىم. بەلام تەنھا ئەۋە نەبىت لاي ئىمە
و لە دىنى ئىمەدا ئافرەت زۆر پىرۆزە و زۆر لەۋە گەۋرەترە تەنھا
ۋە كوو كالاىەك يان شتىك سەير بىكرىت بۆ تىركردنى ھەزە كانى
پىاۋ، يان بەس بۆ كاتبەرىكردن بىت.

دۋاى ئەۋەى ئەو قسانەم كىرد، وىستىم بزانىم ئەۋانىش
ھاۋسەرگىرىيان كىردۈۋە يان نا، بۆيە پىرسىم:

- ئى ۋاز لە من بىنن، ئەى ئىۋە چى؟

مىرا يەكەم جار ۋەلامى داىەۋە، گوتى: من ھىشتا شووم
نە كىردۈۋە، كورى زۆرىش داۋاىان كىردۈۋم، بەلام رازى نە بووم.

دوای نه و یاران گوتی؛ من جارتک هاوسه رگیرم کردووه، به لام
پیکه وه نه گونجاین، بویه دوای سالتیک له یه کتری جیا بووینه وه.

۵۸

بارانیش وتی؛ منیش به هوی نه وهی پیشکه شکارم داوای زورم
لی ده کریت، به لام تا ئیستا هزم له نه جامدانی هاوسه رگیری
نه بووه.

کاتیک نه وان له قسه کانی خویان ته واو بوون، لیم پرسین؛ نایه
دلخوشن به و ژبانیه ئیستا تییدا ده ژین.

سه ره تا هه رسیکیان بیده نگ بوون، دوای نه وه یاران وه لامی
دایه وه، گوتی:

- بوچی ده بیئت دلخوش نه بین له کاتیکیدا پاره، سه یاره، ناوبانگ،
شوقه ی بهرز و جوان، هه موو نه و شتانه مان هه یه که دلخوشان
ده کات، بویه به لی، ئیمه دلخوشین.

منیش وه لامم دایه وه: نه وانه ته نها هۆکاریکن بو نه وهی مرؤف
هه ست به دلخوشی بکات و باوه ریشم وایه هۆکاری گرنگن، به لام
دلخوشیی راسته قینه ده بیئت سه رچاوه که ی دل بیئت. دلیش هه ست
به دلخوشیی راسته قینه ناکات تاوه کوو خاوه نه که ی په یوه ندییه کی
باشی نه بیئت له گه ل خوا. بویه باوه ریم وایه ئیوه ته نها وا خوتان نشان
ده دن که دلخوشن، نه ک دلخوش بن، نه و دوو شته ش جیاوازی
زوریان هه یه له گه ل یه کتری.

ياران گوتى؛ ببوره ئەندازيار، بەلام تۇ چۇن رېنگە بە خۇت دەدەيت لە جياتىيى ئىمە برىيار بدەيت كە ناخۇ ئىمە دلخۇشىن يان نا،
 منىش وەلامم داىەوۋە؛ راستى من بەتەنھا مەبەستم ئىوۋە نەبوو، مەبەستم ئەوانەيە كە ناو و ناوبانگىكى زۇريان ھەبوو،
 شۇخۇشەنگ و جوان و پارە و سەيارە و بگرە فرۆكەى تايبە تىشىيان ھەبوو، وازىش لەوۋە بىنە چەند قىلا و شوقەى تايبە تيان ھەبوو بىت،
 بەلام كۆتايى زۇرىكىيان ئەوۋە بوو خۇيان كوشت يان ھەندىكىيان تووشى خەمۆكى و ماددەى ھۆشبەر بوون، يان شكستيان ھىنا لە ژيانى ھاوسەرگىرى و پاش ماوۋەيەك لە ھاوبەشى ژيانيان جيا بوونەوۋە، نموونەشمان زۇرن، (مارلينا مونرو، كە بە يە كىك لە جوانترىن ژنە كانى دونيا دادەنرەيت، بە ھۆى زۇرىيى وەرگرتى دەرمانى دژە خەمۆكى مرد، داليدا شاجوانى مىسپر بۆ سالى ۱۹۵۴ خۆى كوشت، براد پىت و ئەنجىلا جولى، كە باوۋەرم وايە گشت پىاو و ژنىك ئاواتى پىيان خواستوۋە پاش ماوۋەيەك لە ھاوسەرگىرى لە يە كترى جيا بوونەوۋە) كە ئەوانە لە دونىاي ماددە پىويستيان بە ھىچ نەبوو، لەسەر تەلەقزىۋنىش كاتىك دەردە كەوتن، بە دەنگى بەرز پىدە كەنن و ھەموومان لە دللى خۇماندا وا گومانمان دە كرد كە ناكرىت ھىچكەسىك ھەبىت لەوانە دلخۇشتر و بەختەوۋەرتىر بىت، بگرە زۇربەمان ئاواتەخوۋى ژيانى ئەوان بووین، بەلام كاتىك كۆتايىە كەمان دەبىنن، تووشى شۆك دەبووین، كە چۇن دە كرىت كەسىك بەو ھەموو پارە و ناوبانگ و خۇشىيەى تىيدايە پەنا

بهریتە بەر خۆ کوشتن و خۆی بکوژیت، یان بۆ دەبیّت لە یە کتری
جیا ببنەو و تووشی ئەو هەموو کیشە یە ببن.

٦٠

میرا زۆر بەباشی گوئی گرتبوو بۆ قسە کانم، هەر بۆیە ش کاتیك
تەواو بووم پرسیی:

- ئەندازیار، تۆ گوتت کە دلخۆشیی راستەقینە مروّف ئەو
کاتە هەستی پێ دەکات کە پە یوەندییە کی باشی هەبیّت لە گەل
خوای خۆی و دلی خۆی وابەستە کردبیّت بە ئەو وە، پرسیارە کە ی
من ئەو یە، ئایە دە کریت لەو حەوت ملیار کەسە ی لەسەر ئەو
زەویە ژیان دە کەن، تەنھا ئەوانە هەست بە دلخۆشی بکەن کە
پە یوەندییە کی باشیان هە یە لە گەل خوای خۆیان، لە کاتی کدا رێژە ی
ئەو کەسانە زۆر کە من لە چا و ئەو حەوت ملیار کەسە ی تر؟

- ئیمە دوو جۆر دلخۆشی و هەستکردن بە بەختە وەریمان
هە یە، جۆرێکیان لەو کار و کردارە نەو سەرچاوە دە گرن کە ئیمە
رۆژانە ئەنجامیان دە دەین، نموونە ی گە یشتن بەو ی دەمانە ویت و
هاوسەرگیریکردن لە گەل ئەو کەسە ی دەمانە ویت و بە دەستە پینانی
ناوبانگ و کۆکردنە وە ی پارە ی زۆر و رابواردن لە گەل رە گەزی
بەرامبەر و ئەنجامدانی چالاکیی جۆرا و جۆر و یارمە تیدانی
کەسیکی هە ژار و دەستگرتنی کەسیکی نابینا و پە راندنە وە ی
لە و بەری شە قام بۆ ئە و بەری شە قام و سە یران و گە شتوگوزار و
کۆبوونە وە لە گەل هاو رپیان و گیرانە وە ی نوکتە ی پیکە نیناوی

و به‌شدار پکردن له کاریکی خیرخوازیدا، گشت مرۆفه‌کان نه و
 جۆره دلخۆشاییه یان هه‌یه و هه‌ستی پێ ده‌که‌ن، به‌لام ماوه‌ی نه و
 جۆره دلخۆشاییه که‌مه و زوو ته‌واو ده‌بی‌ت، هه‌روه‌ها بۆ نه‌وه‌ی
 دووباره هه‌ست به‌ دلخۆشی بکاته‌وه، په‌نا ده‌باته‌وه به‌ر نه‌نجامدانی
 په‌کێک له‌و کارانه‌ی له‌ سه‌روه‌ه باسه‌ان کرد، کاتیکیش بِنِزار
 ده‌بی‌ت له‌ نه‌نجامدانی نه‌و کارانه‌ی پِشتر باسه‌ان کرد، مرۆفه‌که
 هه‌ست به‌ بۆشاییه‌ک له‌ ژیا‌نی ده‌کات، نه‌و بۆشاییه‌ وای لێ
 ده‌کات تووشی خه‌مۆکی و نائومی‌دی بی‌ت، بۆ پکردنه‌وه‌ی نه‌و
 بۆشاییه‌ش، زۆربه‌ی کات مرۆف یان په‌نا ده‌باته‌ به‌ر خۆکوشتن، یا
 ماده‌ه هۆشبه‌ره‌کان. له‌به‌رامبه‌ر نه‌وه‌دا دلخۆشی و به‌خته‌وه‌ری و
 ناسووده‌ییه‌کی هه‌میشه‌ییان هه‌یه، نه‌ویش نه‌و کاته‌ به‌ده‌ست دیت
 که‌ مرۆف واتایه‌کی راسته‌قینه‌ی بۆ ژیا‌نی هه‌بی‌ت، بزانی‌ت کییه‌؟
 بزانی‌ت بۆچی دروست کراوه و چاره‌نووسی چییه‌؟ له‌ هه‌مووی
 گرنگتر نه‌وه‌یه بزانی‌ت خوای کییه‌؟ کاتیکی مرۆف زانی‌ی خوای
 کییه‌ و زانی‌ی له‌به‌ر چی دروستی کردووه، چیی لێ ده‌و‌یت؟ بۆ
 ده‌بی‌ت باشه‌ بکات و دوور بی‌ت له‌ خراپه‌؟ کاتیکی مرۆف وه‌لامی
 نه‌و پرسیارانه‌ی زانی‌ی و نه‌و ئه‌رکانه‌ی جیبه‌جی کرد که‌ خوا له
 به‌نده‌یه‌کی خۆی ده‌یه‌و‌یت، ئیتر راسته‌وخۆ مرۆفه‌که هه‌ست
 به‌ ئارامی و دلخۆشی و به‌خته‌وه‌ریی راسته‌قینه‌ ده‌کات. راسته‌
 تووشی کیشه‌ ده‌بی‌ت و زۆر جاریش سوپای خه‌م و دلته‌نگی
 هیرشی بۆ دینن، به‌لام نه‌و خاوه‌نی خوایه‌ که‌ هه‌میشه‌ به‌ته‌نها جیی

ناهیلت و هم‌میشه به‌دهم داوای به‌نده که یه‌وه یه‌تی، نینجا سه‌ره‌پای
ئه‌و دلخووشی و به‌خته‌وه‌رییه راسته‌قینه‌یه‌ی که خاوه‌نیه‌تی،
چیژی‌ش ده‌بینیت له‌و کار و کرده‌وانه‌ی که سیک نه‌نجامی ده‌دا که
خاوه‌نی ته‌نھا دلخووشی و به‌خته‌وه‌رییه کاتیبه که بوو.

۶۲

میرا پرسیی: باشه مرؤف چۆن وه‌لامی ئه‌و پرسیارانه‌ی ده‌ست
بکه‌ویت؟

منیش وه‌لامم دایه‌وه و تم: وه‌لامی هه‌موو ئه‌و پرسیارانه و سه‌دان
و هه‌زاران پرسیاری تر له‌ قورئان و فه‌رمووده‌کانی پیغه‌مبه‌ری
نازدارمان (ﷺ) دا هه‌یه؟

میرا دووباره پرسیی: باشه ئه‌ی ئه‌وانه‌ی باوه‌ریان به‌و شتانه
نییه که تو باست کردن؟

لیره‌دا یاران هاته‌قسه‌کردن و گوئی:

- ئه‌ندازیار، بو‌ئه‌وه‌ی شته‌که زیاتر پروون بیت لای به‌ریزتان،
میرا موسلمان نییه، مه‌سیحییه! ئیمه موسلمانین، به‌لام به‌پراشکاوی
بیلیم ته‌نھا له‌سه‌ر ناسنامه‌که مان وا نووسراوه، ئه‌گینا پابه‌ند نین
به‌دینه‌وه؟

منیش به‌سه‌رسامییه‌وه گوتم:

- ببورن خاتوونینه، راستی وام زانی میرا خانیش موسلمانه و
ته‌نھا ئه‌وه‌یه که پابه‌ندیتان به‌دینه‌وه که م بیت.

میرا بزه‌یه کی کرد، ویستی شتیك بلیت، له و کانه‌دا هاوریکه م
ته له فۆنی کرد، گوتی؛

٦٢
- ئەنداز یار گیان، وا خه‌ریکه ده‌گه‌ینه هه‌ولیر، چی له و سه‌یاره‌یه
ده‌که‌ن؟ بۆ چ شوینیکی ده‌به‌ن؟

منیش رووم کرده کچه‌کان و پیم گوتن: ئەوه ئەو هاوریکه م
ده‌لیت: ئەوه چی له و سه‌یاره‌یه بکه‌م.

میرا گوتی: بابه‌دوای ئیمه‌دا بیت، ده‌رۆین بۆ پیشه‌سازی باکوور،
له‌وی وه‌ستایه‌ك هه‌یه هه‌رکاتیک سه‌یاره‌که م کیشه‌ی هه‌بیته‌ ده‌بیه‌م
بۆ لای ئەو.

منیش ته‌ماشایه‌کی کاترمیره‌که م کرد، گوتم: کاترمیر نۆیه
ئێستا، ئەو که‌سه‌ چی ده‌کات له‌وی؟

میرا گوتی: ژماره‌ مۆبایلم پییه، ئاگاداری ده‌که‌مه‌وه.

دوای ئەوه‌ی میرا ته‌له‌فۆنی بۆ ئەو وه‌ستایه‌ کرد، رۆشستین بۆ لای
ئەو، کاتیک گه‌یشتین ئەویش تازه‌ دیار بوو ده‌گه‌یشه‌ دوکانه‌که‌ی،
سه‌یاره‌که‌مان داگرت و هاوریکه‌م وتی: ئەنداز یار گیان، خزمه‌تیک،
ئیشیک، کاریک.

منیش گوتم: بۆ کوی؟ ئەمشه‌و نارۆیت، پیکه‌وه‌ ده‌رۆین بۆ
کۆمپانیا، ئەمشه‌و پشوویه‌ك بده، سبه‌ی برۆ.

گوتى: نابىت، ده‌بىت برۆمه‌وه، باوكم سبه‌ى به‌لىنى به‌كه‌سنىك
داوه كارىان بو بكات.

٦٤

دواى ئەوه مىرا پارەى ھاوړپىكه‌مى دا و ھاوړپىكه‌م رۆيشت، مىرا
به‌شه‌رمه‌وه گوتى: ئەندازىار، له‌وه زياتر نابىنه ئەرك به‌سه‌رته‌وه،
سوپاس بو ھموو شتىك، ئىتر ئىوه‌ش برۆن و ئىمه‌ش به‌ته كسىيه‌ك
ده‌رۆين.

منىش گوتم: نابىت، تازه تاوه‌كوو نه‌تانگه‌يه‌نمه‌وه شوينى
خۆتان، له‌گه‌ل خۆم ده‌بن.

دواى ئەوه رۆيشتىن تاوه‌كوو ئەوه‌ى گه‌يشتىن به‌شارى
خه‌ونه‌كان، له‌وى دابه‌زىن، منىش مائئاوايىم لى كردن.

پيش ئەوه‌ى برۆم، مىرا گوتى: ببوره ئەندازىار، ناوونىشانىك، ژماره
ته‌له‌فونىك، بو ئەوه‌ى دوايى به‌خزمه‌ت بگه‌ين و سوپاست بگه‌ين.

منىش وتم: سوپاسى ناوئىت و ئەركى سه‌رشانى خۆمان ئەنجام
داود، به‌لام ئەوه‌ش ژماره‌ ته‌له‌فونه‌كه‌م و له‌ده‌ره‌وه‌ى سه‌د و بيستى
له‌كومپانيا ده‌مىنمه‌وه، كومپانياى حاجى كه‌مال، وا خه‌رىكى
دروستكردنى يه‌كه‌ى نىشته‌جىبوونىن، ھه‌ركاتىك پىوستىتان به
شتىك بوو، من له‌خزمه‌تتدام.

دواى ئەوه مائئاوايىم لى كردن و به‌ره‌و كومپانيا هاتمه‌وه، له
رنگا ھاوړپىكانم بىركه‌وتنه‌وه، بۆيه مۆبايله‌كه‌م ده‌ره‌ينا و په‌يوه‌ندىم

۶۵

کرد به به لینه وه، لیم پرسین له کوین؟ نه ویش گوتی: وا تازه خه ریکه ده گهینه وه هه ولیر، منیش گوتم: سلاوم بگهینه نه به هاوړتیان، پاشان دامخسته وه.

سبه ی کاتیک چووم بو سهر ئیش، (حاجی که مال) و (نوری) کچی له سهر ئیش بوون، حاجی که مال به زرده خه نه یه که وه دهستی هینا و گوتی:

- نه ندازیار، به خیر بیته وه، مالیتان چوون بوون؟

- سوپاس حاجی گیان، ریز و خوشه ویستیتان هه یه، الحمدالله نه وانیش باش بوون، سلاو و ریزیان هه بوو بو به ریزتان.

دوای نه ویش نور، که سالیك بوو نه ندازیاری ته واو کردبوو و وه کوو یاریده دهر لای من ئیشی ده کرد، به بزیه که وه گوتی:

- به خیر بیته وه، باشیت نه ندازیار؟

- زور سوپاس، تیوه چوون، باشن؟

دوای نه وه حاجی که مال گوتی:

- نه ندازیار، سوپاس بو خوا وا خه ریکه نه و پروریه ش ته واو ده بیت، توژیک نه و ماوه یه ده ستوبرد بکه ن به لکوو بتوانین نه و پروریه ی وا خه ریکه بلاو ده کریتته وه له وه زارته بتوانین کیبرکی بکه ن له سهری و پروریه که بو ئیمه یه کلایی بیته وه.

منيش وه لآمم دايه: به سهر چاو حاجي گيان.

٦٦

دوای نه وه حاجی که مال نيمه ی جي هيشت و رويشته
ژووره که ی خوی و من و نوريش رويشتين بو لای کريکاره کان.

ده توانم بلیم حاجی که مال یه کيک بوو له و ده وله مه ندانه ی که
پاره و سامانی زور نه یانگوريبوو، نه و پياويکی بالابه رز نه بوو،
به لام ره وشت و نه خلاقى بالا بوو، دلای والا بوو، که سيکی خاکی
بوو و زوريش ديندار بوو و خيزانه که يشى (حاجی سبيعه) ژنيکی
تا بلیمی باش بوو، ته نها خاوه نی یه ک کچ بوون، نه ویش (نور) بوو. له
قوناغی دووه می زانکو بووم کاتيک حاجی که مالم ناسی و لای نه و
دهستم به کارکردن کرد و به تايبه تی هاوینان و کاتی ده و امیش، پاش
نه وه ی له ده و ام ته و او ده بووم، ده رويشتمه وه بو کومپانيا، چونکه
نه و کات حاجی که مال بوخوی پيشنياری بو کردم له داخللی زانکو
نه ميتم، له کومپانيا وه هاتوچو بکه م بو زانکو. نه وه ش هه مووی
له ريگه ی یه کيک له دکتوره کانی زانکومانه وه که وانه ی پیمان
ده گوته وه، ناوی دکتور (ئيدريس) بوو، دکتور ئيدريس هاوريی
ميردی پوورم بوو، چونکه نه ویش خه لکی چومان بوو، به لام دواتر
هاتبوو بو هه ولير، دوستايه تيبه کی به هيژيشی هه بوو له گه ل حاجی
که مال، هه ر به هو ی نه وه شه وه بوو که زور له گه ل من باش بوو و
بو من وه کوو ماموستايه کی تايبه ت وا بوو، هه ميشه ناموژگاريی
ده کردم و ده يگوت:

۶۷ - مو حسین کورم، نه گهر ده ته ویت له نیش و کاردا سه رکه وتن به ده دست بهینی، هه همیشه هه وُل بده لایه نی کومه لایه تیت به هیتز بیت، هه وُل بده هه همیشه ده مبه خه نده و که سیتی کراوه بیت، راستگۆ بیت، دلسۆز بیت، چونکه مروقی ژیر به هوی تیکه لای و ناسینی خه لکییه وه پاره پهیدا ده کات و مروقی گه مرهش بو پاره خه لکی له خوی ده تۆرینیت.

رۆژه کانی ههفته به خیرایی تیده پهرین، تا نه وه بوو، رۆژی چوار شه ممه نزیکی سه عات ده و نیو بوو، مام عهزیز که نیش و کاری پاکو خاوتینی ناو ئوفیس و چایچی کومپانیا بوو، هات و گوتی:

- نه ندازیار، خاتوونیک وا هاتووه بو لای تو.

- کییه؟

- نازانم.

- بیبه بو ژووره کهم، منیش ئیستا نه و کاره ته واو ده کهم و دیم.

دوای نه وهی رۆیشتمه ژووره کهم، بینیم وا (میرا) یه به ته نها هاتبوو، چه پکیک گولیشی هینابوو، دوای نه وهی به خیر هاتنم کرد، میرا گوتی:

- ببوره که به بی ئاگاداریی به ریزتان هاتووم، هیوادارم هیچ کیشه یه کتان بو دروست نه کهم.

- ئەو قىسانە چېيە، زۇر خۇشحال بووم، بە خىرھاتى، ئەي گران
ئەو دوو خاتوونەي تر، مەبەستىم (باران خان و باران خانە)؟

- راستى بە تەنھاھاتم و ئەوانم ناگادار نە كردهو، ببورە دەبووايە
زوتتر بىم بۆ سوپاسكردنتان لە پای ئەو شەوئەي بۆ ئىتوہ بووينە
بارگرانى، بەلام خەرىكى چاككردنەوئەي سەيارە كەم بووم. بۆيەش
ئىستاهاتم تاوہكوو پىتتان بلىم حەز دەكەم و گەر ئىتوہش حەز
دەكەن، ئىوارە ميوانى من بن و پىكەوہ نانىك بخوين.

- پىشترىش وتم هيچ پىويست بە سوپاس ناكات، تەنھا بە ئەركى
خۆمان ھەستاوين، بۆ بانگىشتەكەش، سوپاستان دەكەم و نابمە
مايەي زەحمەت بۆتان.

- زەحمەتى چى، خۆ من خواردن دروست ناكەم، دەپۆين بۆ
شوينىك كە كەشوہەواكەي ئارام بىت و نانىك پىكەوہ بخوين
و ھەندىك قسەش ھەيە حەز دەكەم پىتتانى بلىم، بۆيە حەز ناكەم
داواكەم رەت بكەنەوہ و ھىوادارم قبولى بكەن.

راستى سەرەتا حەزم نەدەكرد برۆم، بەلام كاتىك وتى: ھەندىك
قسە ھەيە حەز دەكەم پىتى بلىم، منىش رازى بووم و گوتم:

- بەسەر چاو، إن شاء الله هيچ روو نەدات، ئىوارە لەو شوينەي
ئىتوہ ديارىي دەكەن دىمە خزمەتتان.

مىرا ديار بوو كاتىك زانى من بە بانگىشتەكەي رزاي بووم،
خۇشحال بوو، دواي ئەوئەي ژمارە مۆبايلەكەي خۆي دانا و

مالئاوايى کرد و رۇيشت. دواى ئەوھى مىرا رۇيشت، من خەرىكى
رېڭكخستەوھى ھەندېك شتى سەر مېزە كە بووم، لەو كاتەدا حاجى
كە مال و نوريش ھاتنە ژوورەوھ، حاجى كە مال گوتى:

- ئەندازىار، ئەو خاتوونە كى بوو؟ چ ئىشىك ئەوئى ھىنا بوو بۇ ئىرە؟

- رۇزى شەممە كاتىك دە گەرامەوھ بۇ ھەولېر، سەيارە كەيان
توشى كېشە بوو بوو، بۇيە منىش يارمەتيم دان و سەيارە كەم بە
كرىنېكى ھاوپرېكەم و ئەوانىشم بە سەيارە كەى خۆم ھىنايەوھ بۇ
ھەولېر، ئەمپرۆش ھاتبوو بۇ ئەوھى لە پاي ئەو كارەى ئەو رۇژە
لە گەلم كىر بوون سوپاسم بكن.

سەرىكى لەقاند و گوتى:

- ئەھا، واتا بۇ سوپاسگوزارى ھاتبوو.

- بەلى، قوربان.

- كارىكى باشتان كىرەوھ و خوا پاداشتان بداتەوھ، بەلام
ئاگادارى ئەو جۆرە كچانە بە، مەھىللە زۆر لىت نىك بكنەوھ.

- بەسەر چا، حاجى گيان.

- ئەندازىار، نورى كچم پېشنىيازىكى ھەيە بۇ خانووە كانى
نەخشەى چوارەم، بزانه چى دەلىت و پېكەوھ قسەى لەسەر بكن و
دواتر ئاگادارم بكنەوھ.

— باشه، به سهر چاو.

دوای ئەوێ حاجی که مال پۆیشت، نور ویستی باسی
پیشنیازه کهی بکات، به لام کاتیک گولی سهر میزه کهی بینی، وا
ههستم کرد نیگه رانیی پتوه دیاره، نازانم رهنگه غیرهشی کرد بیت،
بۆیه به ئاهی که وه گوتی:

— ده زانی من ئەو کچه ده ناسم، ئەوه میرا بوو، هاو هلی دوووه می
شاجوانی ئاسیا. به گویرهی قیدوکانی بیت له ئینستاگرام و
سنایچات، ژیانیکی شاهانه ده ژیت. ده زانی منیش ده توانم خوشتر
و باشتر لهو بژیم و بگه ریم و ته خشانوپه خشان بکه م بهو پاره یه ی
باو کم، به لام بو پۆژیکیش ههزم نه کردووه ئەو کاره بکه م، ههزم
کردووه هه میسه کیژیکی باش بم بو باو کم و دایکم و ریزی ئەو
پارانه بگرم که باو کم په یدایان ده کات.

— بیگومان تپوه کچیکی ژیرن و ئەو جوهری که بیر ده که نه وه
شایانی ریزه.

نور کچیکی تا بلیت جوان بوو، هه میسه ش سوور بوو له سهر
ئووه دی که به باشترین شیوه خوئی دابپوشیت و پوشته بیت، دلنیا
بووم له وه دی هه موو کوریک ههزی ده کرد کچیکی تیگه یشتووی
وه کوو نور هاوسه ری بیت. دوای ئەوه نور پیشنیازه کهی کرد، زور
به لامه وه جوان بوو، بۆیه پیم گوت:

۷۱ - ئەي ئافەرىن، شىئىكى جوانە، بىرۇ بچىن بۇ لاي حاجىسى باوكت،
بزانىن ئەو چى دەلىت.

دوای ئەوھى رۇيشتىن بۇ لاي حاجى كەمال و لەگەل ئەویش
دووبارە تاوتويىمان کرد، ئەویش رزای بوو و گوتى: ئىشى لەسەر
بکەن، بزانىن چۆن دەبىت.

پاشنیوهرۇ کاترمیر یەك و چلوپىنج خولەك بوو، مەھویى ھاوړىم
تەلەفۆنى کرد، گوتى:

- ئەرى كاكە ئەوھ تۆ بۇ وەلامى ئەو تەلەفۆنانە نادەیتەوھ؟
دەزانى لە كەییەوھ خەرىكم بە ئىنتەرنىت و سىمكار تەوھ تەلەفۆنت
بۇ دەكەم، وەلام نادەیتەوھ.

- ببورە لەلای حاجى كەمال بووم و مۆبايلە كەشم لە ژوورى
خۆم بىر چووبوو، تازە مام عەزیز بۆى هینام. چى بوو، بۇ وا
مشەوھشى.

- مېردى پوورت تەلەفۆنى بۇ من کرد و گوتى:

- موحسین وەلام ناداتەوھ، بزانە تۆ شتىك ناكەیت، پوورى
نەخۆشە، وا لە نەخۆشخانەین بزانە گەر مەجالى هەبىت نایەتەوھ.

- چى، پوورم لە نەخۆشخانەیه!؟

- ئارام بەوھ، هېچ نییە، پشتیوان بە خوا سەلامەت دەبىت، ئىستا
تەلەفۆنىك بکە بۇ مېردى پوورت، دلنایام زۆر نیگەرانه.

— زۇر باشە برا گيان، زۇر سوپاس بۇ تەلەفۇنە كەت.

دوای ئەوۋە تەلەفۇنم كىرد بۇ مېردى پوورم، گوتى!

— ئىستاۋالە چاۋدېرى چىرە، گەر بتوانى بېيتەۋە زۇر باش دەبىت.

منىش وتم: ھەر ئىستا بەرى دە كەوم.

دوای ئەوۋە رۇيشتىم بۇ لاي حاجى كەمال بۇ ئەوۋە ئەۋىش
ئاگادار بىكەمەۋە لە بارودۇخى پوورم و مۆلەتى لى وەر بىگرم بۇ
چوونەۋەم، مۆلەتى دا و دەستى برەۋە بۇ گىرفانى، بىرىك پارەى
دەرھىنا گوتى: بىگرە.

گوتى: سوپاستان دە كەم، بەلام پىويستىم پى نىيە.

بەلام ئەو ھەر سوور بوو لەسەر ئەۋە، منىش لىم وەرگرت، دوای
ئەۋە خىرا بەرى كە وتم بۇ چۆمان. كاتىك گە يىشمەۋە بۇ چۆمان،
راستە وخۇ رۇيشتىم بۇ نەخۇشخانە. كاتىك گە يىشمە نەخۇشخانە،
بىنىم وا خەرىكە مېردى پوورم لە گەل دىكتۆرە كە قسە دە كات،
پاش ئەۋەى سلاوم لى كىردن، دىكتۆرە كە گوتى: شتىكى وا نىيە،
جەلتە يەكى سووكە، داۋىيەتى لە دەست و قاچى چەپى، بەلام دەبىت
ئاگادارى خۇى بىت و ئىۋەش ئاگادارى بن. دواتر رۇيشتىن بۇ لاي
پوورم، پوورم بە ھۆى ئەو دەرزيانەى بۇيان كىردبوو باشتىر بوو،
دىكتۆرە كە گوتى: تاۋە كوۋ شەو چاۋەرى بىكەن، گەر باشتىر بوو،
دەتوانن بىيەنەۋە بۇ مالىۋە.

دواتر دکتور نارام ته له فونى کرد، گوتى: باشيت مو حسين گيان، پوورت چونه، باشتره ئيستا، نه وه به لينيشم لايه، نه ویش له ندروستيى پوورت ده پر سبت.

منيش وه لأمم دايه وه، سوپاس بو ئيوه براگانم، الحمدالله ئيستا باشتره، سوپاس بو ته حوالپرسيستان.

دواى نه وه بېرم كه و ته وه كه من نه و ئيواره يه به لينم به ميرا دابوو بو نانى ئيواره بچم بو لاي نه و. خيرا ته له فونه كه م ده رهيناو ژماره كه ي نه وم ليدا.

— به لى.

— باشيت خاتوو ميرا، منم نه ندازيار مو حسين.

— ده زانم، فەرموون.

— راستى ويستم داواى ليبوردين بكم، نه م ئيواره يه ناتوانم بيمه خزمه تان.

— بو شتيك بو وه!؟

— پوورم جه لته لى داوه، وا ئيستا له نه خوشخانه م.

— ئوى، به داخه وه م به راستى. هيواي سه لامه تى بو ده خوازم، گهر شتيك به ئيمه ده كریت، له خزمه تتداين.

— ريزدارن، زور سوپاس، پشتيوان به خوا پوورم ته ندروستيى باش بيت و هاتمه وه بو هه ولير ئاگادارتان ده كه مه وه.

— زۆر باشه، بهراستی دووباره زۆر به داخه وه.

دوای ئەوه رۆیشتمه وه لای پوورم، لای دانیشتم و توند دهسته کانیم گرتبوو و ماچم ده کردن، ئەویش بزهبه کی کرد بۆم. خهريك بوو پوورم شتیک بلیت، که دووباره زهنگی مۆبایله کهم لییدایه وه. سهیرم کرد نوری کچی حاجی که ماله.

— سلاو، باشیت ئەندازیار.

— زۆر سوپاس.

— پوورتان چۆنه؟ باشتر بووه ئیستا؟

— الحمدالله باشه.

— ئەوه باوكم و دایکیشم له لان، ئەوانیش له تهندروستیی

پوورت ده پرسن.

— زۆر سوپاسیان ده کهم. گه وره بیان نواند.

— باوكم ده لیت خو پئویستی به هیچ نییه.

— نا، زۆر سوپاسی به پرێزیان ده کهم، خوا لییان رازی بیت و

همیشه له شساع و تهندروست بن.

دوای ئەوه مالتاواایی کرد و منیش رۆیشتم بۆ لای پوورم.

الحمدالله تهندروستیی پوورم به رهو باشتربوون ده رۆیشتم،

شهو دکتور گوتی: ئیستا ئەو زۆر باشتره، ده توانن بیبه نه وه بۆ

مال، به لّام ده بیئت هاتو چۆی پی بکهن و وهرزش بگات بۆ نه وهی
باشتر بیئت. دواى نه وهی برده مانه وه بۆ مال، دراوسپکان و خرمان
و دۆستانی میردی پوورم ورده ورده ده هاتن بۆ سهردانیکردنی
پوورم و ناگادار بوون له تهندروستیی، رۆژبه رۆژ و ساتبه سات
تهندروستیی پوورم باشتر ده بوو، بۆ رۆژی ههینی سه عات یازده
ده خوله کی مابوو، له ده رگا درا، کاتیك چووم بۆ نه وهی ده رگا که
بکه مه وه، بینیم وا (مه حوی و دکتور نارام و به لّین و هۆشه نگ)
بوون، به راستی زۆر دلخۆش بووم به وهی که بینیم وا هاتوون
بۆ سهردانیکردنی پوورم، به سه رسامیه وه لیم پرسین: نه وه بۆ وا
له ناکاو، بۆ ته له فۆنیك، شتیکتان نه ده کرد بۆ نه وهی ناگادار بم.
هۆشه نگ وه لّامی داوه و گوتی:

— بیوره خاره، به راستی خه جاله تم، به لّام من شه و زانیم و دواتریش
هاورپیان وتیان با بچین بۆ سهردانیکردنیان، منیش به خۆم وت
که واته سبهی بچین، ته له فۆنه که ناکه م، با شته که بییته له ناکاو.

— یا خوا به خیر بین، چاو و دلم پیتان روون. فه رموون، فه رموون،
وه رن با بچینه ژووره وه.

به لّین وتی: وه لّاهى چه ز ده که ین هر لی ره رابوه ستین.

گشته ان ده ستان کرد به پیکه نین.

دواى نه وهی رۆیشتینه ژووره وه و سلاوکردنیان له پوورم و
میردی پوورم و دانیشتمان، پوورم گوتی:

– کوږم پرؤ بانگی یه کیڼک له کچی دراوسیځکان بکه با بیټ
خواردنیځ، شتیځمان بو ناماده بکات.

۷۶

خه ریک بوو هه لېستم پرؤم، مه حوی گوتی: دانیشه کاکه،
پتویستیځمان به کهس نییه، من خوم خواردنیځ ناماده ده کهم.

منیش دانیشتمه وه، به لېن به مه حوی گوت: باشه کاکه بو لېنی
نه گه رای پروات، بو نه وهی بزاین موحسین دراوسیځکانی کچی
جوانیان هه یه یان نا.

هر به لېن نه و قسه یه ی کرد، هیچکامیځمان خومان پی نه گیرا،
دهستان کرد به پیکه نین، ته نانهت پوورم و میرده که شی.

هاورپی دیارییه کی جوانه، باوه روم وایه خوا نه و دیارییه نادات
به هه موو کهس، هاورپیځانم له و دووره وه هاتبوون ته نها بو نه وهی
گه ر هیچ نه بیټ بو چند کاترمیځیک به قسه خو شه کانیان نه و
تازاره له سهر جهسته ی پوورم لا بدهن و خنده بخه نه سهر پرووی.

دوای نه وهی بانگی فهرموو، رویشترین بو مزگه وت، پاش نه وهی
هاتینه وه، مه حوی دهستی کرد به خواردن ناماده کردن و خواردنیځکی
به تامی بو ناماده کردین، پیکه وه له سهر سفره نانمان خوارد و دوای
نه وهی ته واو بووین، من و هوشه نگ سفره که مان کو کرده وه و قاپ
و شته کانمان شوورد و دوای نه وه له ده وری یه کتری کو بووینه وه.
به لېن گوتی:

— مو حسین، به راستی می‌ردی پوورت پیاویکی تا بلتیت باش و
به ریژ و قسه خو شه.

منیش وه لأمم دایه وه، گوتم؛

— زور راسته، نهو پیاویکی زور باشه، زوریش میهره بانه،
هه میشه هه ولی داوه می‌ردیکی باش بیت بو پوورم، به لام نه وهی
زور سهرنجی راکیشام له ودا له ماوهی نهو دوو-سی روزهی که
پوورم نه خو شه مامه لهی له گه ل پوورم زور باشتر بووه، زور له
جاران میهره بانتره له گه لی، ته نانهت هه ندیک جار که پوورم تینووی
ده بیت یا شتیکی ده ویت، ناهیلت من بچم، خوی خیرا هه لده ستیت
بوی دینیت. ده زانی نهو رفتارانهی نهو چیی بیر هینامه وه، گفتوگوی
(موری و میچ) که موری له باسی خیزاندا به میچ ده لیت:

— ئیستا خیزان وه کوو شتیکی زور گرنگتر له جاران ده بینم،
ئه گهر راستیت ده ویت، جگه له خیزان هیچ بناغه و زه مینه یه کی
پته و نییه له مرودا مروف له سهری بوهستی، ئیستا که من نه خوش
که وتووم، به تاشکرا نه وه م بو دهر که وتوووه. ئه گهر پشتگیری
و خوشه ویستی و گرنگیپیدانی خیزانه کهت نه بی، هیچی وات
نییه، خوشه ویستی زور زور گرنگه... وای دابنی له ژنه که م جیا
بوومایه ته وه و ئیستا به ته نیا بژیامایه، یا مندالم نه بووایه، ده زانی
ئه م نه خوشییه چند قورستر ده بوو بوم! راستی دلنیا نیم له وهی
به رگه م ده گرت یا نا، بیگومان خه لک ده هاتن و سهردانیشیان

ده کردم، هاوری و هاوپیشه کانیشم ده هاتن، به لام هیچکام لهو
که سانه وهك بوونی نهو که سه نین که ده زانی ناروات، که سیک که
ده زانی گرنگی ته و او به داواکاریه کانت ده دات و به رده و ام چاوی
له سهرت ده بی. خیزان به ته نهها خوشه ویستی نییه، خیزان نه وهیه
که به رامبه رت دلنیا ده که یته وه له وهی که سیک هه یه ناگای لیتنه،
نه وهی که خیزانه که ت به ده ورته وهن و چاویان لیتنه لای من ناوی
پاریزراوی روحی ه، جگه له خیزان، هیچ شتیکی تر نه وهستی
پاریزراوییه له ناخدا دروست ناکات، نه پاره، نه ناوبانگ، نه هیچ
ته نانهت کاره که شت.

دوای نه وهی باسی نهو گفتو گو یه ی مؤری و میچم کرد، مه حوی

گوتی:

– منیش ده مه ویت ههر له سهر نهو بابه ته شتیکتان بو باس
بکه م، نیمه خزمیکان هه بوو ته مه نیکی زوری هه بوو، هیشتا ژنی
نه هینابوو، دوای نه وهی ژنی هینا، هیزی جارانی نه مابوو، ههر پاش
ماو دیهك له وه نه خوش کهوت، هیچ مندالیکیشیان نه بوو، نزیکه ی
بیست سالتیک له سهر جینگا کهوت، نهو ژنه زور به باشی مامه له ی
له گه ل پیاره که ی ده کرد و زور به پاکی رای ده گرت، تا نه وه بوو له
کو تاییدا پیاره که مرد و ژنه که ی به ته نهها جی هیشت، نیواره یه کیان
نهو ژنه هاتوو بو لای دایکم، باسی بارودوخی خوی ده کرد،
ده گریا و ده یگوت: بیپه نا مامه وه، بیکه س بووم، مالم لی ویران
بوو. ده زانی که نهو ژنه نهو قسانه ی ده کرد بیرم له چی ده کرده وه؟

بېرىم لەۋە دە كىردەۋە كە رەنگە ئەۋ پىرە پىاۋە بۇ رۇزىكىش بەۋى
 نە گوتىپت خۇش دەۋىت، بەلام بۇ رۇزىشنى ئەۋ دە گىرە، ناخىر
 ئەۋ بە ھەبۋى ئەۋ ھەستى دە كىرد پىاۋىك ھەپە، ھەرچەندە ئەۋ
 پىاۋە نە خۇش بوۋ، ئەۋ ناگى لەۋ بوۋ، بەلام بۇ ئەۋ ھەر ھەستىكى
 دۇنيانى دەدا كە كەسىك لە ژيانىدا ھەپە ۋ پەناگەپە بۇى.

ھاۋرىكانم تاۋە كوۋ ئىۋارە لام مانەۋە، پىش ئەۋەپى بىرۇن، دكتور
 ئارام وتى: موھسىن تۇ ناپەپتەۋە.

مىش ۋە لام داپەۋە: نا ھەر لىرە دەبىم، پىشۋان بە خوا سبەپى
 زوۋ بەرپى دە كەوم ۋ دىمەۋە.

دۋاى ئەۋەپى خواھافىزىيان لە پوورم ۋ مىردى پوورم كىرد،
 ھاۋرىكانم رۇزىشنى. مىش تاۋە كوۋ بەپانىپى رۇزى شەممە مامەۋە،
 پوورم باشتر بوۋبوۋ، دەپتۋانى بەپى ھىچ ئازارىك دەستەكەپى
 بچوۋلىنىت ۋ لەسەر قاچەكانى خۇشى بىرۋات. دۋاى ئەۋەپى
 گەپىشمەۋە بۇ كۆمپانىيا، نور ھاتبوۋ، بەلام ھىشتا حاجى كەمال
 نەھاتبوۋ، نور دەربارەپى تەندروستىپى پوورم پىسارى كىرد ۋ مىش
 ۋەلام داپەۋە ۋ دۋاى ئەۋەپى نىۋەرۇ بوۋ كاتىك حاجى كەمال
 ھات ۋ گوتى:

— پېورە ئەندازىيار، نەھاتىن بۇ سەردانىكىردنى پوورت ۋ
 ئەھۋالپىسپى، دۋعاكارم لە خوا شىفای بەخىر ۋ خىراپ بۇ بىرپىت.

— زۆر سوپاس حاجى گيان، بېگومان ئىتوھ نەشەتابن، ھەر بە
ھاتوو نەژمار كراون. ۸۰

دوای ئەو دەستمان كردهو بە كارە كانمان، كاتىك بۆ ئىتوارە
مۆبايلە كەم دەرھىنا بۆ ئەو ھى پەيوەندى بکەم بە مىراو، بە لام
مۆبايلە كەى داخرا بوو، رۆژانى دواترىش دوو جار ھەولم دا، بە لام
ھەر داخرا بوو. ئىتر منىش ھىچى تر ھەولم نەداو پەيوەندى پىو
بکەم.

رۆژى پىنجشەممە بوو پاش عەسر، بە لىن تە لە فۆنى كرد، پاش
سلاو كردن گوتى: ئەندازيار گيان زۆر خوشحال دەبم سبەى ئامادە
بن لە شە كراو خوار دىنەو بە كەم لە مزگەوتى مە لا قادرى خوشناو
دوای نوژى عەسر.

منىش بە سەرسامىيەو گوتم:

— ئەو بە راستتە، ھەى فىلزان، ئەى بۆ ئىمە ئاگادارى ھىچ نىن.

— چى بکەين كاکە، بارودۆخە كە ئاوايە، ھەندىك كارى خىر
ھەيە دەبىت سەرە تاكەى بەنھىنى بىت تاوھ كوو ناحەزى بۆ پەيدا
نەبىت.

— برا گيان، خوا بە خىر و خوشى بەيە كتان بگەيە نىت، بە راستى
پىم خوش بوو، ئەمن لە ئىستاوھ لە خزمە تدام، ھەر ئىشىك، كارىك
بە ئىمە دە كرېت، لە خزمە تداين.

– برای نه زین، بهس نه وهی سبهی پاش عه سره که ی ته شریف بهینن، نه وه بو من هه موو شتیکه.

دوای نه وه خوا حافیزیمان له یه کتری کرد، پاش نه وهی ته له فونه که م له گه ل به لاین ته واو بوو، خیرا په یوه ندیم کرد به پوورمه وه، پیم گوت:

– پووری گیان، باشیت ته ندروستیت چونه؟ کاک حاجی چونه؟

پوورم وه لایمی دایه وه، گوتی: زور سوپاس کوری خوم، نه توو چونی، باشیت؟ نه من زور باشم، جار جاره قاچم سر ده بیت، به لام جه نابی حاجی به گه وره یی خو یان بوم ده شیلن، نازاره که ی نامینیت. چی بکه یین، دهردی پیرییه، نه ی نه یانگوتووه پیری و هه زار دهرد.

– پووری گیان، خوا سه لامه تت بکات و هه میشه بو ئیمه بمینن.

پووری گیان؟

– گیانی پووری، بلئی.

– نه وهی راستی بیت سبهی ناتوانم بیمه وه، به لاین بانگیشتی کردوین بو شه کراو خوادنه وه، بو یه ناتوانم بیمه وه.

– به راست، پیروزی بیت و به دلی خوش بیت، له جیاتی من پیروزیایی لی بکه.

– به سه ر چاو، قوربانی نه و پووره نازداره م بم، سلاوم بگه یه نه به حاجی.

دوای ئەوێ له ته له فۆنه کهم ته وای بووم له گهڵ پوورم،
 راسته و خۆ ته له فۆنم کرد بو هاورپیکانم، مه حوی و دکتۆر نارام و
 هۆشهنگ، بریارمان دا سبهی هه رچوارمان پیکه وه بچین. پیم گوشت
 پیویست ناکات هیچ کامیکتان سه یاره که ی خۆی بهینیت، من دیم
 به دوواتاندا. رۆژی ههینی رۆیشتم به دوای هاورپیکاندا و پیکه وه
 له مالی دکتۆر نارام نوێژمان به کۆمه ل کرد و به رێ که وتین بو
 مزگه وتی مه لا قادری خوشناو. کاتیگ گه یشتین، رۆیشتینه ناو
 مزگه وته که، پری بوو له خه لکی، دیار بوو هه ندیکیان له خزمانی
 بوو که خان بوون، ئەوانی تریش خزم و دۆستی کاک به لێن بوون.
 کاتیگ سه یری لای میبه ره کهم کرد، که سیگ له سه ر کورسییه ک
 دانیشتوو، چاو به بینینی روون و دل به بیستنی قسه کانی نارام
 ده بوو یه وه. جلیکی سپیی جوانی له بهر بوو. که سیگ بوو زۆر
 ده میگ بوو هه زم ده کرد له نزیکه وه به خزمه تی بگه م، له به رامبه ری
 له سه ر چۆک دابنیشم، سوود له و زانست و زانیارییه وه ربگرم که
 پیتی گه یشتوو، ئەو که سیگه که له ناومان به شیخی وتاریژان
 ناسراوه، من تا ئیستا کوردیک یان مامۆستایه کم نه بینیه وه له و
 زمانپاراوتر و په وانپێتر بیت، ئەو که سه دکتۆر سید احمد پینجونی
 بوو. به لێنیش له دهسته چه پی ئەو له سه ر زه وییه که دانیشتوو،
 قاتیکی جوانی کوردیی خاکیی له بهر کردبوو. دوای ئەوه ئیمه له
 گۆشه یه کی مزگه وته که دانیشتین، دکتۆر سید احمد دهستی کرد
 به وتاردان و گوتی: مزگه وت پیش ئەوه ی شوینی شیوه ن بیت،

شويتى شادىيە، ھۆلى پرسە دەبووايە ناوى ھۆلى بۆنە كان بايە،
لەجياتىيى ئەوھى خەلكى پروات و ھۆلىك بگرىت بە پارەيە كى زۆر
و لەجياتىيى ئەوھى سەرەتاي ژيانيان بەخىر دەست پى بکەن، بە
شەر و دژايەتییى خوا دەست پى دەكەن، شتانىك دەكەن كە خوا
حەز بە كردنى ناكات. پاش ئەوھى لە وتارەكەى تەواو بوو، لە گەل
كاك بەلین رۆيشتن بۆ مالى بوو كە خان بۆ ئەوھى مارە كردنە كە
ئەنجام بدەن. پاش ئەوھى مارە برینە كە ئەنجام درا، لە باخچەى پيش
مالى بوو كە خان وینەيە كى بە كۆمەلمان گرت لە گەل كاك بەلین و
بوو كە خان، پاشان رۆيشتىن، ئىمە بۆ بازار بۆ لای قەلا، لەوى بە
ھاوړىكانم گوت:

— شتىكتان پى دەلیم نەيكەنە ھا توھاوار.

مەھوى گوتى: جارى تو بىلى، پاشانىش ئىمە برىار لەسەر ئەوھ

دەدەين.

— ھا ئەو رۆژدى چووین بۆ فىلاو.

ھۆشەنگ: ئى.

منیش وتم: دە كاكە راودەستە با ئەمن قسەى خۆم تەواو بکەم.

ھۆشەنگ: باشە.

منیش وتم: پيش ئەوھى من پرۆم سى كچ ھا تەن.

دکتور نارام: ئی.

منیش وه لآمم دایه وه: به خوا ئاوا بکهن قسه تان بو ناکه م، کاکه
واز بینن. نه سلنه نه من هه له م کرد دهرده دل و قسه بو ئیوه بکه م.

مه حوی گوتی: کاکه به لاین بیت نه و جاره هیچ نه لاین.

منیش به رده وام بووم و گوتم: هه ر نه و سی کچه ئیواره، کاتیک
گه رامه وه بو هه ولیر، بینیم سه یاره که یان خوی کیشابوو به
گرده که ی ته نیش جاده که، دوا ی نه وه داوای یارمه تی یان له من کرد.

پاش نه وه هه موو رووداوه که م بو هاو پیکانم باس کرد.

مه حوی گوتی: نه وه بو یه ده لیم موحسین ماوه یه که ناگای له
ئیمه نه ماوه، نه وه هو کاره که یه تی.

منیش گوتم: نا بابه، وای لی مه که ن.

هوشه نگ گوتی: خاره جا ئیستا نه وه که ی ته له فون ده کات،
ئیمه ش بین له گه لت.

منیش گوتم: چی ده لیت.

گوتی: هه ر نه وه ی که بیست.

دوا ی نه وه پیکه وه ده ستمان کرد به پیکه نین.

دکتور نارام گوتی: به راستی هه ر نه و کاره جوانانه له جوامیری
وه کوو ئیوه چاوه ری ده کریت، به لام من داوایه کی برایانه م هه یه

لە تۆ، ھەر چەندە لەو ھەۋە زۆرىش دىنىام تۆ زۆر لەو ھۆشيارترى
بىكەۋىتە داۋى ئەو جۆرە كەسانە، بەلام ھەر ئاگادارى خۇشت
بىت باشە، ھەول مەدە زۆر لىت نىك بىكەۋنەۋە يان لىيان نىك
بىكەۋىتەۋە. ھەندىك شتە ھەيە ۋە كوۋ لىتاۋىك ۋايە، ھەر ئەۋەندەۋى
خۇشە تاۋە كوۋ دە كەۋىتە ناۋى، بەلام داۋى ئەۋە بە ھەرچۈر پەلت
ھەول دەدەيت لىي بىتتە دەرەۋە، ناتۋانى، بىگرە تاۋە كوۋ ھەۋلى
زىاتر بدەيت، زىاتر نوقم دەبىت.

مىش گوتىم: سوپاست دە كەم، بەلام شتە كە ھىندە گەرە مە كەن،
دەۋەتە كە تەنھا بۆ سوپاسكردنە ۋ تەۋاۋ، باۋەر ناكەم داۋى ئەۋە
شتىك بىمىنىت يان ھۆكارىك ھەبىت بۆ بىننەۋەيان.

پاشان لە گەل ھاۋرپىيانم تا درەنگ لە دەرەۋە بوۋىن، پاش
ئەۋەۋى نانى ئىۋارەمان خۋارد ۋ پاشان گشتىانم گەياندەۋە بۆ
مالە كانى خۇيان، بۆخۇشم پۇشىتمە بۆ كۆمپانیا. شەۋ ھەرچەندە
تۆزىك درەنگى كىرەبۋو، بەلام تەلەفۇنە كەم بە دەستەۋە گرت ۋ
تەلەفۇنىكەم كىرە بۆ پوورم ۋ وىستم لە تەندروستىي ئاگادار بىم،
سوپاس بۆ خۋا پوورم ساتبەسات باشتەر دەبۋو، مىش داۋى دىنبايى
لە تەندروستىي ئەۋ ۋ پىسار كىرەن لە تەندروستىي حاجىي مىردى،
مۆبايلە كەم خىستە سەر شەحن ۋ لىي نوستىم.

ھەۋالىك ھەيە ھىچكامىكەمان ھەز ناكەين بىبىستىن، دىمەنىك
ھەيە ھەز ناكەين بىبىنن، شوئىنىك ھەيە ھەز ناكەين بۆى بىرۋىن،

به لام هم هه و آله که ده بیستین و هم دیمه نه که ش ده بینین و هم
هه نگاویش ده هاوئین بۆ شوینه که، نه ویش بیستنی هه و آلی مهرگی
نازیزانه، دیمه نی ساردوسری جهسته ی بیگیانیانه، هه نگاونان و
رؤیشتنه به دوای تهرمه که یان بۆ گورستان.

زهنگی موبایله که م لیده دات، تهماشا ده که م ساعات حه و ته و
ژماره که ش نه ناسراوه، ده ست ده نیم به دوگمه ی وه لامدانه وه:

- به لئی.

- باشیت موحسین، مام قادرم، قادری جیرانتان، خیرا ودره وه بۆ

چۆمان.

- چی بووه، پوورم شتیکی لئی هاتووه.

- نا هیچ نه بووه، به س بیته وه باشتره.

- مام قادر، توو خوا پیم بلئی پوورم شتیکی لئی هاتووه.

- کورم نارامت هه بیته، پیت ده لیم به س توؤزیک هیور به ره وه،

گوئی بگره کورم، پوورت رؤیشت به و ریگیایه ی له پیش هه موومانه،

دلیا به نیمه ش ده مرین، مردنی نازیزانیش تاقیکردنه وه یه بۆ که سانی

دوای خوین، تۆش سه بر بگره، دلیا به خوا پاداشتی نارامگران ون

ناکات.

خۆم راناگرم به پیوه، موبایله که م له ده ستم ده که ویتته خوار.

مام قادر: نه لوو، نه لووو، مو حسین، نه لوووو.

۸۷

دواتر موبایله که ی داخسته وه، نزیکه ی نیو کاتژمیر بوو نه مده توانی
ته نانه ت بشجوولیم، پاشان تۆزیک خۆم کو کرده وه و فرمیسکه کانم
سرین و موبایله که م هه لگرته وه، په یوه ندیم کرد به مه حوییه وه، پینم
گوت که پوورم مردوو، ناتوانم سه یاره که م لیبخورم، گهر بتوانی
بمگه یه نیته وه مال سوپاست ده که م، نیوسه عات شتیکی زیاتری
ویست تاوه کوو مه حوی و دکتۆر نارام و به لاین و هۆشه نگ به
سه یاره که ی مه حوی گه یشتنه بهر ده رکی کۆمپانیا. کاتیک دابه زین،
به گریانه وه به ره و رووم هاتن، منیان له باوهش گرت و پینان ده گوتم
نارام بیمه وه. دوا ی نه وه هۆشه نگ سه یاره که ی مه حوی لیخوری
و به لاینیشی له گه ل سهر که وت، مه حوی و دکتۆر نارامیش له گه ل
من بوون. له ریگا مه حوی و دکتۆر نارام هه موو شتیکیان ده کرد،
هه موو قسه یه کیان ده کرد ته نها له پیناو نه وه ی من نه گریم، جار جار
نه وانیش نه یانده توانی خۆیان بگرن و فرمیسک چاوانی پر ده کردن.
کاتیک گه یشتینه وه، تازه تهرمی پوورمیان له نه خوشخانه ده هینایه وه،
بردیان به ره و مزگه وت بو نه وه ی بیشۆن، میردی پوورم له مزگه وت
له ته نیشتم مامۆستای مزگه وت دانیشتبوو، هه ولی ده دا نه گریت،
به لام کاتیک منی بینی که ده گریم، نه ی توانی خۆی بگریت و دهستی
کرد به گریان، یه کتریهان توند توند له باوهش گرت، ده ستمان له ناو
دهستی یه کتریدا بوو تاوه کوو تهرمه که یان شۆرد، پاشان هینایانه ناو
مزگه وت و نوپژمان له سهر کرد و به ری که وتین به ره و گۆرستان،

دوای نه‌وهی تهرمه که مان شاره‌وه، مامۆستای مزگه‌وت له‌سه‌ر
گۆری بوورم و تارپکی کورتی دا بو ناماده‌بووان، وتی؛

— خودای گه‌وره ده‌فه‌رموویت؛ ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ ده‌بیت
هه‌موومان تالای مردن به‌چیزین. نازیزان، ئیمه رۆژانه نازیزانمان
ده‌هینین بو ئیره، پاشان ده‌رۆین و پاش ماوه‌یه‌ک له‌بیریان ده‌که‌ین،
به‌خته‌وه‌ر نه‌و که‌سه‌یه که خۆی له‌بیر نه‌کات، له‌بیری نه‌کات بوچی
هاتۆته بوون، ئیمه وا ده‌زانین که‌سه که مرد و ته‌واو، له‌کاتی‌کدا
گه‌شتی راسته‌قینه له‌مه‌ودوا ده‌ست پی ده‌کات، تا ئیره تو بوویت
بریارته ده‌دا چی بکه‌ی و چی نه‌که‌یت، به‌لام له‌مه‌ودوا کاره‌کانت
بریار ده‌ده‌ن چیت بو ده‌که‌ن و چیت بو ناکه‌ن، خوا به‌گه‌وره‌یی
خۆی نه‌م مردووه و ئیمه‌ش بخاته به‌ر به‌خشنده‌یی خۆی.

دوای نه‌وه‌ی مامۆستا و تاره‌که‌ی ته‌واو کرد، گۆرستانمان جی
هیشته و به‌ره‌و مزگه‌وت رۆیشتی‌نه‌وه، خه‌لکی زۆر ده‌هاتن بو
پرسه و سه‌ره‌خۆشی، هاو‌پێکانیشم هه‌میشه له‌نزیکی من بوون،
زوو‌زوو ده‌یانگوت هیچته ناو‌یت. هاو‌پێکانم هه‌موو کار و شتیکی
خۆیان واز لی هینابوو و له‌گه‌ل من هاتبوون، ته‌نانه‌ت به‌لینیش
که‌ دوینی ژنماره‌کردنی بوو، وازی له‌هه‌موو کاریکی هینابوو و
هاتبوو. حاجی که‌مالیش له‌گه‌ل کۆمه‌لیک له‌کارمه‌ندی کۆمپانیا
هاتبوو، دکتۆر ئیدریسیش هاتبوو.

ده‌زانی چهند گرنه‌که که نازیزیکته ده‌مریت، کۆمه‌له‌که‌سانیک
هه‌بن دلت بده‌نه‌وه، که‌سانیک رپگری بکه‌ن له‌فرمی‌سکه‌کانت، نه‌من

ۋا بووم، نازانم خەلكى تىرىش چۈنن، ھەركاتىك كەسىك دەھات
بۇ سەرەخۇشىكردن و دلدانەوہم، كاتىك دەپۇسى ۋا ھەستم دەگرد
بەشىكى نازار و خەمە كانم لەگەل خۇى دەبات. ئاخىر زۇر قورسە
نازىزىكت بمرىت و سەيرى چواردەورت بكەيت كەسىك نەبىت دلت
بداتەوہ و بتلاوینىتەوہ. بگرىت و كەسىك نەبىت پىت بلىت مەگرى.

دوو پۇژ زۇر بەقورسى پۇىشت، ھاورپىكانم بانگ كرد و پىم
وتن بەراستى نازانم چۈن سوپاستان بكەم، راستى ھەز ناكەم
پرۇن، بەلام دەزانم وازتان لەئىش و كار و مال و مندالتان ھىناوہ و
ئەو دوو پۇژە لای من بوون، خوا بىكاتە تویشووى قىامەت بۇتان
إن شاء الله.

مەھوى گوتى: ئەو قسانە مەكە براكەم، ھاورپىتەتتەك بۇ
پۇژىكى ئەوا نەبىت، ھەر نەبىت باشتەرە.

دوای ئەوہ ھاورپىكانم پۇىشتن بۇ لای مېردى پوورم و سەرەخۇشى
كۇتايان لى كرد و پۇىشتن، من و مېردى پوورم ماینەوہ، خزمە كانى
مېردى پوورىشم مابوون، ميوانە كان كەم بووبوون، جارجارە گەر
كەسىك دەر كەوتبايە. دە پۇژ زۇر بەقورسى تىپەرى، كە تەماشای
مېردى پوورم دەگرد، ۋا ھەستم دەگرد ئەو دە پۇژە بە جۇرىك گورابوو،
باودەرت نەدەگرد ئەوہ ئەو كەسەى پىشتەر پىت.

ئىوارەى پۇژى دەيەم، كە دەيكرە دووشەممە، سى-چوارىك لە
رىشسىپى و خزمانى مېردى پوورم ھاتن بۇ مالمان، مام خدر، كە

مامی می‌ردی پوروم بوو، پرووی کرده من و گوتی؛ گوریم ده‌زانی
دل‌تان برینداره و خه‌فه‌تبارن، به‌لام شتیك هه‌یه نه‌مه له‌گه‌ل خزان
باسمان کردووه و پیمان باش نیسه نه‌و ماله له‌وه‌ی زیاتر بیژن بیت،
بویه ده‌مانه‌ویت زنیکی بو (حاجی صالح)ی بینین، می‌ردی پوروم
ناوی (صالح) بوو، پاش نه‌وه‌ی چون بو حه‌ج له‌گه‌ل پوروم، پیمان
ده‌گوت حاجی صالح.

منیش رووم کرده مام خدر و پیم گوت: مامه ئیوه گه‌وره و
ریشسپی ئیمه‌ن، چونتان پی باشه نه‌وه بکه‌ن.

مام خدریش زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی کرد و گوتی: هه‌ر نه‌وه‌م لی
چاوه‌ری ده‌کردی کوری خۆم.

دواتر به‌رده‌وام بوو، گوتی: مائی ره‌زای نامۆزام، کچیکیان هه‌یه
ناوی (زه‌ینه‌ب)ه، کچیکی جوانی به‌ره‌وشته، تا ئیستا دیاره‌قسمه‌ت
نه‌بووه می‌ردی بکات، بویه ته‌مه‌نی نزیکه له‌حاجی صالحی و پیم
وا بیت بویه کتری زور گونجاون، پیشتر قسه‌مان له‌گه‌ل کردووه،
ئه‌ویش رازی بووه. بویه تا زووتر نه‌و ئیشه‌خیره بگریت باشته،
قه‌ره‌بالغی ناویت و دوو-سی پیاو له‌گه‌ل حاجی صالح و مامۆستا
ده‌نی‌رین بو نه‌وه‌ی ماره‌ی بکه‌ن و حاجی صالحیش ده‌ستی بگریت
و بیه‌نیته‌وه بو مائی، بو نه‌وه‌ی چیتر نه‌و ماله بی ژن نه‌بیت. مائی
بی ژن وه‌کوو مائی بی رووناکی وایه.

دوای نه‌وه نه‌وان رویشتن، می‌ردی پورم پرووی کرده من و
گوتی؛

— کورم موحسین، گوی بگره با شتیکت پی بلیم، شتیکه گه تا
نیستا تهنها خوا و من و که سیکی تر ده یزانین.

منیش گوتم: فهرموو حاجی گیان، گویم بو راگرتوویت.

حاجی به‌رده‌وام بوو و گوتی: باوکی من که (حاجی محمد) ی
ناو بوو له گه‌ل باپیری تو که ناوی (په‌سول) بوو، پیکه‌وه هاورپی
بوون، هاورپی گیانبیه‌گیانی، تهنانهت ناماده بوون له‌سه‌ریه‌کتری
خوشیان به کوشتن بدهن، بو نه‌وه‌ی نه‌وه‌ی هاورپی‌یه‌تییه‌یان هر وا
به‌به‌هیزی بمینیت و بگره به‌هیزتری بکه‌ن، باوکم داوای له باپیرت
کردبوو که کچه گه‌وره‌ی خوی که ناوی (شیرین بوو) بداته من.
پوورت واتا (شیرین) کچیکی خرپنی بالا مامناوه‌ندی جوان بوو،
باپیرشت بی نه‌وه‌ی پرسیک به (شیرین) بکات رزای بوو بوو به
داواکاریه‌که‌ی باوکم. باپیرت رویشتبوو یه‌وه بو مال و به داپیرهت
و شیرینی وتبوو، خوتان ناماده بکه‌ن ره‌نگه نه‌مشه‌و یا سبه‌ی مالی
حاجی محمدی بی‌نه داخوایی شیرینی بو صالحی کورپیان، نه‌من
به‌و داواکاریه‌ی رازی بووم و چه‌زیش ناکه‌م که‌س به‌ره‌ه‌لستی
ئیشه‌که‌م بکات، داپیرهت پرووی کردبوو یه باپیرت و پی گوتبوو:
ده‌زانم ئیوه له گه‌ل حاجی محمد دوو هاورپی زور نزیکی یه‌کترن،
به‌س نه‌ده‌بوو پرسیک بکه‌ی به کچه‌که‌شت ئینجا نه‌و کارهت

کردبایه، باپیرت به داپیره تی گوتبوو؛ ئەمن کچی خۆم دەناسم،
 ئەمن چ بلیم ئەو نالیت نا. ئیتر پووریشت زانیبووی قسه کردن
 بیسووده، رازی بوو بوو. ئەو بوو ئیمه سبهی پاش نیوه پرۆکهی
 هاتین بو مالی باپیرت و ماره برینه که مان کرد و ئەو کات وا بوو،
 هەر ئەو کات ژنیان به سواری و لاخیک دەهینا بو مالی زاوا.
 پوورت کچیکی فهقیر بوو، چییان پی بوتبایه جیبه جیی دەکرد،
 زۆر قسهی نه ده کرد، بهو شیوهیه ژیانی هاوسه رگیرمان دهست
 پی کرد، راستی سه ره تا مامه لهی من له گه ل پوورت باش نه بوو،
 چونکه فیڕ نه بوو بووم مامه لهیه کی دروست بکه م له گه ل ژنان،
 به لام ورده ورده خوا یارمه تیی دام و توانیم خۆم له دلی پوورت
 شیرین بکه م و ژیانیکی نارام بژین، سالیك به سه ر هاوسه رگیرماندا
 رویشت و هیچ هه والیک نه بوو له مندالبوون، خزمه کان و هه ندیک
 جار مالیشمان ده یانگوت ئەو بو هیچ دیار نییه، تا ئەو بوو باو کم
 کۆچی دوایی کرد، باپیرت به کۆچی باو کم زۆر خه فه تبار بوو،
 په نگه هەر ئەو هه ش هۆکار بوو بیئت که نه یتوانی بیئت له دووری
 هاو پرته کی زۆر نارام بگریت، دوای شه ش-حه وت مانگ ئەویش
 کۆچی دوایی کرد، به هۆی مردنی باو کم و باپیرته وه، ماوه یه ک که س
 باسی ئەوهی نه ده کرد بوچی مندالتان نابیت، به لام پاش ماوه یه ک
 دووباره پرسیاره کان ده ستیان پی کرده وه، هه ندیکیان ده یانگوت
 ده بیئت کیشه له کامیان بیئت، هه ندیک تریش ده یانگوت صالح
 بوچی ژنیکی تر ناهینی. راستی ئەو نه ده ی پرسیاره کانی ئەوان

نازاریان ده دام، مندالنه بوونه که مان نازاری نه ده دام، هرچونیک
 بیت دوو سال و نیومان به و شیوه یه به ری کرد، تا نه وه بوو په گنیک
 له براده ره کانی براکم رۆژیکیان گوتی؛ صالح و نابیت، بو ناچی
 بو شار له گه ل خیزانت، سهردانیک دکتور بکن بزانت کیشه له
 کامتانه، نه وه بوو چند جاریک له گه ل شیرین رۆیشتین، تا نه وه
 بوو رۆژیکیان دکتوره که بانگی کردم و گوتی؛ کاک صالح، به
 گویره ی هه موو نه و پشکنینانه بیت که نیمه بو تو و خیزانه که تمان
 کرد، پشکنینه کان وا ده ری ده خن که گرفته که له خیزانته و نیوه
 هیچ کیشه یه کتان نییه. سهره تا که دکتور نه و قسانه ی کرد، راستی
 دلم خوش بوو که زانیم گرفته که له من نییه، به لام دواتر بیرم له
 شیرین کرده وه، بیرم له وه کرده وه گهر بیت و خزمه کانم و مالیان
 بزانت، ناهیلن بگاته سبه ی کچیکی ترم بو ده دوزنه وه و پیم ده لین
 ده بیت ژنی دووهم بهینی، بیرم له وه کرده وه شیرین چند دل به خمه
 به هوی مردنی باوکیه وه، گهر نیستا بزانت که کیشه که له وه و من
 ژنیکی تری به سهر ده هیتم، ده بیت چهنده رقی له من و له باوکی
 بیت. به لام گهر بلیم کیشه که له من، نه و کات بو هه همیشه ده می
 مالیان و خزمه کانیشم ده به ستم، نه چیتر باسی مندالبوون ده که ن
 و نه چیتر باسی ژنهینان ده که ن، راستی بریاری دووهم بو من زور
 قورس بوو، به لام هه موو بیرم لای نه وه بوو چون دلی شیرین رابگرم
 و نازاری نه ده م. بو یه به دکتوره که م گوت؛ تکایه به لینم پی بده که
 هیچکه سیک و شیرین به تاییه تی نه زانیت که کیشه که له نه وه وه یه،
 دوا ی نه وه هاتمه ده ره وه لای دکتوره که.

شېرىن گوتى: چى بوو؟

مىنىش گوتى: ھېچشتىك.

شېرىن گوتى: چۈن دەبىت، پاش ئەو ھەموو پشكىنە، ھېچ شتىك دەر نە كە وتبىت.

مىنىش گوتى: بۇ ھىندە بەلاتەو ە گىرگە نە نجامى پشكىنە كان.

شېرىن رووى كىردە من و گوتى: بوچى، تۇ بەلاتەو ە گىرگ نىبە؟

گوتى: نە خىر.

شېرىن بەسەرسامىيەو ە گوتى: مادام بەلاتەو ە گىرگ نە بوو.

بوچى ھاتى.

و ە لام دايەو ە: نازىم. دواتر گوتى: شتىك بلىم؟

شېرىن و ە ستا لە روۋىشتن و گوتى: دەتەو ى چى بلىت؟

و لام دايەو ە: پشكىنە كان دەريان خستوو ە كىشە كە لە مەو ە،

واتا منم ھۆكارى مندالنه بوونمانم.

شېرىن كە ئەو قسەيەى گوى لى بوو، بزەيە كى كىرد گوتى:

صالح، نازانم تۆ چۆن تىم دە گەيت، بە لام دە زانى خۆش حالم بەو ە، من

دلىيام لە خۆم كە بە تەنھا جىت ناهىلم، بە لام دلىيا نىم لەو ەى ناخۆ

تۆ بە تەنھا بە جىم دە ھىلى يا نا. دلىيا نىم لەو ەى برۆيت و زىتىكى تر

بھىنى و ئەو كات لە بەر ئەو من لە بىر بکەيت.

كاتىك ئەو قىسانەم لە شىرىن بېست، زالىم چەلدى خۇش دەويم،
 بۆيە دلخۇش بووم بەوۋەي كە پېم گوت كېشە كە لە مەوۋە پە ئەك
 ئەو، كاتىك كە پىشتىلەوۋە گولدىش، وام بە خىزمان گوت كە كېشە كە
 لە مەوۋە پە، ئەوانىش تا ئەمىرۆي لە گەلدا بېت بەلای ئەو پاپە تەدا
 نە چوونەوۋە، ھۆكارىكى تىرىش كە وای لى كىرم زىاتر دلخۇش
 بىم بە بېرپارە كەم، ھاتلى تۆ بوو بۇ ناو مالمان، بەراستى ھاتلى تۆ
 نوچوونەوۋە پەك بوو بۇ زىالمان، مالى ئېمەت پىر كىرد لە خېر و
 خۇشى.

قىسە كانى حاجى صالح مېيان تووشى سەرسوورمان كىرد بوو، بە
 خۇم دە گوت؛ دە بېت حاجى ھېندە پوورمى خۇش و پىستېت كە تەلھا
 لە بەر دللى ئەو ناچار بوو ئەو ھەموو سالە ئەو نەھىيە نەدر كېنىت،
 ناپە دە كرىت ئەو ھەندە دللى پوورمى بەلاوۋە مە بەست بوو بېت كە
 ناچار بوو تەمەنىك خۇي لە نازى باوكايەتى بېبەش بىكات، خۇي
 لە يە كىك لە جوانترىن و خۇشترىن وشە كانى ئەو دونىاپە بېبەش
 بىكات كە ئەو پىش وشەي (بابە) پە! ھەر دواتر خۇم بە خۇم دە گوت
 دە كرىت ئەو چىرۆكەي تەنھا بىيانوۋىيەك بېت بۆ ئەوۋەي زوو پروات
 و ژنىكى تر بەھىنىت، بۆ ئەوۋەي دوايى من گومانم لە دلسۆزى و
 خۇشە و پىستى ئەو نە بېت بۆ پوورم.

كاتىك خۆر ھەلھات، دونىا جۆرىكى تىرى لى ھاتبوو، مال
 گۆرابوو، ھەر دە تگوت كە سىك لېرە نە مردوۋە، خىزمانى حاجى
 صالح نامادە كارىيان دە كىرد و شىويان لېدەنا بۆ ژنھىنانە كەي حاجى

صالح، پاشنبوه رۇ حاجى صالح به خۇى و ژنه تازه كهى هاتنه وه
مال، ئىتر دلتيا بوومه وه كه جىگايهك نهماوه بو من له و ماله دا،
بۇيه پاش عه سر رۇيشتم بو لاي حاجى صالح و پيم گوت:

- حاجى گيان، من ده بيت برؤمه وه بو هه ولير، دلتيام نيش و
كارى زور چاوه ريمه له كو مپانيا. راستى دهمه ويت زور سوپاست
بكه م بو هه موو نه و سالانه ي كه وه كوو كورپى خوت مامه له ت
له گه ل من كرد و منت په روه رده كرد، گه ر مؤله ت بده ن، دهمه ويت
شته كانم به يه كجارى كو بكه مه وه و برؤم بو هه ولير.

حاجى صالح گوتى: نه وه چى ده ليت كورم، رۇيشتنى چى، تو
تازه به شىكى له و ماله و له من، دلتيا به بو هيچ شوينيك نارؤيت،
دلتيام نه و قسانه به س له بهر نه وه ده كه يت كه ژنيكى تر له جياتى
پوورت له و ماله دايه، به س دلتيات ده كه مه وه (زه ينه ب) يش وه كوو
پوورت ژنيكى باشه.

منيش وه لامم دايه وه: گومانم له باشى خاتوو زه ينه ب نييه، ان
شاء الله به خته ودر ده بن پي كه وه، به لام من خوم وا حه ز ده كه م و وا
ئاسروده ترم.

حاجى صالح يش گوتى: چون ئاسووده يت و به چ شتيك ئاسووده يت،
نه وه بكه.

دوای نه وهی شته کانم کۆ کرده وه و خستمه ناو سه یاره که م.
حاجی صالح به ره و لام هات و گوتی؛ بگره کورم، نه وه نه و پارانه به
که له و چند ساله ی ئیشکردنت په یادات کردو وه، گهر شتیگمان لئ
خه رج کردبیت، گهر دنمان نازاد بکه.

زۆر هه و لم دا بریک له و پاره یه بگپریتته وه، به لام گوتی؛ پتویستیم
به پاره نییه، گهر پتویستیشم پی بوو، زه وی و مولگمان زۆره،
هه ندیک ده فرۆشم.

دوای یه کتر له ئامیزگرتن، مائئاواییم له حاجی صالح و خاتوو
زهینه بی خیزانی کرد.

به پری که وتم به ره و هه ولیر، وه که هه میسه هاو پری سه فه ری
ته نه اییم بیر کردنه وه بوو، بیر کردنه وه له پوورم و میردی پوورم، ده بیت
پوورم ههستی چون بوو بیت پاش نه وهی وای زانیوه که هوکاری
مندالنه بوونیان میرده که یه تی، له کاتیگدا کیشه که له نه ودا بووه،
باوه رم وایه وای زانیوه قوربانیه کی گه و ره ی داوه به وهی که له گه ل
حاجی صالح بمینیتته وه و پرزای بیت ماله که ی خالی بیت له ده نگی
مندال و خوشه ویستی میرده که ی به سیه تی. ده بیت چند که سه مان
هه بیت وه کوو پوورم بیر بکاته وه، وا بزانیت شتیکی گه و ره ی
کرده وه، له پیناو نه وانی تر قوربانیه کی گه و ره ی به خو ی داوه له
پیناو مانه وه له گه ل نه وانی تر، له کاتیگدا نه وانی ترن که خو یان
کردۆته قوربانی له پیناو ئیمه و پاریزگار یکردن له ئیمه.

زەنگى مۆبايلە كەم منى دەرھىنا لە و بىر كۆرگەنە وانە، كاتىك تە ماشاى
مۆبايلە كەم كۆر بىنىم وا نورى كچى حاجى كە مالە تە لە فۆن دە كات،
وہ لأمم دا يە وە:

— بە ئى.

— السلام عليك، باشيت ئەندازيار، تەندروستيان چۆنە،
ھىوادارم باش بن.

— زۆر سوپاس، ئىوہ چۆن، حاجى كە مالى باوكتان و حاجى
سەبيە خاتوونى دا يكتان چۆن؟

— الحمد لله ھەموومان باشين، زۆر سوپاس.

— فەرموون، ئىشىك، كاريكتان ھەبوو.

— راستى ھەر حەزم كۆر ئاگادارى تەندروستيان بىم و بزەنم
چۆن. ئەوہ دا يكىشم لە لام دانىشتووە، سلاوى ھەيە بۆتان.

— گەورەيىتان نواند، زۆر سوپاسى ئەحوالپرسىنە كەتان دە كەم.
سوپاس بۆ خوا باشم، وا خەرىكە بەرەو ھەولپىر دە گەرىمەوہ.

— دىنەوہ بۆ ھەولپىر.

— بە ئى.

— دا يكم دە ئىت دە بىت بۆ ئىوارە بىتە مالى ئىمە.

۹۹
- سوپاسى دايكتان دەكەم و رېز و سلاوم ھەيە بۇيان، بەلام
نابمە ئەرك بەسەرتانەوہ.

ديار بوو نور مۇبايلە كەى دابوو بە دايكى و دايكى وتى؛

- باشيت كورى خۆم، ئەركى چى، ئەو قسانە جارىكى تر لە گەل
ئىمە مەكە، بۇ ئىوارە چاوەروانتين.

- ھەرشتىك ئىوہ بىلین.

دوای ئەوہى پەيوەندىيەكە تەواو بوو، تۆزىك خىرايى
سەيارەكەم زياد كرد بۇ ئەوہى بتوانم نيوكاترئمىريك پيش مەغريب
بگەمەوہ بۇ كۆمپانيا و ئاويك بكەم بە خۆمدا و بە جليكى ترەوہ
پرۆم بۇ مالى حاجى كەمال. كاتىك گەيشتمەوہ بۇ كۆمپانيا، ھەموو
ئەوانەى لەوئ دەمانەوہ، ھاتن بۇ لام بۇ بەخىرھاتنەوہ و دوعايان
دەكرد بۇ پوورم، منيش دوای ئەوای لە گەل يەكەبەيەكەى ئەوان
قسەم كرد و سوپاسم كردن، رۆيشتمە ژوورەكەم، پاش نيوكاترئمىر
ھەر لە كۆمپانيا نوئىرى مەغريبم كرد و بەرەو مالى حاجى كەمال
بەرى كەوتم. پاش بيست خولەك دەگەمە بەردەمى مالى حاجى
كەمال، زدنگەكە لىدەدەم، نور دىت دەرگاكە دەكاتەوہ، لچكىكى
رەشى پۆشىوہ، چەند جوان رەشى لى دەھات، روخسارى دەتگوت
مانگى چواردەيە لەنيو ھەورە تاريكە كاندا لە چىگايەكەوہ سەرى
دەر ھىناوہ و دەدرەوشىتەوہ، بە زەردەخەنەيەكەوہ پىم دەلئيت؛

- فەرموون.

- السلام عليكم، باشيت ئەندازيار.
- وعلیکم السلام، بە خیر بېتەو ئەندازيار، چون باشن.
- زۆر سوپاس.
- فەرموون لېرەو.
- مالی حاجی که مال هەوشیکی گەورەیان هەبوو، ئەم ئیوارە بە بریاریان دابوو لەناو باخچە ی هەوشە که یان نان بخۆین، وادە گەینە ناو باخچە که، حاجی که مال و خیزانی لە دەوری میزیکی نانخواردنی بازنەیی دانیشتبوون، کاتیک گەیشتم، هەردووکیان هەلستانە سەر پی و حاجی دەستی هینا بو تەوقە کردن و گوتی:
- بە خیر بېتەو ئەندازيار، بوخۆتان خوش بن، إن شاء الله ئەمە کوتا خەمتانە.
- منیش وەلامم دایەو: زۆر سوپاس، حاجی گیان، خوا ئیوہش بەدوور بگریت لە خەم و خەفەت.
- دواتر حاجی سەبیعی خیزانی گوتی:
- خوا لە پوورتان خوش ببیت و جیگای بەهەشت بیت، بیورە که نەمانتوانی لە گەل حاجی بیین بو پرسە که.
- زۆر سوپاس بو ئیوہش، ئەو دوایانەت هەموو شتیکن، خوا لیتانی قبول بکات.

دوای ئەوه دانیشترین و دەستمان کرد به نانخواردن، به دەم نانخواردنهوه باسی ئەوهم بۆ کردن که میردی پوورم ژنیکی تری هیناوه و منیش که لوپه له کانی خۆم به یه کجاری هیناوه تهوه بۆ ههولیر و له مه و دوا نیازم وایه به یه کجاری له ههولیر بژیم.

حاجی که مال، پاش ئەوهی گوئی گرت بۆ هه موو قسه کانی من، به پارچه قوماشه سپییه که ی سهر میزه که دەم و لووتی خۆی پاک کردهوه و گوئی:

– دلنیام بریاری ژنهینانهوه و ئەوهاش زوو بۆ میردی پوورت شتیکی قورس بووه، به لام ههم بۆ ئەوه هه مییش بۆ تو ئەوها باشتر بوو و ئەویش تۆزیک به سالدا چووه، ژنیک باشتر ده توانیت ئاگاداری بیت، هیوادارم له مه و دوا تۆش بیریک له خۆت بکه یتهوه، تۆش له مه و دوا پیویسته خه میک له خۆت بخۆیت و هاوسه رگیری بکهیت، هه رکاتییک کچیکی باشت دۆزییهوه، ئاگادارم بکهوه من خۆم بۆت ده چمه داخوازی.

منش وه لامم دایهوه: زۆر سوپاس حاجی گیان، ئەوهشیان له گه ورهیی خۆتانهوهیه، إن شاء الله هه رشتیک هه بوو، ئاگادارت ده که مهوه.

نور دیار بوو خۆشیی دههات له قسه کانی باوکی، کاتییک سه رهتا حاجی باسی هاوسه رگیری منی کرد، نور بزهیه کی کرد و کاتییک دواتر حاجی باسی ئەوهی کرد ئە گهر کچیکت دۆزییهوه

من خۆم بۆت دهچمه داوا، ديار بوو نور تۆزىك چاوه كانى بۆ يەك
 بردهوه، وه كوو نهوهى بليت، بۆچى بۆى دهچيته داخوازى، نهوه
 نيه من هم، نور كچىك بوو باوهرم وايه خهونى هموو كورپىك
 بوو، هموو سيفه تىكى جوانى و باشى له و كچه دا بوونى هه بوو،
 به لام من بۆ رۆژىكىش بىرم له وه نه كرده وه يان وا ههست بكه
 نه و بكه به هاوسه رى خۆم، نه مويستوو مالى حاجى وا تىبگه
 هموو باشى من له گه ل نه وان ته نها بۆ نه وه يه له گه ل كچه كه يان
 هاوسه رگىرى بكه م.

دواى نه وهى نانه كه مان خوارد، رۆيشتين بۆ سه ر هه ندىك
 كورسى تر، كه له كورى چه وزى ئاوه كه دانرابوون، كاتى
 چاخوردنه وه بوو، حاجى كه مال گوتى:

— نه نديار، نه و پرۆژه يه و خه رىكه به و نزيكانه ده ر بچيت
 بۆ من زۆر گرنگه، گه ر نه و پرۆژه يه بۆ ئيمه بيت، كو پمانيا كه مان
 دوو هيندهى تر ناوى گه و ره ده بيت.

منيش چايه كم گرت به دهسته وه و وه لامم دايه وه: پشتيوان به
 خوا پرۆژه كه بۆ ئيمه ده بيت.

تاوه كوو نزيكى سه عات نو لاي مالى حاجى كه مال مامه وه،
 دواى نه وهى سوپاسگوزارى خۆم نيشان دا له سه ر نه و بانگيسته،
 خوا حافىزىم لى كردن و له مالى نه وان هاتمه ده ره وه، دواى نه وهى
 سوارى سه ياره كه م بووم، ته ماشاى كاتر ميره كه م كرد، بينيم هيشتا

کات ماوه و دلّم حز ناکات بچمه‌وه بۆ کۆمپانیا، ته‌له‌فونم کرد
بۆ مه‌حوی، دواي ئه‌وه‌ی وه‌لامی دایه‌وه و پاش نه‌حوالپرسین پیم
گوت:

— له‌ مالیت؟

— بۆ هاتوویته‌وه بۆ هه‌ولیر، به‌لی، له‌ مالم.

— وتم گهر کهستان میوان نییه و مه‌جالت هه‌یه، حز ده‌که‌م
سه‌ریکتان لی بده‌م.

— یا خوا به‌خیر بین، چاوه‌ریتانم.

کاتیک گه‌یشتمه‌ به‌رده‌م مالی مه‌حوی، بینیم وا به‌لین و
هۆشه‌نگیش تازه ده‌گه‌یشتنه‌ مالیان، سلاومان له‌ یه‌کتری کرد و
پیم گوتن:

— ئه‌وه ئیوه چی ده‌که‌ن لیره.

— مه‌حوی ته‌له‌فونی بۆ کردین، وتی گهر کاتتان هه‌یه وه‌رن کۆ
بینه‌وه، موحسین هاتۆته‌وه.

کاتیک پۆیشتیینه ژووره‌وه، بینیم وا دکتۆر ئارامیش له‌وییه،
مالی دکتۆر ئارام زۆر دوور نه‌بوو له‌ مالی مه‌حوی.

پاش ئه‌وه‌ی یه‌کتریان له‌ئامیز گرت و دانیشتین، هه‌موو ئه‌وه‌ی
له‌نیوان پوورم و میردی پوورم رووی دابوو بۆم باس کردن و

پیشم گوتن که میردی پوورم ژنیکی تری هیئاوه. بهردهوام بووین
له قسه کردن تاوه کوو درهنگانیکی شهو، بهراستی نهو دانیشتن
و بینینهی هاوړیکانم بو من زور گرنګ بوو، ههستیکی تری پی
دهدام، نهوانیش هه میسه ههولیان دهدا له ریگه ی رفتار ه کانیان وا
له من بگه یه نن که من به ته نهانیم و نیمه هه موومان یه ک خیزانین.

۱۰۴

سی ههفته تیپه ریوو به سهر کوتا په یوه ندیم له گه ل میرا، پاش
نهوه هیچ دهنگ و په نگیکی نه بوو، پاش تیپه ربوونی چوار رږوژی
تر و بو رږوژی پینجه م که ده یکرده یه کشه ممه، خه ریک بوو کات
بیته کاتزمیر سی، که موبایله که م زهنگی لیدا، کاتیک ته ماشام
کرد، میرا بوو.

ولامم دایه وه: به لی.

— باشیت نه دازیار، میرام، خو ده مناسیته وه؟

— به لی، ده تاناسمه وه.

— زور داوای لیبوردم هه یه، بهراستی نه متوانی په یوه ندیت پیوه
بکه م، چوونکه له کوردستان نه بووم، به گه شتیک رږویشتبووم بو
دوبه ی، دوینی شهو گه پامه وه، کاتیک ته ماشای موبایله که م کرد،
بینیم پیوه ته له فونتان کردبوو. هه ر نهو کات ویستم ته له فونت بو
بکه م، به لام کاته که ی درهنگ بوو. نه مړو گه ر کاتتان هه بیته، هه ز
ده که م له شوینیک یه کتری بینین.

— به خیر بینه وه، له خزمه تتدام، چ شوینیک ئیوه پیتان باشه، من دیم بو ئه وی.

— زور باشه، ئیستا به نامه شوینه کهت بو ده نیرم له وه تس ناپه وه.

دوای ئه وه مالتاواپی کرد و منیش رویشتم که لوپه لی ئیشه کهم کو کردنه وه و له ژووره کهم دام نان و دهستم کرد به ناماده کاری. دوای ئه وه ی بانگی مه غریبی فرموو، نوژم کرد، دواتر رویشتم بو ئه و شوینه ی ئه و به نامه بو ی ناردبووم، خواردنگه یه کی کورده واری بوو، کاتیک چوومه ژووره، بینیم له گوشه یه که وه دانیشتووه، هر که منی بینی دهستیکی بهرز کرده وه، منیش رویشتم بو لای، جلیکی شینی ئاسمانی پو شیبوو، قژه ره شه توخه که ی هه موو کو کردبوویه وه و به سه ر شانی چه پیدا بهری دابوو، دوای ئه وه ی سلوم لی کرد، گوتی:

به خیر بییت، زور سوپاس که بانگیشه که مت قبول کرد، هیوادارم شوینه که تان به دل بییت، راستی خوم زور ئیره م به دل، زور جار له گه ل باران و یاران دین بو ئیره.

— زور سوپاس، شوینیکی خوش و پاک دیاره، له هه مووی گرنگتر نارامیشه.

— ئی ئه ندازیار، ته ندروستیان چونه، ئو ببوره له بیرم چوو ته ندروستی پی پوورتان چونه ئیستا، باشتره؟

۱۰۶ - سوپاس بۆ خوا خۆم باشم، بهلام پوورم دوو ههفته ده بیته
کوچی دوا یی کردوو.

- چی؟ ئۆ نۆ، بهراستی شهرمه زارم، بمبوره، راستی نه مزانی،
گهر بمزانیبایه دنیایه به ته له فۆنم بۆ ده کردی و پرسه ی خۆم ئاراسته
ده کردی، هیوادارم روحیان ئاسووده بیته له ناو گۆردا. هاوبه شی
خه متانم.

- کیشه یه ك نییه، زۆر ئاساییه، زۆر سوپاستان ده كه م.

دوا ی ئه وه هه ریه کیكمان داوا ی ئه و خواردنه ی کرد كه
ده مانویست، له كاتی ناخواردنه كه لیم پرسی:

- ئه ی ئیوه چۆن، خاتوو باران و یاران چۆن؟

- زۆر سوپاس، من زۆر باشم، ئه وانیش باشن.

- یه كه م جار كه ته له فۆنت کرد، گوتت شتیك هه یه ده ته ویته

پیمی بلیت؟

دهستی برد بۆ پهرداغه كه و قومیککی لیدا، پاشان گوتی:

- ئه ندازیار، بیرته ئه و پۆژه ی كه سه یاره كه م خه راپ بووبوو،

تۆش یارمه تیت داین و به سه یاره كه ی ئیوه هاتینه وه هه ولیر، له ناو

سه یاره كه دا پرسیاریکت لیمان کرد، كه گوتت: ئایه ئیوه ئاسووده و

دلخۆشن؟ بیرته ماوه یه ك وه ستاین ئینجا وه لامان دایته وه.

— به‌لئ، بیرمه.

— ده‌زانی‌ئو رۆژه‌هیچمان‌وه‌لامی‌راستی‌مان‌پئی‌نه‌وتی!

— چۆن‌چۆنی؟ تیناگه‌م.

— ریگه‌م‌پئی‌بده‌بۆتی‌باس‌بکه‌م.

— فهرموو.

۱۰۷

— راستی‌ماوه‌یه‌ك‌ده‌بیت‌هیچ‌شتیک‌ئو‌چیژ‌و‌خۆشییه‌م‌پئی
نابه‌خشیت‌که‌پیشتر‌پئی‌ده‌به‌خشیم،‌هیچ‌چیژ‌نابینم‌له‌و‌کارانه‌ی
ده‌یانکه‌م،‌گهر‌له‌تۆره‌کۆمه‌لایه‌تییه‌کانیش‌وا‌خۆم‌ده‌ر‌ده‌خه‌م
که‌خۆش‌حالم،‌ته‌نها‌درۆیه‌که‌و‌وا‌فیژ‌کراوین‌که‌خۆمان‌دل‌خۆش
و‌ئاسووده‌نیشان‌بده‌ین،‌وا‌نیشانی‌بده‌ین‌ئیمه‌دل‌خۆشترین‌و
به‌به‌ختترین‌که‌سین.‌به‌لام‌وانییه،‌ئیتسا‌من‌خۆم‌پئی‌به‌ده‌به‌ختترین
که‌سه،‌ده‌زانی‌چییه،‌ده‌لییت‌له‌گو‌ماویکی‌پیسدام،‌جگه‌له
بو‌گه‌نیوه‌که‌ی‌هه‌ست‌به‌هیچی‌تر‌ناکه‌م،‌به‌لام‌که‌سیک‌نه‌بووه
تا‌ئیتسا‌من‌ده‌ستی‌یارمه‌تی‌بو‌دریژ‌بکه‌م‌و‌له‌و‌گیژاوه‌ده‌رم
به‌ئیتت،‌تا‌ئه‌وه‌بوو‌ئو‌رۆژه‌تۆم‌ناسی،‌کاتیک‌بینیم‌بئی‌ئه‌وه‌ی
چاوه‌رئی‌هیچ‌بکه‌یت‌و‌هیچت‌پئی‌بده‌ین‌و‌بمانناسی‌و‌بتناسین
یارمه‌تی‌ئیمه‌ت‌دا،‌شیوزای‌قسه‌کانت‌ئارامیی‌پیم‌ئه‌دا،‌بو
ساتیک‌هه‌ستم‌کرد‌تۆ‌ئه‌و‌که‌سه‌بیت‌که‌ده‌توانی‌یارمه‌تیم‌بده‌یت،
به‌لام‌دواتر‌گو‌مانم‌بو‌په‌یدا‌بوو.

– له چ شتيك؟

۱۰۸

– له وهى كه باسى ئىسلامت كرد، له وهى كه وتت دلخوشى و ئاسووده يى راسته قينه له ئايىنى ئىسلامدا ده دوزيته وه، به لام پرسىاره كهى من ئه وه بوو، ئايه ده كرىت ژنيك دلخوش و به خته وهر و ئاسووده بيت له ناو دينيك كه ئه و دینه باوه رى به مافه كانى ژنان و ئازادىي ژنان نييه، به زور پوشاك و حىجابى به سهردا سه پاندوون، كردوونى به كويله ي پياو، مافى چىژبينين له ژيان و چوونه دهره وهى لى ستاندوون و به زور له گوشه يه كى ماله كهى زيندانىي كردوون و ناهيلن به دواى خهون و ئاواته كانى خوياندا برؤن، ئايىنيك ريگه ي داوه به پياو بو ئه وهى حهزه كانى تير بكات، له يه ك كاتدا له گه ل چه ند ژنيك هاوسه رگيرى بكات و رابوئيريت و چىژيان لى بينيت، به لام ژن ته نها بوى هه يه له گه ل يه ك پياودا بيت، ئايىنيك ريگرى بكات له وهى كچيك مافى ئه وهى نه بيت كورپىكى خوش بويت و له گه لى دهر بچيت و بيناسيت و بزانيت ئه و كه سه شايانى ئه وه يه بيته هاوسه رى، ئايىنيك پىي وايه شايه تىي دوو ژن به رامبه ر به يه ك پياوه، ئايىنيك له مولك و سامانىك كه باوك بو كچ و كوره كانى جىي هيشتووه سته م له كچ بكات و به دوو خوشك ئينجا هينده ي برايه ك ميرات به رن، ئايىنيك ريز و گه وره يى پياوى داوه به سه ر ئافره تدا. ئايه پيم ناليت و ده توانى پيم بليت چون ژنيك ده توانيت له نيو هه موو ئه و سته مانه ي دهرحه قى ده كرىت دلخوش و ئاسووده بيت!؟

بزه به کم کرد و پیم گوت،

۱۰۹
- به لئی، ده توانم وه لامی هموو نه و پرسیارانته بدهمه وه، به لام
پیم بلئی له کوی گویت له و قسانه بووه، له چ شوینیک نه و شتانه
بیینون، هۆکار چپیه سهره رای هموو نه و ناوبانگ و خوشی
و شتانه ی هه ته ههست به ناسووده یی ناکه ییت؟ چ شتیک وای لئی
کردوویت ههست بکه ییت له گو میکی پيسدا ییت؟

- گهر تو به لئیم پی بده ییت به وه ی که بتوانی وه لامی نه و
پرسیارانهم بده یته وه، نه و ا منیش نه و شتانه ی پی ده لئیم.
- به لئین بییت.

- یه کهم جاره که به راستی وا ههست ده کهم ده توانم متانه به
پیاویک بکه م، تکایه متانه کهم مه شکینه، تکایه نه وه ی لیره باسی
ده کهین، با کهس نه یزانیت؟

- به لئینی نه وه شت پی ده ده م، بیخه م به له وه.

کات درهنگی کردبوو، بویه ریگ که وتین سبه ی له هه مان
شوین و له هه مان کاتدا یه کتری ببینینه وه، دوای نه وه مالتاوا ییمان
له یه کتری کرد و له یه کتری جودا بووینه وه. به ری که وتم به ره و
کو مپانیا، سبه ی له سهر کار چه زم ده کرد خیرا کات پروات بو نه وه ی
دووباره دابنیشمه وه له گه ل میرا، به په رۆش بووم بزانه چۆن ریانیک
ژیاوه. هه رچۆنیک بییت، کاره کانم ته واو کرد و چاوه ری بووم نویری

مه‌غریب بکه‌م ئینجا پرۆم، دوای نه‌وه‌ی نوپژی مه‌غریبم کرد، به‌ری
که‌وتم بو هه‌مان شوین. هه‌شتا میرا نه‌هاتبوو، پاش ده‌خوله‌ک ئینجا
میرا دهر که‌وت، دوای نه‌وه‌ی سلّوی کرد، گوتی:

۱۱۰

– ببوره نه‌ندازیار، دره‌نگ که‌وتم، کاریکم هه‌بوو ده‌بووایه
ته‌واوم کردبایه.

– زۆر ئاساییه، ئی تهن‌دروستیان چۆنه، باشن؟

– زۆر سوپاس، وا خهریکه له‌گه‌لی ده‌رۆین.

– دوینی له‌چ شوینیک وه‌ستاین؟

– له‌و شوینه‌ی بریار بوو ئیوه وه‌لامی پرسیاره‌کانم بده‌نه‌وه و
منیش باسی ژیان‌ی خۆم بکه‌م.

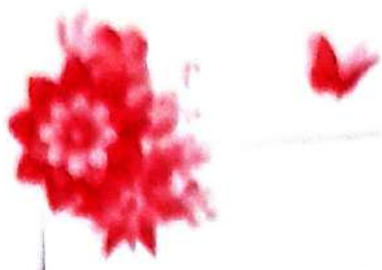
– زۆر راسته، گهر به‌لاتانه‌وه ئاسایی بیت، هه‌ز ده‌که‌م سه‌ره‌تا
ئیه‌وه باسیکی ژیان‌ی خۆتان بکه‌ن. گهر هه‌زیش ناکه‌ن، هه‌لی بگرن
بو دوای وه‌لامی پرسیاره‌کان.

– هه‌یچ کیشه‌یه‌ک نییه، به‌سه‌ر چاو، من باسی ژیان‌ی خۆمت بو
ده‌که‌م.

– چاوانت ساغ بن.

– زۆر سوپاس له‌گه‌ل چاوان‌ی ئیوه‌ش.

دوای نه‌وه‌ی میرا ده‌ستی کرد به‌گه‌رانه‌وه‌ی ژیان‌ی خۆی و گوتی:

قۇناغى دووى زانكۆ بووم بهشى دەرمانسازى، كاتتىك
 دايكم كۆچى دوايى كرد. پاش ئەوھى ماوھىەك تىپەرى بەسەر
 ۱۱۱ كۆچى دايكەدا، باوكم برىارى دا دووبارە ژن بهينىتەو، باوكم
 چوو كچىكى هینا كە تەنھا بە سى سال له خۆم گەورەتر بوو،
 باوكم پياویكى دەولەمەند بوو، رەنگە ئەوھش ھۆكار بووبىت بۆ
 ئەوھى ئەو كچە رازى بىت مێرد بكات بە كەسىكى بەتەمەنى
 وەكوو باوكم، ھەرچەندە باوكیشم تەمەنى زۆر نەبوو، تازە دەبوو
 بە پەنجا سال، دواى ئەوھى ھاوسەرگىرىى كرد له گەل ئەو كچە،
 باوكم برىارى دا له گەل باوھژنەكەم بەیەكجارى كوردستان جى
 بهیلن و برۆن بۆ كەنەدا، پىش ئەوھى بروات، باوكم دواى لى كردم
 منىش برۆم له گەلیان، بەلام من پىم گوت: باوكە گیان، من وا
 خەرىكە دەخوینم، ناتوانم له نیوھى رىگا واز له خویندەنەكەم بهینم
 و له گەل ئیوھ بىم، بۆیە رىك كەوتىن من له كوردستان بمىنمەوھ و
 خویندەنەكەم تەواو بكەم و ئەویش ھەركاتىك پىویستم بە پارە بوو
 بۆم بنىریت. ئەوان رۆیشتن و من بەتەنھا مامەوھ، دەستم كرد بە
 خویندن و لەپال ئەوھش چىژبىنین له ژيانى لاویتىم. كچىكى جوانى
 بیست سالان بووم، تەنانەت له كۆلیژىش باسى جوانیى من دەكرا،
 كوران دەیانویست خۆم لى نزیك بخەنەوھ و كچانىش ئیرەبیان پى
 دەبردم، لای مامۆستا و دكتورەكانیشم زۆر خوشەویست بووم، ھەم
 كچىكى جوان بووم، ھەمیش زىرەك بووم، دكتورەیه كمان ھەبوو
 ناوى (ساكار) بوو، سالى دووھمى زانكۆ پاش كۆچى لەناكاوى

دایکم ناسیم، زور منی خوش دهویست، همیشہ دهیگوت میرا
 ههرشتیکت ویست به خوم بللی، به جوریک له لام خوشه ویست بوو
 وه کوو دایک و خوشکیکی گه وره لیم دهروانی، وا ههستم ده کرد
 تاکه کسه که خه می منیه تی، تانهت له باوکیشم که به هوی ژنه
 تازه که یه وه خه ریک بوو ورده ورده کچه تاقانه که ی له بیر ده کرد،
 کچینکی لاو بووم، که م نه زمون بووم، ههرچی بگوتبایه باوه پرم
 ده کرد و ههرچی گوتبایه بیکه م ده مکرد، سه ره پای نه وه ی سی جار
 هاوسه رگیری کرد بوو و جیا بوو بوو یه وه، به لام زور رقی له پیاوان
 بوو، دهیگوت پیاوان ژنیان بهس بو حهزه پیسه کانی خویان ده ویست،
 توشیان بهس تائه و کاته لا گرنگه و تویان ده ویست تا حهزه کانیان
 تیر ده بیت، دوا ی نه وه فه راموشت ده کهن و نرخیکت نییه لایان،
 همیشہ منی ده برد بو کور و کوبونه وه کانیان، نه و نه دما می کارای
 یه کیک له ریک خراوه کانی بهرگری کردن بوو له مافی ژنان، همیشہ
 له دانیشتنه کانیان به جوریک له جوره کان باسی پیاویان ده کرد،
 وه کوو نه وه ی که پیاو و ژن وه کوو دوژمنی یه کتری هاتونه ته
 دنیاوه، به شی زوری دانیشتنه کانیان به خراپه باسی ئیسلامیان
 ده کرد، ده یانگوت: ناینیکه ژنی کردو وه به کویله ی پیاو و نازادی
 له ژن سه ندوته وه و به زور جلوبه رگیان له بهر ده کهن و ناهیلیت
 وه کوو چون پیاوان چیژ ده بینن له خوشی و رابواردن له گهل ژنان،
 نه وه هاش ژن چیژ بینیت له پیاوان به حهزی خوی. به رده وام نه وه
 قسه کانی نه وان بوو، دلنیام ههر کچ و ژنیک ناماده ی کوره کانیان

ده‌بوو، پاش ته‌واو بوونی کۆره‌کان نه‌فره‌تی له‌ پیاوان ده‌کرد و جگه
 له‌ رِق، هیچ شتیکی تری نه‌ده‌برده‌ده‌ره‌وه، جگه‌ له‌وه، دوا‌ی نه‌وه‌ی
 سالی دووه‌می خویندنه‌که‌م به‌باشی ته‌واو کرد، هاوینه‌که‌ی منیش
 زۆربه‌ی کات لای نه‌و بووم، له‌ گه‌ل نه‌و بووم، ته‌نانه‌ت هه‌ندیک
 جار ده‌رۆیشتم بۆ شوقه‌که‌شی و شه‌و له‌لای نه‌و ده‌مامه‌وه و
 هه‌ندیک جاریش له‌ ناماده‌کردنی کۆر و کۆبوونه‌وه‌کان یارمه‌تیم
 ده‌دا، سالی سییه‌می خویندم هاته‌وه، دوا‌ی تپه‌ر بوونی دوو
 مانگ، رۆژیکیان دکتۆره‌ ساکار هات بۆ لام، گوتی: میرا تۆ
 کچیکی زۆر جوانی، بالایه‌کی به‌رز و جوانیشت هه‌یه، زیره‌کیت
 و گشت مه‌رجه‌کانی به‌شداریکردنت تیدایه، دلنیا‌م گه‌ر به‌شدار
 بکه‌یت له‌ پیشبرکیی ته‌مسالی شاجوانی ئاسیا، تۆ ده‌بیته‌ براوه‌ و
 شانازییه‌کی مه‌زن بۆ ئیمه‌ی کورد و ناو و ئالای و لاته‌که‌مان به‌رز
 راده‌گریت، منیش قسه‌کانی نه‌و کاری تی کردم و پیم گوت: به‌لام
 چون چۆنی به‌شدار بکه‌م، گوتی: خه‌می نه‌وه‌ت نه‌بیت، (عیسا
 یاسین) هه‌یه به‌رپرسیکی بالایه‌ و ده‌وله‌مه‌ندیکی دیاریشه، نه‌و
 یارمه‌تیان ده‌دات و هه‌موو تیچووی تۆ له‌نه‌ستۆ ده‌گریت، پاش
 نه‌و قسانه‌ رۆیشتمه‌وه بۆ نه‌و شوینه‌ی لیی نیشته‌جی ده‌بووم
 بۆ نه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی بکه‌م به‌ باوکه‌مه‌وه و ئاگاداری بکه‌مه‌وه
 به‌شدار بکه‌م له‌ پیشبرکییه‌کی له‌و جۆره‌دا، به‌لام باوکه‌م هیچ
 وه‌لامیکی نه‌بوو، سی رۆژ به‌دوا‌ی یه‌کدا هه‌ولم دا ته‌له‌فۆنی
 بۆ بکه‌م، به‌لام وه‌لامیک نه‌بوو، نه‌وه‌ بوو دوا‌ی نه‌وه‌ ده‌ستم کرد

بە نامادە كارىبە كان و جىبە جىكردى ھەر كارىكى بەھرىست بە
 بەشدار يىكردن لە پىشېر كىكە و مۆلەتم لە زانگۇ وەرگرت و بەھرى
 كە وتم بەرەو ولاتى كۆرياي باشوور، لەو ولاتە پىشېر كىكە نەنجام
 دەدرا، ماو كەى بىستوپىنچ پۇژ بوو، دواز دە كچ لە دواز دە ولاتى
 جياجيا بەشدار ييان كىر بوو، تەمەنى ھەموويان لە نىوان ھەژدە بۇ
 بىستوپىنچ سالىدا بوو، ھەريە كىكەمان بە ئاواتى ئەو ھاتبووين كە
 بىتتە براوھى نازناو كە، ھەندىكىيان دەيانگوت؛ ھەموو خەونيان
 تەنھا ئەو ھەيە وە كوو شاجوان ھەلبۇيرد رىن، تەنانەت باجى گەيشتن
 بەو نازناو ھەرچىيەك بىت قبولى دە كەين. پىنە دە چوو ھىچكامىنك
 لە كچە كان كچى خراپ بن، ھەموويان يەك دونيا خەونى جوانى
 بۇ ژيانى خۆى ھەبوو، يە كىكىيان خەونى ئەو ھەبوو نازناو كە بە كار
 دەھىنيت بۇ ئەو ھى كارى خىرخوازى پى ئەنجام بدات، يە كىكى
 تريان خەونى ئەو ھەبوو لەو رىنگە يەو ھە بناسرېت و پاش ئەو ھە لە گەل
 كورېكى دەولمەند ھاوسەرگىرى بكات، يە كىكى تريان دەيوست
 دوای ئەو ھى بوو براوھى پىشېر كىكە، بىتتە ئەكتەر و لە فىلم و
 دراماكان پۇل بىنيت، راستى تاكە ئامانجى من ئەو ھەبوو كە بە
 ھۆى ئەو نازناو ھە بە ناوبانگ بىم و چىژ وەر بگرم لەو ناوبانگ و
 پارەيەى لە رىنگەى ئەو ھە دەستەم دە كەوېت، بىستوچوار پۇژ تەنھا
 ئىمەيان دەگىرا بەناو كۆريادا و شوپنە گەشتىارىيە كان و شوپنە
 خۆش و جوانە كانى كۆريايان نىشان دەداين، ھەندىك جارىش
 بانگيان دە كىردىن بۇ ھۆلىك، كە تەنھا دەبوو جلى ژىرەو ھە بەرمان

بیت و نمایشیان بو بکه‌ین، به و ته‌ی خو‌یان، نه‌وه‌ش خالی له‌سه‌ره
 بو بوون به شاجوان، جار جاره نه‌و که‌سانه‌ی له لیژنه که بوون لیمان
 نزیك ده که و تنه‌وه و ده‌ستیان ده‌هینا به قز و شان و که‌مه‌رمان، پنیان
 ده‌گوتین نه‌و شتانه به ئاسایی و هر بگرین و به‌شینکن له پیشبرکیکه،
 ئیمه‌ش هیچ کامی‌کمان هیچ کاردانه‌وه‌یه کی نه‌بوو له ترسی نه‌وه‌ی
 لیژنه که لیمان تووره نه‌بیت و لای گشته‌مان روون بوو کئی زیاتر
 به‌دلی نه‌وان مامه‌له بکات و بجوولیتته‌وه و داواکاریه‌کانیان
 جیبه‌جی بکات، نه‌و ده‌بیتته براوه، نه‌و بیستو‌چوار رۆژه‌ی پیش
 پیشبرکیکه ئیمه‌یان به جوړیک مه‌ست کردبوو، ده‌مانگوت که‌سینک
 له و جوړه پیشبرکییانه به‌شداری نه‌کات، نازانیت تام و چیژی ژیان
 چونه، ئیواره‌یه کیان که‌سینک هات و گوتی: بو ئیواره بانگیشتی
 نانی ئیواره کراویت له‌لایه‌ن یه‌کیک له نه‌ندامانی لیژنه، منیش
 به‌دل‌خوشییه‌وه به بانگیشتنامه که رازی بووم و رۆیشتم، دوا‌ی
 نه‌وه‌ی له هۆتیلیکی پینج ته‌ستیره نانمان خوارد، دوا‌ی لی کردم
 له‌گه‌لی بچم بو ژووریک، منیش شته که‌م به ئاسایی و هر گرت، به‌لام
 کاتیک رۆیشتی‌نه ژووره که، بینیم وا ده‌رگا که داده‌خریت و ده‌یه‌ویت
 له من نزیك بکه‌ویتته‌وه، سه‌ره‌تا هیچ کاردانه‌وه‌یه کم نه‌بوو، وام
 ده‌زانی ته‌نها به چند ماچیک واز ده‌هینیت، به‌لام دواتر تیگه‌یشتم
 شتی تری ده‌ویت، به‌لام من په‌تم کرده و هرچه‌نده ویستی زورم
 لی بکات، من رازی نه‌بووم، دوا‌ی نه‌وه‌ی که زانیی من خوم
 نادم به‌ده‌ستییه‌وه، تفیکی کرده ناو چاوم و ده‌رگا که‌ی کرده‌وه،

پاش ئەو مەنیش گەرامەو بو ئەو ھۆتیلە ئیمە لى دەماينەور،
 تاوہ کوو گەیشتمەو شوینە کەم، ھەر دە گریام نەفرەتم دە کرد لە
 خۆم بو بە شداری کردن لەو پیشبرکییە، دوای ئەوہی گەیشتمەو
 بو ھۆتیلە کە، کچیکى ئەفغانى و کچیکى ئوردەنى کە زانیان
 گریاوم، ھاتن بو لام، مەنیش تەواوی رووداوە کەم بو گێرانەو،
 ئەوانیش وتیان دلیا بە بەتەنھا ئەو رفتارە خراپانە بەرامبەر تو
 نە کراو، ئەو شتەى لە تویان ویستوو لە ئیمەش داوا کراو، کچە
 ئەفغانیە کە ناوی (پەرستۆ) بوو، گوتى: ھەموو ھیوايە کى من
 ئەو نازناوہیە، لە پیناوە ئەو نازناوہ شەرم لە گەل دایک و باوکیشم
 کردوو، تاوہ کوو وای لى ھات باوکم گوتى گەر بە شداری بەکەیت
 لەو پیشبرکییە، رینگای ئەو مالا لەبیر بەکە، بۆیە دەبیت بیسەلمینم
 ئەوان ھەلەن، بەلکوو دەبیت وایان لى بەکەم شانازیشم پیوہ بەکەن.
 کچە کەى تر کە ئوردەنى بوو، ناوی (أحلام) بوو، ئەویش گوتى:
 بەلى، دەبیت بو ھەمووان بیسەلمینین ئیمەش شایانى ئەوہین ئەو
 ژیانە بژین کە خۆمان دەمانەویت. رۆژى بیستوپینجەم ھات، ئەو
 رۆژەى ھەمووان بەتامە زرۆییەوہ چاوەرپى بووین، پاش ئەوہى
 ھەریە کیكمان لە ئەو نمایشەى لەسەرى پیویست بوو بیكات و
 ئەو شتانەى دەبوو بیلپیت وتمان، کاتى راگە یاندنى سى کوتا کاندید
 ھات، دلہان بە جۆرىک لییدەدا، کە باوہر ناکەم دللى ھیچکامیکمان
 پیشتر بەو جۆرەى لیدابیت. کاتیک ناوہ کان راگە یاندران، ناوی من
 و کچیکى پاکستانى و ئوستورالى خویندرايەوہ، دلّم زور خوش

بوو، به لام که بینیم وا خه ریکه په رستو ده گریت، چه زم نه ده کرد
به و جوړه ی ببینم، کاتی نه وه هات هاوه لئی دووه می شاجوان ناشکرا
بگریت، هه رسیکمان ده ستمان خستبوویه ناو دهستی یه کتری و
توندتوند دهستی یه کتریمان ده گوشه، تا نه وه بوو گویم لئی بوو:
میرا له عیراقه وه بوو به هاوه لئی دووه می شاجوان، بویه ناوی
عیراق خویندرا یه وه، چونکه له ژیر ناوی عیراق به شداریم کردبوو،
دوای نه وه هاوه لئی یه که می شاجوان نوستورالی بوو و کچه
پاکستانییه کهش بوو به شاجوانی ناسیا.

میرا ویستی شتیک بلیت، نه وه بوو یه کیک له کاپتنه کان هات
و گوتی:

— ببورن، ماوه یه کی زوره دانیشتون و داوای هیچتان نه کردووه.
کاتیک ته ماشای کاترمیره کهم کرد، بینیم وا سه عاتیکه نیمه
دانیشتونین. بویه به کاپتنه کهم گوت:

— ببوره، به هوی گفتوگو که مانه وه له بیرمان کردووه داوای
خواردنه که بکهین.

دوای نه وه ی داوای خواردنه که مان کرد، به میرام گوت:

— خه ریک بوو باست ده کرد، به رده وام به.

میرا به رده وام بوو گوتی: دوای نه وه ی پیشپرکیکه ته واو بوو،
په رستو و احلام هاتن بو نه وه ی پیروزباییم لئی بکهن، منیش

سوپاسم کردن و پروم کرده په رستو و پيم گوت؛ ئيستنا به ته مايت
چى بکه‌يت؟

۱۱۸

ولامى دامه‌وه؛ نازانم، ده‌گه‌ریمه‌وه بو نه‌فغانستان، به‌لکرو
بتوانم بگه‌ریمه‌وه بو ماله‌وه.

دواى نه‌وهى بووین به هاوړپى يه کترى و له ئينستاگرام
يه کترمان فوله و کرد و به‌لینمان به يه کترى دا زووزوو هه‌والى
يه کترى پېرسين و گهر کرا سهردانى يه کتریش بکه‌ين. پاش نه‌وه
مالئاواييمان له يه کترى کرد، پيش نه‌وهى بگه‌ریمه‌وه بو فرۆکه‌خانه،
دکتوره ساکار په‌يوه‌ندى پيوه کردم و پيروزابى لى کردم گوتى؛
دلنيام شايانى نه‌وه بوويت بيته شاجوان، به‌لام هاوه‌لى دووه‌مى
شاجوانيش خراب نييه.

دواى نه‌وهى به‌رى که‌وتم بو فرۆکه‌خانه و سواری فرۆکه‌که
بووم و پاش ماوه‌يه‌ک له فرۆکه‌خانه‌ى هه‌ولير فرۆکه‌که‌مان
نيشته‌وه، کاتيک دابه‌زيم، دکتوره ساکار و کومه‌ليک ژن و کچى
تر به پيشوازيه‌کى گهرمه‌وه به‌ره‌و پروم هاتن، هه‌نديک که‌نالى
راگه‌ياندنیشان هينابوو، دواى نه‌وهى گه‌يشتمه لای نه‌وان،
گولبارانينان کردم و به‌گهرمى پيشوازيان لى کردم، که‌نال‌ه‌کان
چاوپيکه‌وتنيان له‌گه‌ل ده‌کردم و فلاشى کاميراکان مه‌ستيان
کردبووم، به‌جوریک خوشحال بووم، دلنيا بووم گهر بووبام به
شاجوانيش، ههر نه‌وه‌نده خوشحال ده‌بووم و پيشوازيم لى ده‌کرا،

سوپاسى دىكتورە ساكارم كىرد بۇ ھەموو شىتىك، ئەوئىش گوتى؛
 چىت بىنىوۋە كىچىم جارى، ئەوۋە سەرەتايەتى، بىيىنە چۆن كەنالىھە كان
 رىز دەبەستىن بۇ چاوپىكەوتىنت و كۆمپانىياكان شەر دەكەن بۇ
 گرىبەستىكرىن لەگەلت، ھەر واش دەر چوو كە گوتى، بە ماوۋەيەكى
 كەم تۆرە كۆمەلەيەتتەيە كان پىريان بوو لە ناوى من، ئىنىستاگرام و
 سىناپچاتە كەم بە ماوۋەيەكى زۆر كەم بە سەدان ھەزار فۆلەوۋەرسىيان
 پەيدا كىرد، ئىوارەي ھەمان رۆژ يەكىت لە دىيارترىن كەنالىھە كان، كە
 تەنھائىشى گەورە كىردنى كەسە بىسۋودە كانە لەناو كۆمەلگا، بىرپار
 بوو چاوپىكەوتىنت لەگەل بىكەن، پىشكەشكارە كە (باران)ى ھاوپىم
 بوو، تائەو رۆژە ھىچ پەيۋەندىيە كەمان نەبوو پىكەوۋە، بەلام من ئەوم
 دەناسى، بەلام ھەر لەپاش چاوپىكەوتىنتە كەوۋە بووئىن بە ھاوپى،
 دواتر لەگەل يارانى خوشكىشى بووئىن بە ھاوپى، رۆژبەرۆژ
 ناوى من گەورەتر دەبوو، كار و رىكلامى زۆرم بۇ پىشنىياز كرا،
 زۆر دلخۆش بووم، بە خۆم دەوت: بەلى، ئەوۋە بوو دەموئىست، ئەو
 ھەموو ناوبانگ و خۆشپىيەم دەوئىست، ئىوارەيەك دىكتورە ساكار
 پەيۋەندىيە پىۋە كىردم و گوتى: مژدەم بدەرى، (عيسا ياسىن) تۆي
 بانگىشت كىردوۋە بۇ ھۆتىلەكەي، بىرۆ و سوپاسى بىكە بۇ ھەموو
 شىتىك كە بۇ تۆي ئەنجام داوۋە.

پىم گوت: ئەي تۆ نايەيت؟

گوتى: من ھەندىك كارى گىرنگم ھەيە، با بۇ جارىكى تىرتىت.

بۇ ئىوارە سەيارە يەككى مۆدىل بەرز هات بە دوامدا و منى برد
 بۇ ھۆتىلە كەي (عیسا یاسین)، لەوئ عیسا یاسین پېشوازییە كى
 گەرمى لى كىردم و پىرۆزبایی لى كىردم و زۆر وەسنى جوانییە كەمى
 كىرد، ئاھەنگىكى وەكوو پىرۆزبایی بۇ من ساز كىردبوو، منىش زۆر
 دلخۆش بووم كە دەمبىنى وە كەسىكى دەولمەند و ديار گىرنگىم پى
 دەدات، دەنگى مۇسىقا بلند بوو و جۆرە ھامە شىروب پىشكەش دە كىرا،
 عیسا یاسین هات بۇ لام و پىی گوتىم: ئەو شەرەفەم پى دەبەخشىت
 تۆزىك سەمام لە گەل بكەيت جوانى نىو جوانان. منىش داواكەم
 قبول كىرد و پىنج خولە كىك سەمامان كىرد، پاشان پەرداغىكى ھىنا،
 گوتى: ئەو جۆرىكى تايبەتى شەرابە، لای من زۆر تايبەتە، بەس
 پىشكەشى ئەو كەسانەشى دەكەم كەلای من زۆر تايبەتن، منىش
 بە زەردەخەنە يەكەو پەرداغە كەم لى وەرگرت و خواردمەو، زۆر
 قورس بوو، سەرمى دەسووراند، بە جۆرىك سەرخۆشى كىردبووم،
 ئاگام لە خۆم نەمابوو، كاتىك بەئاگا ھاتمەو، لەسەر جىگایە كى
 نوستن بووم بى ئەوئى ھىچ جلوبەرگىكم لەبەردا بىت، كاتىك
 تەماشای تەنىشت خۆم كىرد، بىنىم وە عیسا یاسین لەپالم پاكشاو،
 پەلامارم دا و پىم گوت: ھەي بىنرخ، ئەو چىت لىم كىردوو.

زىللە يەككى توندى لى دام گوتى: ****، ئەو بە منت وت بىنرخ،
 ئەوئى وەلامى ئەو ھەموو چاكە يەككى لە گەلم كىردى، بۇ نەتدەزانى
 كاتىك كەسىك چاكە يەككى لە گەل دەكات دەبىت تۆش بە چاكە
 وەلامى بدەيتەو، ئىنجا خۇ بەزۆر نەمھىناوى، خۆت بە پىكانى

خۆت هاتیت، ئەو ئەو هەموو ناھ و ناھ و خۆشییەت لە چی بوو،
بیرت نییە چیت پێ دەگۆتم.

۱۲۱

دەستم کرد بە گریان و پیم گوت: تۆ تەمەنی باوکی منت هەیه و
منیش تەمەنی کچە بچووکی تۆ، چۆن ئەوەت لە گەڵ کردم، بۆچی؟

دەستی بۆ ژێر سەرینە که برد و دەمانچە یەك و سەفتە یەك پارە ی
دەر هینا، هەمووی دۆلار بوو، پارەکانی بۆ لای من فری دا و گوتی:
بەبێدەنگی ئەو پارانە هەلبگرە و برۆ، دەنا زۆر خراب روو دەدات،
دەمیشت دادەخەیت، دەنا خۆم بۆت دادەخەم.

پارەکانم پێدا دایەو و پیم گوت: بۆ تۆ من بە چی تێگەشتووی،
منت پێ لە شفرۆشە.

دوای ئەو بە گریانەو لە هۆتیلە که هاتمە دەرەو، خیرا تە لە فۆنم
کرد بۆ دکتۆرە ساکار، بە گریانەو پیم گوت: لە کوییت؟

ولامی دامەو: چی بوو؟ بۆچی دە گریت؟ وا لە بینای ریکخراوم،
وەرە بۆ ئەوی.

خیرا رویشتم بەرەو ئەوی، کاتیك گەیشتم، خۆم هەلدا یە ناو
ئامیزی، بە گریانەو گۆتم، بەدبەخت بووم.

وتی: چی بوو؟ بۆ دە گریت؟ ئەو فرمیسکانەت بێرە و پیم بلێ
عیسا یاسین شتیکی پێ گوتوویت؟

فرميسه كانم سړى و گوتم: خوژگه تهنها هەر قسه بايه.

۱۲۲

دواى نهوه تهواوى نهوهى بهسهرم هات بوم گيړاوه. پاشان
پيم گوت: يارمه تيم بده، تو نه تده گوت ههركاتيک پيوستيت به
يارمه تى بوو پيم بلئ، نهى نيره نهو ريکخراوه بو بهرگرکردن نيه
له مافه کاني ژنان، يارمه تيم بده سکا لای له سهر تو مار بکه م، بيده
دادگا بو نهوهى به سزای خوئ بگات.

دکتوره ساکار فرميسکه کاني سرپم و گوتى: سهير که کچى
خوم، دهزانم چيت بهسهر هاتووه، دهزانم سهخته باوهر بهوه
بکهيت و نهوه قبول بکهيت که بهسهرت هاتووه، بهلام ههول بده
ليم تيبگهيت، عيسا ياسين بهرپرسیکى بالايه، دهستى دهروات
و پشتى ههيه و کهسيکى مهترسيداره، ههول بده نهوهى پرووى
دا له بيري بکهيت، دهتهويت تهنها به هوئ شتيکى بچوو کهوه که
پرووى داوه داهاتووى خوئ ويران بکهيت، تو تازه وا له سهره تاي
رينگاييت، دهبيت بهرگهئ شتى سهختريش بگريت. بهينه بهرچاوت
نهو شهوه هيچ پرووى نه داوه، فرميسکه کانت بسره و زه رده خنه
بکه، پيبکه نه بو ژيان، چيژ بيه نه لهو هه موو ناو و ناوبانگهئ که
پهيدات کردووه، نينجا بزانه هه موو نهوهئ نئستا پئي گه يشتووى،
نهو ميرايهئ نئستا ههيه، به هوئ يارمه تيه کاني نهو پياوه وهيه،
بينه بهرچاوت له پای هه موو نهو شتهئ نهو بو توئ کردووه، توئ
نهوهندهت بو نهو نه انجام داوه، ههر نهوهنده.

كاتىك ئەو قسانەم لەو بىست، تووشى شۆك بووم، ھىچم پى
 نەدە گوترا. پاشان گوتى؛ ھەندىك كارم ھەيە نەنجاميان دەدەم و
 ئىستا دىمەو، توش ئەرداخىك ئاو بخۆوۋە دلىيام باشتى دەبىت.

پاش ئەو پۋىشتىم بۆ گۆشەيەك و دانىشتىم، لەبەر خۆمەو
 دەگرىام، ژنىكى سى سالان ھات بۆ لام و كلينكسىكى پى دام بۆ
 ئەوۋى فرمىسكە كانى پى بسىرم و لام دانىشت و گوتى: راستى،
 نازانم بۆچى دەگرىت، بەلام دلىيام دەردى توش لە دەردى من كەمتر
 نىيە.

دەستى كرد بە گىرانەوۋى بەسەرھاتى خۆى و گوتى: چوار
 سالە ھاوسەرگىرم كىدوۋە و خاۋەنى دوو كورم، مىردەكەم
 فەرمانبەرە، پىاۋىكى باشە، تا ئىستا نەيھىلاۋە لە ھىچمان كەم بىت
 و چاوشۆرى ھىچكەس بىن، ئىتر ژيانى ھاوسەرگىرى واىە، زۆر
 جار دەمەقالە و شەرىشى تى دەكەۋىت، بەلام رىكخراۋە كانى ژنان
 و ئەو رىكخراۋانەى خۆيان بە ناۋى بەرگىركىردن لە مافى ئافرەت
 ناساندوۋە، واىان لە ئىمە گەياندوۋە كە مىردەكەت مافى ئەوۋى
 نىيە پىت بلىت پىشتى چاوت برۆيە، وا تىگەيەندراۋىن كە پىاۋ بۆى
 نىيە ھاۋارىكى بچووكىش بكات بەسەرماندا، كۆتا جار لە گەل
 ھاوسەرەكەم لىمان بوو بە دەمەقالى، ئىستا كە بىر دەكەمەو،
 سنوورم زۆر بەزاندبوو، بە مەبەستىش وام دەكرد تاۋە كوۋ ئەوۋى
 لىم بدات و دواى ئەوۋە منىش بىم لە رىكخراۋە كانى مافى ژنان
 سكالاي لەسەر تۆمار بکەم بۆ ئەوۋى فىرى بکەم جارىكى تر

تہ نیا حاجی

Tanya Haji | تہ نیا حاجی

public channel

Description

بِسْمِ اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

♥ چہ نالیک تاییہت بہ کتیب و بابہتی جیاواز ♥

ئہم کتیبہ لہ لایہن **ٹازیزیکی چہ نال**
کراوہ بہ دیاری بؤ خوینہ ران

چہ نال

<https://t.me/tanyahaji7>

بؤ راوبؤ چون و پسار بؤ کتیب مہینیرہ ↓

@tanyahaji22

ئہ کاونت ↓

<https://linktr.ee/tanyahaji22>

t.me/tanyahaji7

Invite Link

دهنگ به سهر مندا بهرز نه کاته‌وه، دواي ده‌مه‌قاله په‌کي زور خلوي
نه‌گرت و دوو زلله‌ي ليم دا، ناخري نه‌وه‌ي کرد که من ده‌مه‌وېست،
منيش خيرا خوم کو کرده‌وه و ويستم له مال بيمه دهره‌وه، گوتی،
بو کوی؟ گوتم؛ دوايي خوت ده‌زانی بو کوی پويشتووم. به‌دوامدا
هات و له‌بهرم ده‌پارايه‌وه، ژنه که بگه‌ريوه حه‌يامان مه‌به، سهر که
منداله کان چون ده‌گرين و هاوار ده‌که‌ن، به‌لام من گويم بو قسه‌کانی
نه‌و نه‌گرت و راسته‌وخو هاتم بو ئيره، وا نزیکه‌ي مانگيکه ليرهم.
پوژه‌کانی سهره‌تا هه‌موو شتيک ليره جوان دهر ده‌که‌وت و به‌خوم
ده‌وت بو شوينه راست و دروسته که هاتووم، کاتيکيش مالي باوکم
و مي‌رده کهم زانيان ليرهم، سي پوژ به‌دواي يه‌کتردا هاتن، به‌لام
من رازی نه‌بووم له‌گه‌ليان بچمه‌وه، پيم گوتن: ده‌بيت له دادگا
وه‌لامی نه‌وه‌م بداته‌وه بزانه‌م بوچی ليی دام، ده‌بيت بزانييت باجي
ده‌ستبه‌رزکردنه‌وه له ژنيک چييه. به‌لام پاش نه‌وه پوژبه‌پوژ بوم
دهر ده‌که‌وت که له چ دوزه‌خيکدا گيرم خواردووه و بوچ دوزه‌خيک
هاتووم. له‌و ماوه‌يه‌دا سي جار له‌لايه‌ن نه‌و پياوانه‌ي وا خويان
دهر ده‌خه‌ن دوستی ريکخراوه‌کانی مافی ژنانن، ده‌ستدريژيان
کردوومه‌ته سهر، به‌جوړيکم لي هاتووه تف و نه‌علت له خوم
ده‌که‌م، ته‌نانه‌ت رووم نييه بگه‌ريمه‌وه، ماليشم داواي لي‌بوردن
بکه‌م دواي نه‌و هه‌موو شته‌ي به‌سهرمدا هاتووه، نازانه‌م چيم لي
ديت، زور جار بير له خو‌کوشتن ده‌که‌مه‌وه، ناخر من له چيم کهم
بوو، مال‌م هه‌بوو، مي‌ردم هه‌بوو، دوو کوري جوانم هه‌بوو، خه‌می

هیچم نه بوو، نازانم بوچی وام له خووم کرد. ئیستاش نازانم دادگا چیم
بو ده کات تازه، هرچی بکات دلنیام تازه من دؤراوم له و بابه ته‌دا.

کاتیك سهیری میرام کرد، بینیم وا خهریکه فرمیتسک له چاوانی
دینه خوار، منیش خیرا کلینکسیکم هینایه دهره‌وه و پیم دا، لئی وهر
گرتم و سوپاسی کردم، پاشان به‌رده‌وام بوو و گوتی: ده‌زانی
ته‌ندازیار، ریکخراوه‌کانی ژنان له چی ده‌چن، له و ناگره ده‌چن تو
ده‌ته‌ویت خوتی له‌بهر گهرم بکه‌یته‌وه، به‌لام کاتیك به‌ناگا دیتته‌وه،
ئه و ناگره وا خهریکه ته‌واوی گیانت ده‌سووتینیت. دواي نه‌وه
چاوه‌ریی دکتوره ساکار نه‌بووم بگه‌ریتته‌وه، هه‌لستام و راسته‌وخو
رؤیشتمه‌وه بو شوقه‌که‌م، تاکه په‌ناگه‌یه‌ک که شکم بوی چوو
هانای بو به‌رم، باوکم بوو، موبایله‌که‌م به‌ده‌سته‌وه گرت و ته‌له‌فونم
بو کرد، به‌لام دووباره‌داخرا‌بوو، ئیواره دکتوره ساکار ته‌له‌فونی بوم
کرد و گوتی: ئه‌ری دیاره تو چی ده‌که‌یت کچم، بو به‌بی پرسی من
رؤیشتیه‌وه، ده‌ی ته‌وه کیشه نییه، خیرا برؤ خواره‌وه و اسه‌یاره‌یه‌ک
له به‌رده‌م شوقه‌که‌ت وه‌ستینراوه و دیاریی عیسا یاسینه بو تو.
ویستم شتیك بلیم، ئه‌و به‌رده‌وام بوو و گوتی: هه‌ول مه‌ده‌ره‌تی
بکه‌یته‌وه، برؤ وا سویچه‌که‌ی له‌سهره و به‌ناوی خوشته‌وه کراوه،
به‌دلیکی خوش لئی بخوریت. کاتیك رؤیشتمه‌ خواره‌وه، ئه‌و
سه‌یاره‌یه بوو که خه‌ونم پییه‌وه ده‌بینی، سبه‌ی رؤیستم بو زانکو
به‌و سه‌یاره‌یه، به‌لام هه‌موو شتیك گؤرابوو، ئه‌و میرایه‌ی پییستر
زور له‌و میرایه‌ی ئیستا له‌ناو زانکو جیاوازه، کاتیك رؤیستم،

بینیم وا خه ریکه گشتیان به خیرهاتنه وهم ده کهن و پیروزیباییم لی
 ده کهن، هه ندیکیان داوای وینه گرتنم لی ده کهن، کاتیک نهو
 دیمه نانه ده بینی، بیرم له قسه کانی دکتوره ساکار ده کرده وه که
 پیی گوتم: نهو شته له بیر بکه م که رووی داوه، بو ساتیک ده نگیکی
 سهیر له ناخدا هاواری کرد و گوتی: گه مزه، ببینه چون ده وره یان
 لیت داوه ته نها بو نه وهی وینه یه کت له گه ل بگرن، ده زانی چه ندت
 پیویسته تاوه کوو کار بکه یت بو نه وهی نهو جو ره سه یاره یه ی
 کراوه ته دیاری بو ت بیکریت، هیچ شتیک رووی نه داوه، له بیر
 بکه، وای دابنی نه وه قوربانیه کی بچوو که به خو ت داوه بو نهو
 شته ی که ده ته ویت پیی بگه یت. رابردوو فه راموش بکه و
 به نومیده وه بو داهاتوو پروانه. دوا ی نه وه دکتوره ساکار هات و
 گوتی: دوا ی نه وهی له زانکو ته و او بووین، ده پروین بو شوینیک.
 منیش پرسیم بو کوی ده پروین؟ نه ویش سه یریکی کردم و گوتی:
 میرا نه وه چیته، ده زانی نهو ماوه یه پرسیار زور ده که یت، نزیکه ی
 نیوکاتزمیر له شوینیک ئیشمان هه یه و زوو ته و او ده بین. دوا ی
 نه وهی رویشتین بو نهو شوینه، بینیم وا یاران و باران و دوو کچی
 تریش دانیشتوون. دوا ی نه وهی نزیکه ی ده خوله کیک چاوه ریان
 کرد عیسا یاسین له گه ل دوو پیاوی تر هاتنه ژووره وه، جگه ره یه کی
 به دمه وه بوو، رووی کرده ئیمه و گوتی: چیتان ده ویت داوای
 بکه ن، چی ده کهن بیکهن، کهس ریگرتان نییه، به لام له به رامبه ر
 نه وه شدا من داوای چیم لی کردن ده بی ت نه جامی بده ن، من داوای

شىشى كەم لە ئىۋە دە كەم و لە بەرامبەردا شىشى زۇرئان پىشكەش
 دە كەم. پاش ئەۋەى ئەو جۆرە قسانەى بۇ كەردىن، ئە ماشاپە كى مەنى
 كرد و زەردە خەنەيە كى كرد و رۆيشتىن، دواى ئەۋەى زانىم باران و
 بارانىش ھەر كار بۇ ئەو دە كەن، لىيان نىزىك بوومەۋە، سلاوم لى
 كردن و پاشان دەستمان كرد بە قسە كردن لە گەل يە كترى، دواى
 ئەۋە دىكتۆرە ساكار ھات و گوتى؛ با بېرۆين، مەنىش گونم؛ تۆ بېرۆ،
 مەن دواى دىمەۋە. ئەو رۆيشت و مەن لە گەل ياران و باران رۆيشتەم
 بۇ شوقە كەى ئەوان، لەۋى دەستمان كرد بە دەردە دل كەردن لە گەل
 يە كترى، بېرىمان دا لە گەل يە كترى راستگۆ بىن و ھەرچى
 بەسەرمان ھاتوۋە بۇ يە كترى باسى بىكەين. مەن تەۋاۋى ئەۋەى
 ھەر لە رىگەى دىكتۆرە ساكارەۋە عىسا ياسىنمان ناسى، كاتىك بۇ
 يە كەم جار عىسا ياسىن مەن و بارانى بىنى، پىتى گوتىن؛ ياران
 جەستەيە كى جۋانت ھەيە، تۆ بۇ مۆدىلى باشىت، باران تۆش
 كچىكى قسەزانى، دەتكەم بە پىشكەشكار، بارانى خوشكىشەم
 ۋەلامى داىەۋە و وتى؛ ئاخىر بە رىزم، مەن ھىچ لە راگە ياندن نازانم،
 عىسا ياسىن زەردە خەنەيە كى كرد و گوتى؛ ئاخىر كچى جۋان،
 ھەلگرتنى ماىكىك و رۆيشتن بۇ لای كەسانىك كە ھىچ قسەيەك
 نازانن و ھىچيان پى نىيە ھىندە قورسە، ھەموو ئىشى تۆ ئەۋەيە
 بېرۆيت بۇ لای ئەو كەسانەى ئىمە بۆت ديارى دە كەين و ئەو
 پىرسيارانە يان لى دە كەيت كە ئىمە بۆت ئامادە دە كەين، بە كورتى و

كوردى، تو گەمژە كانمان بۆ بەناوبانگ دە كەيت. دواتر پرووى كرده
من و پىيى گوتىم: تۆش ھەموو ئەوھى لەسەرت پىويستە جارجار
پۆستىك بىكەيت و ئەو شتە پۆست بىكەيت كە ئىمە بۆت دادەنئىين.
لە خوارەوھش وئەنەيە كى نىمچە پرووتى خۆت دابنى. پىش ئەوھى
پرووات، بە ھەريە كىكمان برى ھەزار دۆلارى پىيى دابىن، باوھەرمان بە
چاوانى خۆمان نەدە كرد، پاش ئەوھى ئەو پىويشت، دكتۆرە ساكار
گوتى: كچىنە ئەوھى چىيە، بەس ئىوھ ئازا بن ئەوھى ئەو پىتان دەلئىت
بىكەن، بۆخۆشتان نازانن پارە چۆن دىت. دواتر شوقەيە كى پىمان دا
و سەيارەيە كىشى كرى بۆمان، قسە كانم بە ياران برى و لىم پرسىن:
ئىوھ چۆن چۆنى دكتۆرە ساكارتان ناسى؟ باران گوتى: ئىمە خەلكى
باشوور نىن و لاي خۆمان بارودۆخى ئابوورى زۆر خراپە و ژيانى
خەلكى سەختە، خەلكى بەئەستەم نانى رۆژيان پىيى پەيدا دەبىت،
بۆيە ئىمەش لە گەل خوشكە كەم برىارمان دا بىين بۆ باشوور،
چوونكە بىستبوومان لىرە بارودۆخ باشتەرە و ژنىش دەتوانىت كارى
باشى دەست بىكەوئىت، ئەو كاتەى ھاتىن ھىچكەسەمان نەدەناسى،
ماودىيە كى زۆر لىرە ماينەوھە و ھىچ كارىمان دەست نەدەكەوت،
خەرىك بوو برىار بەدەين بگەرىينەوھە، بەلام دواتر بىرمان كردهوھە بۆ
سەرىك نەدەين لە رىكخراوھەكانى ژنان، بەلكوو ئەوان بتوانن
شتىكمان بۆ بىكەن، بۆيە رۆيشتىن بۆ رىكخراوئىكى ژنان بۆ ئەوھى
يارمەتيدەرمان بن بۆ ئەوھى كارىك بدۆزىنەوھە، لەوئى بوو دكتۆرە
ساكارمان ناسى، ھەر كە زانىيى ئىمە خەلكى پارچەيە كى ترى

کوردستانین، خیرا به زهرده خه نه یه که وه به ره و پرومان هات و به خیرهاتنی کردین و به لینی پی داین کارمان بو بدوزیته وه، ماویه که له ریخراوه که ده ماینه وه و شوینیکی باشیان هه بو و کچ و ژنی تریشی لی بو، تانه وه بوو رۆژیک گوتی: وهرن له گه لم، نیمه ی برد بۆلای عیسا یاسین و له وی عیسا یاسین به خیرهاتنیکی گهرمی کردین، نه و قسانه ی پیشتر پیم گوتی به نیمه ی گوت. جاری دووه کاتیک رۆیشتین بۆ لای، پیی گوتین: کچینه چاکه یه کی ترم له ئیوه ده ویت، هه موو نه وه ی من له ئیوه ده ویت نه وه یه شه وانه برۆن بۆ نه و شوینانه ی نیمه بۆتان دیاری ده که یین و چهند کاترمیریک له وی ده میننه وه، پاشان ده گهرینه وه بۆ شوقه ی خۆتان. راستی نیمه موسلمانین، به لام تا ئیستا پابه ندن نه بووین به دینه وه، بۆیه زۆر گویمان نه ده دا به وه ی چ کاریکه، تنها کاریک بیت بتوانین له ریگه یه وه پاره کو بکه ینه وه و ژیانمان خوش بکه یین، نیمه وه کوو پیشکه شکار و مۆدیل ناسرابووین، به لام کارمان نه وه بوو کاتیک وه فدیکی دهره کی ده هات بۆ هه ولیر، شه و نیمه بچین بۆ لایان و بو چهند کاترمیریک نه وه ی نه وان ده یانه ویست جیه جیی بکه یین، راستی نه وه نده مان نه بوونی چیشتبوو، به لامانه وه گرنگ نه بوو چ کاریکه ده یکه یین، نه وه ی بۆ نیمه گرنگ بوو نه وه بوو که پاره یه کی باشمان ده ست ده که ویت و ده توانین خوش بژین و یارمه تیده ریکی باشی مالیشمان بین. پاش نه وه یاران زهرده خه نه یه کی کرد و گوتی: ده زانی، من جاریک هاوسه رگیرم کردووه و جیاش

بوومه ته‌وه، به‌رده‌وام بوو و گوتی؛ جارپکیان عیسا یاسین هات بو
 لام و پیی گوتم؛ هه‌ول بده له‌گه‌ل کورپک په‌یوه‌ندی دروست
 بکه‌یت، ناسراو بی‌ت باشتره. راستی نه‌و کات له‌قسه‌کانی
 تینه‌ده‌گه‌یشتم، پیویست نه‌بوو تیشبگه‌م، نه‌و چیی وتبایه‌ئیمه
 نه‌وه‌مان ده‌کرد، تا نه‌وه‌بوو کورپکی قوزم ناسی، به‌لام زور ناسراو
 نه‌بوو، وا‌خوم نیشان ده‌دا که‌خوشم ده‌ویت و عاشقی نه‌وم، بویه‌به
 عیسا یاسینم گوت؛ نه‌وه‌ی تو وتت جیبه‌جیم کردوو، کورپکم
 شه‌یدای خوم کردوو، گوتی؛ ئافه‌رین، به‌رده‌وام به‌تاوه‌کوو من
 بی‌ت ده‌لیم چی بکه‌یت. نه‌وه‌بوو په‌یوه‌ندییه‌که‌مان به‌رده‌وام بوو،
 تاوه‌کوو نه‌وه‌ی رۆژیک عیسا یاسین گوتی؛ به‌و کوره‌بلیت ماره‌ت
 بکات، منیش وه‌کوو رۆبوتیکم لی‌هاتبوو، چیی پیده‌گوتم نه‌وه‌م
 ده‌کرد. نه‌وه‌بوو باوک و دایکم هاتن بو‌ئیره و له‌گه‌ل نه‌و کوره
 هاوسه‌رگیریم کرد، ماوه‌ی سالیک و اخوم نیشان ده‌دا له‌و قیدیویانه‌ی
 بلاوم ده‌کردنه‌وه‌ئیمه‌به‌خته‌وه‌رتیرین و عاشقترین که‌سین، له
 کۆمیتته‌کان زور که‌س ئاواتی به‌ژیانی ئیمه‌ده‌خواست.
 ئارایشگایه‌کی ژنانه‌شم دانابوو، وا‌خوم دهر ده‌خست له‌ریگه‌ی
 نه‌و ئیشه‌وه‌یه‌پاردم ده‌ست ده‌که‌ویت، کورپکی چه‌نده‌گه‌مژه‌بوو،
 وای ده‌زانی عاشقی نه‌وم، به‌و شیوه‌یه‌ژیانمان کرد تا نه‌وه‌بوو
 نزیکه‌ی سالیک تپه‌ری، عیسا یاسین رۆژیکیان گوتی؛ هه‌ول بده
 له‌خۆتی بیزار بکه‌یت و وای لی‌بکه‌یت داوای جیابوونه‌وه‌ت لی
 بکات، گهر هه‌ر نا، خۆت داوای جیابوونه‌وه‌ی لی بکه، نه‌وه‌بوو

رؤژیک به گریانه وه فیدیویه کم بلاو کرده وه و گوتم؛ له گه‌ل
 میرده کهم له یه کتری جیا بووینه وه، نیتر نه و فیدیویه ته واوی توره
 کومه لایه تییه کانی هه ژاند، ههفته یه ک باس باسی جیا بوونه وه ی
 نیمه بوو، له و کوره جیا بوومه وه و به ویرانی جیم هیشت بی نه وه ی
 بزاتم چ تاوانیکی گه وره م به رامبه ر به و هه ژاره کردو وه، دواپی بوم
 ده رکه وت که عیسا یاسین بوچی داوا ی لی کردم هاوسه رگیری
 بکه م له گه‌ل نه و کوره و بوچیش لپی جیا بومه وه. نه و کات
 بارودوخی هه ریم باش نه بوو، خه‌لکی نارازی بوون له به رامبه ر
 نه وه ی موچه نییه و دره‌نگ ده که ویت و خه‌لکی داواکاری هه بوو،
 تا نه وه ی ترسیان هه بوو که خه‌لکی خویشاندانی سه رتاسه ری
 بکات، به لام نه وان باش نه و خه‌لکه یان ده ناسی، ده یانزانی ده کریت
 به دروستکردنی شتیک له توره کومه لایه تییه کان خه‌لکی خه‌ریکی
 چی ده بن و چی له بیر ده کهن، نه وه بوو خه‌لکی به هوی جیا بوونه وه ی
 نیمه وه له بیری کردبوو که وا خه‌ریکه داوا ی مافه کانی خویان
 ده کهن، نه وان به و شیویه سیاست ده کهن، هه رکاتیک بزاتن وا
 خه‌ریکه خه‌لکی به‌ئا گادیتته وه، خیرا شتیک دروست ده کهن،
 رپووداویک گه وره ده کهن بو نه وه ی خه‌لک له بیری بکات داوا ی
 چییان ده کرد، که سیک دینن و له راگه یاندنه کانه وه و انیشانی ده‌دهن
 که مایه پووج بووه، هونه رمه‌ندیک دینن له هاوسه ره که ی جیای
 ده که نه وه، حیجاب به کچیک ده کهن و دواتر خویان وای لی ده کهن
 حیجاب به که فری بدات، که سایه تییه کی دیار ده گرن یا بزری ده کهن،

خه لکیش بیئاگایه له وهی چی ده گوزه ریت، هه موو نه وهی خه لکی
لیی نازایه نه وهیه بیت و له توره کومه لایه تییه کان جنیو و قسه ی
نه شیاو بکات و بیئاگایان بکه ن له راستیی ژیانی خو یان.

میرا خه ریک بوو باسی یاران و بارانی ده کرد، تا نه وه بوو
کاپتنه که هات و گوتی: ببورن به ریزان، به لام وا خه ریکه شوینه که
داده خه ین، کاتیک ته ماشای کاتژمییره که م کرد، سه عات یازده و نیو
بوو. باوه ریم به وه نه ده کرد، به جۆزیک چوو بووینه ناو بابه ته که وه،
له بیرمان کردبوو که کات زور درهنگی کردوو، بویه بریارمان دا
سبه ی بابه ته که ته واو بکه ین له هه مان شوین که لیلی وه ستاین.

دوای نه وهی مائئاواییان کرد له یه کتری، رویشتمه وه بو
کو مپانیا، سبه ی له کو مپانیا حاجی که مال هات و گوتی: نه ندازیار،
ئه و پینجشه ممه یه ان شاء الله ئه و پرۆژه یه کوتایی پی ده هیئین و
چاوه رپی پرۆژه که ی تر ده بین. منیش گوتم: ان شاء الله.

ئیش و کار زوری نه مابوو، به لام ده بوو توژیکیش ده ستوبرد
بکه ین بو نه وهی ئه و شتانه ی ماوه ته واویان بکه ین، بویه زور
ماندوو بووم، کاتیک نوژی عه سرم کرد، خوم شورد و چووم بو
نه وهی توژیک بخه وم و ئه و ماندوو یتییهم له جسته بیته دهره وه،
ده مزانی خه وی پاش عه سران خراپه، به لام چارم نه بوو، زور
ماندوو بووم، کاتیک هه لستم، کاتی بانگی مه غریب بوو، رویشتم
ده ستنوژم شورد و نوژم کرد و رویشتم بو هه مان شوینی جارن،

كاتىك گە يىشىم، مىرا لەۋى بوو و چاۋەرىنى دە كىردىم. دواى ئەۋەى
سلاوم لى كىردى، پىتىم وت؛ بېورە خۇ زۇر نىيە چاۋەرىنىمى. ۋە لامى
دامەۋە: نە خىر، منىش تازە گە يىشىم.

دواى ئەۋەى خواردىنمان داۋا كىردى، دەستمان كىردەۋە بە باسە كەى
خۇمان.

مىرا بەردەۋام بوو، وتى: ياران و باران وا خۇيان نىشان دەدا
كە زۇر دلخۇش و ضىد دەبىنن لە ژيان، بە جۇرىك قسە كانىيان
كارىگەرىى ھە بوو لە سەر منىش، تا واى لى ھات منىش بە جۇرىك
لە جۇرە كان خۇم گونجاندى لە گەل ئەو بارودۇخە، خوتىندە كەم
فەرامۇش كىردى بوو، دوو جار ئاگادار كىردەۋەم بۇ ھات كە رىژەى
ئامادە نە بوونم زۇرە، ھەردوو جارە كە دىكتورە ساكار بۇى چاك
كىردىم، بە لام جۇرىكىم لى ھات بوو، زۇر گىرگىم بە خوتىندە نە دەدا،
دووسى مانگ تىپەرى، تا ئەۋە بوو رۇژىكىيان ھەۋالىكى
سەيرىم بىنى، بىنىم وا نووسراۋە كچە مۇدىلى ئەفغانى پەرىستۇ
لە نەخۇشخانەىە و تووشى رووداۋى ھاتوچۇ بوۋە و بارودۇخى
ناجىگىرە، خىرا پەيوەندىم كىرد بە اھلامەۋە، ئەۋىش ئاگادارى ئەۋە
بوو چى روۋى داۋە، بۇيە بىرىارمان دا بىچىن بۇ لاي پەرىستۇ، بۇ
رۇژى دواتر من توانىم عەسرە كەى بگەمە ئەفغانىستان و بچم بۇ
لاى پەرىستۇ، شەۋ اھلامىش ھات، پەرىستۇ بەردەۋام دە گىرىا و
تەندروسىتىشى باش نە بوو، ئىمەش كە ئەۋمان دە بىنى بەۋ جۇرە
نازار دە چىژىت، بەرگەمان نە گىرت و دەستمان كىرد بە گىرىان، پاش

ماوه يەك أحلام له پەرستۆی پرسى؛ ئەو چۆن چۆنى تووشى ئەو
 پرووداوه بوويت. پەرستۆ ھەرچەندە بەئەستەم دەیتوانى قسە
 بکات، بەلام ھەر جۆرىك بیٹ و بە زۆرلەخۆکردن دەستى پى
 کرد و گوتى؛ ئەو کاتەى لە پىشپرکىکە بووین، پىم گوتن دایک
 و باوکم پىیان گوتم گەر بەشدارى بکەم لەو پىشپرکىیە ئەوا
 دەبیٹ ناوونیشانى ئەو ماله لەبیر بکەم، کاتىکىش کە نەمتوانى
 بىمە شاجوان و بەتیکشکاوى گەرامەوہ بو مالهوہ، باوکم رىگەى
 ئەدا بچمەوہ بو مال و پىى گوتم من بىبەرىم لە تو و کچىکم نىیە
 بە ناوى پەرستۆوہ، ئىتر منىش سەرگەردان بووم، نەمدازانى چى
 بکەم، رۆیشتم بو ھۆتیلینكى ھەرزان بو ئەوہى لىى بمىنمەوہ،
 ھىچ کارىک نەبوو بىکەم، بارودۆخى ئابوورىم باش نەبوو، تا
 ئەوہ بوو ئىوارەىەکیان ژنىک ھات و گوتى؛ دەمەویت یارمەتیت
 بدەم، پىى گوتم تو کچىكى جوانى، دلنىام خەلکى پارەى باش
 دەدەن بە تو، پىى گوتم کۆمەلنىک کەسانى گرنگ ھەن ناسراون،
 سىاسەتمەدار و بازرگان و ھونەرمەند و کەسى دیارن، داواى کچ
 دەکەن لە ئىمە و پارەىەكى باشمان پى دەدەن، لەبەرامبەردا ئىمەش
 شەو کچیان بو دەنیرىن، تۆش کچىكى جوانى و داواى ئەوہى لە
 پىشپرکىى شاجوانى ئاسیا دەر کەوتى، چەند کەسىک داوايان لى
 کردووم تويان بو بىم و وتوویمانە نرخەکەى ھەرچەند بیٹ ئىمە
 دەیدەین، دەشزانم تو چەند پىویستىت بە پارەىە، ئاگادارم کە دایک
 و باوکت لە مالهوہ و دەدەریان ناوى. کاتىک قسەکانى تەواو کرد،

گوتی: ئەو بەر بێ ئەو پارە یە یە کە تەنھا بۆ چوونە لای ئەو بەر پرسی دەستت دە کە ویت، کاتیک تەماشای پارە کانم کرد، باوەرم نە دە کرد بە چاوە کانم، ئەو پارە یە زۆر زۆر بوو، بیرم کردەووە ئەفغانستان بەو بارودۆخە ئابوورییەووە و خەلکی بەو هەزارییەووە، کەچی بەرپرسیکی چەپەل ئامادە یە تەنھا بۆ تیرکردنی حەزە پیسەکانی خۆی ئەو نە دە پارە بدات بە من. ژنە کە پیتی گوتم: کاتی زۆرمان لە بەر دەست نییە، گەر رازی بیت، بانگی کچە کان دە کەم جلوبەرگت بۆ بهین و ئامادەت بکەن بۆ ئەو هەوێ برۆیت بۆ ئەو شوینە، چاریکم نەبوو جگە لە رازیبوون، چونکە پارم پتیویست بوو، بۆیە رازی بووم و رۆیشتم، کاتیک گەیشتم و بینیم چ کەسیکە، تووشی سەر سوورمان بووم، ئاخەر ئەو پیاویکی زۆر زۆر گەورە و ناسراو بوو و پلە ی وەزیری هەبوو لە حکومەت، گەر ویستبات بیینی، لانی کەم دەبوو سی مانگ پیشتەر ئامادە کاریت بۆی کردبایە، کەچی وائێستا بەرروتی بەرامبەر من لە سەر جیگا کە راوہستاوہ. دوا ی ئەو هەوێ حەزە پیسەکانی ئەو تیر بوون و من گەرامەووە بۆ شوقە کەم، سبە ی ژنە کە پە یوہندیی کرد و گوتی: ئافەرین، جەنابی وەزیر زۆر تۆی بە دل بوو بوو. ئیتر بەو شیوہ یە بەر دەوام بووم، هەر شەویک لە لای کەسیک بووم، سی شەو لە مە و پیش رۆیشتم بۆ لای کەسیک، پیاوہ کە زۆری خواردبوویەووە، دواتر تووشی گەشکە بوو و کەفی لە دەم دەهاتە دەرەوہ، منیش زۆر ترسام، رامکرده دەرەوہ، کاتیک گەیشتمە سەر شەقام، ئاگام لە خۆم نە مابوو و زۆریش

ترسابووم، کاتیك به ئاگا هاتمه وه، خۆم له سه ر ته ختی نه خو شخانه
بینییه وه.

۱۳۶

من و أحلام زۆر گریان بۆ ئه و بارودۆخه ی ئه و ی تیدایه، دواتر
له ژووری په رستۆ هاتینه ده ره وه و رۆیشتین بۆ لای په رستاریك و
پیمان گوت هه رشتیك بوو ئاگا دارمان بکاته وه، دواتر رۆیشتین بۆ
شوینی مانه وه مان، پرسیارم کرد له أحلام چی ده کهیت و چی ناکهیت،
ئاهیکه قوولی هه لکیشا و وه لامي دامه وه و گوتی: هاوسه رگیم
کردوه له گه ل کوره بازرگانیک، به لام هیچ ئاسووده نیم له گه لی،
چوونکه ده زانم خیانه تم لی ده کات، هه رچه نده چه ند جاریکیش به
باوک و دایکی ئه وم گوتوه، به لام گوی بۆ قسه کانم ناگرن، بۆیه
منیش بیده نگیم هه لبژاردوه، دواتر أحلام رووی کرده من و گوتی:
تۆ چۆنی؟ منیش وه لامم دایه وه، بارودۆخی منیش له هیی ئیوه باستر
نیه، دواتر باسی به شیک له نه هامة تییه کانی خۆم بۆ کرد. به هۆی
ئه وه ی زۆر ماندوو بوو بووین به سه فه ره وه، زوو خه وتین، به لام
کاتر میرسی بوو په یوه ندییه کی ته له فۆنی هات، أحلام وه لامي دایه وه،
په رستاره که بوو، گوتی: ئه و کچه ی ئیوه هاتوون بۆ لای نیو کاتر میرسی
به ر له ئیستا گیانی له ده ست دا. أحلام راسته وخۆ ده ستی کرد به
هاوارکردن و گریان، پاشان به را کردن رۆیشتین بۆ نه خو شخانه، دواتر
ته رمه که مان وه ر گرتوه و تا سبه ی چاوه روان بووین، بردمان بۆ
گۆرستان و ناشتمان و پاشان به گریان وه له سه ر گۆره که ی په رستۆ
من و أحلام په کتربهان له ئامیز گرت و مائنا واییمان کرد له یه کتری.

میرا دووباره خه‌ریک بوو ده‌گریا، پاش نه‌وه پتی گوتم: دلنیام
 له و قسه‌یهی نیستا ده‌یکم گهر له شکره‌کان بوونیان نه‌بایه، نه‌مړو
 گویت له وشه‌ی له شفرۆشه‌کان نه‌ده‌بوو. پاش نه‌وه‌ی له نه‌فغانستان
 گهرامه‌وه، له زانکووه هه‌والم بو هات که من دهر کراوم له زانکو.
 راستی زور به‌لامه‌وه گرنگ نه‌بوو، وا بیرم ده‌کرده‌وه و به خوم
 ده‌گوت گهر خویندنیش ته‌واو بکه‌م، روبعیکه‌ی نه‌و پاره‌یه‌ی نیستا
 ده‌ستم ده‌که‌ویت له ده‌رمانسازی ده‌ستم ناکه‌ویت. رۆژبه‌رۆژ خوم
 له‌بیر ده‌کرد و زیاتر ناویتیته‌ی نه‌و جیهانه‌ پیسه‌ی نه‌وان ده‌بووم،
 یاران و باران هه‌میشه وایان لی ده‌کردم که وا هه‌ست بکه‌م
 خوشبه‌ختترین کچم، به‌رده‌وام پیکه‌وه بووین، پیکه‌وه گه‌شتمان
 ده‌کرد، پیکه‌وه به‌رنامه‌مان ده‌کرد، هه‌موو شتی‌کمان پیکه‌وه بوو، وا
 نیشانی خه‌لکیان ده‌دا نیمه به‌خته‌وه‌رتترین کچین و هه‌رکه‌سیک
 وه‌کوو نیمه بیت دلخۆشه و ده‌زانیت تام و چیژی ژیان چیه و
 هه‌رکه‌سیک و کچیک وا نه‌بیت، ژیان‌ی نییه، نه‌ندازیار به‌سه‌رهاتی
 ریویه کلکپراوه‌که‌ت بیستووه؟ ریگه‌م بده بوئی باس بکه‌م.
 ((ده‌گپنه‌وه جاریک کلکی ریویه‌کیان بریبوو، هه‌موو ریویه‌کان
 لی کۆ بوونه‌وه و پیمان گوت: کوا کلکت؟ وه‌لامی دانه‌وه: خوم
 بریومه، نیستا نازادم و جه‌سته‌م زور سووکه و کاتیک به‌پی ده‌رۆم
 وا هه‌ست ده‌که‌م ده‌فرم. یه‌کیک له ریویه‌کان فریوی خوارد و کلکی
 خوی بری، به‌لام زور نازاری ده‌دا و رۆیشت بو لای نه‌و ریویه‌ی
 کلکی برابوو، پیی گوت: تو بو درۆت کرد؟ من له‌تاو نازاره‌که‌م

ژيانم نه ماوه، خهريکه ده مرم. رپوييه کلکپراوه که وه لامى دايه وه؛
 بيدهنگ به بارپوييه کاني تر گالته مان پي نه کهن، به رده وام وا
 خوت نيشان به که دلخوشيت و ناسووده يت، با ژماره مان زياد
 بکات، وای لي هات ژماره ي کلکپراوه کان نه وهنده زيادى کردبوو،
 گالته يان به و رپوييانه ده کرد که کلکيان هه يه)). ريك نه وه ژيانى
 ئيمه يه، ته نها نيمايشکه ريکى ساخته ين، وا خومان نيشان ده ده ين
 که دلخوشين، به لام وه لاهى ئيمه خه مبارترين و دلته نگترين چينى
 کوومه لگان، زور يکمان بو نه وه ي توزيک هه ست به دلخوشى
 بکه ين، په نا ده به ينه بهر ماده هوشبهره کان و حه پ خواردن، گهر
 بليم له سه ددا هه شتاي زياترى نه وانى موديلن و هونه رمه ندن له
 خه موکيهه کى قور سدا ژيان ده کهن. ئيستا پيم بلي، نايه نه و ژيانى
 من بوم باس کردى و پييدا تپه ريوم، ده کريت کچيک تييدا هه ست
 به دلخوشى بکات.

ميرا بزديه کى کرد و گوتى: نه ندازيار، نه وه هه موو نه وه بوو که
 من بوم باس کردى و به لینه که ي خوم گه يانده جي، هيوادارم توش
 بتوانى وه لامى پرسياره کانم بده يته وه.

منيش وه لامم دايه: دلنيا به له وه ي منيش به لینه که ي خوم به جي
 ده گه يه نم.

شه و دردنگى کردبوو، برپارمان دا له سبه ييه وه وه لامى
 پرسياره کان بده مه وه، به لام کاته که مان گوپى و برپارمان دا سبه ي
 سه عات پينج يه کترى بينين.

دوای ئەو ھى مىرا رۇيشت، ماو ھەك من لەسەر مېزە كە مامەو ھە،
 ترسم ھەبوو لەو ھى ناخۇ دەتوانم وەلامانىك بەدەمەو ھە كە بتوانم
 تىنووتىبى دلە تىنوو ھە كە مىرا بشكىنن، وەلامانىك بن كە مىرا
 دەيەو ھىن، وەلامانىك بن كە بتوانم بىنە ھۆى رزگار كەردنى مىرا لەناو
 ئەو دونيا پىسەى تىبى كەوتوو ھە، بەردەوام لەناو ئەو بىر كەرنەو ھە دا
 بووم تاو ھە كوو گەيشتمەو ھە بۆ كۆمپانىا، دوای ئەو ھى نوپۇى عىشام
 كەرد، داوام لە خوا كەرد يارمەتىم بەدات لەو ھى بتوانم گەر ھىچ
 نەبىت بىمە ھۆى رزگار كەردنى كەسىك و دەستگرتنى كەسىك لە
 تارىكىيەو ھە بىھىنم بەرەو رووناكىيى نىهان.

سبەى زوو ھەستام لە خەو، بۆ ئەو ھى ئەو دوو رۆژەى ماو ھە
 بتوانىن كارەكان تەواو بەكەين و پەرۆژە كە پىشكەشى حكومەت
 بەكەينەو ھە، چەندە بىرم لای كارە كەم بوو، دوو ئەو ھەندە بىرم لای ئەو
 پەرسىارانە بوو كە مىرا كەرد بوونى و دەبوو منىش وەلامم دابانەو ھە،
 كات خىرا دەرۆيشت، ئەو ھە بوو بۆ نوپۇى عەسر رۆيشتەو ھە بۆ
 ژوورە كەم و جلەكانم گۆرى و بەرى كەوتم بەرەو ھەمان ئەو
 خواردنگەيەى كە پىشتەر لەوئى چاومان بە يەكترى دەكەوت.
 كاتىك گەيشتم مىرا ھاتبوو، كە سەيرى مىرام دەكەرد، لە رۆژانى
 پىشووتر زۆر بەپەرۆشتەر ديار بوو، دوای ئەو ھى سلاوم لى كەرد،
 ئەو ھىش سلاو ھە كەى وەلام دايەو ھە، لىم پرسى:

– ئەمرو جياوازتر لە رۆژانى تر دەتەينم، شتىكى نوئى ھەيە؟

به زرده خه نه یه که وه وه لآمی دامه وه و گوتی:

۱۴۰

– تینووم، تینووی ئاو نا، تینووی دلخووشی و ئاسوودهیی و
ههستکردن به بهخته وه ری، ده زانیت چه ندیکه له دلوه پینه که نیوم،
ده زانی چه ندیکه ههستم به دلخووشیی راسته قینه نه کردووه، ئیستاش
وه کوو ئه و که سه وام که له بیاباندا له دووره وه ئاوئیک ده بینیت، به
ئاواته وه یه تراویلکه نه بیت و ئاوئیکی راسته قینه بیت و تینووئیتی
بشکینیت، منیش ئاوام، له وه تهی تو گوتووته که ده توانی وه لآمی
پر سیاره کانم بدهیته وه، به و شیوه یه تامه زرؤم، ئیستا وا خه ریکه له
دووره وه ئومئیدیک هه یه له کو تایداله و بیابانه پر له در کوداله رزگارم
بیت و بگه مه شوئیدیک که به هاریکی نوی بهینیتته ژیانمه وه. ئیستاش
له وه زیاتر هه ز ناکه م قسه بکه م، هه ز ده که م تو دهست بکه یه به
وه لآمی پر سیاره کانم، نازانم پر سیاره کانت بیر ماوه یان نا؟

– به ئی، بیرم ماون. به لآم هه ز ده که م من به شیوازیکی جیاواز
وه لآمی پر سیاره کانت بدهمه وه، ئه ویش له ریگه ی باسکردنی
گرنگی ئافردت له کچیکی بچوو که وه تاوه کوو ده بیتته دایکیکی
به سالد اچوو له ئایینی ئیسلامدا.

– که واته زور باشه، با دهست پی بکه ین، چوون ئاسووده ی به و
شیودیه وه لآم بده وه، گرنگ نه و دیه من وه لآمه کانم دهست بکه ویت.

– بسم الله، به ناوی ئه و خوایه ی که دروستکهری گشته انه،
هه مووشمان ده بیت بو لای ئه و بگه ریینه وه. پیش ئه وه ی باسی

نافرتهت بۆ بکهه له دینی نیسلام، رینگهه بهه باسیکی ژنت بۆ بکهه پیش هاتنی نیسلام و بارودوخی چون بوو له کۆمه لگادا و خه لکی چۆنیان له ژن دهروانی. بۆ نهوهی روون بیت و بزانی کئی نرخ و قه دری ژنی زانیوه و ریزی لی گرتووه و کیش سوو کایه تی پی کردووه و به چاونکی که متر له پیاو ته ماشای کردووه. کئی شه ری کردووه له سه ر مافه کانی ژن و جهنگاوه بۆ نازادیی راسته قینه ی ژنان و کیش ژنی کردووه به کۆیله و نه هیهنشتووه ژنان دهنگ بهرز بکه نهوه و داوای مافه کانی خویان بکهن؟ نایه کامه یان یه کسانیی راسته قینه دابین ده کهن بۆ نافرتهت. نایی نیسلام یان نهو ریکخراوانه ی به ناو خویان ناو ناوه ریکخراوه کانی بهرگریکردن له مافه کانی ژنان؟ نایه نهوه ی نهو ریکخراوانه بانگه شه ی بۆ ده کهن، تا چند خزمه تی کردووه به ژن و ژنی پاراستووه؟

– نهوه یان هه ر شتیکی زۆر باشه، بۆ نهوه ی به ته واره تی و به یه کجاری رهش و سپیم له لاهه ر که ویت.

– پاش نهوه ی پهروهردگار ئادهه و چه وای ره وانه کرد بۆ سه ر زهوی، هیواش-هیواش نهوه کانیان دهستیان کرد به زۆر بوون و تا نهوه ی بوون به میللهت و نه ته وه ی جیاواز و له شوینی جیاواز نیشته جی بوون. شهیتان له گه لیان بوو، هه میشه له ده رفه تیک ده گه را نهوه کانی ئادهه له خشته به ریته و ریگای راستیان لی ون بکات. بۆیه ورده ورده دهستی کرد به لادانیان له سه ر ریگای راستی

و رهنه په گه م شلېکېش که گردېتېيان برېتې بوو بېت له تيرکردنې
 ناره زووه کانېان و دواکهوتنې هه زه کانېان و نه جامداني زينا و
 به وړه و شتې، له و ساته وه مرؤف درکې به وه کرد که پياوان خاوند
 هيزن و توانايان هه په به سهر ژندا، بويه ده ستيان کرد به چه وساندنه وه
 و نازاردان و به کاره پېنانيان وه کوو خزمه تکار و کالايه ک تنها
 بو تيرکردنې هه زه کانېان، پېنه داني خوراک و تنها نه و خواردنه
 نه بېت که له خويان زياد بووه، بارودوخ به و شيويه دريژهي
 کيشا، جوړه کاني سزادان پيشکه و تووتر بوو بوون، تاوه کوو نه وه ي
 ده ستيان چوويه کوشتنې ژنه کانېان، نه مه بارودوخې ژن بوو له ناو
 ميلله ته جياوازه کاني جيهان، گهل و نه ته وه کان پاي جياوازيان
 هه بوو له سهر ژن، به لام له سهر سزا و نه شکه نجه داني ژنان کوک
 بوون. نه غريقيه کان که له کوونترين گه له کاني جيهانن، باوه پريان
 و ابوو ژن داریکی ژه هراويه، کرين و فروشتني پيوه ده کرا وه کوو
 هه رشتيکی تر له بازاردا. پومانييه کان ده يانگوت ژن روحي نيه،
 گهر ويستبايان سزاي ژنيک بدن، نه و اهيتي سووره وه کراويان پيدا
 ده کرد يان ده يانخسته دووي نه سپيک تاوه کوو ده مرد. چينييه کان
 باوه پريان و ابوو ژن دواي مردني پياوه که ي ده بېت به زيندوويي
 بنيژريت. لاي هيندييه کانيش بارودوخې ژن له گه له کاني تر باستر
 نه بوو، به هه مان شيوه به شيويه که ينجگار خراب له ژنانيان
 ددرواني و باوه پريان و ابوو ده بېت چون کاتي مردني پياوه که ي که
 دسووتينريت، نه و يش بسووتينريت. فارسه کان ريگه يان به خويان

دابوو که هاوسه رگیری بکه ن له گه ل مه حره مه کانیا ن. جووله که کان پییان وا بوو ژن نه فره ته، چوونکه هو کاریکه بو له خشته بردنیا ن و پیسه له کاتی سووری مانگانه و دهستی بهر هه رشتیک بکه ویت نه و شتهش پیس ده کات و نه و کاته ی ژن له سووری مانگانه دا بوو، بو ی نه بوو له ناو ما لدا بژیایه، ده بووایه بچیت له شوینی نازه له کان ژیا نی کردبایه، تاوه کوو سووری مانگانه ی ته واو ده بیت. عه ره به کانی پیش ئیسلام به جو ریک رقیان له ژن بوو، هه ر وه کوو رقی پیاو یك له مردن و به زیندوو یی زینده به چالیان ده کردن، ره نگه نه وه ی تا ئیره بو م باس کردی نازار به خش بیت و باوه رکردنی قورس بیت، به لام له وه قورستر و نازار به خستر نه وه بوو که فه ره نسویه کان نه انجامیا ن دا له کو بوونه وه یه که له سالی ۵۸۶ زایینی، که تیدا باس له وه ده کرا ئایه ژن وه کوو پیاو مرؤفه یان مرؤف نییه! ئایه روحی هه یه یان بیروحه؟ گه ر روحی هه یه، روحی نازه له یان مرؤف؟ گه ر روحی مرؤفیشی تیدا بیت، ئایه له ئاستی روحی پیادایه یان که متره؟ له کو تایدیدا گه یشتنه نه وه ی که به لی ژنیش مرؤفه، به لام دروست کراوه بو خزمه تکردنی پیاو ه که ی. په رله مانی ئینگلته را له سه رده می هی نریی هه شته م بریاریکی ده رکرد به وه ی ژن بو ی نییه (کتیبی پیرو ز) بخوینیته وه، چوونکه پیسه. ئیستا با به دیار یکراوی راست باسی بارودوخی ژن بکه ی ن پیش هاتنی ئیسلام له نیو عه ره به کان، ژن لای نه وان شتیک بوو چیگای شهرم بوو، میبوون تاوان بوو، گه ر که سیك

له کاتی له دایکبوونی منداله که ی هه والی بو هاتبایه که ژنه که ی
 کچیکی بووه، ده پویشته ژووریک و بو ماوه یه که نه ده هاته ده رده وه،
 یان راسته وخو ده پویشته نه و کچه ی زینده به چال ده کرد. خوی
 گه وره نه و دیمه نه مان زور جوان بو باس ده کات له قورئانی پیروز
 و ده لیت: ﴿وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ﴾
یتواری من القوم من سوء ما بشر به ﴿سوره تی النحل نایه تی ۵۸.
 ده زانی واتای نه و نایه ته ی ئیستا بوم خویندییه وه چییه؟ نه وه یه
 خوی گه وره ده فهرموویت: ((گه ریه کی که له وان مژده ی بو هاتبایه
 به وه ی که نه و منداله ی له دایک بووه کچه، نه و له ناخوشی نه و
 هه واله پهنگی روخساری ده گورا و زور دلگران و خه مبار ده بوو و
 خوی ده خوارده وه له ناخوشی نه و هه واله ی پی دراوه و ماوه یه که
 خوی له خه لکه که ده شارده وه و خوی داده پراند)). ژن لای نه وان
 هه ر وه کوو پاره و ئاژهل ته نها کالایه که بوو کرین و فرۆشتنیان پیوه
 ده کرد، ژن بوی نه بوو میرات وه ربگریت و هیچ حه قیکی نه بوو لای
 میرده که ی، ژماره ی ته لاقه کان دیاریکراو نه بوون، ژماره ی ژنه کانی
 دیاریکراو نه بوون، کاتیکیش میرده که ی ده مرد، ده بووایه خراپترین
 جلو به رگ بپوشیت و نینو که کانی چاک نه کات و خوی پاک نه کاته وه
 و قژه کانی شان نه کات و کاتیکیش باوک ده مرد، کوره گه وره که
 ژنی باوکی ماره ده کرده وه. له یه که کاتدا کو مه لیک پیاو پیکه وه
 ده پویشتن له گهل ژنیک جووت ده بوون و پاشان که منداله که
 له دایک ده بوو، ژنه که به ئاره زووی خوی که سیکی وه کوو باوکی

مندالّه که هه لده بژارد و پیاوه کانیش بۆیان نه بوو ره تی بکه نه وه. یان هه ندیک ژنه کانی خو یان دهنارد بۆ نه وهی سه رجییی بکه ن له گه ل که سایه تییه گه وره و دیاره کان بۆ نه وهی کوریکیان ببیت سیفەت و تایبه تمه ندیی که سه که هه ل بگریت. یان هاوسه رگیری کاتی ته نها بۆ چیژوه رگرتن. هه موو نه وانه ی ئیستا بۆم باس کردیت هه مووی تیروانینی نه ته وه و دینه جیاوازه کان بوون به رامبه ر ئافره ت، به لام له ئیستا وه باسی ئافره تت بۆ ده که م له دینه جوانه که ی ئیمه که دینی ئیسلامه و بۆت باس ده که م که ئایینی ئیمه چون له ژن ده پروانیت و چ په یامیک و تیروانینیکی هه یه به رامبه ر به ژن.

میرا به سه ر سامییه وه پریسی:

– هه ر به راست، پیشت به و شیوه یه مامه له ده کرا له گه ل ژن؟

– به لئ، گه ر خراپتر نه بوو بیلت، باشتر نه بووه. به لام سو پاس بۆ خوا پاش نه وهی دینی ئیسلام هات، بارودوخه که ته واو گوژدرا، خوا له ریگه ی کتیبه پیروژه که یه وه که بۆ پیغه مبه رمانی نارد پیگه و جیگای به رزی بۆ ئافره ت دانا و کردیه هاوشانی پیاو و نه و شوینه ی پی دا که شایانی بوو، پرزگاری کرد له وهی وه کوو کۆیله و ژیرده سته ی پیاو ته ماشا بگریت، بۆیه له قورئانی پیروژ گه ر سه رنج بده ین له چه نده ها شوین خوی گه وره ناوی ژنی له گه ل پیاو هیئاوه و بگره له هه ندیک شوین ژنی پیش پیاو خستوه وه. دمه ویت هه ندیک له و تایه ت و فهرموودانه ت بۆ باس بکه م که خوا و پیغه مبه ر باسیان له گرنگیی ئافره ت کردوه و داویان له پیاوان

کردووه به باشه مامه له یان له گه ل بکه ن، سه ره پرای ئه وه ی یه کینک له گه وره ترین سوپه ته کانی قورئان به ناوی ژنانه وه یه (النساء) و سوپه تیکی تریش به ناوی (مریهم) ه وه یه. ده مه ویت ئه وه شت لا روون بیت، باشتترین که سیک ئیمه وه کوو نموونه وه ری بگرین و چاوی لی بکه ین بو مامه لکردن له گه ل ئافره ت و هه موو شتی کدا بریتییه له پیغه مبه رمان محمد (ﷺ)، ئه و باشتترین پیشه نکه بو ئیمه. خوای گه وره ش له وه سفی ئه ودا ده فه رمو ویت: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ سوپه تی ئه نبیاء ئایه تی ۱۰۷. خوا ئامانجی خو ی به پیغه مبه ر فه رمو و و پیی گوت: ((به راستی تو مان ته نها بو ئه وه ناردووه بیته ره حمه ت و مایه ی خیر و خوشی بو هه موو شتی ک)). راسته دینی که بو رزگا کردنی مرؤفایه تی به نیر و مییه وه و رینموونی کردنیان بو ریگی رای راست هاتووه، به لام ره نکه هه له نه بم گه ر پیت بلیم به شیکی هه ره زوری ئه و ره حمه ته به ر ئافره تان که وتووه، جگه له وه ی مرؤفه کانی رزگار کرد له به ندایه تی کردنی مرؤف بو مرؤف بو به ندایه تی کردنی به نده بو دروستکراوی خو ی و رزگار کردنی ئافره ت له و سته م و ناخوشییانه ی له ناو کومه لگای ئه و کاته دا تووشی بو بوو. هه ر بو یه ش له چه ندین شوینی قورئاندا و له چه ندین فه رمووده دا ئه وه ده بینین خوای گه وره نیر و میی هاوشانی یه کتری باس کردووه. خوای گه وره له چه ندین شوینی قورئاندا پیمان ده فه رمو ویت: ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ

عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَاتُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿۱۴۷﴾ واتا: ((نهی خه لکینه، بیگومان نیمه هه مووتانمان له نیر و مییه ک دروست کردووه (که باوکه نادم و دایکه چه وایه) و کردوومانن به چه‌نده‌ها گهل و تیره و هوژی جوړبه جوړ، تا یه کتر بناسن و په یوه‌ندیتان خوش بیت به یه که‌وه. به‌راستی به‌ریزترینتان لای خوا نه و که‌سانه‌تانه که زوړتر له خواترسه و قهرمانبه‌رداری خواجه، بیگومان خوا خوی زانا و ناگایه به هه مووان)) سوږه‌تی الحجات نایه‌تی ۱۳. له شوینیکي تر دا ده‌فهرموویت: ﴿فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ﴾ واتا: ((خوا وه‌لامی نه‌وانه‌ی دایه‌وه که هانا و هاواریان بولای نه و بردبوو و پیی قهرموون: به‌راستی من هه‌ول و کوشش و کار و کرده‌وه‌ی هیچکام له نیمه به‌زایه نادم، چ نیرینه و پیاوتان، چ میینه و نافرته‌تان (چوونکه) هاوکاری یه کتر بوون له چاکه و چاکه کاریدا)) نالی عیمران نایه‌تی ۱۹۵. له جینگایه‌کی تر دا ده‌فهرموویت: ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿۷۵﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ...﴾ واتا: ((نه‌ی پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) به پیاوانی نیماندار بلنی: چاویان بیاریزن (له سه‌رنجدانی نافرته‌تانی نامه‌هرده‌م) هه‌روده‌ها نامووس و عه‌ورده‌تی خویان له حه‌رام بیاریزن، بیگومان نه‌وه پاکتر و پوخته‌ره‌ بویان (بو دل و ده‌روون و رواله‌ت

و روح و لاشه یان) به پراستی خوا ناگاداره به و هه لسوکهوت و رفتارانه ی که ده یکه ن(۳۰) به نافرتهانی نیمانداریش بلی: چاویان
 بیاریزن (له ته ماشا کردنی نامه حره م) داوینی خو یان بیاریزن له
 گونا ه...)) سوپه تی نور نایه تی ۳۰ و ۳۱. له چند جیگایه کی ترده
 خوی گه و ره ده یه ویت گه و ره یی دایک و باو کمان نیشان بدات، بویه
 ده فهرمو ویت: ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
 إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا
 تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا﴾ و اتا: ((په و ره دگار فهرمانی بی
 کردوون جگه له و کسی تر نه په رستن، هه و ره ها بریاری داوه
 چا که کاریش بن له گه ل دایک و باو کتان، هه رکاتیک یه کیکیان یان
 هه ردو وکیان به پیری که و تنه لای تو (ته نانه ت) تو فیان له ده ست
 مه که و (هه رگیز) پیاندا هه لمه شاخی و هاواریان به سه ردا مه که،
 به رده و امیش قسه و گفتو گو ت له گه لیاندا با چاک و جوان و به جتی
 بیت)) سوپه تی الاسراء نایه تی ۲۳. هه ر له باسی دایک و باو کدا
 له شوینیکی ترده ده فهرمو ویت: ﴿وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ
 أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ
 الْمَصِيرُ﴾ و اتا: ((ئیمه فهرمانمان داوه به ئاده میزاد به چا که رفتار
 بکات له گه ل دایک و باو کیدا، دایکی ئیش و ئازار و لاوازی و
 بیتاقه تییه کی زوره وه (به پیستی سکی نو مانگ) هه لی گرتووه،
 برینه وه شی له دوی دوو ساله، فهرمانمان پی دا که نه ی ئینسان،
 سوپاسگوزاری منیش و دایک و باو کیشته به، دلنیا به گه رانه وه تان

هەر بۆ لای منه))، سوره‌تی لوقمان نایه‌تی ۱۴، ئیستاش با بچینه خزمه‌تی پیغه مبه‌رمان (بیت) بزانین نه و چون باسی نافرته‌تی کردووه. له زۆر شوین و جیگا باسی نافرته‌تی کردووه، له فهرمووده‌یه کدا ده‌فهرموویت: (إنما النساء شقائق الرجال) واتا: نافرته به‌شینکه له پیاو و هاوه‌لی پیاوانن. له جیگایکی تردا و له حه‌جی ما‌لناواییدا یه‌کیک له و شتانه‌ی زۆری خه‌م بوو، بریتی بوو له نافرته‌تان، بۆیه فهرمووی: (أستوصوا بالنساء خیرا) واتا: له‌گه‌ل نافرته‌تان باش بن. له جیگایه‌کی تردا ده‌فهرموویت: (لا یکرّم المرأة إلا الکریم، ولا یهین المرأة إلا اللئیم) واتا: ریزدار نه‌بیت ریزی نافرته‌ ناگریت، بی‌ریزیشی به‌رامبه‌ر ناکات مه‌گه‌ر که‌سیکی بی‌ریز نه‌بیت.

من به‌رده‌وام بووم له‌ قسه‌ کانم کاتیگ گویستی بانگی مه‌غریب بووم، بۆیه به‌ میرام گوت: من ده‌چم نوێژ ده‌که‌م، تۆش داوای خواردن بکه‌.

میرا وه‌لامی دایه‌وه: چی بۆ تۆ داوا بکه‌م.

منیش زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کم بۆ کرد و پیم گوت: چیت بۆ خۆت داوا کرد، نه‌وه‌ش بۆ من داوا بکه‌.

میراش به‌ بزیه‌که‌وه گوتی: زۆر باشه‌.

دوای نه‌وه‌ من رۆیشتم نوێژ بکه‌م و کاتیگ گه‌رامه‌وه، بینیم میرا داوای مه‌ندیی (خواردنیکی یه‌مه‌نییه‌) کردبوو، له‌ کاتی ناخواردندا من ده‌ستم کرده‌وه به‌ ته‌واوکردنی قسه‌ کانم، پیم گوت:

— ئەۋەي تائىرە بۆم باس كرديت گرنگىي ئافرهت بوو به شىۋەيە كى
 گشتى له دىنى ئىمەدا، كه دىينى ناشتى و پىكەۋە ژيانە. ئىستاش با
 بىين به تايىبە تى و پلە به پلە له كچىكى بچووكى نازدارەۋە تاۋە كوۋ
 دەبىتە كچىكى پىگە يشتوو و كاتى شوو كردنى دىت و دواى ئەۋەي
 دەبىت به داىك و به تەمەندا دەچىت باس بكەين. ئافره تان بۆ پىاوان
 رەحمەتن، سەيركە كاتىك كچ دەبىتە ھۆي ئەۋەي خوا له داىك و
 باوكى خۆش بىت و خوا به ھۆي كچەۋە دەرگاكانى دۆزەخ دادەخات
 لەسەريان و كاتىكىش پىدە گات و ھاوسەرگىرى دەكات، دەبىتە
 ھۆي تەواو كردنى نيۋەي ئىمانى ھاوسەرە كەي، كاتىكىش دەبىت به
 داىك دەبىتە ھۆي رىگرى كردنى له چوونى مندالە كانى بۆ دۆزەخ،
 چوونكە بەھەشت لەژىر پىي داىكاندايە ۋە كوۋ پىغەمبەرمان له
 فەرمودەيە كدا باسى دەكات. له كاتىكدا خەلكى شەرمىان له
 بوونى كچ دەكرد، خوا كچى كرده خەلاتى پىغەمبەرى ئازىزمان، نەك
 كچىك، بگرە كۆمە ئىك كچ، لەوانە (زەينەب و روقىيە و أم كلثوم
 و فاتىمە)، ھەموو ئەو كچانەشى له ئازىترىن و خۆشەويستترىن
 خىزانى بوون كه داىكمان خەدىجەيە، پەزاي خواى لى بىت،
 ھەمووشيان گەورە بوون و شوويان كرد، راستە خوا كورپىشى دا بە
 پىغەمبەر، بەلام تەمەنى كورە كانى كورت بوو و ھەر بە تەمەنىكى
 زۆر كورت بۆ لاي خۆي دەبىردنەۋە، پىغەمبەر كچە كانى زۆر
 خۆش دەويست و زۆرىش پىزى دەگرتن، تەنانەت كاتىك دەھاتن
 بۆ لاي، لەبەريان ھەلدەستا و ماچى دەكردن و بە گوللى ناو دەبردن

و فرمانی ده کرد به طه لکی و ده پیغمبر مومنان (لا تکرهوا البنات، فإنهن المؤمنات الغالیات) و انا رفیقان له که چنان نه بیته وه (خوشتان بوین)، چونکه کچه کان دلخوشکری (خپزان و خانه وادهن) و پریزدار و به هادارن. ههروه ها پیغمبر هانی موسلمانانی داوه به وهی که نه گهر بیت و که سیك کچی بوو و باش پهروه دهی کردن و گه وهی کردن و به باشی به ریی کردن بو مالی میردی خوی، نه واهه شتی بو مسوگه ره، وه کوو له فرموده یه کدا ده فرموویت: ((مَنْ عَالَ جَارِيتَيْنِ حَتَّى تَبْلُغَا، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنَا وَهُوَ كَهَاتَيْنِ وَضَمَّ أَصَابِعَهُ)) و اته: هه که سیك دوو کچ به خیو بکات تاوه کوو بالغ ده بن، له روژی قیامه تدا که دیت من و نه و ناواین له به هه شت (په نجه کانی هی نایه ته نیشته یه کتر).

ئینجا نه و کچه که ته مه نی گه وره ده بیت و ده گاته ته مه نی پیگه یستن، خوا فرمانی پی کردووه که خوی دابپوشیت و حجاب بکات، توش پرسیت ئیسلام به زور حجاب به کچ و ژنان ده کات، بیت ده لیم نه خیر، له ئایینی ئیمه دا زور لیکردن نییه، به لام کاتیک که سیك باوهر به خوا و به پیغمبره که ی دینیت و بانگه شهی نه وه ده کات که گوايه خوا و پیغمبره که ی خوش ده ویت، ناکریت سه ریچی ته وانیش بکات و له قسه ی ته وانیش ده ربجیت، چونکه خوا فرمانی کردووه که ده بیت خوین دابپوشن، نایه تو گهر خاوه نی شتیکی به نرخ بیت، چیی لی ده که یته؟ بیگومان هه ول ده ده یته ناگاداری بیت و که س نه بیینیت، ته نها که سانیک که

متمانەت پىيان ھەيە و لە تۆۋە نزيكن، يا با بىين باسى ئەو ە بکەين
 تۆ دەرۆيت بۆ بازار، مۆبايلىكى جوانى گرانبەھا دە کړيت، بەلام
 راستەوخۆش داوا لە کەسە کە دە کەيت بەرگيک و درعيتک پى
 بدات. باشە گەر لىت بېرسن بۆچى بەرگى بۆ دە کړيت و درعيتک
 لە شاشە کەى دە دەيت؟ دلنيام تۆ بى ئەو ەى دوودل بيت دە لىيت بۆ
 ئەو ەى مۆبايله کەم پاريزراو بيت لە ھەر زيانىكى دە رە کى. باشە
 مۆبايلىک ئەو ەندە گرنگى پى بدەيت و ھەولى پاراستنى بدەيت و
 لەلات بە نرخ بيت، کە مۆبايل شتىكى ئەو ەندە گرانبەھاش نىيە،
 ئايە ئافرەت کە خوا ريزى لى ناو ە و لە جوانترين و باشتري شيو ەدا
 دروستى کردو ە، ئەولاتر نىيە بەو ەى خۆى بپاريزيت و خۆى
 داپۆشيت؟ ئافرەت لای ئىمە بە نرخە، پىرۆزە، بىنە بەرچاوت باخىک
 گەر پەرژين کرابيت و باش داپۆشرا بيت، کەس ناتوانيت لى
 نزيک بکە وىتەو ە و بچىتە ناوى، مە گەر لە رىگەى دە رگايە کەو ە
 نە بيت، بە لام گەر ھات و ھىچ پەرژينىک نە بو ە، ھەمو ە کە سيک
 و ھەرکاتىک بىە وىت دە چىتە ناو باخە کە، تاو ە کو ە رۆژىک داديت
 وا ھەست ناکەيت ئەو ە باخ بو وىت، چوونکە ھىچ شتىكى لە باخ
 ناچىت، بە لام باخىک کاتىک بە پەرژين دەورە دراو ە، رۆژبە رۆژ
 جوانىيە کەى زياد دە کات، ئەو ەش وە لامىکە بۆ ئەوانەى دە لىن
 حىجاب جوانىيى ئافرەت کەم دە کاتەو ە، بە لام بە پىچە وانەو ە،
 حىجاب ھەم جوانىيى ئافرەت و ريز و نرخى ئافرە تيش لە چاوى
 پياواندا زياد دە کات. بۆيە فەرمانکردن بە پۆشتەيى ئافرەت لە

سوودی نافرته، ستم نییه له نافرته، به لکوو بو پاراستنی نافرته
له دهست پیاوی برسی و هه وه سباز، گهر سه بریکی ولانانی رۆژناوا
بکهین، ده بینین نه و نافرته تانه ی له دهره وه کار ده که ن زۆری بهی هه ره
زۆری به هوی جله کانیا نه وه گنجهل و ده ستریز بیان ده گرنه
سه ر، چونکه کاتیک ژنیک جلیکی نیمچه پرووت له بهر ده کات،
گهر راسته و خوش نه بیته، نه و ناراسته و خو پیاو وا تیده گات که
نه و ژنه ده لیت ته ماشام بکه ن. بویه خوا له پینا و ناسووده بی ژنان
فه رمانی پینان کردو وه که خو یان پو شته بکه ن.

تو وت که تاینی ئیوه ریگری کردو وه له وهی کچ و کوپ
یه کترین خوش بویت و له گه لی دهر بچیت و بیناسیت و بزانتیت نه و
که سه شایانی نه وه یه بیته هاوسهر و باوکی منداله کانی. به لام من
پیت ده لیم تاینی ئیمه ریگری له خوشه ویستی نه کردو وه، به لکوو
تاینی خوشه ویستییه، به لکوو پیغه مبه ر پیمان ده فه رموویت له
فه رمووده یه کدا: (لم یر للمتحابین مثل النکاح) واتا: نه مبینیوه با شتر
بو دوو که س که یه کترین خوش بویت، جگه له هاوسهر گیری.
خوشه ویستی حه رام نییه، به لام نه وهی خه لکی به ناوی
خوشه ویستییه وه ده یکات حه رامه، گهر خوشه ویستی حه رام بایه،
بوچی خوا مه ر جی هاوسهر گیری کردنی دانا وه به وهی ده بیت کچه که
پازی بیت و نابیت به زۆر درابیت به شوو، وه کوو پیغه مبه ر له
فه رمووده یه کدا ده فه رموویت: (لا تنکح البکر حتی تستأذن، قالوا:
یا رسول الله، فکیف إذنها قال: أن تسکت) واته: کچ ماره نا کریت

تاوه کوو مؤله تی لی وەر نه گیریت، گوتیان: نهی پیغه مبهری
 خوا (ﷺ) مؤلهت لیوه رگرتنی چۆنه؟ فهرمووی: بیده نگیبونیته تی
 (چونکه جاری وا ههیه کچ شهرم ده کات بلتی: دهمه ویت شور
 به فلان کهس بکه م). به لام خوشه ویستی نیوان کور و کچیش
 کومه لیک ریگا و بنه مای خوی ههیه. نهوه خوشه ویستی نییه تو
 بییت به ناوی خوشه ویستییه وه کچ بی جلوبه رگ بکهیت، یاری
 به عیزهت و که سایه تی بکهیت و پیی رابویریت، به لکوو نهوه
 خوشه ویستییه نه گهر خوشه ویسته کهت له به رامبهرت وه ستابیت،
 بویری نهوهت نه بییت سهر هه لبری و ته ماشای بکهیت، نهوه هیچ
 ده ستلیکدان هیللی سووره، نهوه خوشه ویستی نییه تو چه ند سالیک
 له گه ل کهسیکدا بیت و دواتریش دللی بشکینی و جیی بهیلتیت،
 گهر سهیریکی نه وروپا بکهین، ده بینین هیچ سنووریک نییه و
 ههردوو ره گهز به ئاره زووی خویان له گه ل یه کتری راده بویرن و
 له گه ل یه کتری له یه ک شوین ده مینه وه و له گه ل یه کتری ده خهون
 و مندال ده خه نه وه و ته نانهت به یاسا نه مه یان ریگه پی داوه به وهی
 دوو کهس، کچ و کور، ده توانن پیش هاوسه رگیری بو چه ند سالیک
 پیکه وه بژین و پیکه وه بخهون و مندال بخه نه وه، گهر زانیان
 پیکه وه ده گونجین، نهوا هاوسه رگیری ده کهن، گهر نا، له یه کتری
 جیا ده بنه وه، نهو کاتهش نه وهی ئازار ده چیژت زیاتر ژنه کهیه و
 کومه لیک مندال بیبهش ده بن له نازی دایک و باوک، نمونه شهان
 زوره که دوو کهس له گه ل یه کتری ده ژین و هاوسه رگیریان

نه کردوو، به لام ده بینی کوتایی په یوه نندیه کانیان شکست دینیت. لیره دا شتیك هیه، نه ویش ریکخواوه کانی ژنان که کار له سهر نه وه ده کهن و بانگه شه بو نه وه ده کهن که ژنیش ده توانیت کتی بویت له گه لی رابویریت و چیژ وهر بگریت له ژیان، کاتیکیش له نه جامی نه و جووتبوونه ی له گه ل پیاو گهر ژنه که دوو گیان بو و سکی په یدا بو، نه و به یاسا ریگه یان پی داوه به وه ی بچیت و منداله که ی له بار به ریت و کورپه له که ی بکوژیت بی نه وه ی له لایه نی یاسا ییشه وه تومه تبار بیت، یان هندیکیان کاتیک منداله که دیته دونیاوه، له نیو سندوقی ناو باخچه کان یان سه به ته ی خو له کان فرپی ده دن، نیستا تو پیم بلی نه وه له کوپی یاسا نه خلاقیه کان و دینییه کان جیگای ده بیته وه. کچیک هیشتا بیست سالی ته و او نه کردوو بوته بکوژی کورپه له که ی ناو سکی. خوا له قورئاندا پیمان ده فرمویت: **[وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ * بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ]** سوره تی التکویر نایه تی: ۸. واتا: ((کاتیک کچی زینده به چالکراو پرساری لی ده کریت * به چ گونا هیك، به چ تومه تیك کوژرا)). یان کومه لیکی زوری مندال هیه نازان باوکیان کییه، ته نانهت دایکیشیان نازانیت باوکیان کییه؟ له نه مریکا به رنامه یه کی به ناوبانگ هیه که چهنده ها ساله به رده وامه به ناوی (تو باوک نیت). نایه نه وه چ شوینیکی جوانه تاوه کوو من به ویت له ناو کومه لگای منیشدا هه بیت، چ شوینیکی جوانه تاوه کوو شانازی پیوه بکه م و هه ول بده م له ناو خه لکیدا بلاوی بکه مه وه. نایینی نیمه

ریگیری له وه نه کردووه کچ و کور یه کتری ببین و یه کتری بناسن
 و له گه ل یه کتری قسه بکن، به لام بو نه وهی شته که به شیوه یه ک
 بیت نه ههست و سۆزی کچ بریندار بیت، نه ههست و سۆزی
 کوره که، نهوا کومه لیک یاسا و بنه مای بو داناوه، تو بوت هه یه
 نه و کوره ی هاوسه رگیری له گه ل ده که یت ببینی و قسه ش بکن،
 به لام به مهرجی نه وهی سنووره شه رعیه کان نه به زین و به ته نه ی
 نه بیت، به لام به هه موو شیوه یه ک ره تی کردو ته وه تاوه کوو که سه که
 ده بیت هه لالی تو دهستی لی بده یت و له گه لی بخه ویت، قسه یه ک
 زور باوه، نه ویش نه وه یه که ده لیت: هه ر کوریک ناماده بوو نه و
 شتانه ی که ده بیت دوای هاوسه رگیری بکرین پیش هاوسه رگیری
 له گه لی کردی، بزانه نایه ویت هاوسه رگیری له گه ل بکات، گه ر
 هاوسه رگیریشت له گه ل بکات، ته مهنی نه و هاوسه رگیریه زور
 نابیت، چونکه به لایانه وه شتیکی تازه نییه و نه وهی که ده بوو
 له ژبانی هاوسه رگیری ببینن، پیش هاوسه رگیری بینراون و
 کوتایی به بابه ته که هاتووه، هه ر بویه ده بینن نه مرؤ ریژه ی ته لاق
 و جیا بونه وه چند زور بووه. و ته یه ک هه یه ئیمه زور سته مهان
 لی کردووه، نه ویش و ته ی (خوشم ده ویت)، به پروای من خوشم
 ده ویت دوو واتای هه یه، یه که میان: نه وه یه من خوشیم له تو
 ده ویت، و اتا تو ته نها نامرازیکی بو تیرکردنی حه زه کانی من و
 من تاوه کوو نه و کاته تووم ده ویت که خوشیم پی ده ده یت، چیژت
 لی وهر ده گرم و حه زه کانم تیر ده بن. واتای دووه میان: نه وه یه که

خۆشیم بۆت ده‌وئیت، من ناماده‌م هه‌رشتیک بکه‌م که تو خۆشبه‌خت و خۆشحال بکات. هه‌مووی ئه‌وه‌ی به‌لامه‌وه گرنکه ئه‌وه‌یه بتوانم تو خۆشحال بکه‌م و زه‌رده‌خه‌نه له‌سه‌ر رووت بنه‌خشینم. بۆیه گه‌ر کوریک کچیکی خۆش ویست، باشتترین و شه‌رعیتترین ریگا ئه‌وه‌یه بچیته داوای و به‌سه‌ر به‌رزی داوای ده‌ستی کچه که بکات له‌باوکی یا برای، تا ئیره ئه‌و کچه لای مالی باوکی وه‌کوو شازاده‌یه‌ک ژیاوه، باوک و براکانی باشتترین مامه‌له‌یان له‌گه‌ل کردووه و جوانترین خۆشه‌ویستییان پی داوه، ئیستا ئه‌و کچه گه‌یشتۆته ته‌مه‌نیک که ده‌توانیت له‌گه‌ل که‌سیکی تر ژیانیکی نوی دروست بکات. ئایینی ئیمه‌ش جوانترین شتیک که وه‌کوو مه‌رجی یه‌که‌م دای ناییت بریتیه له‌ئه‌خلاق و ره‌وشتی کچه که، نه‌ک جوانی کچه که، نه‌ک سامانی باوکی کچه که، نه‌ک ناو و ناوبانگی بنه‌ماله‌ی کچه که، هه‌ر وه‌کوو پیغه‌مبه‌ر له‌فه‌رمووده‌یه کدا ده‌فه‌رموویت: (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (تُنْكِحُ الْمَرْأَةَ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسَبِهَا، وَلِجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا، فَاطْفَرُ بَدَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتْ يَدَاكَ)) واتا: (له‌به‌ر ئه‌و چوار هۆکاره‌ خه‌لکی هاوسه‌رگیری ده‌که‌ن له‌گه‌ل ژن. بۆ مال و سامانه‌که‌ی، یان بۆ پله‌وپایه و ناسراوی ی بنه‌ماله‌که‌ی، یان بۆ جوانی و شو‌خوشه‌نگییه‌که‌ی، یان له‌به‌ر دین و نه‌خلاقه‌که‌ی، ئیوه ئه‌وه به‌ینن که دینداره یا ده‌ستتان بچیته به‌خاکدا). بیگومان دین و ره‌وشت مه‌رجی یه‌که‌مه، نه‌ک تاکه مه‌رج، نه‌گینا جوانی مه‌رجیکی تره و ئه‌و که‌سه‌ی که هاوسه‌رگیری

له گه‌ل ده کات ده بیټ له رووی شیوه‌ی روخسار و هه‌لسوکه‌وت
تو به‌دلت بیټ. کاتیك که سیک دیته داوای کچیك، پیغه مبه‌رمان
فیرمان ده کات نه‌وه‌ی زور به‌لای ئیمه‌وه گرنگ بیټ و چاوی لئ
بکه‌ین له کوره‌که‌دا نه‌وه‌یه که کوریکه‌ی پابه‌ند بیټ به‌دینه‌وه و
نه‌خلاق و ره‌وشتی باش بیټ، هه‌ر بویه پیغه مبه‌رمان فه‌رموویه‌تی؛
(إذا جاءکم من ترضون دینه و خلقه فزوجوه إلا تفعلوه تکن فتنه فی
الأرض و فساد کبیر) و اتا؛ گه‌ر که سیک هاته داوای کچه‌که‌تان یا
خوشکه‌که‌تان و ئیوه له دین و ره‌وشتی رازی بوون، نه‌وه بیده‌ن
پیی، خوئه‌گه‌ر وانه‌که‌ن، ده‌بنه‌هوی ناشوب و خراپه‌کاری گه‌وره
له‌سه‌ر زه‌وی). بیگومان ده‌بیټ کچه‌رازی بوو بیټ، هه‌رچه‌نده
کوره‌که‌ کوری باش و دیندار بیټ، مادام کچه‌که‌ نایه‌و بیټ، نه‌وا
نابیټ به‌زور بدریټ به‌شوو.

جاریکیان پیاوئیک هات بو لای ئیمامی حه‌سه‌نی به‌سپری (ره‌زای
خوای لئ بیټ) پیی گوت: کومه‌له‌ که‌سانیک هاتوونه داخوایی
کچه‌که‌م. من کچه‌که‌ی خووم بده‌م به‌ کامیان؟ ئیمامی حه‌سه‌نیش
وه‌لامی دایه‌وه: نه‌وه‌یان که‌ له‌خواترسه، خوئه‌گه‌ر خووشی ویست،
پیزی لئ ده‌گریټ، به‌لام گه‌ر روژیک هات شتیکی له‌ودا به‌دل
نه‌بوو، سته‌می لئ ناکات). به‌راستی نه‌وه جوانترین وه‌لامیکه‌ بو
هه‌موو نه‌و دایک و باوک و ته‌نانه‌ت کچه‌کانیش ده‌بیټ زور وریا
بن له‌وه‌ی چ جوړه کوریک ده‌که‌ن به‌هاوبه‌شی ژیانیان، زور حاله‌ت
رووی داوه به‌وه‌ی کچیك شووی کردووه به‌ کوریکه‌ی مه‌شروبوخوړ

و شهوانه نه و کوره که دیته وه له ژنه که ی ده دات و ته نانه ت
 پرووی دا یه کیکیان به چه قو له خیزانه که ی دابوو و یه کیکی تریان
 ژنه که ی به کومه لیک منداله وه جی هشیتبوو و یه کیکی تر ژنه که ی
 سووتان دبوو، من به ته حه داوه پیته ده لیم ژنیک لای پیاو تک بیت له
 نایه ت و فهرمووده کانی ئەم دینه تیگه یشتبیت، سته می کرد بیت
 له ژن. جا بویه زور گرنه که بزانیت چ جوره کوریک ده کاته
 باوکی منداله کانی.

نایینی ئیسلام و اجبی کردوو له سه ر نه و کوره ی هاوسه رگیری
 له گه ل کچیک ده کات هم ماره یی بدات و هه میش خه رجیی
 دابین بکات و دابین کردنی خه رجیی ماله وه ئه رکی ژن نییه، خو
 نه گه ر ژنه که ویستی یارمه تی پیاو که ی بدات و کاری کرد له
 دهره وه، نه و نایینی ئیمه ریگری له وه نه کردوو ی به مه رجیک
 پو شاکیکی شه رعی بیوشیت و ناگاداری سنووری خو ی بیت
 له گه ل نه و پیاو انه ی له شوینی کاره که ی کاریان له گه ل ده کات.
 لیره وه شتیک ده ست پی ده کات، نه ویش بابه تی چوونه دهره وه و
 کارکردن و پاره په یدا کردنی ژنه و باسکردنی پله و پایه ی پیاو و ژنه،
 خوی گه وره له قورنانی پیرو زدا ده فهرموویت: [الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى
 النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ
 فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَاللَّاتِي
 تَخَافُونَ نُسُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ

۱۶۰ **فَإِنْ أَطَعْتُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا**
 سوره تی النیساء نایه تی ۳۴. واتا: ((پیاوان سهر پهرشتیارن به سهر
 هاوسهره کانیا نه وه، نه مهش به هوی نه وهی ریز و زیاده نه رکیکه وه
 که خوا داویه تی به هندیک به سهر هندیکی تر دا (سهره رای نه وهی
 که) پیاوان له مال و سامانیان خهرج ده کهن (له پینا و ناسووده یی
 و خو شگوزهرانیی نافر د تاندا). له و لاشه وه نافر د تانی ژیر و دیندار
 و گونجاو هه میسه گو تر ایه لی میرده کانیا نن، نهینی نیوان خو یان
 و میرده کانیا ن ده پاریزن (به تایه تی نه و نهینیان هی خوا ده یه ویت
 پاریزراو بن) به هوی نه وهی که خوا مافه کانی نیوهی پاراستووه،
 نه و نافر تانهش نیوه ده تر سن سهر که شی و سهر پیچی بکه ن، سهره تا
 ناموژگاریان بکه ن، (نه گهر نه وهش سوودی نه بوو) له ناو جیدا
 پشتیان تی بکه ن، (نه گهر نه وهش سوودی نه بوو) لیان بدن (به
 مهرجیک لیدانه که له ده موچاو نه بیت و ناسه وار جی نه هیلیت)،
 نه گهر به م هویانه له لادان و یاخیوون وازیان هینا، نه وه نیتر
 سته میان لی مه کهن و رینگه ی تر مه گرنه بهر (بو نازاردانیان)،
 بینگومان خوا بهرز و بلند و گه ورده (گهر سته میان لی بکه ن
 توله تان لی ده سینیت))، رینکخراوه کانی ژنان و نه وان هی ده یانه ویت
 ژن له مال بچیتته دهره وه، ده یانه ویت نه و ژنه ی وه کوو شارن له
 ماله و دیه خزمه تی میرده که ی ده کات و ناگای له منداله کانیه تی
 بیهیننه دهره وه و پینان وایه کزیله یه و نازادیی لی سه ندراره و
 رینگریی چوونه ددری لی کراوه، به لام هه موو نه و بانگه شان هی

نهوان دهیکهن تهنها بو ئه‌وهیه ژن له مال بچیتته دهر و بیتته
 خزمه‌تکار و کۆیله‌ی به‌رپۆه‌به‌ر و خاوه‌ن کاره‌که‌ی، گرنگ نییه
 چه‌ند له دهره‌وه بیتت، گرنگ نییه چ کاریک ده‌کات، گرنگ نییه چ
 جلو به‌رگیك له به‌ر ده‌کات، ته‌نانه‌ت گهر جلیکی ته‌نووره کورتیش
 له به‌ر بکات و پیلایوی ته‌نگیش له پی بکات، هیچ کیشه نییه مادام
 به‌رپۆه‌به‌ر و خاوه‌ن کاره‌که‌ی ئه‌وه‌یان ده‌ویت و ئه‌ویان به‌و شیوه‌یه
 به‌دلّه. ئه‌وه سته‌مه و به‌کۆیله‌کردنی ژنه خواردن بو هاوسه‌ره‌که‌ی
 و منداله‌کانی ئاماده بکات، به‌لام ئازادییه پروات له خواردنگه‌کان
 و شوینه گشتیه‌یه‌کان خواردن ئاماده بکات و خزمه‌ت بکات،
 به‌کۆیله‌کردنی ژنه و ئیشی ژن نییه مالی خوی پاک راگریت، به‌لام
 ئازادییه گهر پروات بو خاوینکردنه‌وه‌ی ئاوده‌ستی هۆتیله‌کان و
 پاککردنه‌وه‌ی نه‌خۆشخانه‌کان و شوینه گشتیه‌یه‌کان. بوون به‌کۆیله
 بوونی پیاوه گهر قبولی بکات می‌رده‌که‌ی سه‌رۆکی خیزان بیتت،
 به‌لام زۆر ئاساییه و ئازادییه بیگانه‌کان به‌رپۆه‌به‌ری بن و ئه‌وه‌یش
 وه‌کوو سکرته‌یره ئیشیان لا بکات. له ماله‌وه نابیت می‌رده‌که‌ی
 ده‌نگی به‌سه‌ردا به‌رز بکاته‌وه یان به‌زۆر داوای سه‌رجیی لی
 بکات، به‌لام زۆر ئاساییه به‌رپۆه‌به‌ره‌که‌ی هاواری به‌سه‌ردا بکات و
 چیی چه‌ز لی بیتت و به‌ده‌میدا بیتت پیی بلیتت، گهر به‌رپۆه‌به‌ره‌که‌ی
 یان که‌سیك له شوینی ئیشه‌که‌ی گینچه‌لی سیکسی پی کرد یان
 ده‌ستدریژی کرده‌سه‌ر، ده‌بیتت بیده‌نگ بیتت، خو ئه‌گهر پروات
 سکا لا تو مار بکات، ئه‌وا له کاره‌که‌ی ده‌ری ده‌که‌ن، بویه بیده‌نگ

بیټ باشته. زوریک له وانهی بانگه‌شهی نازادی بو نافرته ده‌کهن
ئو نایه‌تهی پیشته بوم باس کردی دین و ده‌لین خوا زولمی له ژن
کردوو و به پله‌یه کی که متر ته‌ماشای کردوو و پیای کردوو به
گه‌وره به‌سه‌ر ژنه‌وه، به‌لام با بیین سه‌یر بکه‌ین بوچی خوا پله‌یه کی
زیاتری داوه به پیای به‌سه‌ر ژندا، بو ئه‌وه نا که سته‌م له ژن بکات
یان به چاوکی که متر لی پروانریټ، به‌لکوو ئو پله‌یه نه‌رکی
پیای قورستر کردوو، ئه‌وه له جیاتی گه‌وره‌یی پیای بیټ به‌سه‌ر
نافره‌تدا، بریتییه له ئادا‌گار‌بوونی پیای له ژن و بوون به‌چه‌تر بو
نافره‌ت و ئا‌گادار‌یل‌یکردنی و پاراستنی، واتا ئو نایه‌ته پیای
کردوو به‌قه‌لغانیک بو پاراستن و ئا‌گادار‌بوون له ژن. ئه‌و قسه‌یهی
ئیستا بوټ ده‌که‌م هه‌ول بده وه‌کوو دیمه‌نیک بیهینیته به‌رچاوت،
جاریکیان پیغه‌مبه‌ر له‌گه‌ل یه‌کیک له‌خیزانه‌کانی بو، نه‌یتوانی
سواری و‌لاخه‌که‌ی بیټ، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی بالای زور به‌رز نه‌بوو و
پیغه‌مبه‌ریش چوکیکی بو دانا و پیی فهرموو قاچت له‌سه‌ر ئه‌و
چوکه‌ی من دابنی بو ئه‌وه‌ی سواری و‌لاخه‌که‌ت بیټ. یان جاری و
هه‌بووه خیزانیکه‌ی ده‌نگی به‌سه‌ردا به‌رز کردوته‌وه، به‌لام ئه‌و زور
ئارام بووه له‌گه‌لی، لی‌ره‌دا ئه‌و پله‌به‌رزیه‌یه‌ ده‌ر ده‌که‌ویټ که پیای
ئارام بگریټ به‌رامبه‌ر ژنه‌که‌ی و خو‌شی بوټ و پیداو‌یستییه‌کانی
دابین بکات.

ئینجا بابته‌ی ئه‌وه‌ی پیای ده‌توانیټ چوار ژن بیټ، به‌لام بوچی
ژن ناتوانیټ له‌گه‌ل چوار پیادا بیټ. ده‌مه‌ویټ ئه‌وه‌ت پی بلیم،

پیش نه‌وهی نایینی ئیسلام بیټ ژماره‌ی ژنه‌کان دیارینه‌کراو بوو،
 پیاو هه‌بوو زیاتر له پازده ژن یا بیست ژنی هه‌بوو، به‌لام نایینی
 ئیسلام ریژه‌ی کوتایی دانا که پیاو تهنه‌ها ده‌توانیت و بوی هه‌یه
 تا چوار ژن بهینیت و مهرجیشی بو داناون که ده‌بیټ له‌گه‌لیان
 دادپه‌روه‌ر بیټ. چوار ژن واجبکراو نییه له دینی نیمه‌دا، به‌لام
 سونته، ئینجا پیاو چوار ژنی هه‌بیټ و ناگاداریان بیټ زور باشته
 له‌وه‌ی ژنیکی هه‌بیټ و له‌گه‌ل حه‌وت کچ و ژنی تر له په‌یوه‌ندی
 ناشه‌رعیدا بیټ، هه‌ر وه‌کوو داتا‌کان باسی نه‌وه ده‌که‌ن که زوریک
 له پیای نه‌مریکی جگه له ژنی خو‌یان په‌یوه‌ندیان له‌گه‌ل چه‌ند
 ژنیکی تریش هه‌یه، خالیکی تریش هه‌یه که به‌هوی شه‌ر و
 کیشه‌کانی دونیاوه ریژه‌ی مردنی پیاو زیاتره وه‌کوو له ژن، هه‌ر
 بویه‌ش باشته له‌وه‌ی په‌یوه‌ندی ناشه‌رعی دروست بیټ به‌ریگه‌ی
 شه‌رعی، نه‌و جو‌ره بو‌شاییانه پر بکرینه‌وه. له‌به‌رامبه‌ردا ژن بوچی
 ناتوانیت له یه‌ک کاتدا له‌گه‌ل زیاتر له پیاو یکدا بیټ، جه‌سته‌ی ژن
 له رووی فیسۆلوجیه‌وه به‌شیوه‌یه‌ک دروست کراوه که ناتوانیت له
 یه‌ک کاتدا له‌گه‌ل پیاو یک زیاتردا بیټ، وا ده‌شبینین که نه‌و ژنانه‌ی
 له په‌یوه‌ندی ناشه‌رعیدان و له‌گه‌ل زیاتر له پیاو یکدان تووشی
 چه‌نده‌ها نه‌خوشی بوون، به‌لی له پوژئاوا ژن هه‌یه په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل
 زیاتر له سنی پیادا هه‌یه و سه‌رجییان له‌گه‌ل ده‌کات، به‌لام ده‌بیټ
 هه‌موو هه‌فته‌یه‌ک پشکنین بکات بو خو‌پاراستن له‌و نه‌خوشییانه‌ی
 که دروست ده‌بن له ته‌نجامی کو‌بوونه‌وه‌ی تووی نه‌و هه‌موو پیاو

بهشت بی تو

۱۶۴

له ناو ره حمی ئەو ئافره ته، به لام ژنیک که تهنه پیاویکی ههیه، بیخه مه له هه موو ئەو نه خو شیه گوازاوانه، چوونکه ره حمی ئافره تهنه ده توانیت مامه له بکات له گه ل تووی یه ک پیاو، نه ک کو مه له پیاویک له یه ک کاتدا. ئەو ههش گهر بیین ته ماشا بکهین، دوو باره بو پاراستنی ئافره ته و دوو ربوونی له نه خو شی و مانه وهی به تهنه روستیه.

ئینجا بابەتییکی تر هه بوو باست کرد، ئەویش شایه تیدانی پیاویک و دوو ژن، خوی گه وره له قورئانی پیروژدا ده فهرموویت:

[وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رَجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى] سوره تی البقره ئایه تی ۲۸۲. واتا: ((با دوو پیاو له خو تان شایه تی له سه ر (قه رز و مامه له) بگرن، ئە گهر دوو پیاو ده ست نه که وتن بو شایه تی، با پیاویک و دوو ئافره ت شایه تییه که بدهن له و که سانه ی که رازین به شایه تیدانیان، نه وه کوو یه کیک له (ئافره تان) بییری بچیت، با ئەوی تریان بییری بهینیتته وه...)). هینانی دوو ژن به رامبه ر پیاویک لی ره دا سته مکردن نییه له ئافره ت، به لکوو یارمه تیدان و ره چاو کردنی بارو دوخی ئافره ته، ئافره ت ده کریت به هوی دوو گیانییه وه گو پانکاری بی جه سته یی روو بدات و تووشی له بیر چوونه وه بییت، بو یه گهر یه کیکیان له بییری چوو، ئەوه ی تر بییری ده هینیتته وه، یان ده کریت یه کیکیان نه خو ش بکه ویت یان یه کیکیان دوو گیان بییت به هوی ئەو شتانه ی به سه ری دیت

شایه تیدانه که له بیر بکات، به لام گهر دوو بوون، هاوریکه ی بیری ده خاته وه.

بابه تیکی تر بریتی بوو له میرات، بیباوه ران هه میشه ده گهرین بو ئه وه ی له شوینیکه وه هه له یه ک، ره خنه یه ک بگرن له و دینه، بو یه به شیکی زوریان دین و ده لین ئه وه نییه خوا له میراتدا به شی دوو کچی به رامبه ر یه ک کور داناوه. خوی گه وره ده فهرموویت : **[لِلَّذَکَرِ مِثْلَ حَظِّ الْأُنثِیْنِ]** سورته تی النساء و اتا: ((به شی نیرینه کان ئه ندازه ی به شی دوو مینیه)). گهر بین به وردی به دواد اچوون بو بابته تی میرات بکه یین، تیده گه یین که تنها له چوار جی ئافره ت نیوه ی پیاو میرات وهر ده گریت، به لام له سی جیگای تر باس له وه کراوه ژن یا زیاتر له پیاو یا هینده ی پیاو یان تنها ژن ده بیات و پیاو میرات نابات. ئه و چوار شوینه ی پیاویش زیاتری ده بات له ژن حکمه ت و دانایی خو ی تیدایه، بو نمونه: کور ده بیت مارهیی کچ بدات، به لام کچ مارهیی له سه ر نییه، پیاو ده بیت خه رچی و مه سروفی ژن بکات، به لام ژن ئه وه شی له سه ر نییه. من دلنیات ده که مه وه له وه ی ئایینی ئیمه به هه موو شیوه یه ک ره حمه ت و خیره بو ژن، ئه و ژنه ی له ناو ئایینی ئیمه هه ست به به خته وه ری نه کات، له هیچ شوینیک هه ستی پی ناکات و ئه و ریزه ی له ناو دینی ئیمه دا بو ژن هه یه، له ناو هه رچی دینی تر دا بوونی نییه.

بو ئه وه ی زیاتر دلنیا بیته وه له و قسانه م، ریگه بده هه ندیک شتی ترت بو باس بکه م له سه ر پیگه ی ژن لای ئیمه. ژنان له

سەر دەمى پىڭمبەر و ھاوھلانى دوای خوشیدا له مهیدان بوون و
کاریگه ریه کی مهزنیان هه بووه له پرووی فیژکردن و زانست و
پزیشکی و سیاسی و بازرگانی و جهنگییه وه، هتد... نایینی ئیمه
زۆر گرنگی داوه به وهی ژن هۆشیار بیته، چونکه کاتیک ژن
هۆشیار بوو، ده توانیت بیته پایه یه کی به هیز بو پاراستنی خیزان
و کۆمه لگا. پىڭمبەر له فرموده یه کدا پیمان ده فرمویت:
داواکردنی زانست فەرزه له سەر هه موو موسلمانیکى نیر و
می. له جیگایه کی تر دا پىڭمبەر وه سفی ژنه کانی نه نساړش
ده کات به وهی که شهرم و حه یایان نه بوته هوی نه وهی داوای
زانستی شهرعی نه کهن، گهر سه یریش بکه ین ده بینین به شیکى
فرموده کانی پىڭمبەر ژنان گپراویانه ته وه، به تاییه تی دایکی
ئیمانداران عایشه ی کچی ابوبکر، که زانایان به یه کیک له ژیرترین
و تیگه یشتووترین ئافره تان وه سفی ده کهن. عهروه ی کوری
زوبیر له وه سفی دایکه مان عایشه دا ده لیت: نه مبینوه هه چکه سینک
زاناتر بیت له فیهه و پزیشکی و شیعدا له عایشه. ههروه ها
کۆمه لیکى زۆری تر له ژنان که ئیسلام و موسلمانان شانازیان
پیه ده کهن، له وانەش (نوسه ییه ی کچی که عب)، که به یه کیک
له ژنه نازاو و ژیره کان داده نریت و دا کۆکی کاریک بووه بو مافی
ژنان. ههروه ها (فاتیمه فهراوی)، نه ک موسلمانان، به لکوو ده بیت
گشت مرؤقایه تی شانازیی پیه بکات، نه و ئافره زانستخواز و
ژیره به دامه زرینه ری یه که مین زانکو داده نریت له میژوودا و
له سالی ۸۵۹ زایینی هه لستا به دروستکردنی زانکوی قهروه ین

له ولاتی مه‌غریب. هه‌روه‌ها له رووی سیاسییه‌وه ژن له هال
 زیندانی نه‌کراوه و بۆی نه‌بوو بیته‌ بیه‌ دهره‌وه و به‌شداری بکات
 له بلاو‌کردنه‌وه‌ی دینی نی‌سلام. به‌لکوو یه‌که‌مین که‌س که‌ بۆته
 پالپشت بۆ نه‌و دینه‌ و سه‌رخه‌ری نه‌و دینه. خه‌دیجه‌ی دایکی
 برواداران بووه، هه‌روه‌ها یه‌که‌مین که‌س که‌ له پیناو نی‌سلامدا
 شه‌هید بوو ژن بوو، نه‌ویش سومه‌یه‌ی کچی خه‌یات، که‌ به‌ دایکی
 عه‌مار ناسرابوو. هه‌روه‌ها کچه‌کانی پیغه‌مبه‌ر که‌ پالپشتی باوکیان
 بوون و له‌ ریگه‌ی گه‌یانندی نه‌و دینه‌وه تووشی ناره‌حه‌تی زۆر
 بوون. نه‌سه‌مای کچی أبوبکر، که‌ نه‌و کاته‌ی پیغه‌مبه‌ر له‌ گه‌ل
 باوکی رویشتن بۆ نه‌شکه‌وت، نه‌و خواردنی بۆ ده‌بردن به‌نه‌ینی.
 هه‌روه‌ها له‌ کاتی جه‌نگه‌کاندا، ژن به‌شداریی شه‌ره‌کانی کردووه
 له‌ گه‌ل پیاوان، به‌لام له‌ هیله‌کانی دواوه‌ بوون و وه‌کوو دکتۆر و
 په‌رستار پۆلیان بینیوه، هه‌روه‌ها ئاو و خو‌راکیان بۆ سه‌ربازه‌کان
 ناماده‌ کردووه و وره‌ی سه‌ربازه‌کانیان به‌رز کردۆته‌وه. هه‌روه‌ها
 له‌ بواری بازرگانیدا ژن کاریگه‌رییه‌کی مه‌زنی هه‌بووه، ته‌نانه‌ت
 خه‌یزانی پیغه‌مبه‌رمان خه‌دیجه‌ په‌زای خوای لی بیته‌ یه‌کیک بوو له
 دیارترین ژنه‌ بازرگانه‌کان. هه‌روه‌ها له‌ سه‌رده‌می نی‌سامی عومه‌ر،
 شیفای کچی عبدالله به‌ره‌رسی کاروباری ژنان بوو له‌ناو بازا‌ردا.
 هه‌روه‌ها له‌ بواری کشتوکال و هواره‌ جیا‌جیا‌کاندا.

پیغه‌مبه‌رمان زۆر باش له‌ پۆلی نافرته‌ تیگه‌یشتبوو. بۆیه
 به‌رده‌وام هالی هاوه‌لالی ده‌دا که‌ له‌ گه‌ل ژنان باش بن، خو‌شتان

بوین، لییان مه‌دهن، له فەرمووده‌یه کدا پیغه‌مبەر (ﷺ) نامۆزگاریی
ئیمه ده‌کات و ده‌فهرموویت: (خیرکم خیرکم لأهله، وأنا خیرکم
لأهلی) واتا: باشترینتان ئەو‌یه بو مال و خیزانی باش بیت، منیش له
هه‌مووتان باشترم بو خیزانم... هه‌روه‌ها له قورئاندا خوا پیمان ده‌لێت:
[وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ] واتا: ((به‌باشی مامه‌له‌ بکه‌ن له‌ گه‌لیان)).

ئێستاش با بیین هه‌مان ئەو ژنه‌ی لای پیاوه‌که‌ی به‌خۆشه‌ویستی
ژیان ده‌کات، کاتیک ده‌بیت به‌دایک پله‌که‌ی گه‌وره‌تر ده‌بیت.
هه‌ر وه‌کوو گوتراوه‌ژن نیوه‌ی کۆمه‌لگایه‌وه‌ و دایکی نیوه‌که‌ی
تریشه. به‌رپرسیاریتی و باشامه‌لکردن له‌گه‌لی ده‌که‌ویته‌ئسته‌وی
کۆره‌کانی و کچه‌کانی. له‌زۆر جیگه‌دا باسی گه‌وره‌یی دایک
کراوه، خودای گه‌وره‌له‌قورئاندا پیمان ده‌فهرموویت: [وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا] واتا: ((له‌گه‌ل دایک و باوکتان باش مامه‌له‌ بکه‌ن، ره‌فتار و
گوفتارتان با باش بیت له‌گه‌لیان)). جارێکیان پیاویک هات بو‌لای
پیغه‌مبەر و پرسیاری لێ کرد، باشتترین که‌سیک هه‌ورپیه‌تی بکه‌م
و له‌گه‌لی باش بم و گوفتار شیرین بم کییه؟ پیغه‌مبەریش وه‌لامی
دایه‌وه: دایکت. پیاوه‌که‌پرسی ئەه‌ی دوا‌ی ئەوه، پیغه‌مبەر دووباره
فهرمووی: دایکت. پیاوه‌که‌گوتی ئەه‌ی دوا‌ی ئەوه، پیغه‌مبەر وه‌لامی
دایه‌وه: دایکت. تا ئەوه بوو بو‌چاره‌م جار فهرمووی: باوکت.
به‌لێ، دایک له‌هه‌موو که‌سیک شایانتره‌به‌وه‌ی له‌گه‌لی باش بیت
و ریزی بگریت و خۆشت بویت و ده‌نگی به‌سه‌ردا به‌رز نه‌که‌یته‌وه
و ئاگاداری بیت. چونکه‌ پیغه‌مبەر له‌باره‌یه‌وه‌ فهرموویه‌تی:

بەرھەشت لەژىر پىنى داپكاندايە. بە كىنك لە شاعىرە كانى عەرەب
شتىكى جوانى گوتووه لەسەر داىك و دەلىت:

الأم مدرسة إذا أعددتها ... أعددت شعباً طيب الأعراق.

بەلى، داىك قوتابخانەيە، گەر داىك ھۆشيار و ژىر بوو، پىنگومان
ئەو كاتە ئەو ھەيەكى ژىر و تىگەشتووش پەروەردە دەكات بۆ
كۆمەلگا. بەلام ئەو ھى جىگاي داخە ئەو ھەيە پوژناوا باش دركيان
پى كەردووه و كاريان لەسەر كەردووه ئەو ھەيە كە ئەگەر ھات و
داىكيان لەو ئەركەي كە ھەيەتى جيا كەردەو، ئەو كات باشتىر
ھەنگاويان ناوہ بۆ تىكدانى شىرازەي خىزان. ھىوادارم لەو ھى نىستا
دەيلىم بەھەلە تىنەگەيت، بەلام زۆرىك لەو ژنانەي ئەمرو كە مندال
دەخەنەو بە پرواي من وشەي (داىك) نايانگريتەو. ناخ دەبىت ئەو
داىك بىت كۆرپەلەي خۆي بخاتە سكى ژنىكى ترەو بۆ ئەو ھى ئەو
نۆ مانگە بۆي ھەلبگريت، ئەويش پارىزگارى بكات لە جەستەي
خۆي و نامادەيي ئەو ھى تىدا نىيە ژانى مندالبونىك بىگريت و لە
ترسى ئەو پەنا دەباتە بەرنەشتەرگەري. ناخ تۆ بلىت ئەو ژنە
وشەي داىك بىگريتەو كە تەنھا لەبەر ئەو ھى مەمكە كانى خراب
نەبن و شور نەبن نامادە نىيە شىرى خۆي بدات بە مندالەكەي.
ژنىك نامادەيي ئەو ھى تىدا نەبىت خۆي مندالەكەي خۆي پەروەردە
بكات و بىداتە دەستى خزمەتكارى بيانى، دەبىت چ كۆرپەلەيەك
دەر بچىت، سەير كە، ھىچ شتىك ھىندەي نامىزى داىك پىرۆز و
تارام نىيە بۆ مندال، بەلام وا دەبينم ھەندىك ژن كاتىك دەروون بۆ

مۆل و شوينه گشتييه كان، منداله كانيان لاي خزمه تكاره كانيانه و
 نه وان هه ليان ده گرن. ئيستا تو بينه بهر چاوت منداليك تا به و شيوه يه
 گه و ره بكرت، ده بيت له كو تايدا چون مامه له بكات له گه ل دايك
 و باوكى، بيگومان چون نه وان نه ويان هه لداوه ته ناو عه ره بانه ي
 ده ستى و ناميزى خزمه تكارى بيانى، سبه ي هه مان نه و مندالش
 نه وان هه لده داته ناو خانه ي به سال اچووان. چوونكه له مندالييه وه
 هيچ سوز و خوشه ويستيه كى وا به هيز دروست نه بووه له نيوان
 كو رپه له و باواندا وا بكات له مندال سبه ي به وه فا بيت و به باشه
 مامه له بكات له گه ليان. نه و كاته ي نه وه ش پروو ده دات، ده بينين
 روژ تاوا ئاهه نكى سه ركه وتنى ليكه ه لوه شاندى خيزان ده گيرن،
 چوونكه سه ركه وتوو بوون له و پلانه ي كه دايان رشتبوو. بويه من
 ده مه ويت بليم له لاي ئيمه دايك زور پيروزه، دايك كو له كه و پايه ي
 ماله و گه رمكه ره وه ي ماله. ده بيت ژنانيش باش نه وه هه ست پي
 بكن كه مانه وه يان له مال و په روه رده كرنى مندال شتيكى كه م
 نييه، به لكوو گه و ره ترين ئيشيك و نه ركيكه پييان سپيردراوه.
 بيگومان ئايينى ئيمه نه ركي دايكيشى ديارى كردوو و نه ركي
 منداله كانيشى ديارى كردوو. گه ر هه ردوو لا به نه ركي خو يان
 هه لستان، ده بينين چ كو مه لگايه ي ناوازه مان هه يه، وه سفى دايك
 ته واو نا بيت، به لام هه زم لييه نه وه نده ش بليم كه پيغه مبه ر (ﷺ)
 ده فه رموو يت: شه رمه زارى و تيا چوون بو كه سيك تاوه كوو دايك
 و باوكى زيندوون نه وه نده چا كه ي نه بيت له گه ليان به هو ي نه و
 چا كانه وه خوا بيخاته به هه شته وه.

خهریک بوو ده گه یشتمه کوتایی قسه کانم، ویستم به و قسانه
کوتایی پی بهینم، بویه گوتم؛

۱۷۱

– ئەوه به شیکی بچووک بوو له سهر گرنگیی ژن له نیسلام،
ئه گهر شتیکیش هه بوو بیت یان ره فتاریکی خراپیش کرابیت به ناوی
نیسلامه وه به رامبهه به ژن، دلنیا به نیسلام لئی دووره، هه رچه نده به
ناوی نیسلامیشه وه بکریت یان موسلمانانیش نه جامی بدن. نایینی
تیمه فرمانی نه کردوو گهر کچیک حیجابه که ی فری دا بکوژریت،
به لکوو پیویسته ئاموژگاری بکریت و پیی بگوتریت کاریکی
نه شیایوی کردوو به فریدانی حیجابه که ی، به لام گهر هه سوور بوو
له سهر کاره که ی، ئەوا نابیت تو توندوتیژی به رامبهه به کار بهین،
یان بیت ژن بکوژریت به ناوی شه ره فه وه، ئەوه ئیشی مروقی موسلمان
نییه و نیسلامیشه فرمانی به وه نه کردوو، گهر که سیکی موسلمان
تازاری ژنیکی دا، بزانه له نیسلام و په یامی نیسلام تینه گه یشتوو.
ئه گهر رۆژیکیش بینیت که سیک به ناوی نیسلامه وه بپریزی
به رامبهه ژن ده کات، بزانه ئەوه دینی نیسلام دووره له و رفتاره ی
ئه و، دینی نیسلام پریه تی له ئاموژگاری بو پیاوان که مامه له یان
جوان بیت له گه ل ژنان، دهمه ویت ئەوه ت پی بلیم که پیغه مبهه
فه رموو یه تی: به سۆز بن له گه ل شووشه کان. پیغه مبهه باسی
ئافره تی کردوو به وه ی زور ناسکه و ده بیت به ناسکی مامه له یان
له گه ل بکریت و توندوتیژی به کارنه هینین به رامبهه ریان. ببوره گهر
نه متوانی بیت هه موو جوانییه کانی نیسلامت بو باس بکه م. ئیستا
پیم بلیم، نایه هه یه له نیسلام باشته رپریزی گرتییت له ژن، نایه نیسلام

بيٺڙي ڪردووه بهرامبر به ڙن، نايه نيسلام نيهه تاڪه پاريزهري
راسته قينه ي ڙن؟

۱۷۲

ميرا چاوه ڪاني پر بووبوون له فرميسڪ و به گريانه وه گوتي:
نه گهر نه وه ي تو باسي ده كه يت و ديني ٿيوه به و شيويه بيت،
بيگومان نيهه دينيڪ باشر له نيسلام ريزي نافرته تي گرتبيت، به لڪوو
نه وانه ي دڙي نه و دينه ن بيٺڙيان بهرامبر نافرته ڪردووه و
نيسلام پاريزهري راسته قينه ي ڙنه.

شه و درهنگي ڪردبوو، ته نها ٿيمه مابووين و ڪارمه نده ڪاني
خواردنگه كه خهريك بوون ڪورسي و ميژه ڪانيان خاوين ده ڪرده وه
و به ته ما بوون شوينه كه دابخهن. بويه رووم ڪرده ميرا و پيم
گوت: هيوادارم وه لامه ڪانم توانيبيٿيان گهر كه ميش بيت نه و
تينوويتيه ي دلٽ بشڪين و بوويتنه ده روازيه ڪ بؤ نه وه ي له
ريگه يه وه بگه يته ڪه ناري نارامي و دلٽ نارام بيته وه. و ا شه و يش
درهنگي ڪردووه، هه ڪاتيڪ ويستت قسه بڪه ين يان شتيڪي تر
هه بوو باسي بڪه ين، من له خزمه تتدا.

وا هه ستم ده ڪرد ميرا زور ناگاي له و قسانه م نه بيت و خهريڪه
بير ده ڪاته وه، له ناڪاو رووي ڪرده من و زه رده خه نه يه ڪي ڪرد،
پاشان ته ماشايه ڪي ڪاٿميره ڪه ي ڪرد و به بزه يه ڪه وه گوتي:

— ڪات چهند درهنگي ڪردووه، هيوادارم ڪاتي منيش ناوا درهنگي
نه ڪرديت.

– پىشتىجان بە خوا درەنگ نەبوو.

۱۷۳

دوای ئەو دەوى مائىئاوایىمان کرد لە یەكترى، بەرەو كۆمپانىا
 ھاتمەو، لە رینگە ھەستم بە ئارامییەك دە کرد كە پىشتەر ھەستم پىنى
 تە کردبوو، دلخۆش بووم بەو دەوى كە توانىم بە كەمىكىش بىتەتوانم
 باسى ئىسلام بۆ مىرا بکەم، ھەزم دە کرد لەو زەلکاوہ رزگارى بکەم
 ر بىتە ناو دىنى ئىسلامەو، كاتىك گەيشتمەوہ كۆمپانىا، شەو
 تەرار درەنگى کردبوو، دەست نوێژم شۆرد و دەستم کرد بە شەونوێژ
 ر لە دلەوہ دوام بۆ مىرا کرد، كە خوا ھىدايەتى بدات و رىنموونى
 بکات بۆ سەر رىنگای راست. پاش ئەوہ رۆيشتم بۆ سەر جىگا كەم،
 بەئاسرودەيى لىنى خەوتم. سبەي كاترئىر نۆ بوو كاتىك لە خەو
 ھەلستام، ئىش و كارىكى وا نەما بوو لە پرۆژە كەمان، چوونكە
 كۆتا رۆژ بوو، بۆيە ئەو دەوى پىويست بوو ئەنجامان دا. سەعات
 یازدە حاجى كەمال ھات و نورىشى لە گەل بوو. حاجى كەمال زۆر
 دلخۆش بوو كە دەيىنى ئەو پرۆژەيەش بە باشى تەواو بوو، ھەموو
 خەونىشى ئەوہ بوو ئەو پرۆژە نوێيەي رادە گەيەندرىت بۆ ئەو بىت،
 چوونكە پارديە كى باشى بۆ تەرخان كرابوو. ھات بۆ لای من و زۆر
 سرپاسى كردم كە لە كاتى ئەو پرۆژەيەدا بە باشى كارم کردبوو و
 سرپاسى ماندوو بوونى كردم. پاش ئەوہ رۆيشتىن بۆ ئەو دەوى نانى
 نىرەرۆ پىكەوہ بخۆين. كاتى نانخواردن بوو، مەھوى تەلەفۆنى
 کرد، دوای ئەو دەوى سلأوى کرد گوتى:

– نەرى ناگادارى چى روو دەدات؟

– چى بووه؟

– برؤ ناو فهيسبووك و ئينستاگرام، هه مووى بوته ويتهى تو
له گه ل نهو كچهى شاجوانى ناسيا ميرا.

۱۷۴

– نهوه به راسته.

– به لى، وا بلاو كراوه تهوه و نووسراوه شاجوانى ناسيا ميرا
له گه ل خو شه ويسته كهى. نووسيويانه ماوهيه كه له گه ل يه كترى
له خواردنگه يه ك پي كه وه ژوانيان هه يه و شه وانه تاوه كوو درهنگ
پي كه وهن.

نه مده زانى چى بكم، خيرا په يوه ندييه كه م داخسته وه، رويشتمه
ناو فهيسبووك و ئينستاگرام، بينيم سهرتاپاي په يجه كان بوونه ته
ويتهى من و ميرا. هه ريه كي كيشيان ناوونيشان و نووسينيكي
جياوازي داناوه.

حاجى كه مال كه له ته نيشت من خه ريكي نانخواردن بوو. گوتى:
نه ندازيار شتيك بووه.

منيش موباييله كهى خو م پى دا بو نه وهى بينيت و بزانيت چى
بلاو كراوه ته وه له سهرم. دوای نه وهى ويته كانى بينى گوتى:

– نهوه هه ر نهو كچه نييه نهو جاره هاتبوو بو كو مپانيا؟

– به لى، خو يه تى.

كچه دانىشتووى، هاتوون بو كۆكردنه وهى لايك و كومىنت چىيان
حهز لى بيت بلاوى ده كه نه وه.

۱۷۶

حاجى كه مال له و قسانه دا بوو كاتيك مىرا ته له فونى كرد، دواى
نه وهى سلاوى كرد گوتى: زور داواى لىبوردن ده كه م نه دازيار،
به راستى نازانم چون چونى و كى نه و وىنانهى گرتوون و بلاوى
كردوونه ته وه، من زور داواى لىبوردن ده كه م نه گهر به هوى نه و
چهند روزه كه مه وه كه سايه تى پاكى ئيوه به هوى كه سايه تى
پيسى من به دناو بىت.

منىش وه لامم دايه وه: شتىكى وا نىيه، خوا به خىرى بگىرئت.
مىرا گوتى: ده زانم نه و داواكارىيهى ئىستام قورسه، بهس ههز
ده كه م نه مړو گهر كاتت هه يه يه كترى ببىنين.

منىش نه و كاته لاي حاجى كه مال بووم، نه مده توانى وه لامى
بده مه وه و بللم باشه ديم، بويه پيم گوت: ئىستا توزيرك ئىشم هه يه،
دواى په يوه ندیت پيوه ده كه مه وه.

حاجى كه مال به نىگه رانىيه وه پىي گوتم: نه دازيار، واز له و
كچه بهينه، نه وهى له سهر تو بوو كردووته، ته واو با له مه و دوا خوى
بوخوى برىار بدات چى بكات.

منىش به ريزه وه وه لامم دايه وه و گوتم: حاجى گيان، ناتوانم له
نىوهى رىگا واز له و كچه بهينم، نه و ده ستى يارمه تى و هاو كارىي

بۆمن دريژر كرددووه، پياو يا دهستى يارمه‌نى بۆ كه‌ستىك دريژر
نه‌كات، يا كه دريژرى كرد تاوه‌كوو به‌يه‌كجارى رزگارى نه‌كات
ئه‌و دهسته بهر نادات.

پاش ئه‌وه حاجى كه‌مال رۆيشت، هاوريگانم و هر كه‌ستىك منى
ناسيبايه په‌يوه‌ندى پيوه ده‌كردم. دواى نه‌وهى ماوه‌يه‌ك پشووم دا،
مۆبايله كه‌م به دهسته‌وه گرت و ته‌له‌فونم كرد بۆ ميرا، راسته‌وخو
وه‌لامى دايه‌وه و گوتى:

— به‌لى ئه‌ندازيار.

— ببوره پيشتر خه‌لكم لا بوو، بۆيه نه‌متوانى وه‌لامت بده‌مه‌وه.

— من داواى لىبوردين ده‌كهم، به هوى منه‌وه توش تووشى كيشه
بوويت و بوومه مايهى سه‌رئيشه بۆت.

— نا نا، به هيچ جورىك.

— له ته‌له‌فونى پيشووتر پيم گوتى چه‌ز ده‌كهم بتانينم له
شوئينىك گهر ئيوه به‌لاتانه‌وه ناسايى بيت.

— من له خزمه‌تتدام، به‌لام شوينه‌كه؟

— خه‌مت نه‌بيت، شوينه‌كه هيبى هاورييه‌كى نزيكمه و جىگاي
متانه‌يه.

— زۆر باشه. شوينه‌كه م بۆ بنيره با منيش پيم بۆ ئه‌و شوينه.

سه‌عات دوو بوو، مؤله‌تم له حاجی که مال وهرگرت و پیتم
گوت: دەرۆم بو شوینیک. وا هه‌ستم کرد ده‌یزانی بو کوی ده‌چم،
به‌لام هیچی نه‌گوت. دواي ته‌وه‌ی رۆیشتم بو ته‌و شوینه‌ی که میرا
بۆی ناردبووم. کاتیک گه‌یشتم، دواي ته‌وه‌ی سلاومان له‌یه‌کتری
کرد، میرا گوتی:

۱۷۸

— ده‌زانم ئیستا کاتی ته‌و یه‌کتربینینه‌ نییه، به‌لام ته‌وه‌ی ئیستا
باسی ده‌که‌م بو من زور له‌وه‌ گرنگتره‌ که خه‌لکی باسی ده‌که‌ن
و پۆستی له‌سه‌ر ده‌که‌ن. پیش ته‌وه‌ی ده‌ست پی بکه‌م، ده‌زانی
ته‌مپۆ داوام له‌ یاران و بارانیش کرد که بین له‌ گه‌لم، پیتم گوتن ئیمه
وا خه‌ریکه‌ ته‌نها خۆمان فریو ده‌ده‌ین و فیل له‌ خۆمان ده‌که‌ین و
قسه‌کانی تۆم بو باس کردن، پیتم گوتن وهرن با به‌یه‌کجاری تۆبه
بکه‌ین و په‌شیمانیی خۆمان دهر بپرین، به‌لکوو خوی گه‌وره‌ لیان
خۆش بیت. ده‌زانی یاران چ وه‌لامیکی منی دایه‌وه‌ه. پیی گوتم: ته‌و
خوایه‌ی بو ئیمه‌یان باس کردوو له‌ ته‌مه‌نی هه‌شتا سالیس تۆبه
بکه‌یت لیت خۆش ده‌بیت، مادام وایه، جاری گه‌نجین با چیژ له‌و
ژیانه‌مان ببینین.

سه‌یریکم کرد و به‌ تاهیکه‌وه‌ گوتم: قسه‌که‌ی یاران ته‌واوه، خوا
له‌ ته‌مه‌نی هه‌شتا سالیس به‌نده‌که‌ی تۆبه‌ بکات تۆبه‌که‌ی لی قبول
ده‌کات، به‌لام چ گرنتیبه‌ک هه‌یه‌ که تاخۆ ته‌و هه‌شتا سال ده‌ژیت یان
نا، تاپه‌ مؤله‌تی ته‌وه‌ی ده‌بیت تۆبه‌ بکات.

میرا: شه و کاتیك چوومهوه نه مده توانی بخهوم، هر بیرم لای نه و شتانه بوو که تو پیت گوتم، بیرم ده کرده وه نایه ده کریت پاش نه و هه موو گوناھ و تاوانه ی نه نجامم داوه خوا لیم خوش بیت. نایه کچیك تاوان نه مابیت نه یکردبیت، ئیستا هر به راست توبه بکات خوا لئی خوش ده بیت و پاکی ده کاته وه؟

ولامم دایه وه: بیگومان خوا لیخوشبووه، نه ک هر نه وه نده، به لکوو کاتیك توبه ده که ییت خوا خراپه کانیشت ده گوریت بو چاکه. خوی گه و ره له قورئانی پیروزدا ده فهرموویت: **[إِلَّا مَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا]** سوره تی الفرقان نایه تی ۷۰. کاتیك به نده یه له به نده کانی خوا تاوانیک ده کات، هه له یه ک ده کات، پاشان به ناگا دیته وه و ده زانیت له ناو خراپه کاریدا بووه و بو توله کردنه وه و قهره بوو کردنه وه ی نه و کاته ی که خه ریکی خراپه کردن بووه ده ست ده کات به نه نجامدانی کاری باشه، نه وه نه و کات خوی گه و ره به به خشنده یی و میهره بانیی خوی هه موو نه و هه لانه ی که نه نجامیشی داوه پیشتر، ده گوریت بو چاکه، چونکه نه و خوی به لیخوشبوو و میهره بانه.

— نه وه به راستته؟ و اتا خوا له من خوش ده بیت؟

— بیگومان خوا بوخوی له قورئاندا ده فهرموویت: **[نَبِيُّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ]** سوره تی الحجر نایه تی ۴۹. و اتا: ((خوا خوی

فهرمانی کرد و وه به نیردراوه که ی، که پیغه مبه‌ره، که به به‌نده کانم
ر ابگه یه‌نه که ته‌نھا من لی‌بوره و می‌ه‌ره بانم)). پیغه مبه‌ریش
مژده یه کمان پی دھ‌دات و دھ‌ه‌رموویت: لَو اَخْطَاْتُمْ حَتَّى تَبْلُغَ
خَطَايَاكُمْ السَّمَاءَ ثُمَّ تُبْتَمُّ لَتَابٍ عَلَیْكُمْ. نه گهر تاوانه کانن نئوه بگانه
ناسان، واتا نه وه‌نده تاوانتان زور بیت، به لام پاشان له دل‌ه‌وه داوای
لی‌خوشبوون بکه‌ن، نه‌وا خوا له تاوانه کانتان خوش ده‌بیت.

— ئیستا من پیوسته چی بکه‌م بو نه‌وه ی منیش وه کوو تو بیمه
موسلمان؟

— هه‌موو نه‌وه ی سه‌ره‌تا پیوسته، نه‌وه یه بلیت: اَشْهَدُ اَنْ لَا
اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.
— اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ.

میرا ده‌ستی کرد به گریان له کاتی شه‌هاده‌هیناندا و پاشان
به گریان‌ه‌وه گوتی:

— واتا ته‌واو، منیش ئیستا وه کوو تو موسلمانم؟

— به‌لی، ئیستا تو‌ش وه کوو من موسلمانن.

میرا به گریان‌ه‌وه زه‌رده‌خه‌نه‌یه کی کرد، میرا زور خوشحال ديار
بوو، راستی من له و گه‌لیک خوشحالت‌ر بووم که بینیم نه‌و چند
رؤزه ی له گه‌ل نه‌و به‌ریم کرد، رؤزانیك بوون به‌ره‌میان هه‌بوو.

دوای پینج خوله ک میرا به خه مبارییه وه گوتی:

– ئەندازیار ئیستا چی بکهه، خو (عیسا یاسین) بزانیته من
لیم ناگه ریته. موسلمان بووم و واز دههینم له و نیش و کارانه ی نهوان، وابه ئاسانی

به سه رسامیییه وه وه لامم دایه وه و گوتم: بوچی؟ نهو چ
په یوه ندیییه کی به وه وه هه یه تو موسلمان بیت یان نا.

– چون نییه تی، مه گهر تا ئیستا من لای نهوان کارم نه کردووه،
ئاگاداری هه موو شتیکیانم، دلنیام وابه ئاسانی دانانیشن، بو
هه یه بشمکوژن. له پیناو نه وه ی ده یزانم ئاشکرای نه کهه.

میرا به گریانه وه گوتی: تکات لی ده کهه ئەندازیار، به ته نه جیم
مه هیله، مه هیله جاریکی تر بکه و مه وه دهستی نهو گورگه پیسانه.

منیش وه لامم دایه وه: دلنیا به به ته نه جیت ناهیلیم.

دوو-سی خوله کیك رویشته، هیچ کامیکمان هیچمان نه گوت،
پاش نه وه ی به باشی بیرم لی کرده وه، رووم کرده میرا و پیم گوت:

– هیوادارم به هه له لیم تینه گهیت، دلنیا به جگه له نیه تی خیر،
نیه تیکی ترم نییه.

لیره دا شه رمم کرد و نه مده زانی چون قسه کانی دو اترم بکهه،
به لام هه ر جوړیک بیت خووم کو کرده وه و به میرام گوت:

— هاوسه رگیری له گه ل من ده کهیت؟

میرا کاتیک گوئیستی نه و قسانه بوو، تووشی سه رسوورمان
بوو و گوتی:

— ببوره، چیت گوت؟

ولامم دایه وه و پیم گوت: هاوسه رگیری ده کهیت له گه ل من.

میرا گوتی: باوهر به گوئیچه که کانی خوَم ناکه م، ههر به راست تو
ده ته ویت هاوسه رگیری له گه ل من بکهیت؟ چون ده بیت کوریک
پاکی وه کوو تو له گه ل کچیک پیسی وه کوو من هاوسه رگیری
بکات؟ نا، نابیت، من نامه ویت توش به هوی منه وه تووشی گرفتی
زیاتر بیت، ههر نه وهی نه مپو له توهر کومه لایه تییه کان پییان
گوتی چند ناخوش بوو، ههر که سیک بی نه وهی بزانییت چی ده لیت
قسه ی پی ده گوتن، نه ی سبه ی ده بیت خه لکی چیی ترت پی بلین.
نا من نامه ویت توش تووشی کیشه ی زیاتر بکه م. نامه ویت به هوی
منه وه نه و که سایه تی و ئیش و کاره ی ئیستا هه ته له دهستی بدهیت.

وه لامی میرام دایه وه و پیم گوت: به لی، ده مه ویت هاوسه رگیریت
له گه ل بکه م گهر تو رازی بیت، ئینجا دلنیات ده که مه وه ئیستا ئیوه
له من پاکترن و ئیوه ئیستا که سیک ترن. دلنیام خوا له گه لمانه و
یارمه تیده رمان ده بیت و ههر کیشه یه کیش بیته ریان، پیکه وه تی
ده په ریئین.

– دنیام ئیوه له خه مخۆریتان بو من و به زییهاتنه وه به حالی من
ئه و قسه یه ده کهن، من نامه ویت ئه مپو تو بریاریک بدهیت سبه ی
لیی په شیمان بیته وه. نامه ویت سبه ی منداله کانت بزانه منیکی
پیس دایکیانم و شهرم بکه ن له وه ی به ژنیکی خراپی وه کوو من
بلین دایکه.

– دنیایا به له وه ی نه من په شیمان ده بمه وه، نه مندالکانیشان
شهرم له هه بوونی دایکیکی وه کوو تو ده کهن، دنیایا به شانازیش
به وه وه ده کهن که ژنیکی وه کوو تو دایکیانه.

میرا ده یویست شتیک بلیت، به لام دیار بوو نه یده توانی بلیت،
شهرمی ده کرد. منیش پیم گوت ده ته ویت شیک بلیت، میرا
به شهرمه وه وه لامی دامه وه و گوتی:

– ئەندازیار، ئاگاداری که من چیتر کچ نه ماوم؟

بزه یه کم بو کرد و پیم گوت: ئیستا ئیوه که سیکی ترن، چه زیش
ناکه م چیتر بیر له و که سایه تییه ی پیشترت بکه یته وه، دنیایا به
هه موو ئه وه ی به لای منه وه گرنگ بیت، ئه وه یه ئیستا ئیوه موسلمانن
و له سه ر ریگای راستن.

– ئەه قسه ی خه لکی؟

– بو من گرنگ نییه خه لکی چی ده لپن و چی نالین، هه موو
ئه وه ی ئیستا به لامه وه گرنگه، ئیوه ببینم به دلخۆشی و ئاسووده یی.

میرا زهرده خه نه یه کی کرد و گوتی: هر به راست ده توانم
هاوسه رگیری له گهل تو بکه م و منیش وه کوو هر ژنیکی تر
مالیکی گهرم و میردیکی باش و مندالم هه بیت.

— به لی، پشتیوان به خوا.

— نه ی ئیستا چی بکه یین.

— با هاوسه رگیری بکه یین بو ئه وه ی به ته واوی و به نارامی له گهل
یه کتری بین. به لام راستی، نازانم چون چونی ده کریت ماره برینه که
ئه انجام بده یین، چونکه تو که ست لیره نییه، نه باوک، نه برا و
هیچکه سیک. بویه په یوه ندی ده که م به ماموستایه که وه بزانیین چی
بکه یین، توش برؤ خوت بشؤ و جلیکی داپوشراو له بهر بکه. دواتر
خوم په یوه ندیت پیوه ده که م بزانیین چی بکه یین.

— زور باشه.

دوای ئه وه ویستم برؤم، تۆزیک لئی دوور که وتمه وه، بانگی
کردم: ئه ندازیار.

منیش ئاوریکم دایه وه و گوتم: به لی!

زهرده خه نه یه کی کرد و گوتی: ئاگات له خوت بیت.

منیش بزه یه کم بو کرد و گوتم: به سهر چاوان.

له ریگادا موبایله که م دهره یینا و بو ئه وه ی په یوه ندی بکه م به
دکتور ئیبراهیم سه نگه سه ری. له ریگه ی یه کی که له ماموستا کانه وه

ناشنای دکتۆر ئیبراهیم بووم، ئەو کەسایەتییه کی بەهیزی هەبوو،
 ریزی لە هەمووان دەگرت و بە باشە لە گەڵ هەمووان رفتاری
 دەکرد، خاوەنی زانستیکی زۆر بوو، کەسیکی خاکی بوو، هەر
 ئەوەش وای کردبوو لە دلی گەورە و بچووک جیگای تاییه تی بو
 خۆی دروست کردبوو، مامۆستا کەم هەمیشە دەگوت بنەمالە ی
 دکتۆر ئیبراهیم، کە مەبەستی لە مامۆستا مەلا سلیمانی باپیر
 و مامۆستا مەلا أحمدی باوکی و مامۆستا ملا علاء الدین، کە
 دەیکردە مامی دکتۆر ئیبراهیم بوون، دەستیکی بالایان هەبوو لە
 هۆشیارکردنەوهی خەلکی لە رووی دیندارییهوه لە ناوچهی پشدهر
 و پشدهره رەقه و بە تاییه تی خەلکی گوندی (دووگۆمان). دوا ی
 ئەوهی پەییوەندیم پیوه کرد، بەوپەری ریزه وه وه لآمی دایه وه، بە
 هۆی ئەوهی پیشتر یه کتربمان دەناسی، ژماره مۆبایله کە ی منی لا
 بوو، بۆیه دوا ی ئەوهی سلاومان لە یه کتری کرد و لە تەندروستیم
 پرسی، ئەوهیش ئاگاداری ئەو وینانه بوو کە بلاو کرابوونه وه، بۆیه
 بە کورتی بابە ته کەم بۆ باس کرد و دواتر پیم گوت: دکتۆر گیان،
 الحمدالله کچه کە موسلمان بووه و نیه تمان وایه هاوسەرگیری
 بکەین، بە لآم ئەو هیچکەسیکی لی ره نییه، ئیستا ئیمه چۆن چۆنی
 ماره پرینه کە ئەنجام بدەین بە بی ئاماده بوونی باوکی یا کەسیکی
 نزیکی. دوا ی ئەوهی پرسیاره کەم لی کرد، وه لآمی دامه وه و گوتی:
 سه ره تا داوا کارم لە خوا ی گه وره ئەو کاره تان بۆ بکاته تویشووی
 قیامهت و بیته په رده یه ک و پاریزه ریک بۆتان لە ئاگری دۆزهخ و
 خوا خیر بخاته هاوسەرگیرییه کە تانه وه، بۆ وه لآمی پرسیاره کەشت،

زانايان كۆدهنگن ناموسلمان نابېتته وه لىسى ئافره تى موسلمان، گهر
 جگه له باوكى يا برى مان مام مان باپىرى موسلمان بوون، نهوان
 مارهى ده كهن، نه گهر هيچ خرمىكى نه بوو، نه وا قازىي موسلمان مان
 زانايه ك مارهى ده كات. ۱۸۶

دواى نه وهى وه لامي پرسياره كه مى دايه وه، زور سوپاسم كرد و
 نه وىش دو عاى خىرى بو كردم و گوتى: خوا سه ركه و تووتان بكات.
 له سه ر رىنگاى سه د و بيستى بووم، هيشتا هه ندىكم مابوو
 بگه مه سه ر رىنگاى كه ركوك، له ناكاو سه ياره يه ك به خىرايى هاته
 پيشم و پىنج كه س به خىرايى به ره و پرووى من هاتن، خىرا منيان
 له سه ياره كه دابه زاند و به ليدان و به خىرايى سه ريان به شتىك
 داپوشيم و منيان خسته ناو سه ياره كه ي خويمان. نازانم بوچ شوئىنىك
 منيان برد، به لام زورىان ليدام، بى نه وهى بزانه كىن و له كوئىم،
 هاوارم كرد و گوتم: زورم تىنووه، تكايه په رداخىك ئاوم بده نى.
 چاوه كانى منيان به ستبوو، به لام هه ستم ده كرد كه سيك به ره و پرووم
 ديت، نازانم چى بوو، به لام شتىك توند بهر سه رم كه وت و له هوش
 خوم چووم، كاتىك به ناگا هاتمه وه، له برسان سكم قوره قورى بوو
 و زمانم وشك بوو و نه مده توانى هيچ بلىم، له ناكاو كه سيك هات
 و چاوه كانى كردمه وه و نه مده توانى چاوه كانم به باشى بكه مه وه به
 هوى نه و ليدانانەى له روخساريان دابووم، كاتىك ته ماشام كرد،
 عيسا ياسين له به رامبه رم وه ستابوو و گوتى: سه ير كه كوره، نه وهى
 ئىستا پيت ده لىم ده يكه يته نه لقه و له گوئىتى ده كه يت، واز له و

کچه بهینه و ده‌میشست به‌داخراوی ده‌هیلته‌وه، گهر وا نه‌که‌یت،
دلتیا به جاریکی تر له‌جیاتیی نه‌وه‌ی ده‌مت دابخم، سهرت ده‌برم
و له‌شویئیکی وا فریت ده‌دهم، هزار سالی تریش لیت بگه‌رین
نه‌تبیئنه‌وه.

دوای نه‌وه‌ چاوه‌کانیان به‌ستمه‌وه و منیان خسته‌ناو سه‌یاره‌یه‌ک،
له‌سه‌د و بیستی، نریک فرۆکه‌خانه‌ منیان فری‌دا، شه‌و بوو، راستی
نه‌مده‌زانی سه‌عات چه‌نده. جله‌کانم همه‌مووی درابوو. هرچه‌نده
هه‌وئم دا سه‌یاره‌یه‌ک رابگرم، به‌لام که‌س رای نه‌ده‌گرت، تا نه‌وه
بوو له‌کوئاییدا سه‌یاره‌یه‌ک هات و سی‌گه‌نجی تیدا بوون، دوای
نه‌وه‌ی رایان گرت گوئیان: فهرموو کاکه، شتیکت پیویست بوو.

منیش وه‌لامم دانه‌وه: راستی پیویستم به‌مؤبایله‌ گهر یه‌کیکتان
مؤبایلم پی‌بدات ته‌له‌فونی پی‌ده‌که‌م بو‌هاورپیه‌کم.

مؤبایلم پی‌نه‌بوو، ههر له‌ناو سه‌یاره‌که‌مدا بوو، ژماره‌ی مه‌حویم
له‌بهر بوو، دوای نه‌وه‌ی په‌یوه‌ندیم پیوه‌کرد، چونکه‌ ژماره‌که‌ لای
نه‌و نه‌ناسراو بوو، سهرده‌تا وه‌لامی نه‌دایه‌وه، دوای نه‌وه‌ی دووباره
هه‌وئم دایه‌وه، نه‌م جارده‌یان وه‌لامی دایه‌وه و گوئی: به‌لی!

کاتیک گوئیستی ده‌نگی بووم، زۆر دلخۆش بووم و گوتم:
باشی مه‌حوی؟ منم موحسین.

مه‌حوی کاتیک زانی منم قسه‌ی له‌گه‌ل ده‌که‌م، گوئی: نه‌وه
له‌کوئیت؟ ده‌زانی سی‌رۆژه‌ نیمه‌ چه‌ند بو‌ت نیگه‌ران بووین.

کاتیک مه‌حوی گوتى سى رۆژ، تووشى سه‌رسوورمان بووم.
بۆیه به‌و گه‌نجانهم گوت: نه‌مړۆ چه‌ند شه‌ممه‌یه؟

۱۸۸

یه کینکیان وه‌لامی دایه‌وه: نه‌مړۆ شه‌ممه‌ بوو.

دوای ئه‌وه شوینه‌که‌م به‌ مه‌حوی گوت و مۆبایله‌که‌م به‌
گه‌نجه‌کان دایه‌وه و سوپاسم کردن، یه‌کیک له‌ گه‌نجه‌کان گوتی:
خۆ پئویستیت به‌ هیچ نییه، گه‌ر پئویستیت به‌ شتیکه، من له
خزمه‌تدا.

دوای ئه‌وه‌ی سوپاسم کردن. ئه‌وان رۆیشتن، منیش به‌ هوی
تازاری زۆری جه‌ستم رۆیستم له‌ که‌ناری جاده‌که‌ دانیشتم، نازانم
چه‌ند چاوه‌ریم کرد، به‌لام دیار بوو ماوه‌یه‌کی باشی ویست، دوای
ئه‌وه سه‌یاره‌یه‌ک هات به‌ره‌و رووم و گلۆپه‌کانی روویان له‌ من بوو،
دوای ئه‌وه‌ی نزیک بووه‌وه‌ لیم، گلۆپه‌کانی نزم کرده‌وه، دوای ئه‌وه‌ی
راوده‌ستا بینیم و هاوریکانمن، سه‌ره‌تا دکتۆر ئارام دابه‌زی، پاشان
مه‌حوی و هۆشه‌نگ و به‌لینیش به‌راکردن هاتن بۆ لام، کاتیک
به‌و شتوده‌یه‌ میان بینى، هیچیان پى نه‌ده‌گوترا، به‌گریانه‌وه‌ میان
له‌ئامیز گرت. منیش پیم گوتن: مه‌گرین، من باشم.

هۆشه‌نگ گوتی: ئه‌وه چیت به‌سه‌ر هاتووه؟ کى وای لى
کردوویت؟

به‌لینیش گوتی: په‌یوه‌ندیی هه‌یه‌ به‌و کچه‌وه، میرا، وانیه‌؟

دکتور نارامیش گوتی: برایان ئیستا وه ختی نه و پرسیار و وه لامانه نییه، سه ره تا با برۆین بو مالی گوتی: تیمه و ته ماشایه کی جهسته ی بکه یین، بزانه هیج جیگایه کی نه شکاوه.

مه حوی گوتی: دکتور نارام راست ده کات، با سه ره تا برۆینه وه مالی، له وی قسه ده که یین.

هاوریکانم زور بو من په رووش و خه مبار بوون، راستی نه مده زانی چون سوپاسیان بکه م. له ناو سه یاره دا مه حوی گوتی: حاجی که مال زور بو نیگه ران بوو، هه موو پرۆژ ته له فۆنی ده کرد و پیتی ده گوتین هه وایکی نوی نییه له ئەنداز یاره وه، به لام که سیک له و زیاتر که و ههستم ده کرد خه می توی بوو، نه ویش کچه که ی حاجی که مال بوو، خاتوو نور، نه مرۆ پاش بانگی مه غریب دوو باره ته له فۆنی کرده وه و گوتی: هیج شتیکی نوی نازان له سه ره ئەنداز یار مو حسین. نه گه ر شتیکی نوی هه بوو، تکایه خیرا ناگادارمان بکه نه وه.

دوای نه وه ی گه یشتینه وه مالی دکتور نارام، جله کانم هه مووی درابوون و خویناوی بوون، بویه دکتور نارام هه ندیک جلوبه رگی خوی بو هینام بو نه وه ی له به ریان بکه م، پاشان رووم کرده دکتور نارام و پیم گوت: دکتور زورم برسویه، سی پرۆژه هیچم نه خوار دووه. دوای نه وه ی خیزانی دکتور نارام خواردنی هینا، من دهستم کرد به خواردن، به هاوریکانم گوت: ئیوهش وهرن پاروویه ک بخون.

مه حوى و هۆشهنگوتيان؛ نۆشى گيانت بيت. ئيمه نانمان
خواردووه. 190

به لىن گوتى: مادام هينده زورم لى ده كهيت، نه وه من هاتمه
پيشه وه.

هه موومان دهستان كرد به پيكنه نين. دواى نه وه من و به لىن
دهستان كرد به نانخواردن كه هۆشهنگ گوتى:

پينجشممه زورم بير كرد بوويت، منيش له دلى خومدا گوتم با
ته له فونىكى بو بكم، به لام وه لامت نه دايه وه، له دلى خومدا گوتم
ردنگه سه رقال بيت. پاش سه عاتيك له مه سينجهر ته ماشام كرد له
خهت بوويت، دووباره په يوه نديم پيوه كرديت، به لام وه لامت نه بوو.
سه یرم كرد لو كه يشنت كرابوويه وه، بينيم له سه د و بيستيت، به خوم
گوت به هوى ليخورپى سه ياره وه رهنگه مه جالى نه بيت. پاش پازده
خولهك ته ماشام كرد له هه مان شوين بوويت، زور لام سه یر بوو.
دواى نه وه هاتم بو هه مان نه و شوينه، بينيم سه ياره كهت له ته نيشت
جاده كه وه ستاوه، به لام تووى له ناو نه بوو، دهستم برد بو ده رگاكه،
بينيم ده رگاكه كراوه ته وه و وا موباييله كesh له ناو سه ياره يه. خيرا
ته له فلونم بو به لىن كرد و پيم گوت: به ته كسييهك وه ره بو نه و
شونيه ي پيت ده ليم، به لىن گوتى: چى بووه؟ گوتم: تو وه ره. دواى
نه وه خيرا ته له فلونم كرد بو مه حوى و دكتور ناراميش و پيم گوتن:
وا سه ياره كه ي مو حسيه ن له سه ر جاده ي سه د و بيستيه و كه چى

۱۹۱

ئه ندازيار ديار نيه. دواي نهوهي به لئين هات، سه ياره كه ي برده وه
بو مالي خويان و نهوه موباييله كه ته له بي شه حنيان كوزاوه ته وه.

ئه و كاته ي هوشهنگ قسه ي ده كرد، من بهرده وام بووم له
نانخواردن، له پري ههستم كرد دلم پر بووه، خوم پي رانه گيرا و دهستم
كرد به گريان، خيزاني دكتور نارام كه له ته نيش دكتور نارام بووم،
وا ههستم ده كرد كه مني به و شيويه بيني به زه يي پيمدا هاته وه
و نه و يش دهستي كرد به گريان. دكتور نارام هه لستا تا وه كوو
موباييله كه بخاته ژير شه حنه وه. دواي نهوهي فرميسكه كانم سري،
پرووم كرده هاو پري كانم و پيم گوتن:

— به راستي نازانم چون سوپاستان بكه م، ته نها نه وه نده ده ليم
خوا بو منتان بهي ليت.

دواي ماوديه ك مه حوي گوتي: نه ندازيار، بو مان باس ناكه يت
چي پرووي داوه و بو چي وايان لي كردو و يت؟

پاش ته وه ي له نانخواردنه كه بوومه وه، زور سوپاسي خيزاني
دكتور نارامم كرد بو نه و خواردنه خوشه ي ناماده ي كرد بوو. پاشان
دهستم كرد به باسكردني نه وه ي له نيوان من و ميرا پرووي داوه و
دواتریش كي بوو نه و كه سانه ي منيان پفاند.

هوشهنگ گوتي: نه و كچه نه و پرژه ي تو يان پفاند بوو،
تيواره كه ي به حيجابه وه وينه يه كي خوي بلاو كرده وه و نوو سيبووي
بوومه ته موسلمان و ئيستا زور خوشحالم به و حيجابه ي پوشيومه.

بهرشت بی تو

به لاین گوتی: واتا تو له گه ل ئەو کچه هاوسه رگیری ده کهیت.

ولامم دایه وه: به لئی، پشتوان به خوا.

دوای ئەوه بیرم که و ته وه ده بییت ئەو سی پوژه میرا چیی کرد بییت،
بۆیه داوام له دکتور نارام کرد مۆبایله کهم بۆ بهینیت. کاتیك
ته ماشام کرد، بینیم میرا نو جار ته له فۆنی کرد بوو. پرووم کرده
هۆشه نگ، پیم گوت: بۆ وه لامی ئەو ته له فۆنانهت نه داوه ته وه؟

هۆشه نگیش گوتی: راستی، ههر ئەو کاته ی گه ی شتمه لای
سه یاره که و مۆبایله که تم کورژانده وه.

شه و درهنگی کرد بوو، مه حوی و هۆشه نگ و به لاین پویشتن
و منیش ویستم برۆم، به لام دکتور نارام گوتی: ئەمشه و لیڤه
ده مینیتته وه، منیش رازی بووم. دوای ئەوه ی ههر چه نده شه و درهنگی
کرد بوو، به لام بیرم کرده وه باشتره ته له فۆنیك بکه م بۆ حاجی که مال
و ناگاداری بکه مه وه که من باشم. کاتیك ته له فۆنه که ی هه لگرت،
پاش ئەوه ی سلاوم لی کرد و له ته ندروستی حاجی سه بیعه و نورم
پرسی، پیم گوت: ئیستا من باشم و له مائی هاو رییه کم.

دیار بوو به بیستنی دهنگی من و ئەوه ی که من سه لامه تم زۆر
خۆش حال بوو. دوای ئەوه گوتی: سبه ی چاوه ریتم له کۆمپانیا، بۆ
ئەوه ی قسه ی زیاتر بکه ین له سه ر پرووداوه که.

پاش ئەوه ی مالئاوایی کرد، خیرا ته له فۆنیکم کرد بۆ میرا، میرا

راسته و خو وه لامی دامه وه و گوتی؛ به لئی، خوتیت نه نداز یار؟

منیش وه لامم دایه وه؛ به لئی خووم، ئیوه باشن، تهن دروستیان
چۆنه؟

میرا دهستی کرد به گریان و گوتی؛ توو خوا بیمبوره، به هوی
منه وه تووشی چ ناخوشی و ناره حه تییه ک بوویت.

— نا، نه و قسانه مه که، رازین به وهی خوا بوی داناوین. پیم بلئی
ئیه چۆن؟ دهنگوباستان چۆنه؟ نه و سئ رۆژه چیتان کرد؟

میرا دهستی کرد به گپرانه وهی نه وهی له ماوهی نه و سئ رۆژه
به سه ری هاتبوو و گوتی؛ دواي نه وهی تو گوتت برۆ خوت بشو و
حیجاب بکه م، رۆیشتمه بو بازار بو کرینی هه ندیک سه رپوش بو
نه وهی له مه و دوا بیانپوشم، دواتر رۆیشتمه وه بو شوقه که م، خووم
شورد و جله نوێکانم پۆشی، به راستی هه ستیکم هه بوو که هه رگیز
نه و هه سته م پیشتتر هه ست پی نه کردبوو، به و شیوه جوانه ی خووم
پی ده بینی له ئاوینه دا، هه رگیز به هیچ جلوه رگینک پیشتتر خووم
نه دیتبوو. دواتر دانیشتم و چاوه ریی تو بووم، به لام هیچ هه والیک
نه بوو، پاش ماوه یه ک ته له فۆنم بۆت کرد، وه لامت نه بوو، زۆر هه و لم
دا، به لام هه موو جاره کان هه مان شت بوو، دلم ده یگوت شتیکی
خراپ رووی داوه، زۆر نیگه ران بووم و دوغام ده کرد هیچت لی
نه هاتبیت. راستی زۆر زۆر خه مبار بووم، نه مده زانی چی بکه م.
پاش نه وهی ماوه یه ک تیپه ری، وینه یه کی خووم گرت به حیجابه وه و

موسلمانوونی خۆم راگه یاند، پازده خوله کی نه‌خایه‌ند عیسا یاسین ته‌له‌فۆنی کرد و گوتی: سه‌یر که کچی، زۆر هه‌له‌به‌کی گهوره‌ت کرد، چۆن بی ئه‌ودی پرستیک به ئیمه بکه‌یت نه‌و کاره ده‌که‌یت، ده‌بیت باجی نه‌و کاره‌ت به‌دیت، تیتاش دیاریه‌کی به‌جوو کم بزوت ناماده کردوو، سه‌یری بکه بزانه چیه.

دوای نه‌وه ته‌له‌فۆنه‌که‌ی داخستوو، منیش ته‌ماشای ئیدبۆکم کرد، کاتیک بینیم تۆی، که به‌و شیوه‌یه تۆم بینی له‌هۆش خۆت چوو بوویت و روخسارت هه‌مووی خۆن بوو، خۆم پرانه‌گرت و ده‌ستم کرد به قیژاندن و گریان. خیرا په‌یوه‌ندیم کردوو به عیسا یاسین و پیم گوت: تۆو خوا واز له‌و کوربه‌ به‌ینه، نه‌و کوربه‌ تاوانی چیی کردوو و اتان لی کردوو، هه‌موو نه‌ودی نه‌و کوربه‌ کردوو به‌تی ته‌نها یارمه‌تیدانی من بوو.

عیسا یاسین به پینگه‌نیکی به‌رزوو گوتی: سه‌یر که چۆن تۆی ده‌پارته‌وه، تاوانی نه‌و کوربه‌ نه‌وه‌به‌ هاتوو خۆی هه‌له‌ده‌قورتینیت له‌ کاری گهوران، ده‌بیت باجه‌که‌شی به‌ات، ده‌بیت له‌ناوی به‌م.

منیش به‌گریانه‌وه‌ لیبی ده‌پارامه‌وه: تۆو خوا وازی لی به‌ینه، نه‌و داماره‌ هیچی نه‌ کردوو، گهر که سه‌یکیش هه‌بیت هه‌له‌ی کردبیت، نه‌وه منم، ده‌بیت هه‌ر منیش سزا که‌ی وهر به‌گرم.

عیسا یاسین گوتی: گهر تۆ هه‌نده‌ خه‌می نه‌و کوربه‌ته، نه‌وه ریگایه‌ک هه‌یه‌ بۆ نه‌ودی بزگاری بکه‌یت.

بهره‌شست بی تو

۱۹۵

منیش وه لأمم دایه وه: خیرا پیم بلی چیه نه و ریگایه.

عیسا یاسینیش گوتی: شه ویکی تر هه یینییه، له گه ل هه ندیک له هاوری بهر پرسه کانم کو ده بینه وه بوخومان، ده بیت توش بیت بو لامان.

منیش به گریانه وه گوتم: توو خوا داوای شتیکی تر بکه، من تازه بوومه ته موسلمان، نامه ویت نه و کارانه بکه مه وه، خو توو خو موسلمانی، توو خوا وام لی مه که جاریکی تر بگه ریمه وه بو نه جامدانی نه و کاره پیسانه.

به تووره ییه وه وه لأمی دامه وه و گوتی: رازی ده بیت باشه، ده نا دوا بی ناوی نه و شوینه ت بو ده نیرم که لاشه ی نه و کوره مان لی فری داوه.

منیش به گریانه وه پیم گوت: توو چی بلیت نه وه ده که م، بهس واز له و کوره بهینن. بویه ش رازی بووم، چونکه زور باش دلنیام له وه ی نه وه ی بلیت نه جامی ده دات، فرمان کردن به کوشتنی که سیک زور لای ناسانتره له وه ی فرمان بکات به خزمه تکاره که ی په رداخیک ناوی بو بهینیت.

به زهرده خه نه یه که وه گوتی: نه وه ش دوا ی هاتنی توو بریاری له سه ر ده ده م.

پاش نه وه ته له فونه که ی داخسته وه، من هر دل لای توو بوو. راستی ئیستاش نازانم شه وه که ی چون خه وتم. سبه ی کاتزمیر ده و

نيو له خه وه لستام، نه مده زانى چى بكم، زور دلته نگ بووم، زانيم
 نه مړو هه يينييه، بويه له شوقه كه م هاتمه دهره وه و له سر جاده كه
 له گه نجيكم پرسى چ مزگه وتيك هه يه له و نزيكانه شوينى ژنانيان
 هه بيت و ماموستا كه ي ماموستا ي باش بيت. گه نجه كه وه لامى
 دايه وه، له گه ره كى به ختيارى مزگه وتى به ختيارى هه يه، شوينى
 ژنانيشيان هه يه و ماموستا كه شى زور باشه. دواى نه وه رويشتم و
 مزگه وته كه م دوزيبه وه، له نزيكى مزگه وته كه سه ياره كه م راگرت
 و له مامه حاجيبه ك پرسيم شوينى ژنان له كوييه مامه گيان.
 نه ويش گوتى: كچى خووم، به دهسته چه پدا پرؤ دهرگايه كى تايهت
 هه يه به ژنان. كاتيك چوومه ژووره وه، گريام و دلّم چند خوش بوو
 كاتيك بينيم زور يكيان پو شاكينكى سپيان له بهر بوو و هه موو
 جهسته يانى دا پو شيبوو. له كچيكى سى-چوار سالانه وه تا وه كوو
 ژنى به ته مهن، گشتيان به ريز له ته نيشت يه كترى دانيشتبوون،
 راستى من هيچم له نويز و نادابه كانى مزگه وت نه ده زانى، بويه
 چاوه رى بووم كه سيكى تازه بيت و نه و چيى كرد منيش وه كوو نه و
 بكم، دواى نه وه ي كچيك هات، منيش رويشتمه ته نيشتى و هه مان
 نه و شتانه م كرد كه نه و نه جامى دان، دواتر دانيشتين چاوه ريمان
 كرد تا وه كوو ماموستا كه دهستى كرد به وتارخويندنه وه، راستى
 وته كانى وه كوو بارانك بوون بو بيا بانى كى تينوو، دلّم به قسه كانى
 نارام بوويه وه، هه ستم به تام و چيثرى ئيمان ده كرد، ماموستايه كى
 زور گوفتار شيرين بوو، تو ناوه كه ي نازانى نه ندازيار؟

منیش وه لآم دایه وه: به لئی، هم ناوه که ی دوزانم، همیش
 ددیناسم، نه وه دکتور عوسمان هه له بجه ییه، یه کتیکه له باشترین و
 دیارترین که سایه تییه نیسلامییه کانی کوردستان. منیش هه رکاتیک
 مه جال هه بوو بیت بو نوژی هه یینی یان شهوانی قه در له گه ل
 هاوړتیکانم ده چین بو مزگه وته که ی نه و.

میرا به رده وام بوو و گوتی: هه موو نه و کاتانه ی ژنه کان ده ستیان
 بهرز ده کردنه وه بو دوعا کردن، من ته نها یه ک دوعام ده کرد، نه ویش
 سه لامه تیسی تو بوو، دوا ی نه و دی دکتور عوسمان له وتاره که ی ته و او
 بوو، گه رامه وه بو شوقه که م، هه ستیکی زور جیا و ازم هه بوو له نا و
 نه و جلو به رگه، به لام که بیرم ده کرده وه نه مشه و ددبیت بگه ریمه وه
 بو دوزده که ی پیشتر، نیگه رانی پرووی تی ده کردم. دوا ی نه و دی
 شه و داها ت رۆیشتم بو نه و قیلایه ی عیسا یاسین که خوی و پنینج
 هاوړتی تری له وی بوون. کاتیک منیان بینی، ده ستیان کرد به
 گالته پیکردنم و یه کتیکان گوتی: سه یر که ن کچه سوزانییه که مان
 توبه ی کرده وود، به لام بیرمی نامیزی نیمه ی کرده وود.

هه موویان ده ستیان کرد به پیکه نین، هه موویان سه رخوش بوون.
 نه و شه وه به هه ر شه شیان چییان چه ز لی بوو له گه لیان کردم، دوا ی
 نه و پرووم کرده عیسا یاسین و پیم گوت: نه وه تو چیت له من
 ویست نه جامم دا، توش نیستا نه و کوره نازاد بکه و هیچی لی
 مه که.

عیسا یاسین به زرده خه نه یه که وه گوتی: جاری نیوه گیانه، له هوش خوی چووه، سبهی به ناگا هاته وه به پیاوه کانم ده لیم نازادی بکه ن.

شه و کاتیک گه یستمه وه شوقه که م زور گریام، شه ویش له سهر جیگا ههر بیرم له تو ده کرده وه تاوه کوو خه و بردمیوه وه، سبهی که هه لسام، ههر چاوه ریتی ته له فونی تو بووم تاوه کوو نیستا.

کاتیک میرا نه و قسانه ی ده کرد، خوم پی نه گیرا و دهستم کرد به گریان، به راستی زور ناره حهت بووم به وه ی ته نها بو نازاد کردنی من ناچار کراوه بگه ریته وه سهر نه و کاره قیزه ونانه، نه مده زانی چی پی بلیم، به گریانه وه پیم گوت: میرا، خوت ناماده بکه سبهی زوو دیم به دواتا بو نه وه ی بچین بو لای ماموستا و ماره برینه که نه نجام بده یین.

دوای نه وه ی مالئاواییم کرد له میرا، رویشتمه وه بو لای دکتور نارام و پیم گوت: دکتور، ده بیت سبهی نیوه بیتن له گه لم بو نه وه ی بچین ماره برینه که نه نجام بده یین.

دکتور نارامیش وه لامي دایه وه: زور باشه، هه وال ده نیرم بو مه حوی و هوشه ننگ و به لینیش بو نه وه ی بیتن.

پیش نه وه ی پروین بخه وین، دکتور نارام گوتی: وه ره با سه یریکی جه ستدت بکه م بزائم هیچ شوینتیکت شین و مور نه بوته وه.

تہ نیا حاجی

Tanya Haji | تہ نیا حاجی

public channel

Description

بِسْمِ اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

♥ چہ نالیک تاییہت بہ کتیب و بابہتی جیاواز ♥

ئہم کتیبہ لہ لایہن **ٹازیزیکی چہ نال**
کراوہ بہ دیاری بؤ خوینہ ران

چہ نال

<https://t.me/tanyahaji7>

بؤ راوبؤ چون و پسار بؤ کتیب مہینیرہ ↓

@tanyahaji22

ئہ کاونت ↓

<https://linktr.ee/tanyahaji22>

t.me/tanyahaji7

Invite Link

دوای نه‌وهی ته‌ماشای پشت و سینگگی کردم، گوتی: ان شاء الله
هیچ شتیکی وانیه جیگای مه‌ترسی بیت. نه‌و ناسه‌واری لیدانه‌ش
ماوه‌یه کی تر نامینیت.

سبه‌ی زوو ته‌له‌فونم بو میرا کرد، پاش نه‌وهی سلّوم لی کرد،
پیّم گوت: خۆت ناماده کردووه؟

میراش وه‌لامی دایه‌وه: وا خهریکم، توژیکی تر ناماده ده‌بم.

پاش نه‌وهی له‌گه‌ل میرا ته‌واو بووم، دکتور نارام گوتی:
ته‌له‌فونیکم کردووه بو به‌لین بو نه‌وهی سه‌یاره‌که‌ت بو بهینیتته‌وه.

دوای بیست خوله‌ک به‌لین هات و سه‌یاره‌که‌ی هینایه‌وه و گوتی:
نه‌وه‌ش سویچی سه‌یاره‌که‌ت برا گیان.

منیش وه‌لامم دایه‌وه: زور سوپاس برا گیان.

پاش نه‌وه من رویشتم بو لای میرا، کاتیک گه‌یشتمه به‌رده‌رکی
شوقه‌که، ته‌له‌فونم بو میرا کرد، دوای سی-چوار خوله‌کیک میرا به
جلیکی قاودیی کاله‌وه هاته‌خواره‌وه، باوه‌رم به‌چاوه‌کانم نه‌بوو نه‌و
میرایه‌میرای پیشتر بیت، نه‌و جلانه‌نه‌ویان زور جوانتر کردبوو.

پیش نه‌وه‌ی بگاته‌لای من، من له‌سه‌یاره‌که‌م دابه‌زیم، رویشتم
ده‌رگای سه‌یاره‌که‌م بو کرده‌وه و پیّم گوت: فهرموو خانمی خانمان.

میرا زده‌ده‌خه‌نه‌یه‌کی کرد و گوتی: زور سوپاس.

دوای ئەو بەرپێ کەوتین بۆ لای ئەو مامۆستایە ی بریار بوو لە
یە کتێریان ماره بکات. پاش ئەو هێ گەیشتینه لای مزگەوتی ئەو
مامۆستایە، بینیم وا مەحوی و هۆشەنگ و بەلێن و دکتۆر نارام
و خێزانی لە بەردەمی دەرگای مزگەوتە کە چاوەرپێ دە کەن. پاش
ئەو هێ سلاومان لە یە کتێری کرد، پڕۆیشتینه ژوورەو و لە ژوورەو
دوای ئەو هێ مامۆستا وە کوو وە بیرھینانە وە یە کە باسی گرنگی
هاوسەرگیری کرد، کاتی کە مامۆستا لە قسە کانی تەواو بوو، پڕوی
کرده من و گوتی: بوو کە خان لە سەر چەند ماره بپین؟

منیش پڕوم کردە میرا و پیم گوت: ئەو مافیکی شەرعی
خۆتە، چەند داوا دە کەیت داوا بکە.

میرا پڕوی کردە مامۆستا کە و گوتی: تێچووی عەمرە یە کە.
عەمرە یە کە ماره ییە کەم بییت.

پاش ئەو هێ من و میرا بووین بە هاوبەشی شەرعی یە کتێری،
دەستم خستە ناو دەستی میرا و توند گووشیم، پاشان پڕۆیشتین
بۆ دادگا بۆ ئەو هێ کاروباره یاساییە کانی ش تەواو بکەین. لە ناو
سە یاره کە دا میرا پڕوی کردە من و گوتی:

— وا هەست نا کەم ئیستا کەس هە بییت لە من خۆش حالتر بییت.

منیش وە لامم دایە وە: با، هە یە.

میرا بە سەر سامییە وە گوتی: کییە؟

منیش گوتم: من.

۲۰۱

ههردوو کمان دهستان کرد به پیگه‌نین.

پاش نه‌وه‌ی گه‌یشتینه به‌رده‌می دادگا، پیش نه‌وه‌ی له سه‌پاره‌که‌م
داببه‌زین، موبایلله‌که‌م زه‌نگی لیدا، کاتیک ته‌ماشام کرد ژماره‌یه‌کی
نه‌ناسراو بوو. وه‌لامم دایه‌وه و گوتم: به‌لی.

ده‌نگیک هات که وا هه‌ستم ده‌کرد پیشتر نه‌وه‌ده‌نگم گوی
لی بووه. گوتی: زور له‌وه زیاتر رویشتی که نیمه‌چاوه‌رتان
ده‌کرد، سه‌یر که کوره، نه‌وه‌ی ئیستا پیت ده‌لیم نه‌نجامی نه‌ده‌یت،
نیوکاترمیری تر نابات هه‌رچی وینه و قیدیوی نه‌شیاوی میرایه
بلاوی ده‌که‌مه‌وه. نه‌ویش دوو شته، یه‌که‌م به‌حاجی که‌مال
ده‌لیت له‌وه‌پروژه‌یه‌یه‌ی به‌نیاز بوو وه‌ری بگریت پاشه‌کشه‌بکات
و دوو‌میشیان هه‌رچی زووه‌له‌وه‌ولاته‌نه‌مینی.

نه‌یه‌یشت من هیچ بلیم، ته‌له‌فونه‌که‌ی داخسته‌وه، دوا‌ی نه‌وه‌ی
ته‌له‌فونه‌که‌ته‌واو بوو، میرا گوتی: شتیک رووی داوه.

وه‌لامم دایه‌وه: نا، شتیکی وا نییه، تو برو ژووره‌وه، ئیستا
منیش دیم.

ویستم ته‌له‌فون بکه‌م بو حاجی که‌مال، به‌لام بیرم که‌وته‌وه
حاجی که‌مال چنده‌زی لی بوو نه‌وه‌پروژه‌یه‌بو نه‌وبایه، بیرم
ده‌کرده‌وه‌بوچی ده‌پیت حاجی که‌مال واز له‌وه‌شته‌به‌ییت که‌خه‌ونی

له میژینه یه تی. نایه ناماده یه واز بهیئیت له و پرۆژه یه تهنه له بهر
ئیمه و نه و هه موو پاره یه له ده ست خۆی بدات. دلنیا نه بووم، به لام
ناچار بووم ته له فۆنی بۆ بکه م. دوا ی نه وه ی ته له فۆنم بۆ کرد: زۆر
خۆش حال بوو به بیستنی دهنگی من و گوتی: کورم، نه وه چیت
لی هات، ده زانی هه موومان چه ند بۆت په رۆش بووین. نه ی ئیستا
له کویت؟ چی ده کهیت؟

ولامم دایه وه و گوتم: زۆر سوپاس حاجی گیان بۆ
به خه مه وه بوونتان به منه وه، ئیستا و له بهرده م دادگادام، خه ریکین
له گه ل میرا کاروباری یاسایی ماره برینه که مان ته و او ده کهین،
بیوره که به بی ئاگاداریی تو نه و کاره مان نه انجام دا.

حاجی که مال گوتی: نه وه ی بۆ من گرنگه، نه وه یه تو ساغ و
سه لامه ت بیت.

نه مده زانی چۆنی پی بلیم، بۆ من زۆر قورس بوو، ماوه ی سی
چرکه رۆیشتبوو و من هیه چ قسه یه کم نه ده کرد.

حاجی که مال گوتی: شتیك بووه یان پاره ت پیویسته و شهرم
ده کهیت داوای بکهیت.

وه لامم دایه وه: زۆر سوپاس حاجی گیان، نه وه ی پیویستیم پیی
نییه پاره یه، به لام کیشه یه ک هاتۆته پیش.

حاجی که مال به دهنگی کی بهرز گوتی: چ کیشه یه ک؟

بهره‌شست بلی تو

۲۰۳

پیم گوت؛ عیسا یاسین هه‌یه بهر پرسه و خه‌ریکی پرۆژه و شته.

حاجی که مال گوتی؛ به‌لی ده‌یناسم، بۆ چی بووه؟

وه‌لامم دایه‌وه و گوتم؛ فیدیۆ و وینه‌ی نه‌شیایوی میرای لایه،
هه‌ره‌شه‌ی نه‌وه‌ی کردووه لیم نه‌گر تو له‌و پرۆژه‌یه پاشه‌کشه
نه‌که‌یت و ئیمه‌ش به‌ زووترین کات ولات جی نه‌هیلین، نه‌وا نه‌و
وینه و فیدیۆیانه بلاو ده‌کاته‌وه.

حاجی که مال ماوه‌یه‌ک هیچی نه‌گوت، پاشان گوتی؛ مه‌رجی
یه‌که‌م زۆر ئاسانه، نه‌وه‌ی زۆر قورسه مه‌رجی دووه‌مه، نه‌ویش
جیه‌یشتنی ولاته و ده‌ربه‌ده‌ربوون. کورم سه‌یر که، راسته زۆر
حه‌زم ده‌کرد نه‌و پرۆژه‌یه بۆ من بایه، به‌لام باوه‌ر بکه هه‌موو نه‌و
پاره‌یه‌ی هه‌مه و له‌و پرۆژه‌یه ده‌ستم ده‌که‌ویت ده‌یکه‌مه قوربانیی
تۆ و هاوسه‌رت، لای من پاراستنی شه‌ره‌ف و ناموسی خه‌لکی له
هه‌موو پاره‌ی دونیا گه‌وره‌تره.

وه‌لامم دایه‌وه: به‌راستی نازانم چۆن سوپاست بکه حاجی گیان،
نه‌وه‌ی تۆ بۆ منت کردووه، باوک بۆ کوری خۆی نایکات.

حاجی که مال وه‌لامی دایه‌وه و گوتی؛ تۆش وه‌کوو کوری من
وایت و به‌و ناپیاوانه‌ش بلی حاجی که مال ناماده‌یه پاشه‌کشه بکات
له‌و پرۆژه‌یه و ان شاء الله خه‌میکیش له‌وه‌ی دووه‌م ده‌خۆین.

دوای نه‌وه‌ی ته‌له‌فۆنه‌که‌م ته‌واو بوو له‌گه‌ل حاجی که مال، خیرا
په‌یوه‌ندیم کرد به‌هه‌مان ژماره‌وه و دوای نه‌وه‌ی وه‌لامی دایه‌وه.

پیم گوت: نیمه رازین به دوو مهرجه که، به لام داواکاریم نهوه به
پازده-بیست رۆژیک مۆله تم بدهیت تاوه کوو ولاتیک ده بینینه وه بۆ
نهوهی بۆی بچین.

۲۰۴

نهویش گوتی: بیست رۆژ زۆره، به لام نهوه پازده رۆژ، دوا
نهوه دهرۆن و ئیره جی ده هیلن و جاریکی تر نایه نهوه بۆ ئیره.
منیش وه لامم دایه وه: زۆر باشه.

میرا دیار بوو زۆر له ژووره وه چاوه ری کردبوو، بۆیه هاته
دهره وه و گوتی: شتیك بووه؟ بۆچی نایه یته ژووره وه.

وه لامم دایه وه: نهوه هاتم، یه لا با پیکه وه برۆینه ژووره وه.

پاش نهوهی کاروباری یاساییشان ته واو کرد، له دهره وه له گه ل
هاورپیکانم کۆبووینه وه و مۆله تمان لی وه رگرتن بۆ نهوهی ریگه
بدن من و میرا برۆین. پاشان نیمه رۆیشتین له گه ل میرا، له ناو
سه یاره دا میرا گوتی: نه ندازیار وینه یه ک بگرین و بلاوی بکه مه وه
بۆ نهوهی خه لکیش بزانییت له مه ودوا نیمه هاوسه ری یه کترین.

به زهرده خه نه یه که وه وه لامم دایه وه: بۆ نا با بیگرین، به س
له مه ودوا به مو حسین بانگم بکه.

میراش زهرده خه نه یه کی کرد و گوتی: زۆر باشه.

دوا ی نهوهی وینه که مان گرت و میرا پۆستی کرد، به میرام
گوت: شتیك هه یه ده مه ویت پیتی بلیم.

میرا به نیگاپه کی غه مگینه وه گوتی: چ شتیك.

وه لآم دایه وه: عیسا یاسین ته له فۆنی کرد و هه ره شه ی نه وه ی کرد نه گه ر حاجی که مال له و پروژه یه ی به نیازه وه ری بگریت نه کشیته وه و ئیمه ش کوردستان جی نه هیلین، نه وا وینه و فیدیوی تۆی لایه بلاوی ده کاته وه، خوشبه ختانه حاجی که مال رازی بو و از له و پروژه یه بهینیت و بکشیتته وه، ئیستا ماوه بیریک له وه بکهینه وه بچین بو کوی.

میرا دهستی خۆی نا به ده میه وه و گوتی: چی؟ من نه و ناپیاوه ده ناسم، ده زانم چ ئاژه لیکه، هه رشتیک بلیت نه نجامیشی ده دات.

میرا دهستی کرد به گریان، منیش رویشتم بو لای و له ئامیزم گرت و ماچیکم له سه ری کرد و پیم گوت: ئارام به وه، هه موو شتیك باش ده بیت. ئیستاش هه ز ده که م برۆین بو مالی حاجی که مال و سوپاسی بکهین له سه ر هه موو نه و شتانه ی بو ئیمه ی کردووه، به لآم پیش نه وه با بچین بو مزگه وت و نوژی نیوه رۆ بکهین.

میرا گوتی: من نوژی نازانم.

پیم گوت: هیواش-هیواش فیڕ ده بیت.

پاشان رویشتین بو مزگه وت و نوژیژمان کرد، میرا گوتی: برسیمه.

رویشتن له خواردنگه یه که نانمان خوارد و پاشان رویشتین بو مالی حاجی که مال. دوای نه وه ی گه یشتینه به رده رکی مالی حاجی

که مال، من زهنگه کهم لیدا، پاش ماوه یه ک نور هات ده‌رگای لیمان
کرده وه و به زه‌رده خه نه یه که وه به خیرهاتنی کردین بو ژووره وه
و ئیمه‌ش پۆیشتیینه ژووره وه، دوا ی ئه وه ی گه‌یشتیینه هۆله
گه‌وره که ی ماله که یان، حاجی که مال له گه‌ل حاجی سه‌بیعه هاتن
بو پیشوازیمان و حاجی که مال منی له باوه‌ش گرت و پیتی گوتم:
ده‌زانی ئه و چه‌ند پۆژه چه‌ند خه می تو‌مان بوو. ماشاء الله پیرۆزی
یه کتریش بن و به‌به‌خته وه‌ری ژیان بکه‌ن. دوا ی ئه وه ی بو ماوه یه ک
پیکه وه له هۆله که دانیشتیینه، حاجی که مال گوتم: ئه‌ندازیار برۆین
له‌ناو باخچه که پیاسه یه ک بکه‌ین. منیش وه‌لامم دایه وه: فه‌رموو له
خزمه‌تتدام.

دوا ی ئه وه ی پۆیشتیینه بو ناو باخچه که، حاجی که مال گوتم:
ئه‌ندازیار، بیرت نه‌کردۆته وه بو چ شوینیک برۆن؟

وه‌لامم دایه وه: ئه وه ی راستی بیته حاجی گیان نازانم چی
بکه‌م، نازانم ئیستاش کاته که ی گونجاوه یان نا، به‌لام ده‌مه‌وئیت
له‌گه‌ل میرا عومره یه ک ئه‌نجام بده‌م بو ئه وه ی میرا دلێ نارام
بیته وه. بو بابه‌تی جیه‌یشتیینه ولاتیش، هه‌رگیز بو ساتیکیش بیرم
له‌وه نه‌کردبوویه وه پۆژیک دابیت ده‌بیته ئه و کوردستانه ئازیزه
جی به‌یلم، به‌لام وا ئیستا ناچارم و ده‌بیته بریار بده‌م و شوینیک
هه‌لبێژم. تاکه شوینیکیش به‌خه‌یالمدایته به‌ریتانیایه، برۆم بو
لای نامۆزای باوکم که سالانیکێ زۆره کوردستانی جی هیشتوووه.
ره‌نگه ئه و بتوانیت یارمه‌تییه که‌مان بدات.

حاجی که مال پرسیی؛ نه و ناموزایه ی باوکت چ کاریک ده کات
له بهریتانیا؟

وه لآمم دایه وه: راستی زور ناگادار نیم چ کاریک ده کات، به لام
پوورم بوی باس کردم جاریک، که باوکم ناموزایه کی هه بووه و
حهزی له ژیانی گوندی و شوانی نه بووه، بویه بریار ده دات پروات
بو دهره وهی ولات و له کو تاییدا گه یشتبوو به بهریتانیا.

حاجی که مال دووباره پرسیه وه: نه ی ناوونیشان، شتیکی
ده زانی، یا شتیکی نه وت لایه بتوانی په یوه ندیی پیوه بکه یت.

وه لآمم دایه وه: نه وهی راستی بیت هیچ شتیکی دهر باره ی نازانم،
رهنگه میردی پوورم حاجی صالح بتوانیت ناوونیشانیک یا ژماره
ته له فونیک په یدا بکات بوم.

حاجی که مال گوتی: گهر میردی پوورت بتوانیت ژماره
ته له فونیک نه وت بو په یدا بکات، زور باش ده بیت، منیش نه وهی
له توانامدا بیت دلنیا به دریخی ناکه م.

به شهرمیکه وه رووم کرده حاجی که مال و پیم گوت: به راستی
نازانم چون سوپاست بکه م، ئیوه له پیناو من وازتان له یه کیک له
گه وره ترین پرۆژه کانی خو تان هینا.

حاجی که مال دهستیکی خسته سهر شانم و گوتی: کورم
هه موو شتیکی پاره نییه، ئینجا بشزانه دینی ئیمه دینی هه لویسته.

پیغه مبه‌رمان (بیت) ده‌فه موریت: ا‌گر هه‌ریه کتیک له نیه
 خراپه‌یه کی بینی، با هه‌ول بدات به ده‌ست بی‌گوریت، گه‌ر هه‌ر
 نه‌یتوانی، با به‌قسه‌کردن بیت، گه‌ر نه‌یتوانی قسه‌ش بکات، با له
 دل‌ه‌وه به‌و کاره خراپه نی‌گه‌ران بیت که نه‌وه‌شیان لا‌وازترین جو‌ری
 نی‌بانه. نه‌مرو خوا چاکه‌یه کی له‌گه‌ل نی‌مه کرد به‌وه‌ی ده‌ست
 هه‌لب‌گرین له شتیکی دونیایی له پیناو ری‌گری‌کردن له خراپه‌یه‌ک
 و له‌وانه‌ی ده‌یان‌ه‌ویت خراپه‌کاری بلاو بکه‌نه‌وه. دل‌نیاشم له‌وه‌ی
 هه‌رکه‌سیک له‌به‌ر خوا‌واز له شتیکی به‌ینیت، نه‌وا له‌به‌رامبه‌ردا خوا
 با‌شتر له‌وه‌ی پی ده‌داته‌وه.

دوای نه‌وه مؤله‌تم له حاجی که مال وه‌رگرت و پی‌م گوت: نی‌مه
 ده‌بیت برۆین حاجی که مال. سوپاس بو هه‌موو نه‌و شتانه‌ی بو
 نی‌مه‌ت نه‌نجام دا، ئومیده‌وارم خوا مؤله‌تی نه‌وه‌م پی بدات روژیک
 له روژان بتوانم وه‌لامی نه‌و چاکه‌یه‌تان بده‌مه‌وه.

حاجی که مال گوتی: من له خزمه‌تی تو‌دام نه‌ندازیار، هه‌رکاتیک
 پی‌وستیت به یارمه‌تی هه‌بوو، نی‌مه له خزمه‌تتداین، ته‌له‌فونیکیش
 بکه بو می‌ردی پوورت بزاین ده‌توانیت ژماره ته‌له‌فونیک، شتیکی
 نه‌و ئاموزایه‌ی باوکت په‌یدا بکات بو‌مان، بو نه‌وه‌ی نی‌مه‌ش بتوانین
 شتیکتان بو بکه‌ین.

دوای نه‌وه‌ی یه‌کتربان له‌باوه‌ش گرت و مال‌ئاواییان له یه‌کتري
 کرد، دو‌اتر رویشتی‌نه‌وه بو ژووره‌وه و مال‌ئاواییان کرد له حاجی

بەرھەشتى باقى

سەبىھە و نور و لە مالى ئەوان ھاتىپە ھەر ھە، سوۋارى سە پارە گە مان
بوۋىن، لە ئاۋ سە پارە گە ھا مېرا زۇر دىلخۇش بوو و زۇرى ۋە سەفى
حاجى سەبىھە و نور گەرە و گولە، بەرپاسى مالىكى زۇر باشن،
دايك و كىچ بەك لە بە گىرى زېرتون، بەرپاسى نور كىچىكى زۇر
جوان و زېرە، دىنپام ئەو كەسەى نور دەبىت بە ھاوسەرى زۇر
پىياۋىكى بە بە خەلە.

۲۰۹

باشان مېرا پىسى، ئەى ئىستا چى بىكەين؟ لە گەل حاجى كە مال
باسى چىتان كرد.

ۋە لامم داىه ۋە: ھەر باسى ئەو مان كرد كە دەبىت چى بىكەين.
ئىستا دەبىت تە لە فونىك بىكەم بۆ مىردى پورم بۆ ئەو ەى
زانبارىيەك، شتىكمان پى بدات لەسەر ئەو ناموزايەى باوكم.

مىرا بەسەر سامىيە ۋە گوتى: ناموزاي باوكت؟
ۋە لامم داىه ۋە: بەلى.

مىرا دووبارە پىسىيە ۋە: بۆچى؟

پىم گوت: تازىاتر لىرە دوور بىكە وىنە بۆ ئىمە باشترە، دىنپام عىسا
ياسىن وازمان لى ناهىنىت. بۆيە بىرم كردۆتە ۋە پىرۆين بۆ بەرىتانيا،
لەوئى ناموزايە كى باوكم ھەيە، رەنگە بتوانىت يارمە تىدەرمان بىت.

مىرا گوتى: تۆ بلىت مىردى پوررت بتوانىت ھىچى دەست
بىكە وىت.

وه لآمم دایه وه: نازانم، به لآم جگه له هه و لدان، چاره یه کمی ترممان

نیهه، ۲۱۰

دوای نه وه ته له فۆنم کرد بۆ میبۆدی پووورم، ماوه یه ک چاوه پریم کرد
تاوه کوو وه لآمی دایه وه. گوتی: به لآی. منیش گوتم: السلام علیکم
باشیت حاجی گیان، نه حوالت چۆنه، پوووره زهینه ب چۆنه؟

وه لآمی داوه: وعلیکم السلام نه وه چۆن چۆنی ئیمهت بیر
که و ته وه جهنابی نه نداد زیار. الحمد لله هه ردوو کمان باشین. نه ی تۆ
چۆنی. بوو که که مان چۆنه. نه وه ده بیته ئیمه له خه لکی بزانیان که
تۆ هاوسه رگیریت کردوو وه؟ نیوسه عات پیش ئیستا کوری یه کینک
له و دراوسیانه مان هات بۆ لآم و وینه ی ئیوه ی پی نیشان دام.
نیازم وا بوو ته له فۆنت بۆ بکه م، که چی تۆ کردت.

وه لآمم دایه وه: به راستی حه ق به ئیوه یه و ده بووایه ئیوه م ناگادار
کرد بایه وه. به لآم شته که خیرا پرووی دا.

به کورتی باسی هه موو نه و شتانه م بۆ کرد که له و ماوه کورته دا
به سه رمدا هاتبوون و پی م گوت: ئیستاش وا ناچار کراوم که خۆم و
خیزانم ولات جی به یلم. ئیستاش چاکه یه کم له ئیوه ده ویت حاجی
گیان.

وه لآمی دامه وه: هه رچی به ئیمه بکریت، کوری خۆم، دنیایه
دریخی ناکه م.

پیم گوت: حاجی گیان، ئیوه لهو ناموزایه‌ی باوکی من ده‌ناسن
که رۆیشت بۆ به‌ریتانیا.

۲۱۱

ماوه‌یه‌ک بیده‌نگ بوو، دیار بوو باش بیری نه‌ما بوو، به‌لام دواتر
گوتی: ئیبراهیمی ده‌ئیت؟

وه‌لام دایه‌وه: راستی ناوه‌که‌ی نازانم، به‌لام پوورم جارتکیان
بۆی باس کردم که باوکم ناموزایه‌کی له به‌ریتانیا به.

وه‌لامی دامه‌وه و گوتی: راسته، ناموزایه‌کی باوکت هه‌ر زوو
رۆیشت بۆ ده‌روه‌ی ولات، پیم وایت ناوی ئیبراهیمه، به‌لام نه‌من
هیچی ده‌باره‌ی نازانم.

پیم گوت: حاجی گیان، نه‌گه‌ر له‌و خزمانه‌ی گوندی پرسیار تکم
بۆ بکه‌یت زۆرت مه‌منون ده‌بم.

وه‌لامی دامه‌وه: کورپی خۆم، مه‌منونی ناوت، توژنیک سه‌بیر تکم
لیبگره‌با ته‌له‌فۆنیکی بکه‌م بۆ گوندی. دواتر وه‌لامت لی ده‌گتیرمه‌وه.

دواتر ته‌له‌فۆنه‌که‌م داخسته‌وه و به‌ میرام گوت: ده‌بیت ئیستا
نووسینگه‌کانی چه‌ج و عه‌مه‌ه‌ کراوه‌ بن.

میرا وه‌لامی دایه‌وه: نووسینگه‌ی چه‌ج و عه‌مه‌ه‌ بۆچی؟

پیم گوت: بۆ ئه‌وه‌ی بچین بۆ عه‌مه‌ه‌.

میرا به‌ زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌که‌وه گوتی: به‌راست؟ ده‌چین بۆ عه‌مه‌ه‌.

پیم گوت؛ إن شاء الله.

به‌رئی که وتین بۆ لای یه کتیک له نووسینگه کانی حج و عمره،
خۆشبه‌ختانه کراوه بوو. دواى ئەوهی چووینه ژوور و سلاویمان
کرد، پیم گوتن: دەمانه‌وێت عمره ئەنجام بدەین، بەلام تا سه‌عاتیک
زووتر بیت باشتەر. بیستوومه ئیوه کاتیک گه‌شتی عمره ده‌کەن
سەرەتا چەند رۆژیک دەرۆن بۆ شاری مەدینه، پاشن بۆ ئەنجامدانی
عمره دەرۆن بۆ مەککه، بەلام گەر بکرت ئیمه دەمانه‌وێت
راسته‌خۆ برۆین بۆ مەککه و دواتر له مەککه وه برۆین بۆ مەدینه.

خاوه‌نی نووسینگه که حاجیه‌کی به‌ته‌مه‌نی ریشسپی بوو
وه‌لامی داینه‌وه و گوتی: ئەگەر پاسپۆرت و ئەو شتانه‌ی من
ده‌لیم هینابیتان، زۆر باش ده‌بیت بۆ ئەوهی کاروباری قیزا و
گه‌شته‌که‌تان بۆ ته‌واو بکه‌م، چوونکه سبه‌ی شه‌و گه‌شتان هه‌یه
و به‌رئی ده‌که‌وین بۆ به‌جیگه‌یان‌دنی عمره و بۆ ئەو قسه‌یه‌ی
به‌رزیستان، ده‌توانن دواى ئەوهی گه‌یشتنه‌ جه‌دده، له‌ویوه‌ برۆن
بۆ مەککه، بەلام ئیمه به‌رپرسیاریتی هه‌رشتیکی نه‌خوازراو
هه‌لناگرین، بەلام گەر گه‌یشتیه مەککه، ده‌توانی په‌یوه‌نێ
بکه‌یت به‌ براینمان که ئیستا له مەککه‌ن.

وه‌لام دایه‌وه: زۆر سوپاستان ده‌که‌م و خوا پاداشتتان بداتوه
و انشاءالله هه‌یچ شتیکی نه‌خوازراو روو نادات.

حاجییه به‌ریزه که به زهرده‌خه‌نه‌یه که‌وه وه‌لامی دامه‌وه و گوتی؛
 آن شاء الله هیچ شتیک روو نادات، به‌لام ناگادار‌کردنه‌وه‌ش خراب
 نییه.

۲۱۲

من پاسپورت‌م له‌ناو سه‌یاره که‌مدا بوو، به‌لام میرا گوتی؛ پاسپورتی
 من له شوقه که‌مه. خیرا رویشتین بو‌ئه‌وه‌ی پاسپورت‌ته که‌ی به‌نین.
 دوا‌ی نه‌وه‌ی رویشتین و له کاتی گه‌رانه‌وه‌مان حاجی صالح
 ته‌له‌فونی کرده‌وه و گوتی؛ نه‌ندازیار باشیت. نه‌وه ژماره ته‌له‌فونی
 ته‌و ناموزایه‌ی باوکت که داوات کردبوو، ناوی حاجی نیبراهیمه.

زور سوپاسی حاجی صالحم کرد له‌سهر نه‌و یارمه‌تییه‌ی که
 پیشکشی کردم. دوا‌ی نه‌وه خواحافیزم لئی کرد. دوا‌ی نه‌وه‌ی
 گه‌یشتینه نووسینگه که، پاسپورت‌ته کانمان پی‌دان و پتان گوتین
 چاوده‌روانی ته‌له‌فونی نه‌وان بین.

دوا‌ی نه‌وه له نووسینگه که‌دهر چووین و له‌و نزیکانه مزگه‌وتیکی
 لئی بوو، رویشتین بو‌ناو مزگه‌وته که بو‌نوئژکردن، به میرام گوت
 به‌و شیوه‌یه ده‌ستنویژ ده‌شوین و به‌و شیوه‌یه نوئژ ده‌که‌ین و له
 راوده‌ستانی یه‌که‌م چی ده‌لین و دواتر له رکوع و سوجه‌دا چی
 ده‌لین و له ته‌حیات چی ده‌لین، هه‌موو شتیکم پی‌گوت. میرا
 کچیکی زور زیره‌ک بوو، هه‌ر نه‌وه‌ش وای لئی ده‌کرد زوو فی‌ری
 شته‌کان بیت و ماوده‌یه کی زور که‌می پی‌ویست بوو بو‌ئه‌وه‌ی فی‌ری
 نوئژکردن بیت، پاش نه‌وه‌ی نوئژمان کرد، رویشتین بو‌پارکی سامی

عبدالرحمان. له ناو پارکه که دهستان کرد به پیاسه کرد و دهستان
له ناو دهستی یه کتردا بوو، میرا گوتی: موحسین باوهر نا کهم هیچ
شتیک هیندهی نهو ههسته نارامبه خش بیت که ده بینیت دهستت
له ناو دهستی که سیکدایه که دلنیایت هه رگیز دهستت بهرنادات.
له وهش نازار به خستر نییه نازیزترین کهس دهستت بهربدات.

منیش پیم گوت: که سیک توی بهراستی خوش بویت، دهستت
بهرنادات و نهو کهسهی دهستیشت بهردهدات، هه ر له سه ره تاوه
توی خوش نهویستوووه.

— باشه چۆن بزنام که سیک بهراستی منی خوش دهویت؟

— مروّف کاتیک بهراستی که سیکی خوش دهویت، هه موو
کاریک دهکات بو نهوهی خوشه ویسته کهی خوشحال و ئاسووده
بیت له لای، خوی ده پاریزیت له بچوو کترین شتانیک که ده زانییت
ده بنه هوئی دلگرانیی خوشه ویسته کهی. خوشه ویستی راسته قینه
سهیره. که ده بینیت خوشه ویسته کهی نه خوشه، نهو زیاتر نازار
ده چیژیت. جه نجالترین شوینی دونیا نهوی لی نه بیت، چۆله وانیه.
که چی بهس خوشه ویسته کهی له لای بیت، به لایه وه گرنگ نییه
گه ر ژیان بکات له چۆله وانیتترین و دوورتترین شوینی نه م دونیا یه.

تیواره بوو، خور له پشتی په له هه وره کانه وه هیواش-هیواش
ون ده بوو، ئاسمان رهنگاله یه کی جوانی وه رگرتبوو، دیمه نیک
بوو له تهماشا کردنی تیر نه ده بوویت. له گه ل میرا له سه ر یه کیک

لهو شوینانهی بو دانیشلین گرابوون دانیشلپووین، میرا سه‌ری
خستپووویه سه‌ر شانی من و ده‌سلی له‌ناو ده‌ستمدای بو. پیم گوت؛
بروین بوچ شوینیک بو نانخواردن؟

میرا وه‌لامی دامه‌وه؛ زور ماندووم، چه‌ز ده‌که‌م بروینه‌وه بو
شوقه‌که‌مان، خواردنیش له‌گه‌ل خومان به‌ین له شوقه‌که‌نان
ده‌خوین.

دوای نه‌وه رویشتین له خواردنگه‌یه‌ک داوای خواردنمان
کرد و به‌ره‌وه نه‌وه شوقه‌یه رویشتین که میرا لیتی ده‌مایه‌وه. له
باله‌خانه‌که شوینی مانه‌وه‌ی له نهومی پازده بوو، رویشتین بو‌ناو
به‌رزکه‌ره‌وه‌که، دوای نه‌وه‌ی گه‌یشتینه نهومی پازده، رویشتین بو
شوینی مانه‌وه‌ی میرا. کاتیک رویشتینه ژوره‌وه، میرا گلۆپه‌کانی
هه‌لکرد، مالیکی خنجیلانه‌ی جوان بوو. خواردنه‌کانم دانا و به‌میرام
گوت: شوینی ده‌ستنویرشتن له‌کوییه؟ دوای نه‌وه‌ی ده‌ستنویرثمان
هه‌لگرت، له‌گه‌ل میرا پیکه‌وه نویرثمان کرد. کاتیک ته‌واو بووین،
ده‌سته‌کانم به‌رز کرده‌وه، میراش ده‌سته‌کانی به‌رز کرده‌وه. دو‌عامان
ده‌کرد، هه‌ستیکی زور خوش بوو. له‌دلی خو‌مدا ده‌مگوت. ده‌بی‌ت
نه‌وه‌دوعایه‌ره‌تکردنه‌وه‌ی هه‌بی‌ت که پیاویک ده‌یکات و ژنه‌که‌شی
له‌پشتیه‌وه‌نامین ده‌کات بو‌دوعاکانی. دوای نه‌وه‌ده‌ستان کرد
به‌نانخواردن. نه‌وه‌شه‌وه‌زورترین قسه‌مان کرد. کاتیک خه‌وتین،
کاترمیر لای دابوو له‌دوازده. سبه‌ی له‌سه‌ر جیگای نوستنه‌که‌وا
هه‌ستم ده‌کرد ده‌ستیکی له‌سه‌ر روومه‌ته‌که‌م دیت و ده‌چیت، کاتیک

چاوه كانم كرده وه، بينيم ميرايه و زهرده خه نه يه كى كرد و گوتى: به يانيت باش. منيش وه لآم م دايه وه: به يانى توش باش، نه و بونه خو شه هى چيه؟ چيت دروست كرده وه. ميراه وه لآمى دايه وه، نانى به يانى ناماده يه. رويشتم ئاويكم كرد به خو مدا و هاتمه وه، كاتيك ته ماشام كرد، هيلكه ورپون و زهيت و زه عتھر و زه يتوون و ته ماتهى قازكراو له سهر سفره كه دانرابوون له گهل قورييه ك چا. ميراه دانيشتبوو. رويشتم و ماچيكم كرد له سهرى و له به رامبهر نه و دانيشتم. پيم گوت: به به به ه چ سفره يه كى رازاوه يه، سوپاس خانمى خانمان بو نه و هه موو شته، به راستى ماندوو مان كردن.

ميراه وه لآمى دامه وه و گوتى: نه وه من ده بيت سوپاسى تو بكم. به هوى تو وه بو يه كه م جاره له ژيانم شه ويك به وه هه سته وه بخوم كه بو كه سيك گرنگ بم و كه سيك هه يه خو شى ده وييم و گرنگم پي ده دات.

زهرده خه نه يه كم بوى كرد و پيم گوت: جارى نه وه سهره تايه، به لپنت پي ده ده م روژ له روژ زياتر خوشم بويت و ههر روژيك كه ديت، له روژى پيشتتر تايه تتر بيت.

دواى نه وهى نانى به يانيان خوارد، له سهر قه نه فه كه دانيشتين و چاوه رپي ته له فونى نووسينگه كه مان ده كرد. سه عات ده و نيوزياتر بوو كاتيك ته له فونيان كرد و گوتيان: نه م شه و سه عات سي و نيو گه شته كه مان ده ست پي ده كات. دواى ته له فونه كه ده سته مان كرد.

به ناماده کردنی شته کانمان و دواى ئه وهى ته واو بووین، به میرام
گوت: ئیستا کاتی ئه وهیه په یوندى بکه م به و ئامۆزایه ی باو کمه وه.

دواى ئه وهى ئه و ژماره یه م لیدا که حاجی صالحی میردی پوورم
بو ی نارد بووم، ماوه یه ک چاوه پریم کرد تاوه کوو که سیک وه لامی
دایه وه و گوتی: به لی.

منیش گوتم: به پریتان حاجی ئیبراهیم.

– به لی، به پریتان کین؟ ببورن خوتان بناسین.

– سلاوی خواتان لی بیت حاجی گیان. من موحسینم، کوری
ئه مینی ئامۆزات.

– کی؟

– موحسین، کوری ئه مینی ئامۆزات.

– چونی کورم؟ باشیت. ئه مین باشتین هاوړی من بوو، به لام
ئه و کاته ی مامم کوژرا، واتا باپیرت، من کوردستانم جی هیشت،
ئه و کاته ی هه والی مردنی دایکت و باو کتم پی گه یشت زور خه مبار
و نیگه ران بووم و زور گریام. ئی کورم چونه پاش ئه و هه موو ساله
منت بیر که وتوته وه؟

هه موو شتیکم بو باس کرد و ئه و هوکاره شم پی گوت که ناچارم
له پیناوی کوردستان جی بهیلم. دواى ئه وهى گوئی بو هه موو
شتیک گرت. وه لامی دامه وه:

— به راستى به داخه وهم بۆ ئه وهى به سه رتان هاتووه، به لام زۆر
خۆش حالم كه گوئىستى دهنگى تو بووم. كورم هيچ خه ميكت
نه بيت، من هه موو شتيكت بۆ ده كه م. من له بىر منگهام داده نيشم.
تۆ گوتت ئه نذازيارم، ئه وهيان هه ر زۆر باشه، من له گه ل يه كيك
له هاوړى پاكستانىيه كانم به ناوى ئه كبر خان به هاو به شى
كو مپانيايه كى نۆژه نكر دنه وهى بينا و باله خانه كانمان هه يه،
راسته و خو به گه يشنت بۆ ئيره واده كه م ده ست به كار كردن بكه يت
له گه ل ئيمه. تۆ كاروبارى پاسپورتان ته واو بكن، دواى ئه وهى
گه يشتن به ئيره، ئه وهى تر بۆ خو م لى بگه رين.

دواى ئه وه زۆر سوپاسم كرد و په يوه ندييه كه م داخسته وه و
راسته و خو په يوه نديم كرد به حاجى كه مال و پيم گوت له گه ل ئه و
ناموزايه ي باوكم قسم كرد و ئه و يش ناماده يى خوى بۆ هه موو
شتيكت ده ربرى. حاجى كه مال گوتى: ئه وهيان هه ر زۆر باشه، ئه وه
منيش پيت ده ليم خه مى كاروبارى ئيره ت نه بيت، من هه موو شتيكت
جيبه جى ده كه م. ئه ي چيت كرد بۆ عه مره كه.

وه لامم دايه وه: به نيازىن ئه مشه و دواى سه عات سى برۆين.

پىي گوتم: ئه وهيان هه ر زۆر باشه، برۆن به دلئىكى نارام و بىر
له هيچ مه كه نه وه و هه موو شتيكت له بىر بكن، به لام له بىرى نه كه ن
دوعاى خير بۆ من و مال و مندالم بكن.

وه لآمم دایه وه و گوتم؛ دلنیا به وه له وهی له هموو دوعا کانم
له بیرم ده بن و دوعای خیرتان بو ده کهم.

۲۱۹

پاش نه وهی مالئاواییمان له یه کتری کرد و دواتر بیرم کرده وه
ته له فونیکیش بکه م بو هاوړیکانم، بویه یه کبه یه ک ته له فونم
بو یان کرد و پیم راگه یانندن نه مشه و ده پروین بو عه مره. نه وانیش
هموویان گوتیان نیمه ش تاوه کوو فرۆکه خانه له گه لتان دین،
به لام پیم گوتن کاته کهی دره نگه، پیویست به و ماندوو بوونه
ناکات و خو مان به ته نها ده پروین.

دوای نه وهی هموو ته له فونه کانم ته واو کرد. میرا گوتی: ده زانی
چییه مو حسین، تاوه کوو نیستا زور گه شت و سه فهرم کردو وه،
به لام وه لاهی یه که م جاره دلّم نه وها به خیرایی لیده دات، چه ز ده که م
زو و شه و دابیت بو نه وهی پروین بو نه و شوینه ی که تا نیستا به س
له وه سف و باسه کانی تو بیستوومه، چه ز ده که م نه و شوینه بیینم
که خه لک لییه وه فییری ریزگرتن بوون له نافرته و پرۆم بو سهر
گوړی نه و پیغه مبه ره ی هموو ژیان ی باسی پیروزیی نافرته بو و
له خه می نافرته تاندا بوو. ده مه ویت تو زی سهر گوړه که ی ماچ بکه م.
هه زاران سه لاوات بنیرم بو ی.

منیش به زهرده خه نه یه که وه پیم گوت: نه م گه شته مان زور
تاییه ته، ده زانی بوچی؟ چونکه باسی دوو ژنی زور گرنگت بو
ده که م که پیغه مبه ر زوری خوش ویستوون و نه وانیش پیغه مبه ر یان
زور خوش ویستووه.

میرا به سهر سوورمانیه وه گوتی؛ نه وه به راسته.

وه لأمم دایه وه، به لی.

میرا توژیک لیم دوور بوو و بهراکردن هات و خوی هه لدایه ناو
باوه شم و گوتی: چه ندم خوش دهویت.

وه لأمم دایه وه: بیگومان هه رچه ند خوشت بویم، ناگات به و
خوشه ویستییه ی من بو توّم هه یه.

میرا زه رده خه نه یه کی کرد و توند توند دهسته کانی له ده وری
که مه رم توند تر ده کرد.

شه و هه ر پاش نویژی عیسا، ته له فونمان کرد بو ته کسویه ک
بو ته وه ی شه و بمانگه یه نیته فرۆکه خانه و دوای نه وه نوستین بو
ته وه ی خه ومان نه یه ت کاتیک ده گه ین به سعودیه.

شه و دوای ته وه ی ته کسویه که هات و نیمه ی گه یاند به
فرۆکه خانه له گه لّ نه و عه مره کارانه ی تر که بریار بوو گه شت
بکه ین و کۆبووینه وه و سه رقافلّه که مان هه ندیک پروونکردنه وه و
شتی باس کرد له سهر نه انجامدانی عه مره و پیی گوتین: لیره وه نیمه
به ره و شاری جه دده ده پروین و پیش ته وه ی پروین بو مه ککه بو
به جیگه یاندنی سوننه تی عه مره که مان، چه ند رۆژیک ده پروین بو
مه دینه ی منه وه ره و پاشان له ویشه وه ده پروین بو مه ککه ی پیروژ.
پاشان گوتی ئیستاش کاتی نویژی به یانییه، نویژه که مان به کۆمه لّ

دەكەين و دواتر سەر دەكەوينە ناو فرۆكەكە. لە كاتى ھەلستانى فرۆكەكە ھەمووان بە دەنگى تەكبير و صەلاواتلىدان خوشحالىي خويان دەردەبرى. دواى ماوئەيەك بىدەنگى بالى كيشا بەسەر ناو فرۆكەكەدا، زۆربەى ھەرە زۆريان خەويان لى كەوتەو. ميرا كە لەتەنىش من لەلاى پەنجەرە كە دانىشتبوو، ھەر زوو خەو بردىەو و منىش دواى ئەو خەو بردمىەو، كاتىك چاوە كانم كەردەو بەينىم دونيا وارووناك داھاتوو، دىمەنىكى گەلەك جوان بوو. پاش ماوئەيەكى باش مانەو لەناو فرۆكە، دواجار گەيشتىنە فرۆكەخانەى جەدەدە. لەوى پاس ئامادە كرابوو بۆ رۆيشتن بەرەو مەدينەى منەوەرە. پاش ئەوئەى ھەمووان سواری پاسەكانيان بوون و رۆيشتن. دواتر ئىمەش رۆيشتىن بۆ لاى ئەو شەمەندەفەرەى ھاتوچۆى دەكرد لەنيوان جەدەدە و مەككە و دواى ئەوئەى بليتە كانمان بىرى، سواری شەمەندەفەرە كە بووين و نيوكاترئىمىرى نەبرد گەيشتىن بە پىرۆزترىن خاكى سەرزەمىن، ئەوئەى مەككەى پىرۆز بوو. كاتىك گەيشتىنە ئەوئەى، يەككى لەو مامۆستايانەى ئەو كۆمپانيايەى گەشتان لەگەل كەردبوو چاوەروانى ئىمە بوو و ئىمەى رىنموونى كەرد و ئىمەى برد بەرەو ئەو ھۆتيلەى بۆ مانەو مان ئامادە كرابوو. پاشان فىرى چۆنيەتتى بەستنى ئىحرام و ئەو شتانەى پىويستە ئەنجاميان بەدين، وەكوو خۆپاككەردنەو دواى ئەو شتانەى پى گوتىن كە بۆ ئەنجامدانى عومرە پىويستن بيانزانين و ئەنجاميان بەدين، رۆيشتىن بەرەو كەعبە.

چ دیمه نیکه، چ جوانییه که، مرؤف تیر نابیت له روانینی، شوینیکه ته نانهت به تهماشا کردن و تیروانینی به عبادت بو ت نه ژمار ده کریت. دواي نه وهی گه یشتینه راستی به رده ره شه که، ده ستمان کرد به ته و او فکر دن و شانی چه پمان رووی له که عبه بوو تا نه وهی حوت جار به ده وریدا ته و افمان کرد و پاشان رویشتین بو لای مه قامی ئیبراهیم و دوو رکعات نویژی سوننه تمان نه انجام دا، پاشان به ری که وتین به ره و سه فا و له ویشه وه بو مه روا، نه وه شیان حوت جار نه انجامان دا و پاش نه وهی له وه شیان ته و او بووین، من قژی خو م کورت کرده وه و میراش به شیکی که می له کوتایی قژی بری و به و شیوه یه عومره که مان نه انجام دا. تا ئیره نه و ماموستا به ریزه رینموونی ئیمه ی کرد و پیی گو تین نه وه عومره ی ئیوه ته و او بوو و ئیستا بوخوتان ده توان عومره ی تر نه انجام بدن و هه رشتیکی حزتان لی بوو له نویژ و دوعا نه جامی بدن هه رشتیکیستان پیویست بوو، من ناگادار بکه نه وه. دواي نه وهی سوپاسی نه ومان کرد، رویشت و من و میرا پیکه وه ماینه وه.

من و میرا دواي نه وهی گه پراینه وه بو ناو که عبه و ده ستمان کرد به نه انجامدانی نویژی سوننهت و دوعا کردن، میرا چوو بوو یه دونیایه کی تر و که م قسه ی ده کرد. یان خهریکی نویژ کردن بوو، یان دهسته کانی بهرز کرد بوونه وه و دوعای ده کرد و ده گریا، گریانیش چ گریانیک. به راستی من شهرم له خو م ده کرد و غیره له میرا ده کرد که ده مبینی به و شیوه یه و به و تامه زرؤیییه وه خهریکی

ئىستا فەرموو گويم بۆت راگرتوو، منىش زەردە خەنە يە كم كرد
بۆى و دەستم كرد بە باسكردنى ئەوەى پريار بوو بۆى باس بكەم.

پىغەمبەرمان هىشتا نە بوو بوو بە پىغەمبەر، گەنجىك بوو لەناو
شاردا بە راستگو و دەستپاك ناوى پويشتبوو. ژنە بازرگانىك
هەبوو، لە جوانترين و ژيرترين و دەولەمەندترين ژنانى مەككە
بوو. ناوى خەديجەى كچى خوەيلد بوو. پويوستى بە گەنجىك
بوو بۆ ئەوەى كاروبارە بازرگانىيە كانى بۆ ئەنجام بدات و لە گەل
كاروانە كان سەفەر بكات. خزمەتكارىكى دەستپاك و جىنگاى متمانەى
بوو، داواى لى كرد بگەریت گەنجىكى دەستپاك و جىنگاى متمانەى
بۆ بدۆزیتەو بۆ ئەوەى ئىش و كارە بازرگانىيە كانى بۆ ئەنجام
بدات. ئەوەش دواى ئەوەى دەروات لەناو مەككە دەگەریت
و دەپرسیت، دەگەریتەو بۆ لای خەديجە و پىي دەلئيت كورپىك
هەيە ناوى محمەد، هەمووان باسى دەستپاكى و راستگوئىيە كەى
دەكەن و لای خەلكى خۆشەويست و ريزلنغيراوه. پاش ئەوەى
پىغەمبەرمان دەروات بۆ لای خەديجە و دەست دەكات بە كارکردن
و سەرپەرشتىيى كاروانە بازرگانىيە كانى خاتوو خەديجە دەكات
و چەند جارپىك دەروات بۆ يەمەن و شام، لە سەفەرە كەى شام
پىغەمبەرمان بە قازانچىكى زۆرەو دەگەریتەو بۆ لای خاتوو
خەديجە. مەيسەردەى خزمەتكارى خاتوو خەديجە زۆر وەسفى
باشەى پىغەمبەرمان دەكات و باسى ئەوەى بۆ دەكات كە چەند
كەسىكى لىزان و خەمخۆرە و لەپال ئەوەشدا دەستپاك و راستگوئىيە

له کاره که ی، له و کاته‌وه پیغه‌مبه‌رمان ده‌چیتته دلی خاتوو
 خه‌دیج‌ه‌وه و رۆژنیکیان خاتوو خه‌دیج‌ه‌ده‌روات بۆ لای هاو‌رپیه‌کی
 زۆر نازیزی ناوی (نه‌فیس‌ه‌یه، له‌وی خاتوو خه‌دیج‌ه‌هر باس و
 ستاییشی پیغه‌مبه‌رمان ده‌کات بۆ نه‌فیس‌ه، نه‌فیس‌ه‌ش ده‌لئیت: چه‌ز
 ده‌که‌یت هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل بکه‌یت؟ خاتوو خه‌دیج‌ه‌ش وه‌لام
 ده‌داته‌وه: به‌لی. دوای ئه‌وه نه‌فیس‌ه‌ دیت بۆ لای پیغه‌مبه‌رمان و
 پرساری لی ده‌کات: بۆچی تا ئیستا هاوسه‌رگیریت نه‌کردووه؟
 پیغه‌مبه‌ریشمان وه‌لامی ده‌داته‌وه و ده‌لئیت: له‌به‌ر هه‌ژاریم. نه‌فیس‌ه
 ده‌لئیت: ئایه‌ گهر ژنیک هه‌بیته‌ ده‌وله‌مه‌ند بیت و جوان بیت و له‌ناو
 خه‌لکیدا ریزلینگیراو بیت، ئاماده‌ی هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل بکه‌یت.
 پیغه‌مبه‌ریشمان وه‌لامی ده‌داته‌وه: به‌لی. به‌لام ئه‌و که‌سه‌ کتیه؟
 نه‌فیس‌ه‌ش ده‌لئیت: خه‌دیج‌ه‌ی کچی خوه‌یلد. دوای ئه‌وه‌ی خه‌دیج‌ه
 له‌گه‌ل مامی، که‌ ناوی عه‌مری کوری ئه‌سده، قسه‌ ده‌کات، چوونکه
 باوکی نه‌مابوو و پیغه‌مبه‌ریش له‌گه‌ل مامه‌کانی بوو، رۆژنیک
 دادنه‌ین بۆ ئه‌نجامدانی هاوسه‌رگیریه‌که. کاتیک رۆژی دیاری
 کراو دیت، خزم و که‌سوکاری هه‌ردوو لا له‌یه‌ک شوین کۆ ده‌بنه‌وه
 و له‌وی مامی پیغه‌مبه‌رمان ابوتالیب کۆمه‌لئیک قسه‌ی زیرین
 ده‌کات و ده‌لئیت: راسته‌ ئه‌و برازایه‌ی من ده‌ستکورتته و هه‌ژاره،
 به‌لام باشترین گه‌نجی هه‌موو مه‌که‌یه و که‌سیش له‌وه‌دا گومانی
 نییه. پاش ئه‌وه‌ی ماره‌برینه‌که‌ ئه‌نجام درا، هه‌رچه‌نده‌ له‌نیوان
 میژوونوسان و زانایان رای جیاواز هه‌یه‌ له‌سه‌ر ته‌مه‌نی ئه‌و کاتی

خاتوو خه ديجه و چند سال گوره تر بووه له پيغه مبهري نازيرمان
 به لام نه وهی همور زانايان و ميژوونوسان له سهري به كدهنگ
 نه وهیه پيغه مبهريمان خاتوو خه ديجه ی زور خوش ويستوره و
 ريزيكي ئيجگار زور له نيونياندا هه بووه و پيغه مبهريمان ته نها
 له و بووه به خاوه نی مندال، كوره كانی ناويان؛ قاسم و عبدالله و
 كچه كانيشي ناويان زهينه ب و پروقيه و أم كه لسوم و فاتيحه بوون.
 خاتوو خه ديجه گوره ترين پالشتی و سه رخهري پيغه مبهريمان
 بووه به ماددی و به مه عنه وی. هه ر له و شه وهی پيغه مبهريمان
 له نه شكه وتی حراء وه حیی بو دیت، زور ده ترسييت و به را كردن
 ده گه ریتته وه ماله وه و ده فهرموويت؛ دام پو شن، دام پو شن. خاتوو
 خه ديجه ش كه پيغه مبهريمان به و شيويه ده بينييت، به كو مه ليك
 قسه ی گه وه رئاسا دلی پيغه مبهريمان ده داته وه و پيی ده ليت؛
 وه لاهی بيخه م به، خوا هه رگيز پشت له تو ناكات، چوونكه تو
 په يوه نديی خزمایه تی نه نجام ده ده يت و له قسه كردندا راستگوي
 و يارمه تی هه ژاران ده ده يت، به رگری له حق ده كه يت. پاش نه و
 قسانه خاتوو خه ديجه پيغه مبهريمان ده بات بو لای كوره مامه كه ی
 (وه ره قه ی كوری نه و فل)، كه كه سيك بوو ده يتواني و شاره زایی
 هه بوو له خویندنه وهی ده قه كو نه كاندا. نه وه يش پيی ده ليت؛
 نه وهی بو تو هاتوو وه حيه و توش وه كوو موسا هه لبري دراوی
 و تو ده بيت به پيغه مبهريمان و خه لكي له شاری خوت به ده ركردنت
 ده دن. خاتوو خه ديجه به كه م كه س ده بيت باوه ر به پيغه مبهريمان

ده هیئت. له پیناو سه‌رخستنی نه و په یامه‌ش تووشی نارچه‌تیی زور ده‌بیت. ههر بویه‌ش نه و ساله‌ی خاتوو خه‌دیجه و ابوتالیبی مامی پیغه‌مبه‌ری تیدا ده‌مرین، پیغه‌مبه‌ر ناوی ده‌نیت سالی ماتهم و غه‌مگینی. ناخر چون غه‌مگین نه‌بیت که باشت‌ترین که‌سانتیکی له‌ده‌ست داوه که بووبوونه پالپشتی و سه‌رخه‌ری. پیغه‌مبه‌ر تاوه‌کوو خه‌دیجه له ژیاندا بوو، ژنی تری نه‌هینا، چوونکه خاتوو خه‌دیجه له گشت پروویه‌که‌وه کامل بوو و جاریکیان جوپره‌ئیل دیت بو لای پیغه‌مبه‌ر و به پیغه‌مبه‌ر ده‌لایت: نیستا خه‌دیجه دیت بو لات و گهر هات سلاوی خوا و منی پی بگه‌یه‌نه و مژده‌ی مالیکی پی بده له به‌هه‌شت.

ماوه‌یه‌ک به‌بیده‌نگی مامه‌وه، میرا گوتی: ته‌واو بوویت؟ وتم نه‌خیر، به‌س به‌شه‌که‌ی تری له مه‌دینه بو‌ت باس ده‌که‌م. دوا‌ی نه‌وه بانگی به‌یانیی دا، پاش نه‌وه‌ی نو‌یژی به‌یانیمان کرد، رو‌یشتینه‌وه به‌ره‌و شوینی مانه‌وه‌مان له هو‌تیلکه‌که. دوا‌ی نه‌وه‌ی سی‌ر ژور له مه‌که‌که‌ ماینه‌وه، به‌ری‌که‌وتین بو مه‌دینه‌ی منه‌وه‌ره، پاش نزیکه‌ی پینج سه‌عات و نیو ئینجا گه‌یشتین. مه‌دینه نه‌و شاره بوو که پیغه‌مبه‌رمان دوا‌ی نه‌وه‌ی له مه‌که‌که‌ ده‌ریان کرد پیغه‌مبه‌ر له‌گه‌ل هاوه‌لانی پروویان له‌وی کرد. پاش نه‌وه‌ی گه‌یشتینه‌ مه‌دینه، سه‌ره‌تا رو‌یشتین که‌لوپه‌له‌کانمان دانا، پاشان رو‌یشتین بو‌ناو مزگه‌وتی پیغه‌مبه‌ر، دوا‌ی نه‌وه‌ی نو‌یژمان کرد له‌ناو مزگه‌وت و ماوه‌یه‌کی باش ماینه‌وه، دواتر گه‌راینه‌وه بو شوینی مانه‌وه‌مان. میرا گوتی:

بیرته بریار بوو باسی چیم بۆ بکهیت؟ وه لآم دایه وه: به لئی، بیرمه.
پاش نه وه ده ستم کرده وه به باسکردنی بابه ته که مان.

ماوه یه کی باش رویشته به سهر کۆچی دوایی دایکمان خه دیجه
و هیشتا پیغه مبه ر هر بیریشی له وه نه ده کرده وه بیت و ژنیکی تر
بهینیت، به لآم فرمانی خوا وا بوو ده بیت هاوسه رگیری بکاته وه،
یه کیك له و هاوسه رانه شی عائیشه ی کچی نه بوبه کری صدیق
بوو. له نیوان هموو خیزانه کانی پیغه مبه ر ته نها عائیشه کچ بوو.
عائیشه کچی باشتترین و نزیکتترین هاوری پیغه مبه ر بوو. زانایان
بیرو بوچوونیان جیاوازه له سهر ته مهنی خاتوو عائیشه نه و کاته ی
بوته هاوسه ری پیغه مبه رمان، به لآم دووباره زانایان و میژوونوسان
هاوده نگن له سهر خوشه ویستی و سۆزی پیغه مبه رمان بۆ عائیشه
و ژیری و تیگه یشتوویی عائیشه، له به رامبه ردا خوشه ویستی
زوری عائیشه بۆ پیغه مبه رمان. جاریکیان یه کیك له هاوه لانی
پیغه مبه ر پرسیار ده کات له پیغه مبه ر نه و کهسه کییه له هموو
خه لکی سهر زه وی زیاتر خوشته ده ویت؟ پیغه مبه ریش بی دوودلی
ده لیت: عائیشه. نه و هاوه له به ریزه ده پرسیت نه ی له پیاوان.
پیغه مبه ریش وه لآمی ده داته وه: باوکی (واتا نه بوبه کری صدیق).
سه ر که پیغه مبه ر شهرمی له وه نه کرده وه خوشه ویستی خوی
بۆ خیزانی خوی دهر بپریت له به رامبه ر خه لکی و شهرم بکات له
ناوهینانی، به لکوو له نیو هموو هاوه لانی نه و قسه یه ی کرده وه.
دایکمان عائیشه به زاناترین و ژیرترین ئافره تی میژووی ئیسلامی

داده نریخت و یه کیسه که له و که سانه‌ی زورترین فرموده‌ی له پیغه مبه‌ره‌وه گپراوه ته‌وه، ژماره‌ی فرموده کانیش زیاتر بوون له دوو هزار فرموده. ته‌نانهت یه کیسه له هاوه‌لان ده‌فرمودیت گهر له‌سه‌ر بابه‌تیک رای جیاوازمان هه‌بایه، نه‌وا ده‌رؤیشتینه لای دایکمان عایشه و نه‌وه‌یش بو‌ی چاره‌سه‌ر ده‌کردین. پیغه مبه‌ر عایشه‌ی زور خوش ویستوو و جارنکیان پیغه مبه‌ر به دایکمان عایشه ده‌لئیت: وه‌لاهی نه‌من ده‌زانم تو چ کاتیک لیم تووره‌ی. عایشه‌ش پی‌ی ده‌لئیت: چۆن ده‌زانی؟ پیغه مبه‌ریش ده‌لئیت: نه‌و کاتانه‌ی لیم تووره‌ی ده‌لئیت سویند به‌ خوی نیبراهیم. به‌لام کاته‌کانی تر ده‌لئیت سویند به‌ خوی محمد. عایشه‌ش وه‌لامی ده‌داته‌وه و ده‌لئیت: وه‌لاهی راست ده‌که‌یت، هه‌موو نه‌وه‌ی وازی لی دیتم ته‌نهما ناوه‌که‌ته. سه‌یر که زور گرنکه‌ پیاو بزانیته چ کاتیک ژنه‌که‌ی لی رازییه و چ کاتیکیش لی رازی نییه. پیغه مبه‌ر زور به‌ سۆز و میهره‌بانیه‌وه مامه‌له‌ی کردوو له‌گه‌ل عایشه، جارنکیان عایشه‌ ده‌نگ به‌سه‌ر پیغه مبه‌ردا به‌رز ده‌کاته‌وه و له‌و کاته‌شدا نه‌بو به‌کری باوکی عایشه به‌ به‌رده‌می مالی نه‌واندا ره‌ت ده‌بیت و گونی له‌ ده‌نگی کچه‌که‌ی ده‌بیت، بو‌یه دیته ژوووره‌وه و ده‌ست به‌رز ده‌کاته‌وه له‌ عایشه و ده‌یه‌ویت لی بدات، به‌لام عایشه‌ ده‌روات خوی له‌پشتی پیغه مبه‌ر ده‌شاریته‌وه. دوای نه‌وه‌ی نه‌بو به‌کری ده‌روات، پیغه مبه‌ر روو ده‌کاته عایشه و پی‌ی ده‌لئیت: چاوت لی بوو چون بزگرم کردیت له‌و پهاوه (مه‌به‌ستی نه‌بو به‌کری

بهرشت لى تو

باوکی بوو). سهیری ئەو میهره بانى و نارامگرییه، کى ههیه نه مړو له پیاوان ریگه بدات ژنه کهى دهنگى به سهردا بهرز بکاته وه و ئەویش هیچ نه لیت. کاتیکیش له عایشه ده پرسن ده باره ی ره وشتی پیغه مبهەر، وه لامیان ده داته وه و ده لیت: ره وشتی ئەو قورئان بوو، ئەو قورئانیکی زیندوو بوو به سهر زه ویدا ریى ده کرد. پیغه مبهەر سهر هرای ئەوه ی گه وره ترین ئەرکی له ئەستو بوو که پیغه مبهه رایه تی بوو و کیشه و گرفتى زوری له لا بوو و شهړ و ناخوشی زور بوو، به لام هه میسه کاتی هه بوو بو ئەوه ی له گه ل خیزانه کانى به شی بکات. دایکمان عایشه ده لیت: جاریک له شوینیک ده گه راینه وه له گه ل هاوه لان، پیغه مبهەر به هاوه لانی فهرموو: ئیوه برۆن. من و پیغه مبهەر ماینه وه، پاش ئەوه ی کاروانه که له بهرچاومان ون بوو، پیغه مبهەر فهرمووی: دییت پیشبرکی بکه ین. عایشه ده لیت: منیش رازی بووم و پیشبرکیکه م برده وه له پیغه مبهەر. دایکمان عایشه ده لیت: رۆژه کان رۆیشتن و هاتن تا ئەوه بوو جاریکی تر له گه ل هاوه لان دهر چووین، پاش ماوه یه ک پیغه مبهەر به هاوه لانی فهرموو: ئیوه برۆن. پاش ئەوه ی ئەوان رۆیشتن، پیغه مبهەر پیى فهرمووم: دییت پیشبرکی بکه ین. دایکمان عایشه ده لیت: پیشبر کیمان ئەنجام دا و ئەم چاره یان پیغه مبهەر پیش من که وته وه، چونکه من کیشم زیادی کرده وو. دواتر هات بو لام و گوتی: ئەوهش له بهرامبهر ئەوه ی ترپان، واته به ک به یه ک. یان جاریکی تر عایشه ده لیت: هاوه لان له ناو مزگه وت خه ریکی یاریکردن بوون، پیغه مبهه ریش

فهرمووی چه ز ده کهیت ته ماشایان بکهیت؟ منیش وه لامم دایه وه؟
 به لئی. دواتر من چوومه سدر شتیک و چه ناگم خسته سهرشانی
 پیغه مبهه و روومه تم نا به روومه تی پیغه مبهه وه. پاش نه وهی
 ماوه یه ک رویشته، پیغه مبهه پیتی فهرمووم؛ ته واو نه بوویت. منیش
 گوتم: نا. دواتر پاش ماوه یه ک پیغه مبهه فهرمووی؛ ته واو نه بوویت.
 منیش دووباره گوتم: نا. پاشان بو جاری سییه م فهرمووی؛ ته واو
 نه بوویت، ئینجا من گوتم: ته واو. دایکمان عائیشه ده لیت: هه موو
 نه وهی من ده مویست نه وه بوو له پیغه مبهه وه نزیک بم. گهر بین
 ته ماشای پیای ته مرۆ بکهین کامه یان کاتی ته رخان کردوووه بو
 خیزان و منداله کانی، له کاتی کدا نه وهی زور گرنگه نه وه یه پیای له
 خزمه تی مال و مندالی خویدا بیت. جاریکیان هه ندیک کهس دین
 و پرسیار له دایکمان عائیشه ده کهن دهرباره ی کاروباری پیغه مبهه
 و پرۆژانه ی پیغه مبهه. نه ویش وه لامیان ده داته وه و ده لیت: بوخوی
 پیلاوه کانی پینه ده کات، مه ریکی هه بوو بوخوی ده یدوشی و
 جله کانی خوی بوخوی ده دوورییه وه. یه کیک له گه وره ییه کانی
 عائیشه نه وه یه دوا ی نه وهی دوورووه کان بوختانی بو ده کهن و به
 تاوانی نه وهی زینای نه نجام داوه تاوانباریان کرد، خوا له ئاسانه وه
 به نایه ت پاکیتی ته وی بو موسلمانان سه لماند. دایکمان عائیشه
 پیغه مبهه ری زور خوش ویستوووه، هه ر بو یه غیره یه کی ئیجگار
 زوری هه بوو به رامبهه به پیغه مبهه و وه کوو خوی ده فهرموویت:
 غیره م له هیچکه سیک نه کردوووه به رامبهه به پیغه مبهه، جگه له

خه دبیجه نه بیئت. سهیر که دایکمان خه دبیجه چه نده ها ساله مردووه. به لام هیشتاش پیغه مبهه له بیری نه کردووه. عانیسه ده فهرموویت؛ گهر مه ریك یان شتی کمان کردبایه به خیر، نهوا پیغه مبهه پتی ده گو تین؛ هاو ری کانی خه دبیجه له بیر مه کهن و بو نه وانیشی بنیرن. دایکمان عانیسه ده لیت؛ پاش نه وهی مه که مان رزگار کرد، بینیم وا پیغه مبهه عبا که ی بهر خوی له بهر ده کات و له سه ر زه وییه که رای خست. پاشان له گه ل پیره ژنه یه ک دانیشتن له سه ری. هه ندیک جار پیده که نین و هه ندیک جار ده گریان. دوای نه وهی پیره ژنه که رویشت، له پیغه مبهه رم پرسى: نهو پیره ژنه کی بوو؟ پیغه مبهه ریش وه لامی دامه وه، نهوه هاو رییه کی خه دبیجه بوو، باسی نهو کاتانه مان ده کرد که خه دبیجه زیندوو بوو. ههروه ها کو تا رو ژه کانی پیغه مبهه ریشان له ناو مالی عانیسه ده بووه، ته نانه ت نهو کاته ی مردیش له ناو نامیزی عانیسه ده بوو و هه ر له ناو ماله که ی نهویش نیژراوه.

ئاگامان له خو مان نه مابوو که کات چند خیرا رویشتوووه، تا نهوه بوو بانگی عه سری دا، رویشتین بو مزگه وت و پاش نه وهی نوژمان کرد، رویشتین بو لای گو رستانی به قیع و گو ری پیغه مبهه ر. دوای نه وهی ماوه یه کی باش ماینه وه له وی، دو اتر رویشتینه وه بو مزگه وت بو نه جامدانی نوژی مه غریب و تا نوژی عیشاشمان کرد هه ر له ناو مزگه وت ه که ماینه وه. پاش مانه وهی سی روژ، له کو تاییدا بریارمان دا بگه ریینه وه بو کوردستان.

جیهیشتنی مه دینه بو ئیمه ناسان نه بوو، به تایبه تی بو میرا، به لام ناچار بووین، دواي نه وهی به ری که وتین بو فرۆ که خانه ی محمد بن عبدالعزیز، له ویشه وه بو فرۆ که خانه ی هولیر. پیشتر هاوړیکانم ناگادار کردبوو یه وه له کاتی گه رانه وه م. کاتیک گه یشتینه فرۆ که خانه ی هولیر، هۆشه نگ و مه حوی چاوه ریمان بوون و پاش نه وهی یه کتربان له ئامیز گرت، به ری که وتین به ره و مالی دکتور نارام، چونکه پیشتر دکتور نارام پیی گوتبووین بو ئیواره ده بیت بین بو مالی ئیمه، کاتی گه یشتین، به خیره اتنیکی گه رمیان کردین و به لین و ده ستگیرانه که شی هاتبوون، نه و ئیواره یه یه کیک بوو له خوشتین ئیواره کانی ژیانم. پاش نه وهی نانمان خوارد و به باشی پشوومان دا، هۆشه نگ پرسیی: نه ندازیار، نه ی ئیستا نیازت وایه چی بکه یت. وه لامم دایه وه و گوتم: ده بیت سه ریك بدهم له حاجی که مال، بزاتم چیی کردووه، پاش نه وه بیریک بکه مه وه بزاتم چی بکه م.

شه و تا دره نگ لای مالی دکتور نارام ماینه وه و پاشان گه راینه وه بو شوقه که ی خو مان. کاتیک گه یشتینه وه، میرا گوتی: ده مه ویت شتیکی گرنگت له گه ل باس بکه م. وه لامم دایه وه: فه رموو. میرا گوتی: ده مه ویت هه موو نه و شتانه بفرۆشم که هه مه، هه ز ناکه م هیچیه کیك له و شتانه م بمینیت و نه و رابردووه پیسه م بیر بهیننه وه. وه لامم دایه وه: چۆن و به چ کاریک ناسووده ی، نه وه بکه. سبه ی کاتریمیر یازده له گه ل میرا رویشتین بو مالی حاجی که مال و

هەندىك ديارىيان بۇ ھېنانىيون پېمان دان و ويستان پړوين، كه
 زور پېداگرىيان كرد نانى نيوه پړو له گەل ئەوان بخوين. دواى
 ئەوې نانى نيوه پړومان خوارد، حاجى كەمال گوتى: پېنج پړوژىك
 دەخايە نىت كاروبارى فيزا و پاسپورتە كان تا ئەو كات بزانن چى
 دەكەن لەو شتانەى ھەتانه و چ شتىكتان پيوستە لە گەل خوتانى
 بېەن. پاش ئەوې لە مالى حاجى كەمال ھاتىنە دەرەو، مىرا گوتى:
 دەتوانى رىكخراوىكى خىرخوازى بدوزىتەو جىگای متمانە بىت
 بۇ ئەوې ئەو پارەيەى لە فرۆشتنى سەيارە و شتە كانم دەستم
 دەكەويت بىدەم پىيان. وەلامم داىەو بەلى، رىكخراوىكى جىگای
 متمانە ھەيە و بەرپرسە كەشى زور جىگای متمانەيە، ئەوان بوونەتە
 لانە بۇ بىلانان و چەتر بۇ لىقەوماوان و ھەلگى نازى بىباوكان
 و پاراستنى ناموس و شەرەفى بىوژنان. مىرا پرسىارى كرد ئەو
 چ رىكخراوىكە و خاوەنەكەى كىيە. وەلامم داىەو، رىكخراوى
 بەختەو ھەريە، بەرپرسەكەى كەسايەتییەكى خاكى و دلسۆزە
 بۇ ھەژاران و لىقەوماوان، كەسىكە بۆتە باوك بۇ ھەژاران شەو
 و پړوژى لەسەر يەك دانەو بۇ بەدەمەو ھەو چوونى ئەو كەسانەى
 پيوستيان بە يارمەتییە. مىرا گوتى: زور باشە، مادام كەسەكە
 ھەندە جىگای متمانەيە و رىكخراو كەشى گەورەيە، باشتە كانم
 بفرۆشىن و پارەكەى بەدەين بە ئەو بۇ ئەو ھەي بىداتە بىباوكان. دواى
 ئەو ھەموو شتە كانى مىرامان فرۆشت بە سەيارە و كەلوپە لەكانى
 تریەو، برى پارەكە گەيشتە سىوشەش مليون. مىرا گوتى: ھەز

ده که م بیده بین به سه د مندالی بیباوک. وانا بو هر مندالیک سن سه د
 و شیست هزار دینار. دواى نهوه په پوهندیم کرد به حاجی کاروان
 مندالاتی بیباوک. دواى نهوه پاره مان هه پیه، خیزانم چه ز ده کات بیداته
 داینه وه، گوتی: خوا پاداشتی به خیرتان بداته وه و ان شاء الله ده بیته
 مایه ی رزگاریتان له ناگری دۆزه خ. حاجی کاروان به رده وام بوو و
 گوتی: نه مرۆ سیشه ممه پیه، ان شاء الله بو رۆژی پینجشه مه پاش
 ده کهین و نه و بره پاره پیه یان به سه ردا دابهش ده کهین به و شیوه پیه ی
 ئیوه ده تانه ویت، به لام چه ز ده که م ئیوهش بوخوتان تاماده بوونتان
 هه بیته. میرا به و قسه پیه زور دلخوش بوو و پاش نهوه ی رۆژی
 پینجشه مه هات و ئیمه پاره که مان برد، کاتی دابه شکردنی پاره که
 هات میرا گوتی: چه ز ده که م له پشتی په رده که وه ته ماشا بکه م،
 نامه ویت نه و منداله پاکانه بزنان که سیکی خراپ و پیسی وه کوو
 من چاکه ی له گه ل کردوون. من و میرا له پشتی په رده که وه ته ماشای
 حاجی کاروان و ستافه که مان ده کرد که چند به ریزه وه مامه له یان
 له گه ل نه و مندالانه و دایکه کانیا ن ده کرد و پاره کانیا ن پی ده دان.
 دایکی هه ریه کیك له و مندالانهش له دله وه سه یری ئاسمانیا ن ده کرد
 و به ده سته رز کردنه وه دو عایان ده کرد بو نه و که سه ی خیره که ی
 کردو وه و بو ریک خراوه که ی حاجی کاروان... میرا که نه و دیمه نانه ی
 ده بینى، که فرمیسکی دایکی نه و مندالانه ی ده بینى وا خه ریکه له

دلّه وه دو عای بۆ ده کهن، خۆی بۆ نه گيرا و دهستی کرد به گريان.
 پاش ئه وهی ته و او بوون له دابه شکردنی هه موو پاره که و دایکان و
 منداله کانیا ن پۆیشتن، من و میرا پۆیشتین بۆ لای حاجی کاروان
 و ستافه که ی بۆ ئه وهی سوپاسیان بکهین له پای ئه و ماندوو بوون
 و هه ولانه ی دهیده ن له پینا و کاریک که ته نها ئه وهی مه به ستیا نه
 یه که م ره زامه ندیی خوای گه وره یه و ئینجا خزمه تکردنی ک به و خه لکه
 بی ناز و نه وایه. پاشان من و میرا پۆیشتین به ره و شوقه که مان و
 دوای ئه وه ته له فۆنی کم کرد بۆ مه حوی، پیم گوت: ده مه ویت سبه ی
 له گه لم بییت برۆین سه یاره که م بفروشم. پۆژی هه ینی پاش ئه وه ی
 نانمان خوارد له گه ل مه حوی پۆیشتم و سه یاره که م فروشت و
 پاشان به سه یاره که ی مه حوی گه راینه وه و منی گه یانده به رده می
 شوقه که و پاشان پۆیشت. منیش پۆیشتمه سه ره وه و له زه نگه که م
 دا، میرا خیرا هات و ده رگا که ی کرده وه و گوتی: به خیر بیسته وه،
 چیت کرد؟ منیش وه لامم دایه وه زۆر سوپاس، دهستی مه حوی
 خوش بیته به هۆی ئه وه وه باش بوو به پاره یه کی باش فروشتم. پاش
 ئه وه میرا گوتی: وه ره خواردن ئاماده یه، بانان بخۆین. له سه ر میزی
 نانخواردن بووین، حاجی که مال ته له فۆنی کرد و گوتی: هه موو
 کاروباری فیزا و شته کان ته و او بووه و پینان گوتم گه شته که تان
 به یانی پۆژی یه که شه ممه یه سه عات نۆ و چلو پینج خوله که.
 له فرۆکه خانه ی هه ولیره وه ده پۆن به ره و فرۆکه خانه ی دوه ی،
 له ویشه وه بۆ فرۆکه خانه ی برمنگهام... پاش ته له فۆنه که ی حاجی

که مال منیش خیرا ته له فۆنیکم کرد بو حاجی نیبراهیمی ناموزای
 ده که وین و نازانم چ کاتیک ده گهینه برمنگهام. نه وه یش وه لامی
 دایه وه، هه رکاتیک بیته من چاوه ریپی ته له فۆنی نیوهم. پاشان له گه له
 میرا که لوپه له کانی خوومان خسته ناو جانتا کانه وه و خوومان ناماده
 کرد بو رۆژی یه کشه ممه. شه و مه حوی ته له فۆنی کرد و گوتی:
 سبه ی نیوه رۆ هه موومان بریارمان داوه له مالی ئیمه کو بیینه وه بو
 مه بهستی مالتا واییکردن له نیوه.

سبه ی دوا ی نه وه ی هه موو شتیکیان به ته واوی ناماده کرد.
 مه حوی به سه یاره که ی خوی هات به دواماندا و ئیمه ی برد بو مالی
 خویان. دکتور ئارام و به لێن پیش ئیمه هاتبوون، به لام هۆشه نگ
 تاوه کوو کاتی نانخواردن نه هات. وا ههستم ده کرد هیچمان نانمان
 پی نه ده خورا، ته نها و خوومان نیشان ده دا که وا خه ریکیان نان
 ده خوین، چوونکه خواردنه کانی پیشمان هیچی وای لی کهم
 نه بوو بووه وه. هه موومان دلمان پر بوو بوو و چاومان پری ئاو بوو بوو،
 به لام هه زیان نه ده کرد بینه فرمیسک و جوگه له ببهستن. به لام له
 کو تاییدا نه وه ی به نیاز بیته بشکیته، ده شکیت و نه وه ی به نیاز بیته
 پرژیت ده پرژیت، مه حوی یه کهم کهس بوو دهستی کرد به گریان،
 دواتر ئیمه ش خوومان رانه گرت و دهستان کرد به گریان، ئاخه بو
 رۆژیکیش بیرمان له وه نه کرد بووه وه له یه کتری جیا بیینه وه،
 ئیمه که بوو بووین به برای یه کتری، نهسته م بوو هیچمان به رگه ی

ئەو بەگرىت و بىنىت و لەيە كترى جيا دەبىنەو، ميرا كە لەنىوان
خىزانى مەحوى و دكتور نارام دانىشتبوو، بە گريانەو، گوتى؛ من
داواى لىبوردنم هەيە كە بوومەتە هۆى لەيە كترى جودا كەردنەو، تان.
داواى ئەو، هەردوو خىزانى مەحوى و دكتور نارام خويان لى نزيك
خستەو، و لەباوشيان گرت و دكتور نارام گوتى؛ خوشكە كەم نەو
قسانە چىيە، ئىو، بوون بە ماىەى خىر بو نىمە، دلنيا بە هاوړىيەتەى
ئىمە هاوړىيەتەى گيانىيە و وا بەناسانى لەناو ناچىت.

تاو، كوو عەسر لای مالى مەحوى بوو، پاشان بە گريانەو،
كو تا مائاوايىم كرد لە دكتور نارام و بەلین و هۆشەنگ. ئەوان
پرويشتن، داوام لە مەحوى كرد سەيارە كەم پى بدات تاو، كوو بروم
مائاوايىش لە مالى حاجى كەمال بكەم. داواى ئەو، پرويشتن
بو مالى حاجى كەمال، ئەو كاتەى گەيشتن ديار بوو نوريش لە
دەرەو، دە گەرايەو، هەر ئىمەى بىنى و لە سەيارە كەى دابەزى و
بە خىرهاتنى منى كرد و لە گەل ميرا يە كترىان لە باو، ش گرت. دواتر
فەرمووى كەردە ئىمە بو ژوورەو، تاو، كوو پيش مە غريب لە مالى
حاجى كەمال ماينەو، و پاشان كاتىك وىستمان مائاوايى بكەين،
هەرسىكيان بە كو، دە گريان، نور بە گريانەو، بى ئەو، مائاوايى
لە ئىمە بكات پرويشتنەو، سەرەو، و لە گەل حاجى كەمال بە گريانەو،
يە كترىان لە باو، ش گرت و مائاوايىشمان كرد لە حاجى سەبيعە
و بە گريانەو، مالى ئەوانىشمان جى هيشت. پاشان پرويشتنەو، بو
مالى مەحوى و لە بەردەم ماله كەيان وىستمان بە تە كسى پروين،

که چی مه‌حوی سوور بوو له‌سه‌ر نه‌وه‌ی به سه‌یاره‌گه‌ی خوی
 بمانگه‌یه‌نیتته‌وه شوقه. پاش نه‌وه‌ی بو ماوه‌یه‌کی زور به‌گریانه‌وه
 یه‌کتیریان له‌باوه‌ش گرت، مه‌حوییش رۆیشت. نيمه‌ش دووقۆلی
 به‌ره‌وه سه‌ره‌وه رۆیشتین. هه‌ردوو کمان زور نیگه‌ران بووین، له‌ناکاو
 میرا گوتی: موحسین تۆچیت له‌گه‌ل نه‌وه‌ه‌که کردووه که ناوا بو
 رۆیشتنت به‌کۆل ده‌گرین. وه‌لامم دایه‌وه و گوتم: راستی نازانم
 چیم کردووه، ره‌نگه به‌هۆی نه‌وه بیته که به‌بی هیچ به‌رژه‌وه‌ندییه‌ک
 خۆشم ویستوون.

پاش نه‌وه‌ی نوێژی عیشامان کرد، ته‌له‌فۆنم کرد بو هه‌مان نه‌وه
 ته‌کسییه‌ی جاری پیشووتر نيمه‌ی برد بو فرۆکه‌خانه و پیم گوت:
 سبه‌ی کاتر میتر نو بیته به‌دواماندا. پاش نه‌وه رۆیشتین بو سه‌ر
 جیگا که‌مان، پرووم کرده میرا و پیم گوت: میرا بۆچی یاران و
 باران هه‌والیکیان نییه، بۆچی جاریک نه‌هاتن بۆ لات؟ میرا دیار
 بوو نیگه‌ران بوو به‌و پرسیاره، به‌لام هه‌ر وه‌لامی دایه‌وه و گوتی:
 نه‌وه کاته‌ی به‌یه‌کجاری مسولمانبوونی خۆم راگه‌یاندا، یاران و باران
 هاتن بۆ لام و پیمان گوتم: کچی نه‌وه تۆ شیت بوویت واز له‌وه
 هه‌موو خۆشی و چیژ و رابواردنه ده‌هینی، ده‌زانی سبه‌ی ناتوانی به
 چه‌زی خۆت دوو هاوړیت بینی و گه‌شت بکه‌یت بو دوو ولات.
 منیش وه‌لامم دانه‌وه: من له‌و شتانه تیرم خواردووه، نیستا نه‌وه
 شتانه‌ی ئیوه باسی ده‌که‌ن چیتر نرخ و چیژیان نییه له‌لای من.
 پاش نه‌وه‌ی زانیان قسه‌کردن بیسووده له‌گه‌ل من، رۆیشتن و

له و کاته وه بو جاریکیش هه والیان نه پرسیم. هه نه وه شیان لی
چاوه ری ده کریت، هاورییه تییه که له سه ره بهرزه وهندی دروست
بووبیت، به نه مانی بهرزه وهندی نه و هاورییه تییه ش نامییت.

۲۴۰

پاشان میرا دهستی کرد به گریان و بهرده وام بوو له قسه کردن و
گوتی: دایکم منی به ته نها جی هیشت و رویش، باوکیشم له بهر
خاتری ژنیکی تر وازی لی هینام و نیستاش هه والی نازانم، هاوریی
راسته قینه م نییه، هه موو نه وهی بوم ماوه ته وه له و دونیا به توی،
توو خوا توش ته نهام مه که و به ته نهایی جیم مه هیله.

هه ردوو دهسته که م توند ئالاند له که مه ری میرا و له خوم نزیک
خسته وه و پیم گوت: به لیت پی دهدهم بوت ببه باشتین هاوری
و هاوسه ره و نازی باوکایه تی و سوزی دایکایه تیشت پی بدهم.
مه گه ره منیش کیم هه یه جگه له تو.

پاشان خهوتین، بو نویژی به یانی هه لستاین نه مانتوانی
بخه وینه وه، چاوه ری هه له اتنی خور بووین، له به له کونه که وه
له گه ل میرا پیکه وه به بیدهنگی دانیشتبوون و چامان ده خوارده وه.
به بیدهنگی له ته نیشت نه و که سه دانیشتبیت که خوشت ده ویت و
لیت تیده گات زور باشته ره وهی له گه ل که سیک قسه بکه ییت و
لیت تینه گات.

پاش نه وهی بوو به سه عات نو، شو فییری ته کسییه که ته له فونی
بومان کرد و گوتی: من و له بهرده می باله خانه که چاوه ری تانم.

٢٤١

ئیمه‌ش خیرا شته کانمان هه‌لگرت و رۆیشتینه خواره‌وه و به‌رێ
 كه‌وتین به‌ره‌و فرۆكه‌خانه، له فرۆكه‌خانه ماوه‌یه‌ك چاوه‌رێمان
 كرد، پاش ئه‌وه‌ی كاتی سواربوونی فرۆكه‌كه‌مان هات، ئیمه‌ش
 رۆیشتینه ناو فرۆكه‌كه‌ و به‌رێ كه‌وتین به‌ره‌و دۆبه‌ی، له كاتی
 هه‌لستانی فرۆكه‌كه‌ و به‌رزبوونه‌وه‌ی هه‌ولێر به‌ته‌واوی دیار بوو،
 نه‌متوانی رێگری له فرمی‌سكه‌كانم بكه‌م، ئه‌و قسه‌یه‌م كرد كه
 پێغه‌مبه‌ر ئه‌و كاته‌ی له مه‌ككه‌ ده‌ریان كرد كردی، ئه‌وه‌یش ئه‌وه
 بوو: وه‌لاهی گه‌ر منیان ده‌ر نه‌كردبایه، هه‌رگیز جیم نه‌ده‌هیشتی.
 سه‌عات دوانزه گه‌یشتینه فرۆكه‌خانه‌ی دۆبه‌ی، پاش ئه‌وه‌ی
 هه‌ردوو كه‌مان نوێژه‌كه‌مان كرد و پاش ئه‌وه‌ی كاتژمێر بوو به‌ سه‌عات
 سێ، خه‌ریك بوو برۆمه‌ ناو فرۆكه‌كه‌، ته‌له‌فۆنی‌كم كرد بۆ حاجی
 ئیبراهیم و پیم گوت وا له دۆبه‌ین و خه‌ریكه‌ ده‌چینه ناو فرۆكه‌كه‌.
 ئه‌وه‌یش گوتی: زۆر باشه، گه‌شته‌كه‌تان نزیکه‌ی هه‌شت سه‌عاتی
 ده‌وێت. منیش ئه‌و كات دیم بۆ فرۆكه‌خانه به‌دواتاندا. دوا‌ی ئه‌وه
 به‌رێ كه‌وتین بۆ برمنگهام و كاتیك گه‌یشتینه ئه‌وی، كات بوو بوو
 به‌ شه‌شی به‌یانی به‌ كاتی ئه‌وی. له فرۆكه‌كه‌ كاتیك دابه‌زین، ئیمه
 حاجی ئیبراهیمان نه‌ده‌ناسی. به‌لام تابلۆیه‌کی به‌ ده‌سته‌وه‌ بوو و
 ناوی منی له‌سه‌ر نووسی‌بوو، دوا‌ی ئه‌وه‌ی گه‌یشتینه لای یه‌كتری،
 توندتوند یه‌كتریان له‌باوه‌ش گرت و به‌قوولی ته‌ماشایه‌کی كردم
 و گوتی: وا هه‌ست ده‌كه‌م ئه‌مینم له‌پیش راوه‌ستاوه، ئه‌وه‌نده‌ له
 ئه‌و ده‌چیت، دواتر سلاومان كرد له‌ خیزانه‌كه‌ی. خیزانه‌كه‌ی ناوی

سوپاس مامه گیان، ئیوه چی بلین ئەوه ده که م.

پاش ئەوه له مائی حاجی ئیبراهیم هاتینه وه و له گه‌ل میرا ده‌ستمان کرد به ریگ‌خستنی ناو ماله که مان، هه‌رچه‌ند هه‌موو شتیگ ته‌واو و له جیگای خۆی بوو، جانتا کانم هینان و گشت شته‌کانی ناومان به‌تال کرد و هه‌موویانمان خسته ناو دۆلابه‌کانه‌وه. میرا گوتی: ئازیزم، خۆت ئاماده بکه با بچین هه‌ندیگ شت بکړین.

منیش خیرا رۆیشتم بۆ لای میرا و میرام له‌نامیز کرد و پیم گوت: ئازیزم، با تۆزیک پشوو بدهین، ئینجا ده‌رۆین هه‌رشتیگ تۆ بته‌وێت ده‌یکړین.

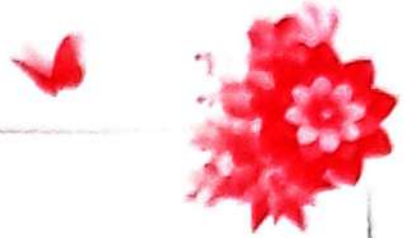
میرا گوتی: موحسین، ئەوه چی ده‌که‌یت، دام بگره‌ سه‌ر زه‌وویه که. به‌پیکه‌نینه‌وه وه‌لامم دایه‌وه: تاوه‌کوو پیم نه‌لییت خۆشم ده‌وێت، دات نانیم.

میراش هه‌ر وه‌کوو مندالیکی به‌نازومه‌ کر گوتی: ئەوه نه‌مگوت، ئیستا تۆ ده‌بییت من هه‌لبگریت تاوه‌کوو ده‌سته‌کانت شل ده‌بییت و بۆخۆت دام ده‌نییت.

میرام برد بۆ ژووری نوستنه‌که‌مان و له‌سه‌ر جیگای نوستن دامنا.

میرا گوتی: ئەوه چی بوو، خۆ من پیم نه‌گوتی خۆشم ده‌وێت. وا زوو ماندوو بوویت.

۲۴۴
وه لآم دايه وه: من هه رگيز له هه لگرتنى تو ماندوو نابم، ته نها
ويستم گالته يه كت له گه ل بکه م. ئيستاش بى نه وهى تو بيليت،
نه وا من پيت ده ليم خوشم ده وييت نهى باشترين هاوسهر و
هاوه ناسهى دونيا.

ميراش ماچيكي كردم و گوتى: منيش عاشقى تو م نهى باشترين
هاورى و هاوده مى من.

دواى نه وهى هه ردوو كه مان خه و مان لى كه وت. كاتيك هه لستايين،
خومان ناماده كرد پرۆينه دهره وه، تو زيك پرۆيشتين گه يشتينه
مزگه وتيك به ناوى مزگه وتى (نه مانه). به ميرام گوت: پرۆ با بچينه
ناو نه و مزگه وته، كاتيك پرۆيشتين، دياربوو زوربهى خه لكه كهى
عه رده ب بوون، مزگه وتيكي تا بليت جوان بوو، مرؤف دلى پتي
ده كرايه وه، پاش نه وهى ميرا له به شى ژنان و منيش له به شى پياوان
نوژمان كرد، هاتينه دهره وه، دهستان له ناو دهستى يه كتر نا و به ره و
نزىكترين ماركييت پرۆيشتين، نه وهى پيداويستى مال بوو كرپيان
و پاشان گه رايه وه بو مال. پاش نه وهى سى پرۆ له گه ل ميرا
گه شتان كرد و پرۆيشتين بو زوريك له مۆل و شوينه گشتيه كانى
بىرمنگه ام، شه وه كهى به ميرام گوت: ده مه وييت له سبه ييه وه بچم
بو سهر كار و له گه ل حاجى ئيبراهيم ده ست بکه م به كار كردن. ميرا
گوتى: زور باشه، به لام ده بيت به لينيكم پى بده يت، نه وه يش نه وه يه
يارمه تيم بده يت بو نه وهى فيرى قورتانخويندنه وه م بکه يت.

منىش وە لّامم دايە وە: بەسەر چاۋ ئازىزە كەم، تۆ كاتىك ديارى بىكە
و پىشتىوان بە خوا ھەموو رۆژ لەو كاتەدا خەرىكى قورئانخوتىندىن
دەبىن.

پاشان تە لە فۆنم كىرد بۆ حاجى ئىبراھىم و پىم گوت: مامە گىان
باشى، دەمە وىت لە سبە يىيە وە بىمە سەر كار.

حاجى ئىبراھىمىش وە لّامى دامە وە: موھسىن سبە ي دەبىت بچىن
لە گەل پارىزەرە كەم قسە بىكە يىن بۆ مە بەستى مانە وە تان و وەرگرتنى
ئىقامە بۆ ئە وە ي ھىچ كىشە يە كتان نەبىت لە كاتى كار كىردندا.

سبە ي رۆشىتىن بۆ لاي پارىزەرە كە ي حاجى ئىبراھىم. پارىزەرە كە
گوتى: خۆش بە ختانه ئىوہ خا وە نى كە يىسىكى بە ھىزن بە ھوى مىرا
خاتوونى خىزانتانە وە، ئە و پىشوو تر ئە وە ندى من ئاگادار بىم وە كوو
شاجوانى ئاسيا ھەل بىر دىرا وە. من قسە كانم پىي بىرى و پىم گوت:
بىورە قسە كانم پى بىرىت، ھا وە لى دو وە مى شاجوان، نەك شاجوان.
پارىزەرە كە وە لّامى دايە وە: ھەر ئە وە ي ئىوہ فەرمووتان، بۆ يە
دەبىتە خالىكى بە ھىز بۆ ئە وە ي بتوانن بە زو و ترىن كات ئىقامە وەر
بىگرن. من خەرىكى كارو بارە ئاسايىيە كان دەبىم و ھەركاتىك كاتى
چا و پىكە و تن ھات، ئاگادارتان دە كە مە وە. پاشان لە گەل حاجى
رۆشىتىن بۆ كۆمپانیا و ئە و كاتە ي ئىمە گە يىشتىن، ئە كە بەر خان، كە
ھا و بە ش و ھا و پىي حاجى ئىبراھىم بوو، لە بە ر دە م دەرگای كۆمپانیا
وە ستا بوو و خەرىك بوو بە تە لە فۆن لە گەل كە سىك قسە ي دە كىرد.

پاش ئەوھى ئىمەى بىنى، پەيوەندىيە كەى داخستەوھ و بەرھو
 پرووى ئىمە ھات و پاش ئەوھى لە گەل ھەردوو كمان تەوقەى كرد،
 حاجى ئىبراھىم ئىمەى بە يە كترى ناساند. ئە كبەر خان پىاوتىكى
 بالابەرزى دەموچاوسپى قژزەرد بوو، دەمبەخەندە و كراوھ بوو،
 لە تەمەنىشدا ھاوشىوھى حاجى ئىبراھىم بوو. پاش ئەوھى حاجى
 ئىبراھىم ھەردوو كمانى بە يە كترى ناساند، ئىمە چووينە ژوورەوھ و
 باسى ئىش و كارمان دە كرد. حاجى ئىبراھىم گوتى: كارى تو تەنھا
 ئەوھى لە گەل ئەو ستافانە دەربچىت كە بو شوینان دەیانئىرىن
 بو نۆژەنكردنەوھ و پاك و خاوينكردنەوھى مال و شوینەكان.
 حاجى ئىبراھىم لەو قسانەدا بوو مۇبايلە كەم زەنگى لىدا، منىش
 مۇبايلە كەم لە گىرفانم دەرھىنا، تەماشام كرد مىرا بوو، دواى ئەوھى
 وەلامم داىەوھ، مىرا گوتى: وا خەرىكە خواردن ئامادە دە كەم،
 ھەز دە كەم بو ئىوارە بانگى مالى حاجى ئىبراھىم بكەىن. منىش
 وەلامم داىەوھ: ئەوھ كارىكى ھەر زور باشە، دەستەكانت خوش
 بىت تازىزكەم، من ھەزم لىيە بانگىشتى مالى بەرىز ئە كبەر خانىش
 بكەىن. مىرا گوتى: زور باشە، ھەموو شتىكم بە زیادەوھ ھىناوھ.
 پاش ئەوھ پرووم كرده حاجى ئىبراھىم و ئە كبەر خان، پىم گوتن بو
 ئىوارە بە خىزانى بو مالى ئىمە بانگىشت كراون. ئەوانىش وەلامىان
 داىەوھ: مادام بەو جورەيە، با تەلەفونىك بكەىن بو خىزانە كانمان بو
 ئەوھى ئاگادار بن و خویان ئامادە بكەن. پاشان من مۆلەتم لىيان
 وەرگرت و بەرھو مالەوھ رۆىشتەم، لە رىگا تەلەفونم كرد بو مىرا

پیم گوت: هیچمان ناویت له گه‌ل خۆم بیهینم. میرا گوتی: هه‌موو شتیکم کریوه، پیویست ناکات هیج بهینی. دواى ئەوه منیش خیرا رۆیشتمه‌وه بۆ ئەوه‌ی یارمه‌تی میرا بدهم. کاتیک گه‌یشتمه‌وه، دواى ئەوه‌ی سلاوم لی کرد، پیم گوت: من چی بکه‌م. میرا پاش ئەوه‌ی که‌میك بیری کرده‌وه، گوتی: تۆ ئەو سه‌وزیه پاک بکه‌وه و پاشان بیبه سه‌ر میزه که دای بنی، پاشان برۆ قاپ و شته‌کان ببه له‌سه‌ر میزه که دایان بنی و دواتریش وه‌ره میوه‌کان بشۆوه، بیانبه بۆ سه‌ر میزی ناوه‌راستی هۆله که. دواى ئەوه پیکه‌وه هه‌موو شتیکه‌مان ته‌واو کرد، چاوه‌ری بووین میوانه‌کان بین. من و میرا دانیشتبووین و خۆمان گۆریبوو. تا ئەوه بوو زه‌نگه که لیدرا، پاش ئەوه‌ی من رۆیشتم ده‌رگا که بکه‌مه‌وه، بینیم وا حاجی ئیبراهیم له‌گه‌ل خیزانی و کچه‌که‌ی و ئەکه‌ر خانیش له‌گه‌ل دوو کوپ و کچیکی هاتوون. به‌خیرها‌تم کردن بۆ ژووره‌وه، ئەکه‌ر خان گوتی: با نوێژه‌کانمان بکه‌ین پیاوینه، تاوه‌کوو خانمه‌کانیش له‌گه‌ل یه‌کتری ئاشنا ده‌بن. ئەوه بوو ئیمه، من و حاجی ئیبراهیم و دوو کوپه‌که‌ی ئەکه‌ر خانه له‌دواوه وه‌ستاین و ئەکه‌ر خان پیشنوێژی کرد بۆمان. ده‌نگیکی چه‌ند ئارامکه‌ره‌وه‌ی هه‌بوو. ئەکه‌ر خان و منداله‌کانی به‌هۆی ئەو دۆستایه‌تییه به‌هیزه‌ی هه‌یانبوو له‌گه‌ل حاجی ئیبراهیمدا، به‌باشی له‌کوردی تیده‌گه‌یشتن و بۆ قسه‌کردنیش باش بوون. پاش ئەوه‌ی له‌سه‌ر سفره که‌گفتوگۆیه‌کی خیزانی جوانمان کرد و ئەکه‌ر خان باسی دابونه‌ریتی ولاته‌ی خۆی ده‌کرد بۆ من و میرا، ئیمه‌ش به‌باشی

گوتهان گرتبوو بۆى. ئىتوارەيەكى تايبەت بوو. تا كاتىكى درەنگ
 ھەردوو خىزان لاي ئىمە بوون، پاشان دوای ئەوھى دەستخوشىيان
 کرد لە ميرا لەسەر ئەو خوانە تايبەتە، مائاواييان کرد و پۈيشتن.
 لە ميرا نزيك كە وتمەوھە و ماچىكەم لە نيوچاوانى کرد و پىم گوت:
 ئاي چەند شانازيت پىوھ دەكەم، ئەمپۈ سەرى منت بەرز كردهوھ
 لاي ميوانە كان، ئىستاش پۈ پشوو بدە، منيش قاپە كان دەشۆم.

ميرا وەلامى دامەوھە: شتى و نابىت، تۆ پۈ دابنیشە من ئىستا بە
 پازدە خولەك ھەمووى دەشۆم.

منيش گوتەم: نابىت، دەبىت ئەمپۈ من بيانشۆم.

ميرا گوتى: پىكەوھە با بيانشۆين.

دەستمان کرد بە شۆردنيان، لەناكاو ھەنديك كەفم دا لە نيوچاوانى
 ميرا، ميرا ش ھەمان كارى كردهوھ، لە كۆتاييدا لەبەر شەپە ئاو و
 شەپە كەف بىرمان چووبوويەوھە قاپە كان بشۆين و ئەو ناوھشان
 ھەمووى كردهوھ بە ئاو و كەف. زۆر زۆر پىكەنين. ميرا ئەو
 شەوھ ئەوھەندە پىكەنى، باوهر ناكەم ھەرگيز لە ژيانيدا بەو شىوھيە
 پىكەنيبىت. دوای ئەوھى قاپە كانمان ھەمووى شۆرد، من پۈيشتەم
 بۆ ھۆلەكە. من لەسەر قەنەفەكە پالم دابوويەوھە. پاش ماوھيەك ميرا
 ھات و خۆى خزانە نيو ئامپىزم و منيش بەبىدەنگى توند لە ئامپىزم
 گرت. پاش ماوھيەك لە بىدەنگى ميرا سەرى بۆ لاي من بەرز
 كردهوھ و گوتى: شتىك بلىم؟ وەلامم دايەوھە و گوتەم: بەلى بۆ نا،

چیت ده‌ویت بیلی. میرا گوتی؛ ده‌زانی نامیزی پیاو تا که شوینه له
 دونیا بو نافرته، تاوه‌کوو ته‌نگتر بیت، نافرته زیاتر تییدا هست
 به ناسووده‌یی و نارامی ده‌کات. منیش ماچیکم له قزه‌کانی کرد و
 زیاتر میرام له خووم نزیك خسته‌وه. ماوه‌یه‌ک ته‌ماشای نه‌وه‌م ده‌کرد
 و جگه له زهرده‌خه‌نه‌یه‌ک نه‌بیت هیچم نه‌ده‌کرد، میرا گوتی: نه‌وه
 بیر له چی ده‌که‌یته‌وه‌وا زه‌ده‌خه‌نه‌ت خستوته‌سه‌ر پرووت. وه‌لام
 دایه‌وه و گوتم: که ئیوه‌م به‌و شیوه‌یه‌بینی، نه‌و فهرمووده‌یه‌ی
 پیغه‌مبه‌رم بیرکه‌وته‌وه که ده‌فهرموویت: تایبه‌تمه‌ندی ژنی باش
 سی شته، یه‌که‌میان: گهر ته‌ماشات کرد دلت پی پی بکریته‌وه.
 دووه‌میان: گهر له‌لای نه‌بووی ناپاکیت لی نه‌کات. سییه‌میان:
 گهر داوای شتیکت لی کرد بیفه‌رمانیت نه‌کات.

پوژه‌کان زور باش ده‌پویشتن، ئیش و کارم زور باش بوو
 و زور ناسووده‌بووم له‌گه‌ل حاجی ئیپراهیم و ئه‌کبه‌ر خان له
 کارکردن، پیزیکی زوریان لی ده‌گرتم. من و میرا هه‌موو شه‌ویک
 پاش نوژی عیسا چل خوله‌کمان دانابوو بو ئه‌وه‌ی میرا فیتری
 قورئان‌خویندن بییت. میرا پوژانه‌ش ده‌پویشت بو مزگه‌وتی ئه‌مانه.
 هه‌رچه‌نده‌مزگه‌وته‌که‌خه‌لکه‌که‌ی عه‌ره‌ب بوون، به‌لام چونکه
 میرا عه‌ره‌بیی باش ده‌زانی، کیشه‌ی نه‌بوو له‌وه‌دا. هه‌فته‌ی
 چوار پوژ له‌مزگه‌ته‌که‌له‌به‌شی نافرته‌تان خه‌ریکی وانه‌خویندن
 بوو. منیش ده‌پویشتم بو‌سه‌ر کار، ئیمه‌کاتیکی دیاریکراومان
 نه‌بوو. به‌تایبه‌تی من، چونکه‌من وه‌کوو سه‌رپه‌رشتیار له‌گه‌ل

ستافه كان دەر دەر چووم. رۆژە كان بە باشى دەر وۆيشتن. تا ئەو بەر
 ئىوارە يە كيان لە سەر سفرەى نانخواردن مىرا گوتى؛ مو حىسەن
 گەرە تەرىن دىيارىيەك ژن پىشكەشى ھاوسەرە كەى بكات چىيە بە
 برواى تۆ؟ منىش وە لآمم داىەو: بە برواى من گەرە تەرىن دىيارىيەك
 ژن پىشكەشى مېردە كەى بكات، ئەو يە مندالى بۆ بەيئىتە دونياو
 و بىكات بە باوك. دواتر مىرا گوتى: ئەى تۆ حەزت لىيە مندالمان
 ھەبىت؟ سەيرىكى مىرام كرد و گوتم: ئازىزە كەم، ئەو پەرسىارانە
 چىيە دەيانكەيت؟ مىرا گوتى: تۆ بەس وە لآمم بدەو. منىش وە لآمم
 داىەو و گوتم: بىگومان، كى ھەيە حەز نە كات مندال لە مالا كەيدا
 بىت و كى ھەيە حەز نە كات مندالىك پە بە قورگى ھاوار بكات
 باوكە، داىكە. كى ھەيە حەز بە بىستنى ئەو وشانە نە كات. مندال
 خىر و بەرە كەتن بۆ مال. ئاوە دانىن بۆ مال، گوچانى داىە و بابەن
 لە پىريدا. مىرا گوتى: دە مژدەم بدەيە بەو نەزىكانە دەبىتە باوك أن
 شاء اللہ. باوەرم نە كرد بەو ھى كە بىستم. بە مىرام گوت: چىت
 گوت؟ تەكايە دووبارەى بکەو. مىرا خۆى بە دەنگى بەرز گوتى:
 دەلیم بەو نەزىكانە دەبىت بە باوك. كە ئەو ھەم بىست، خىرا سوچدەى
 شوكرم برد، دواى ئەو ھەلستامەو و مىرام توند لە باوەش گرت و
 بەرزم كەردەو و بە ھەموو ھىزى خۆم ھاوارم دە كرد و دەمگوت:
 من دەبم بە باوك، من دەبم بە باوك. مىرا دەستى لە سەر دەم دانا
 و گوتى: وا مەكە، ناشىرنە، ئىستا خەلكى نالین چى دەگوزەریت
 لەو مالا. دواتر گوتم: لىيان گەرى با ئەو خەلكەش بزەنن كە من

وا خه‌ریکه ده‌بم به باوک، با هه‌موو خه‌لکی شار بزانی من ده‌بم به باوک. ناخر ئیوه پیتم بلین ده‌بیته چ هه‌والیک له‌وه خوشتر بیته، ده‌زانی چه‌ند وشه‌یه کی جوانه، چه‌ند وشه‌یه کی نارامبه‌خسه که بیته ده‌لین: تو ده‌بیته به باوک! بو به‌یانیه که ی کارتونیکی شیرینم کری و به هه‌رکه‌سیک گه‌یشتم دانه‌یه کم پی ده‌دا و هه‌رکه‌سینکیس له هۆکاره که ی پرسیبایه، پیتم ده‌گوت: من ده‌بم به باوک. پاش نه‌وه رۆیشتم بو کۆمپانیا و کارتونیکی شیرینییشم بو حاجی ئیبراهیم و ئه‌که‌ر خان و کارمه‌ندانی کۆمپانیا کری. دوا ی نه‌وه ی زانیان هۆکاره که ی چیه، هه‌مووان پیروزبایان لیم کرد.

رۆژه‌کان زۆر به‌باشی ده‌رۆیشتن، میرا رۆژه‌رۆژ کیشی زیاد ده‌بوو به هۆی دوو گیانبوونه که‌وه. من به هۆی نه‌وه ی میرا دوو گیان بوو، رۆژانه زوو ده‌رۆیشتمه‌وه بو نه‌وه ی ئاگام لیتی بیت و شه‌ش مانگ بوو میرا دوو گیان بوو، له‌وه ماوه‌یه‌دا من هه‌موو ئیشه‌کانی ماله‌وه‌م ده‌کرد و به هه‌موو شیوه‌یه‌ک هه‌ولم ده‌دا میرا خوشحال بیته و که‌مترین جار توورپه‌بوون یان شتیکی بکه‌م میرا دلته‌نگ بیته. خه‌لکی وا گومان ده‌به‌ن په‌روه‌رده‌کردنی مندال و پرۆسه‌ی فیرکردن دوا ی نه‌وه ی منداله‌ دیته‌ دنیاوه و گه‌وره‌ ده‌بیته و ده‌بیته‌ چوار-پینج سالیکی یان دوا ی نه‌وه ده‌ست پی ده‌کات، بیئاگا له‌وه ی په‌روه‌رده‌کردنی مندال له‌وه کاته‌وه ده‌ست پی ده‌کات که منداله‌ که له‌سکی دایکیدایه و مندال له‌ چوار مانگی بو پینج مانگی له‌سکی دایکی‌دا هه‌ست به‌ گشت گۆرانکارییه‌کان ده‌کات و دلخۆشیی

دایک کاریگری هیه له سهر منداله که و توورپه بوونی دایک و نه بوونی که شیکي نارامی خیزانی کاریگری خراب له سهر منداله که دروست ده کات. له و باره یه وه توئینه وهی زانستی زور کراوه و گشتیان نه وه یان سه لماندووه که مندال توانای فیربوونی شته کانی هیه له و کاته وهی له سکی دایکیدایه، بویه تاوه کوو نه و ماوه یه ی دوو گیانی ژینگه ی خیزانی نارامتر بیت، کاریگری باشتري ده بیت به سهر جهسته و دهروونی منداله که وه. ده بیت دایکان و باوکان باش نه وه بزنان مندال هاوار و ده نگه رزکردنه وه و خه مخواردن و نه خواردنی خوراکی ته ندروست گاریگریه کی زور خراب له نایینده دا له سهر منداله که یان جیی ده هیلن. ههر له بهر نه وه ش من سوور بووم که ده بیت به جوانترین شیوه مامه له بکه م له گه ل میرا، ده گه رام بهس بو نه وه ی بزنام میرا به چی دلخوش ده بیت و چ قسه یه کی حه ز لییه نه وه م ده کرد و به میرام ده گوت تا ده توانی هه ول بده قورئان زور بخوینی و قورئان زور لییده ییت له ناو مالدا. به یانیان زوو هه لده ستام و نانی به یانیم بو خوم و میرا تاماده ده کرد، پیکه وه نانی به یانیانمان ده خوارد و پیش نه وه ی پرؤم، هه موو پرؤژیک به بی پچران ماچیکم له سکی میرا ده کرد. خوم میرام ده برد بو حه مام و ده مشورد و ناو مالم پاک ده کرده وه. پرؤزه کان به سه ختی تیده په رین له سهر میرا، سکی گه وره تر بوو و کیشی زور زیادی کرد بوو. له کوتایی هه فته کانی مندالبوونیدا بوو. ژنان به راستی ئیوه مرؤئیکی به هیزن. ده بیت پیاوان درک به وه بکه ن

ماوه‌ی دووگیانی ماوه‌یه‌کی ئاسان نییه و بگره زۆریش قورسه
 بو ئافره‌ت. ژن له ماوه‌ی دووگیانی به هۆی نه‌وه‌ی کیشی زیاد
 نازار ده‌بیت و نه‌خۆش ده‌بیت، ناتوانیت نه‌و ده‌رمانه بخوات که
 نازاره‌که‌ی لا ده‌بات له ترسی نه‌وه‌ی نه‌وه‌کوو کاریگه‌ری خراپی
 هه‌بیت له‌سه‌ر کۆرپه‌له‌که‌ی. ناتوانیت به‌حه‌زی خۆی بخه‌ویت و
 به‌و شیوازه بخه‌ویت که خۆی ده‌یه‌ویت. ناتوانیت به‌حه‌زی خۆی
 نه‌و خواردنه بخوات که خۆی ده‌یه‌ویت. نو مانگ نزیکه‌ی سێ
 کیلو هه‌لده‌گریت به‌به‌رده‌وامی و گه‌وره‌ترین قوربانی ده‌دات
 به‌جه‌سته‌ی خۆی ته‌نها له پیناو نه‌وه‌ی مندالیکێ ته‌ندروست
 بو پیاوه‌که‌ی به‌هینیتته دونیاوه، نه‌وه ئیمه هه‌ر ناتوانین باسی نه‌و
 ژان و نازاره‌ی کاتی مندالبوون بکه‌ین که نه‌و ژنه پێیدا ده‌روات،
 به‌لام نه‌و به‌رگه‌ی هه‌موو نه‌و شتانه ده‌گریت و ته‌نها به‌بینینی
 کۆرپه‌له‌که‌ی به‌یه‌ک زه‌رده‌خه‌نه هه‌موو شتیک له‌بیر ده‌کات. ئایه
 پیاوانیش ناتوانن نه‌و نو مانگه به‌شیوازیکی تایبه‌تتر و جوائتر
 مامه‌له‌ بکه‌ن له‌گه‌ڵ خیزانه‌کانیان. زیاتر له‌کاته‌کانی تر گرنگیان
 پێ بدهن و زیاتر له‌لایان بن و له‌جاران زیاتر پێیان بلین خۆشم
 ده‌وین. چی ده‌بیت نه‌و نو مانگه پیاوه‌که به‌شیکێ کاروباری
 ناو ماله‌که ته‌نجام بدات، چی ده‌بیت له‌جیاتیی نه‌وه‌ی کاتی زیاتر
 به‌سه‌ر به‌ریت له‌گه‌ڵ هاوڕێکانی بیت و نه‌و کاته لای خیزانه‌که‌ی
 به‌سه‌ر به‌ریت. ئایه گه‌ر نه‌و ئافره‌ته به‌رگه‌ی نه‌و هه‌موو نازار و

ناره حه تيبه ی گرت، نایه توش ناتوانی بهرگه ی تووره بوونه کانی و
هه ندیک له قسه کانی بگریت، ناخر نه و به کومه لیک گورانکاری
خیرای جهسته یی و دهروونیدا تیده په ریت.

کاتی له دایکبوونی منداله که ی ناو سکی میرا دیار نه بوو،
ده کرا له هه رساتیکدا منداله که له دایک بیت، بویه به خیزانی حاجی
ئیبراهیمم گوت که نه و کاتانه ی من ده پرۆم بو سهر ئیش، زووزوو
پروات بو مالی ئیمه و ناگای له تهندروستیی میرا بیت، خوشم
له سهر ئیش هه موو سهره سه عاتیک ته له فونم بوی ده کرد و له
ته ندروستیی نهوم ده پرسی.

به یانیی رۆژی پینجشه ممه بوو من رۆیشتم بو سهر ئیش، پاش
دوو کاترمیر خیزانی حاجی ئیبراهیم ته له فونمی کرد و گوتی: پیتم
وا بیت کاتی له دایکبوونی منداله که هاتوو و میرا زور نازاری
هه یه، بویه و هه وه بو نه وه ی بیبهین بو نه خوشخانه. منیش خیرا
سه یاره کهم له حاجی که مال و هه رگرت و به خیرایی رۆیشتمه وه بو
ماله وه، ته ندروستیی میرا هیچ باش نه بوو. دوا ی نه وه ی گه یاندمانه
نزیکترین نه خوشخانه ی مندالبوون، میرا توندتوند دهستی منی
گرتبوو و ده گریا و ده یگوت: موحسین نازارم زوره، تکایه به ته نه
جیم مه هیله. منیش توندتوند دهسته کانم گرتبوو و پیتم گوت:
نازیزه کهم، بیخه م به، دلنیا به من هه میسه له لات ده بم. هه موو شتییک
باش ده بیت، دوا ی نه وه من هاتمه ده ره وه. رۆیشتم له گوشه یه ک
چوومه سوچه و به گریانه وه دو عام ده کرد خوایه ره حم بکه به میرا،

خوايه بىپارئزى و همم مىرا و هممىش منداله كه بىسه لامه تى بىته
 دونيا وه. سهرم بهرز نه كرد بوويه وه كه گوتم له گريانى مندالیک
 بوو، دلّم خیرا لییده دا، تا نه وه بوو خیزانى حاجى ئیپراهیم هاتن و
 گوتمان: موژده تان لی بیت نه داز یار، بوون به باوکی کچیکى زور
 جوان. منیش خیرا وه لامم دایه وه: نهی تهندروستیى مىرا چۆنه؟ به
 زرده خه نه یه كه وه وه لامى دامه وه: نهویش زور زور باشه. دواى
 نه وه خیرا سو جده ی شوکرم برد. سوپاسى خوام کرد له سهر نه وه ی
 مىرا تهندروسته و مندالیکى کچی پى داین و بووم به باوکه. دواى
 ماوه یه که دکتوره ژنه كه هات و پیروزیبایى لی کردم پى گوتم ئیستا
 ده توانی بچيته لای هاوسهر و منداله كه ت. سوپاسى دکتوره كه م کرد
 و رۆیشتم بو لای مىرا. دواى نه وه ی مىرام له باودش کرد و پىم گوت
 كه چهند خوشم دهویت، رۆیشتم بو لای منداله كه. ههر به بینى
 نه مده توانی خوّم بگرم، دهستم کرد به گریان. کچیکى بچکوله ی
 چهند جوان بوو. پاش نه وه ی ماوه یه کی باش له نه خویشخانه ماینه وه
 و دکتوره كان ته واو دلنیا بوون له تهندروستیى مىرا و کچه كه مان،
 بهرپیکه وتین به ره و ماله وه مان، پاش نه وه ی گه یشتینه وه، خیزانى
 نه کبه ر خانیش هاتبوو له گه ل کچه كه ی و خواردنیشیان دروست
 کردبوو، دواتر حاجى ئیپراهیم و نه کبه ر خانیش هاتن و هم مووان
 پیروزیبایى منداله كه یان لی کردین و نه کبه ر خان و حاجى ئیپراهیم
 پیش نه وه ی برۆن هه ریه کیکیان بریک پاره یان وه کوو دیارى بو
 کچه كه مان دانا و پاشان رۆیشتن. پاش نه وه ی نه وان رۆیشتن،

من رۆیشتم و له ته نیشت میرا دانیشتم و پیم گوت، پیرۆزمان
 بیته نهو کچه جوانه، سوپاس که نهو ماوه یه بهرگهی خوارده
 ناخۆش و سووتاره کانی منت گرت. میرا دهستی کرد به پیکه نین و
 گوتی: نانا، خواردنی باشیش ده زانی ناماده بکهیت، بیرم کردۆتوه
 له مه ودوا تو خواردن ناماده بکهیت. ههردوو کمان دهستان کرد به
 پیکه نین. پاشان میرا گوتی: هیچ ناوتکت له خه یالدا بو نهوهی له
 کچه که مانی بنین. وه لامم دایه وه: ناوم زۆر له خه یالدا یه، به لام
 چهز ده کهم خۆت ناوی لی بنیت. میرا گوتی: من چهز ده کهم
 ناوی (ئهوین) بیت. منیش گوتم: ئهوین! بوچی؟ میرا وه لامی
 دامه وه: ئاخر تو ئهوینی راسته قینهت پیشانی من دا. تو بوویت
 ئهوینی راسته قینهت له دلما رواند، تو بوویت فیرت کردم ئهوینی
 راسته قینه چیه. تو تووی ئهوینی راسته قینهت له دلما رواند.
 ئیستاش وانه و تووه گه شهی کردووه و گه و ره بووه، ده مه ویت بو
 هه همیشه نهو ئهوینه م له بهرچاو بیت، هه همیشه له سه ر زوبانم بیت.

کچه که مان ناو نا (ئهوین)، رۆژی چه وته می له دایکبوونی
 رۆیشتم چه یوانیکم کری و کوشتمه وه و مالی حاجی ئیبراهیم و
 نه که بهر خان و هاور پێانی کۆمپانیا و نهو هاور پێانهی له مزگهوت
 ناسبوونم بانگیشتم کردن. ته نانهت ته له فۆنم کرد بو هاور پیکانم و
 حاجی که مالیش پیم گوتن بووم به باوک. ئهوین مالی ئیمه ی کرده
 مالیکی تر و نام و چه ژێکی تری به خشیبوو به ژبانی ئیمه، گریانی
 شه وانی زه رده خه نه کانی دلی ئیمه ی ئارام ده کرده وه. نهو کاتانهی

من ده پویشتم به ناو اته وه بووم زوو کارم ته واو بیت بو نه وهی کاتی زیاتر له گه ل میرا و نه وینی کچم به سهر بهرم. نه و پوژانه ی من ده پویشتم بو سهر کار میرا نه وینی له گه ل خوی ده برد بو وانه کانی مزگه وتی. میرا بوو بوو به یه کیک له ماموستا کانی به شی ژنان له مزگه وتی (ئه مانه)، نه ک هه ز نه وه، بگره له توره کومه لایه تیبه کان و ده ورو به ری خوشمان وه کوو بانگخوازیکی ژن ده ناسینرا. هه میسه هه ولی ده دا ژنان هوشیار بکاته وه و پینموونیان بکات بو ئیسلام، به هوی میرا وه مزگه وتی (ئه مانه) گهرموگورییه کی زیاتری پتوه دیار بوو، ژنی زیاتر سهردانی مزگه وته که یان ده کرد. پوژ و مانگه کان خیرا ده پویشتن و بوو به دوو سال ئیمه هاتبووین بو به ریتانیا و ژیانکردنمان له بیرمنگهام. ههستم ده کرد به خته وه رترین خیزان له سهر رووی زه وی ئیمه یین. من و میرا و نه وینی کچم. میرا زوری نه مابوو هه موو قورئانی پیروژ له بهر بکات. هه میسه هه ولی ده دا و له مالی ئیمه دا له کاتی بیده نگیدا ته نها دهنگی قورئان ده بیسترا. قورئان ژیانی ئیمه ی سهرتاپا کردبوو به به هار.

پوژیکیان له سهر کار بووم. میرا ته له فونی کرد ده گریا، منیش گوتم: چی بووه میرا، بو ده گریت، شتیکی خراب رووی داوه؟ نه وین شتیکی لی به سهر هاتوووه؟ میرا گوتی: ئیمه باشین بهس یاران. دوا ی ته وه میرا دهستی کرده وه به گریان گوتم: چی؟ یاران کییه؟ میرا به گریان وه وه لامی دامه وه: یاران خوشکی باران. نه وانه ی پیشتر هاوړیم بوون. منیش وه لامم دایه وه: ئی؟ یاران چیی لی

هاتووه؟ چي بووه؟ ميرا گوتی؛ له ئینستاگرام بینیم وا نووسراوه
 یارانی کچه مۆدیل به هۆی رووداوی هاتوچۆوه گیانی لهدهست
 داوه. نهو کاتهی ميرا نهو قسهیهی کرد، راستهوخۆ نهو قسهیهی
 یارانم بیر کهوتهوه که به میرای گوتبوو پیشتتر؛ نهو خوایهی
 ئیمه دهیناسین و بۆ ئیمهیان باس کردووه، له تهمهنی ههشتا
 سالیس تهوبه بکهیت لیت خوش دهبیته. بۆ نهوهی برۆم دلی میرا
 بدهمهوه، مۆلهتم وهرگرت و رویشتمهوه بۆ مالهوه، میرا بهردهوام
 بوو له گریان. له ئامیزم گرت و پیم گوت؛ نازیزه کهم، تکایه وا
 له خۆت مه که، ئیستاش با ته له فۆنیك بکهین بۆ باران و پرسه و
 سه رهخۆشیی خۆمانی ئاراسته بکهین. دواي نهوهی ته له فۆنمان
 کرد بۆ باران و میرا ماوهیه کی باش قسهی کرد له گه ل باران، میرا
 دواي ته له فۆنه که باشتر بووبوو. تۆزیک ئارام بووبوو یه وه. میرا
 پرووی کرده من و گوتی؛ راسته نهوانه له کاتیکی ناسک و ههستیاری
 پشتیان له من کرد، به لّام باوهر که موحسین، یاران کچیکی خراب
 نه بوو و بارانیش کچیکی خراب نییه. به لّام تا ئیستا که سیکیان
 نه دۆزیوه ته وه یارمه تیده ریان بیته، رهنگه گهر گوئیان بۆ من گرتبایه
 و هاتبان له گه ل من بۆ لای تۆ، ئیستا شته کان جوړیکی تر بان.

پاش سی مانگ له مردنی یاران، رۆژیکیان پیش عه سر بوو میرا
 ته له فۆنی کرد، به دهنگیرا دیار بوو دلخۆشه و گوتی؛ موحسین،
 تکایه نه مپۆ کاره کانت زوو ته واو بکه و وه ره وه. منیش گوتم
 بۆچی؟ ميرا گوتی؛ میوانیکی تایبه تمان هه یه. بیرم کرده وه ده بیته

ئەو میوانە تایبەتە کئی بیټ، پاش ئەووی کارە کانم تەواو کرد، خیرا بەرەو ماله‌ووە رویشتمه‌ووە، دوای ئەووی لە دەرگام دا، میرا هات دەرگای کردوووە و پیکه‌ووە رویشتینه ژوورەووە، کاتیک گه‌یشتمه هۆله‌که بینیم، و باران هاتوووە، خوشکی یاران، خیرا بەرەو پرووم هات و گوتی: توو خوا براکەم، رینگه‌ بده‌ ده‌سته‌ کانت ماچ بکەم. منیش وه‌لام دایه‌ووە: أستغفرالله خوشکم، ئیمه‌ شایانی ئەو کارە نین. پاشان بە خیرها‌تم کرد و بە گەرمی پیشوازی و میوانداریمان لی کرد.

پاش ئەووی نانی ئیوارەمان خوارد، باران باسی مردنی خوشکه‌که‌ی کرد و پیتی گوتین: بەراستی ئیمه‌ سته‌مان لە خۆمان کرد بەووی بەدوای قسه‌کانی میرا نه‌که‌وتین و نه‌هاتین بو‌لای تو. ئیمه‌ش ده‌مانزانی ئیمه‌ له‌ چ گێژاو و پیسییه‌ کدا ژیان ده‌که‌ین، بەلام نازانم بو‌یری ئەوه‌مان نه‌بوو دانی پیدا بنیین یا ته‌نها خۆمان له‌ بابەته‌که‌ بیئاگا ده‌کرد. مردنی یارانی خوشکم بو‌ من بو‌ویه هۆکاریک بو‌ ئەووی بەئاگا بیمه‌ووە و سنووریک بو‌ ئەو کارە خراپانه‌م دا بنیم. ده‌مه‌و‌یت له‌ سفره‌ووە ده‌ست پی بکەمه‌ووە. ده‌مه‌و‌یت بیمه‌ووە به‌ بارانیکی تازه‌ که‌ ژیانیکی تازه‌ی پی بیټ. الحمدالله ئیستا واه‌ه‌به‌م کردوووە و واه‌ه‌ست ده‌که‌م هیواش-هیواش گیانیکی نو‌ی دیته‌ووە به‌ر جه‌سته‌م. یه‌که‌مین که‌س که‌ ویستم سوپاسی بکەم و بیینم، چه‌زم ده‌کرد ئیوه‌ بن و ئەو خۆشییه‌م له‌ گه‌ل ئیوه‌ به‌ش بکەم.

میرا پرسیری له‌ باران کرد و گوتی: ئەی ئیستا خه‌ریکی چیت؟
چ کاریک ده‌که‌یت؟ باران وه‌لامی دایه‌ووە و گوتی: واه‌ خه‌ریکم

لە گەل يە كىك لە كەنالە ئاسمانىيە ئىسلامىيە كان گرېبەستىك
دە كەم بۇ ئەوھى لاي ئەوان كار بەكم.

۲۶۰

مىرا دووبارە پىرسىياري كىرد لە باران و گوتى: ئەي عىسا ياسىن
چۇن رىگە بەوھ دەدات؟

باران زەردە خەنەيە كى كىرد و گوتى: دىيارە ئاگادار نىن عىسا
ياسىن چىي بەسەر هاتووه؟

من و مىرا بەسەر سامىيەوھ گوتمان: چى بەسەر هاتووه؟

باران زەردە خەنەيە ھەر لەسەر روخسار بوو و گوتى: مانگىك
لە مەو پىش تووشى جەلتەي دەماخ بوو و بەشىكى زۆرى جەستەي لە
كار كەوتووه، بە كورسى هاتوچۆي پى دە كەن و بەئەستەم دەتوانىت
قسە بكات.

باران دواي ئەوھ دەستى كىرد بە پىكە نىن و گوتى: ئەو چەپەلە
زۆر لەمىژ بوو شايانى ئەوھ بوو خراپترى لى بەسەر بىت. ھىشتاش
ئەو سزايە ناگات بە چارە كى ئەو ئازارەي ئەو تووشى كچە ھەزار
و پىكەسە كانى كىردووه.

پاشان باران پرووى كىردە من و گوتى: خۆزگە كاك موھسىن،
ھەموو كچىك وەكوو مىرا بەبەخت بايە و تووشى گەنجىكى
باشى وەكوو تۆ بووبايە. داواكارم لە خوا خىر و بەرە كەتى زياتر
پرژىنىت بەسەر ئەو مالەدا. من جگە لە بۆنى خۆشەويستى و رىز و

بهرشت بی تو

۲۶۱

مبهره بانی، بۆلی هیچی تر ناکه م له و ماله. مه گهر کچ چیی ده ویت
له وه زیاتر بییت به ژنی پیاویک که بتوانیت ریزی بگریت و خوشی
بویت و نازاری نه دات و مالیکی ناسووده ی بو دروست بکات.

باران سی پوژ لای نیمه مایه وه و دو تر گه رایه وه بو کوردستان.
من و میرا خوشحال بووین بو باران و دوغای خیرمان بو کرد. پاش
ئه وه ی باران رویشیت، میرا گوتی: ده زانی مو حسین نیستا گهر
لیم بپرسن خهونت چیه یا پلانت چیه بو داهاتوو؟ چیان وه لام
ده ده مه وه. پیمان ده لیم: هه موو خهونی من نه وه یه روژیک بتوانم
له ولاتی خو مان، کوردستان، پیشبرکیکی شاجوانی رنکب خه م.
ده زانی مه رجه کان چی داده نیم. ده بیت هه موو قورنانی پیروزی
له بهر بیت و زورترین فهرمووده شی له بهر بیت به تیگه یشتنه وه و
داپوشراو بیت و گرنگ نییه ژن بیت یان کچ، گرنگ نییه بالای
چهنده و رهنگی چونه و تا چه ند جوانه، هه موو نه وه ی گرنگ بیت
تیگه یشتوو یی و ره وشتی جوان بیت و نرخ ی خوی بزانییت وه کوو
نافره تیک.

ته ماشایه کی کردم، گوتی: یارمه تیم ده ده ییت له و کاره دا وانیه!
وه لامم دایه وه و گوتم: به دلنیا ییه وه یارمه تیت ده ده م.

ئه وین هیواش-هیواش گه وره ده بوو و ده ییتوانی له سه ر قاچه کانی
خوی بروات و هه ندیک قسه ش فیتر بوو بوو. ته مه نی بوو بوو به
سی سال، میرا هه همیشه ده یگوت: مو حسین ئه وین چاوه کانی و

لیوه کانی له تۆ ده چیت، ته نانهت قژی شی وه کوو تۆ لووله و نه و
خاله ی سهر پروومه تی چه پی وه کوو نه وه ی تویه. منیش ده مگوت؛
سه یر که لووتی ده لیت لووتی تویه. رهنگی قژی وه کوو رهنگی
قژی تۆ ره شه.

رۆژیکیان له ئیش ته و او بووم و ته له فۆنه کهم دهرهینا بو نه وه ی
ته له فۆن بکه م بو میرا و لئی بپرسم بزانه هیچمان ناویت له بازار
بیکرم. به لام میرا وه لامی ته له فۆنه که ی نه دایه وه، دووباره هه ولم
دایه وه، دیسان وه لامی نه دایه وه، دلم ده یگوت میرا شتیکی لی
به سهر هاتووه، خیرا رۆیشتمه وه و کاتیک دهرگای ماله وه م کرده وه،
بینیم وا میرا له هۆله که له سهر زه وی که وتوووه و نه وین یه که به
خۆی هاوار ده کات و ده گریته. به پراکردن رۆیشتم به ره و لای میرا،
بینیم وا له هۆش خۆی چوووه، خیرا ته له فۆنم کرد بو سه یاره ی
فریاگوزاری و خیرا هاتن، کاتیک دراوسیکانمان گوئیستی دهنگی
سه یاره ی فریاگوزاری بوون، هه موویان هاتن حاجی ئیبراهیم،
به خۆی و خیزانه ی و نه کبه ر خان و مندال و خیزانه که ی هاتن،
خیرا میرامان برد بو نه خوشخانه ی شازنه ئیلزابیژ. دوا ی نه وه ی
دکتوره کان میرایان برده ژوو ره وه، پاش ماوه یه که دکتوره که هاته
دهره وه و گوتی: ئیستانه خوشه که تان باشه و هۆشی بو گه راوه ته وه،
به لام پیویسته پشکنینی زیاتر بکه ین بو دلنیا بوون له ته ندروستیی
خیزانه که تان. پاش نه وه ی نه نجامی پشکنینه کان گه رانه وه و
دهرکه وت هیچ کی شه یه کی نییه، گه راینه وه بو ماله وه. رۆژ له

دوای رۇز ھەستەم دە کرد میرا رەنگى دە گۆرۈت و رەنگى رۇخسارى زەرد دە بېت، لە گەل ئەو ھى ئەو وزە و ھېزەى جارائىشى نە ما بوو. مانگىك تېپەرى، بە میرام گوت: میرا وا ھەست دە كەم تۇ باش نە بېت، خۆت نامادە بکە با پرۆین بۇ نە خۆشخانە. میرا گوتى: ھېچ نىيە، رەنگە بە ھۆى سوورى مانگانە كە مەو ھە بېت. بە لام من سوور بووم لە سەر ئەو ھى كە دە بېت پرۆین بۇ نە خۆشخانە. پاش ئەو ھى رۆيشتىن بۇ نە خۆشخانە، دکتۆرە كە گوتى: ھېچ شتىكى وا نىيە، تەنھا بەرگىرى لەشى تۆزىك لاواز بوو. پشكىنىتىكى بۇ دە كەين بزانىن ھۆكارە كەى چىيە. پاش ئەو ھى ئەنجامى پشكىنىنە كان ھاتنەو، دکتۆرە كە منى بانگ کرد بۇ ژوورەو ھە و گوتى: ھىوادارم بە باشى لەو قسانەم تېبگەيت كە ئىستا پىت دە لىم: خىزانە كەى ئىو تووشى شىرپەنجەى پەنكرىاس بوو. ئەو ھى جىگای داخە ئەو ھى نە خۆشىيە كە لە سەرتای بلاءو بوونەو ھەيدايە، بە لام خىرايى دابەشبوونى خانە شىرپەنجەيە كان زۆرە و گەر زوو خەمى لى نەخۆين، رەنگە چارەسەرى قورس بىت. كاتىك دکتۆرە كە گوتى: شىرپەنجەيە تى، دونيا لەبەر چاوە كانم رەش بوو. دەم دە تگوت بە شتىك بەستوويانە، نەمدەتوانى قسە بکەم. دکتۆرە كە گوتى: بەرپىزم، ئىو باشن؟ سەير كە، ھەموو ھېزى خىزانە كەت تۆى، بۆيە دە بېت بە ھېز بېت و لەبەر امبەر ئەو خۆت بە لاوازی نیشان نە دەيت. ئىستاش پىويستە خىزانە كەت بەين بۇ بەشى تايبەت بە تووشبووان بە شىرپەنجە. دوای ئەو ھى رۆيشتەو ھە بۇ لای میرا. میرا گوتى:

چی بوو؟ دکتوره که چیی پی گوتی؟ وه لأمم دایه وه و گوتم؛ شتیکی
 وای نه گوت شایانی باسکردن بیئت. میرا گوتی؛ نه وه موو ماوه به
 له ژووره وه بوویت، که چی نیستا ده لیئت شتیکی نه گوت شایانی
 باسکردن بیئت! دواى نه وه دوو په رستار هاتن و به میرایان گوت
 تکایه ودره له گه لمان. میراش گوتی؛ بو کوی؟ موحسین من چیمه؟
 بو قسه ناکه ییت؟ نه وانه من بو کوی ده بهن؟ وه لأمم دایه وه؛ نازیم
 خو گوتم شتیکی وانییه، پرؤ با پرؤین له گه لیان بزاینن ده مانبهن
 بو کوی. هر له ناو نه خو شخانه ی شارنه نیلیزابیتز رۆیشتین به ره و
 به شی شیرپه نجه و چاره سه ری شیرپه نجه. میرا کاتیک نووسراوی
 سر دیواره که ی بینی، راوه ستا و گوتی؛ نه وه چیه موحسین؟ چی
 له سر نه و دیواره نووسراوه؟ دواى نه و قسانه ی راسته و خو میرا
 له هوش خو ی چوو، خیرا بردمانه ژووره وه. کاتیک به هوش خو ی
 هاته وه، دووباره پرسیی؛ من له کویم؟ نه وه چی بوو من له سر
 دیواره که بینیم نووسراوو؟ خو م لی نزیك خسته وه و له نامیزم
 گرت و پیم گوت؛ نارام به وه نازیم، هه موو شتیك باش ده بیئت،
 بهس نارامت هه بیئت. پاشان من رۆیشتم بو نه وه ی کاروباری ناو
 نه خو شخانه ته و او بکه م و ناوی تو مار بکه ن له به شی شیرپه نجه.
 دواى نه وه ی کاروباره کانم ته و او کرد، دکتوره که هات و گوتی؛
 وه کوو چاره سه ری سه ره تایی نه و دهرزییه ی بو ده که یین، بزاینن
 کاردانه وه ی نه خوشییه که چۆن ده بیئت. ده توانن نه خوشه که تان
 به نه وه، به لأم ده بیئت رۆژانه به به رده و امی بین بو نه خو شخانه بو
 وهرگرتنی پشکنین و دهرمانه کانى.

پاش نه‌وهی گه‌راینه‌وه بو ماله‌وه، رۆیشتم بو لای مالی حاجی
 نیبراهیم و نه‌وینم هینایه‌وه، له‌بهر نه‌وهی پیش نه‌وهی من و میرا
 برۆین بو نه‌خۆشخانه نه‌وینمان برد بوو بو مالی نه‌وان. کاتیک
 گه‌یشتمه به‌رده‌م مالی نه‌وان، له‌ده‌رگام دا، خیزانی حاجی نیبراهیم
 ده‌رگا‌که‌ی کرده‌وه، فه‌رمووی لیم کرد بو ژووره‌وه، به‌لام من سوپاسم
 کرد و گوتم: ده‌بیته برۆمه‌وه. سه‌یریکی کردم، گوته: نه‌ندازیار
 له‌باش ناچیت، شتیکی رووی داوه؟ دکتوره‌که چیی گوته؟ وه‌لام
 دایه‌وه و گوتم: میرای خیزانم شیرپه‌نجه‌یه‌تی. خیزانی حاجی
 نیبراهیم ده‌ستی خۆی نا به‌ده‌می‌ه‌وه و گوته: چی؟ شیرپه‌نجه؟ چ
 جو‌ریکی؟ وه‌لام دایه‌وه: به‌لی، شیرپه‌نجه‌ی په‌نکریاس. کاتیک نه‌و
 قسانه‌ی له‌من بیست، نه‌یتوانی هیچ بلیت، خیرا رۆیشت نه‌وینی
 بۆم هینا و دواتر من گه‌رامه‌وه بو مالی خۆمان. کاتیک گه‌یشتمه‌وه
 میرا ده‌گریا. خیرا رۆیشتم بو لای، پیم گوته: تکایه مه‌گری نازیم،
 دلنیا به‌هموو شتیکی باش ده‌بیته، نه‌وه‌ش تاقیکردنه‌وه‌یه‌که بو
 ئیمه، ده‌بیته له‌سه‌ری ئارامگر بین. خوا (البصیر و السميع)ه، و اتا
 ده‌مانبینی و گوئیستی ئیمه‌شه. له‌هه‌مان کاتدا (المجیب) و اتا
 وه‌لام‌ده‌ره‌وه‌ی دو‌عا‌کانی‌شمانه، (الرحمان)ه و اتا به‌خشه‌نده‌یه، کاتیک
 تو داوای شتیکی لی ده‌که‌یت، پیت ده‌دات. سه‌ره‌رای هه‌موو نه‌وانه
 (الكافی) و اتا ته‌نها نه‌و به‌سه‌ بو به‌نده‌کانی. گه‌ر نه‌وت له‌گه‌ل
 بیته، هه‌موو دونیاش دژت پیت خه‌مت نییه، خۆ نه‌گه‌ر نه‌و له‌دژت
 بیته، هه‌موو دونیاش پشتگیریت بکات به‌ست نییه.

۲۶۶
 رۆز به رۆز نه ندروستیی میرا به ره و خراپی ده رۆیشت،
 هر چه نده دکتوره کان هموو ههولیکه خویان ددها، به لام هیچ
 سوو دیکه نه بوو، دکتوره که ده یگوت؛ جهسته ی هیچ وه لامیکه
 نه رینیی نییه بۆ دهرمانه کانمان. له کۆتاییدا دکتوره کان بریاریان دا
 به وهی ده بیته له نه خوشخانه بمینیتته وه بۆ نه وهی ده ست بگهن به
 چاره سه ری کیمیایی بۆی. میرا وه کوو جارن خه مبار نه بوو، نازانم
 چی رووی دابوو، به لام نه و ترسه ی سه ره تا هه یبوو له نه خوشییه که،
 ئیستا نه یابوو. نه و میرایه ی وه کوو هاوه لی شاجوان هه لبرێدر،
 وایستا لاواز لاواز بووه و جهسته ی زهرد هه لگه پراوه، قزه جوان و
 ره شه که ی نه مابوو. به لام له جارن به هیتر بوو، نازانم هوکار چی بوو.

من نه وینم بزده بوو بۆ لای مالی حاجی ئیپراهیم و هه رکاتیکیش
 گریابایه یا میرا داوای کردبایه، ده مبرد بۆ لای. منیش شه و لای نه و
 ده مامه وه و رۆژانه ش ده رۆیشتم بۆ سه ر کار. رۆژیکیان بانگی
 کردم و گوتی: مو حسین و اهسته ده که م نه وه کۆتاساته کانی ژیانمه
 و زۆرم نه ماوه بمرم، به دکتوره کان بلێ بیسووده هه وله کانیان.
 منیش دهستم کرد به گریان و پیم گوت: تکایه نه و قسانه مه که، وای
 دکتوره کان خه ریکی کاری خویانن، پشتیوان به خوا نه و دهرمانانه
 ده بنه هوکاریک بۆ باشبوونه وهت. زهرده خه نه یه که ی کرد و گوتی:
 ده توانی ده فته ریک و قه له میکم بۆ بهینی. منیش ده فته ریک و
 قه له میکم بۆ هینا. سوپاسی کردم و گوتی: هه ندیک شت هه یه
 ده مه ویت بیاننوسم، نازانم توانم ده بیته یان نا.

رۆژه کانم له ئیش زۆر به قورسی لێ ده‌پۆشێش و شه‌وانیش
 له به‌رامبه‌ر میرا داده‌نیشتم و ته‌ماشام ده‌کرد بزانی چی ده‌تورسێت،
 رۆژێکیان له نه‌خۆشخانه بووم، مۆبایله‌که‌م زه‌نگی لێدا، دوای
 ئه‌وه‌ی هه‌لم گرت زانیتم له کوردستانه‌وه ته‌له‌فون ده‌که‌ن،
 وه‌لامم دایه‌وه: به‌لێ. که‌سیک گوتی: ئه‌و ژماره‌یه‌ هه‌ی نه‌دازیار
 موحسینه، هاوسه‌ری میرا؟ وه‌لامم دایه‌وه: به‌لێ خۆیه‌تی، فه‌رموو
 وه‌لامی دامه‌وه و گوتی: به‌رێزم من کوری عیسا یاسینم، باوکم
 ده‌یه‌وێت له‌ گه‌ل میرا خاتوون قسه‌ بکات. منیش مۆبایله‌که‌م دا به
 میرا، نه‌مزانی چی ده‌لێن، ته‌نها ئه‌وه‌نده نه‌بی‌ت گویم له‌ میرا بوو
 گوتی: خوا بته‌خشیت. پاشان مۆبایله‌که‌ی دایه‌وه به‌ من و گوتی:
 ده‌یه‌وێت له‌ گه‌ل تۆش قسه‌ بکات. پاش ئه‌وه‌ی وه‌لامم دایه‌وه:
 به‌لێ، ده‌نگیکه‌ی لاواز به‌ پچرپچری هاته به‌رگویم و گوتی: نه‌دازیار
 بمموره. به‌راستی... به‌راستی هه‌موو ئه‌... ئه‌وه‌ی ئیستا تووشی
 بوومه... بوومه به‌ هۆی خراپی و پیسیم بوو... بوو له‌ گه‌ل ئیوه،
 ده‌زانم... ده‌زانم قورسه، ماوه‌یه‌ک راوه‌ستا، دیار بوو هه‌ناسه‌ ته‌نگ
 بووبوو، دواتر به‌رده‌وام بوو و گوتی: ده‌زانم قورسه ئه‌و داوايه،
 به‌لام تکایه... تکایه گه‌رده‌نم ئازاد بکه‌ن. ده‌زانم دره‌نگیشه بۆ ئه‌و
 قسه‌یه، به‌لام... به‌لام داواتان لێ ده‌که‌م بگه‌رینه‌وه بۆ کوردستان،
 به‌لێن بی‌ت کوره‌کانم بینه پاسه‌وانی به‌رده‌رگاتان و بتانپاریزن و
 هه‌موو شتیکی کۆنیش له‌ناو به‌رن. به‌س ئیوه گه‌ردنم ئازاد بکه‌ن
 و لێمان خۆش بن. ده‌زانی شه‌وانه خه‌وم نییه، ده‌شزانم به‌ هۆی چ
 شتیکه‌وه‌یه. ئیستاش ده‌بی‌ت ته‌له‌فۆنه‌که‌ داخه‌مه‌وه چونکه

ئاتوانم زۆر قىسە بىكەم بە ھۆى نەخۇشسىبە كەم، گەر گەردەم ئازاد
بىكەن، چا كەپە كى گەورە دە كەن لە گەلم، پاشان تە لە فۇنە كە داھرا،
مىرا پاش تە لە فۇنە كە ھىچى نە گوت، چوونگە نە و ماوۋە
زۆر زۆر بېھىز بوو بوو، زۆر بەى كاتە كان دە خەوت و ئىششىھانىسى
بۆ خواردن نە مابوو و ماوۋە ماوۋە دە يگوت؛ ئازارم زۆرە.

رۆژىكىيان لە سەر ئىش بووم، تە لە فۇنىك لە نەخۇشخانە وە
ھات و گوتيان؛ خىزانە كەت تەندروستىى زۆر خراپە، خىرا خوت
بگەپەنە نەخۇشخانە. منىش خىرا رۆيشتم بۆ نەخۇشخانە. كاتىك
گەيشتم، مشە وە شىم پىوۋە دىا ربوو و قژە كانم ئالۆز بوو بوون،
رۆيشتم بۆ لای مىرا. مىرا بە دەستى ئاماژەى بۆ كردم كە لىنى نىك
بىمە وە، كاتىك لىنى نىك كە و تەمە وە، دەستى بەرز كەردە وە و وە كوو
شانە بە ناو قژە كانى منىدا ھىنا و قژە كانى بۆ رىك دەخستم، گەر لىم
بىرسن جوانترىن شانە يەك چى بووۋ قژە كانت پىى شانە كەردىت،
ئەوا بى دوودلى دەلىم دەستى ھاوسەرە كەم بووۋ. مىرا بەردە وام بوو
لە داھىنانى قژە كانم، تائە وە بوو دەستم گرت و توند توند ماچم كەرد.
بە دەنگىكى نزمە وە گوتى: لە و دەفتەرە دا كۆمە لىك ئامۆژگارى
و قسەم نووسىوۋە بۆ ئەوین، ھەركاتىك زانىت بايى ئەوۋ گەورە
بووۋ و تىدە گات لە و قسانە، بىدە پىى با بىانخوینىتە وە، دلىام زۆر
بە سوود دەبىت بۆى. تۆش بىخوینە وە و سە يىكى بکە، گەز زانىت
لە شتىكى كەمە، بۆى زیاد بکە. ئەوۋ شىان نامە يە كە لە منە وە بۆ
تۆ، بە لىن بدە تاوۋە كوو من دەمرم نە يكە يتە وە.

من خه‌ریک بوو ده‌گریام و پتیم ده‌گوت؛ نه و قسانه چیبه، بریار
 نپیه بو هیج شوپنیک برؤیت، پتیکه‌وه کچه که مان گه‌وره ده‌که‌ین و
 پتیکه‌وه پیر ده‌بین. خه‌ریک بوو نه و قسانه‌م بو میرا ده‌کرد کاتیک
 هه‌ستم کرد ده‌ستی شل بوو و فرمیسک له‌چاوه‌کانی هاته‌خواره‌وه،
 بزه‌یه کی جوان له‌سه‌ر روخساری بوو. هه‌رچه‌ندی بانگم کرد؛ میرا،
 میرا! هیج وه‌لامیکی نه‌بوو، دکتوره‌کان هاتن و دواتر یه‌کینکیان
 منی هه‌لستاند و گوتی: به‌ریزم، به‌داخه‌وه، بوخوتان خوش بن.

کاتیک چاوه‌کانم کرده‌وه، بینیم حاجی نیبراهیم له‌ته‌نیشم له‌سه‌ر
 کورسییه‌ک دانیشتووه. پرسیم من چی ده‌که‌م لیره؟ کوا میرا؟ حاجی
 نیبراهیم هات بو لام و پتی گوتم: نارام به‌وه‌انا لله و انا الیه راجعون.
 پاش نه‌وه رویشتین جه‌سته‌ی میرامان وه‌رگرته‌وه نه‌و
 جه‌سته‌یه‌ی که‌ته‌نھا چهند کیلویه‌کی لی مابووه‌وه. دوا‌ی نه‌وه‌ی
 نوژمان له‌سه‌ر کرد و به‌خاکمان سپارد، هاتینه‌وه بو مالتی، به‌لام کام
 مال، مالتیک هیج جیگایه‌کی له‌مال نه‌ده‌چوو بی میرا، نه‌و کاته‌ی
 میرا زیندوو بوو و ا هه‌ستت ده‌کرد دیواره‌کانیش گیانیان له‌به‌ره،
 به‌لام نیستا بوونه‌ته‌وه چوار دیواری ساردوسر.

هاورپنکانم هه‌موویان ته‌له‌فونیان کرد و زور خه‌مبار بوون
 به‌کوچی دوا‌یی میرای ختیزانم، حاجی که‌مال ته‌له‌فونی کرد و
 سه‌ره‌خوشیی لی کردم و دوا‌ی لی کردم بگه‌ریمه‌وه بو کوردستان
 و یارمه‌تیی بده‌م له‌نیش و کاری کۆمپانیا.

پینج رۆز رۆیشتبوو به سەر کچی دوایی میرادا، نه مده توانس
هیچ بکهم. له مال نه ده رۆیشتمه دهره وه، گهر نه وینیش گریابیه.
ماوه یه که ده یانهینا بۆ لای من و پاش نه وهی ژیر ده بوویه وه کچه کهی
حاجی ئیبراهیم دهستی ده گرت و ده بیرده وه بۆ مالی خویان.

ساتیک بیرم رۆیشت بۆ لای نه و نامه یه میرا بۆی نووسیووم.
واههستم ده کرد نه و نامه یه بتوانیت تۆزیک له و نازاری سهر دلم
که م بکاته وه. بۆیه رۆیشتم نه و نامه یه م هینا و کردممه وه، تیندا
نووسرابوو:

— السلام علیکم

سلاو له و پیاوهی فیری خوشه و یستی کردم. سلاو له و پیاوهی
توند دهستی گرت و له ناو تاریکیه وه منی هینا به ره و رووناکی.
سلاو له و پیاوهی به هه موو نه وهی هه یبوو له گه لم بوو و هه موو
شتیکی خوی پی دام، له به رامبهردا من جگه له ناخوشی و ناواری
و دووری له نیشتمان و دوستان هیچی ترم پی نه دا. نازیزم، ده زانم
ئیستا که نه و نامه یه ده خوینیته وه چه نده دلشکاوی، چه نده ههست
به ته نهایی ده کهیت. سوپاست ده که م بۆ هه موو شتیکی له پیناو
دلخوشیی من کردت. سوپاس بۆ بوون به هاوسهرم. نازیزم، بۆ
ساتیکیش گومانم نه بووه له خوشه و یستی تۆ بۆ خۆم و ده زانم
چه ند منت خوش ده ویت، ده زانم چه ند بۆت قورسه له جیاتیی
من که سیك له ته نیشت خۆت بینیت، به لام نه وه سوننه تی ژیانه،
ده بیت هه ریه کیکه مان پیش نه وهی تر به مریت. خوا چاره نووسی منی

وا دانا بوو که ئاوا زوو برؤم، خو شه ویستم موحسین. نهوین هیشتا
مندالیکه بچوو که، تو به‌ته‌نھا ناتوانی ناگاداری بیت. نهوین
پیوستی به که سیکه رۆلی دایکی بو بگیریت، من دلنیام له وهی
هه‌رگیز بیرت له وه نه کردۆ ته‌وه ژنی دووهم به‌سه‌ر من بهینی، به‌لام
من داوات لی ده‌که‌م هه‌رچی زوو بریار بدهیت و که سیکه
گونجاو بکه‌یته دایکی نهوین. ژنیک بیت بتوانیت په‌روه‌رده‌یه‌کی
باشی نهوین بکات و باش ئاگای لی بیت. خو من دلنیام له وهی هه‌ر
وه‌کوو چۆن دایکمان عایشه‌ غیره‌ی ده‌کرد له‌ خه‌دیجه‌ی دایکمان،
ئه‌وها ئه‌و ژنه‌ی تو ده‌یهینی غیره‌ ده‌کات له‌ من، چونکه‌ دلنیام
منت زیاتر خوش ده‌ویت له‌ ئه‌و.

خۆشم ده‌ویت!

نامه‌ی ژنیک که نه‌یتوانی بیته‌ ژنیکه‌ی باش بو هاوسه‌ره‌که‌ی.

هاوسه‌ری ئازیزت... (میرا)

دوای خویندنه‌وه‌ی نامه‌که نه‌متوانی کۆنترۆلی فرمیسکه‌کانم
بکه‌م. بیرم له‌و دیره‌ ده‌کرده‌وه که نووسیوو ی نهوین پیوستی
به‌ دایکه‌. ئاخ‌ر چۆن بتوانم که سیک له‌جیاتیی تو وه‌کوو دایکی
منداله‌که‌م قبول بکه‌م، چۆن رازی بم منداله‌که‌م له‌جیاتیی تو به
دایکه‌ بانگی که سیکه‌ی تر بکات.

له‌و بیرکردنه‌وه‌نه‌دا بووم و نامه‌که‌م به‌ ده‌سته‌وه‌ بوو که حاجی
نیپراهیم هات، دوای نه‌وه‌ی له‌ نه‌حوالی منی پرسی، گوتی: کورم

كچى دونىاي، چوونكه باوكى وه كوو نه وهى تو دووباره نابيته وه.
رینگه م بده تۆزىك باسى نه وهت بۆ بکه م چۆن باوكتم ناسى. نيواره
بوو، خۆرى خه لكى رووى له ناوا بوون بوو، به لام من بيناگا بووم
له وهى تازه وا خه ريكه خۆرى من هه لدیت و ژيانم پرووناك ده كاته وه.
ناسىنى باوكت گه وره ترين ديارى خوا بوو بۆ من. نه و منى له ناو
جيهانتيكى بۆگه نى پيس، كه هيج نر خيكي بۆ ئافرهت نيه، رزگار كرد
به ره و جيهانتيك كه تيدا ژن سازنه و خاوه نى كه سايه تى به هيزى
خويه تى و ريزليگير او و خوشويستراوه. نه و بوو به باشتين پالپشتى
من و بوو به قه لايه ك بۆ پاراستنى من. نه و له پيناو من ناره حه تى و
ليدانى زۆرى بينى. باشتين ژيانى بۆ من دروست كردبوو. هه ستم
ده كرد من به خته وه رترين ژنى دونيام و به هاتنه دونىاي توش نه و
هه سته خوشه زياترى كرد. به لام دياره خوا باشت ده زانيت خير
له چيدايه و شه ر له چيدايه. ده زانم مردنى من زۆر ئازار به خش
بووه بۆ باوكت، به لام من له پيناو نه وهى كه سيك هه بيت ئاگاي
ليت بيت، داوام كردووه له باوكت دواى من هاوسه رگيرى بكاته وه.
كچم باش نه و دپرانه ي ئيستا بخوينه وه و دووباره و سيباره شيان
بكه وه. نه وانه ي ليره دا نووسيو من، وا هه ست ده كه م يارمه تيده ريكي
باشت بن له ژيان. كچى خۆم پياوان دوژمنى ژنان نين، پياوان بۆ
نه وه دروست نه كراون ئيمه ركابه رايه تيان له گه ل بکه ين، به لكوو
خوا هه ردوو كمانى بۆ نه وه دروست كردووه بينه هاوړى و هاو كارى
يه كترى بۆ ژيانتيكى ئاسووده. كچى خۆم، بزانه سه ره رزى مرؤف و

ژنیس به تایبه تی به ئیسلامه وهیه، من ئەو کاته ههستم به نرخى خۆم کرد که ئیسلامم قبول کرد، ئەو کات زانیم که زیانم واتایه کی تری ههیه که موسلمان بووم. کچی خۆم، خۆت بیاریزه له وهی دۆستایه تیی که سانیك بکهیت که له خوا دوورت دهخه نه وه. هه مېشه خۆت له که سانیك نزیک بخه وه که ره زامه ندیی خویان مه به ست بیت. کچی خۆم، چۆن خۆت له ئاگریك ده پارێزی بو ئە وهی نه تسووتینیت و له ئاوێك نه تخنکینیت و له ماریك هه لدیت بو ئە وهی پیتته وه نه دات، ئاواش تو هه لیبی له دهستی رینکخراوه کانی ژنان. من تا نه و کاته ی له گه ل ئەواندا بووم جگه له مرقیکی دۆراو، هیچی تر نه بووم، به لام به س به خۆرزگارکردن لیان، بوومه سه ره برزترین و براوه ترین ئافرهت. کچی خۆم، دلنیا م له وهی بوویت به کچیکی زۆر جوان، بویه ئاگاداری ئەو کورانه به که ده یانه ویت به جۆریك له جۆره کان لیت نزیک بکه ونه وه، نه که ی فریوی قسه بریقه داره کانیان بخویت، کوری باش گرنگی به ره وشتی کچ ده دات پیش جوانیه که ی، به لام کوری خراب هه موو ئە وهی به لایه وه گرنگه جوانیه که ته و ته نها تا کاتیکیش بو ی گرنگی که ده بینیت بوویت به داوی فیله کانی ئە وه وه، ئیتر ئە وهی بیه وی له گه لت ده کات و پاشان تو به ویرانی جی ده هیلت. خۆشم ده ویت وشه یه کی جوانه، به لام وریا به هه لت نه خه له تینیت. کچی خۆم، له گه ل هه مووان به باشی و پریزه وه مامه له بکه، به لام بشزانه هه مووان شایانی ئەو پریزه نین. کچی خۆم، له جیاتیی ئە وهی گرنگی به رو خساری دهره وه ت به دیت، هه ول به

ناخت جوان بکه‌یت، ناخی جوانیش به خویندنه‌وه و نه‌نجامدانی
په‌رسته‌شه‌کان و خو‌پاراستن له خراپه‌کان و قورئانخویندن و
چاکه‌کردن ده‌بیت، گلۆپت بینیه‌وه‌موو‌ئه‌و جوانی و پرووناکییه‌ی
هه‌یه‌تی به هۆی‌ئه‌و تیله‌ی ناوه‌وه‌یه‌تی، خو هه‌رچه‌نده دیزاینی
ده‌روه‌ی‌ئه‌و گلۆپه‌سه‌رنجراکیش بیت و به‌لاته‌وه‌جوان بیت، ئه‌گه‌ر
ئه‌و تیله‌ی ناوه‌وه‌ی ئیشی نه‌کرد ئه‌وا گلۆپه‌که‌هیچ نرخیکی نییه.
کچی خۆم، کچ هه‌رچه‌ند ئازیز و خو‌شه‌ویست بیت لای دایک و
باوکی، به‌لام ده‌بیت رۆژیک بیت ئه‌و ماله‌جی به‌یلت و پروو بکاته
مالی که‌سیکی تر و بیته‌هاوسه‌ری که‌سیک، جا تو زور وریا به‌له
هه‌لبژاردنی ئه‌و که‌سه، هه‌ول بده که‌سیک هه‌لبژیریت لیت تیبگات و
هاورپیه‌تیت بکات. کچی خۆم، ژیان‌ی هاوسه‌رگیری ژیانیکی خوشه،
به‌لام به‌دوو‌ریش نییه له کیشه و ناخوشییه‌کان و پروو ده‌دات تووشی
کیشه بیت له‌گه‌ل هاوسه‌ره‌که‌ت و له‌یه‌کتری تووره‌بن و ناکوکتان
له‌نیوان دروست بییت، به‌لام ئه‌و کاته‌ی تو له‌گه‌ل که‌سی گونجاو
هاوسه‌رگیری ده‌که‌یت، ئه‌و شتانه‌ش زور به‌خیرایی تیده‌پرن. کچی
خۆم، ژن و می‌رد وه‌کوو ساردی و گه‌رمی سوور و شینی ناو وایه‌ریکی
کاره‌بایی وان، گه‌ر هات و ئه‌و دوو وایه‌ره‌شانبه‌شانی یه‌کتری
رۆیشتن، ئه‌وا مال و کومه‌لگا پۆشن ده‌که‌نه‌وه، خو ئه‌گه‌ر هات و
ویستت سه‌ره‌کانیان له‌یه‌کتری بده‌یت و بیانکه‌یت به‌گه‌ر یه‌کدا، جگه
له‌تاریکی بو مال و کومه‌لگا هیچی ترت ده‌ست ناکه‌ویت. کچی
خۆم، تا ده‌توانی سوور به‌هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل کوریک بکه‌یت که

پابه‌ند بیت به دینه‌وه و تیگه‌یشوو بیت له دینه‌وه، چوونکه نه‌وه وای
 له ده‌کات و هانی ده‌دات بو نه‌وه‌ی بیته باشترین هاوسهر بوته.
 کچی خۆم، هیواخوازم باش بیت و بیته کچیکی باش بو باوکت،
 چوونکه دلنیام له‌وه‌ی نه‌وه بوته باشترین باوکت بوته.

دایکی کوچکردووت (میرا)

پاش نه‌وه‌ی نووسراوه‌که‌م خوینده‌وه، وا هه‌ستم کرد پتیویست
 ناکات من هیچ بنووسم، نه‌وه‌ی گزنگ بوو میرا باسی کردبوو. پاش
 نه‌وه‌ی له فرۆکه‌خانه‌ی دوه‌ی فرۆکه‌که‌ نیشته‌وه، خیرا رۆیشترین
 به‌ره‌و نه‌وه فرۆکه‌یه‌ی که‌ ته‌نها نیوکاتزمیری مابوو بو نه‌وه‌ی
 گه‌شت بکات بو هه‌ولیر. پاش نه‌وه‌ی سواری فرۆکه‌که‌ بووین.
 به‌ریکه‌وتین به‌ره‌و هه‌ولیر. پاش نه‌وه‌ی له فرۆکه‌خانه‌ی دابه‌زین.
 خیرا ته‌له‌فۆنم کرد بو حاجی که‌ مال و پیم گوت: من و کچه‌که‌م وا
 له فرۆکه‌خانه‌ین. حاجی که‌ مالیش وه‌لامی دایه‌وه: زۆر باشه، ئیستا
 منیش خۆم ده‌گه‌یه‌نمه‌ نه‌وی. نزیکه‌ی چله‌ کیتک چاوه‌ریتان
 کرد تاوه‌کوو حاجی که‌ مال هات. پاش نه‌وه‌ی هات و یه‌کتیریان
 له‌باوه‌ش گرت و به‌گریانه‌وه گوتی: ببوره‌ گهر زۆر چاوه‌ریتان
 کردبیتم. دواتر ته‌ماشایه‌کی نه‌وینی کرد و گوتی: ماشاء الله چه‌ند
 کچیکی جوانه. نه‌وه‌ ناوی چیه‌؟ وه‌لامم دایه‌وه: نه‌وین. پاش
 نه‌وه‌ی رۆیشترین و سواری سه‌یاره‌که‌ی حاجی که‌ مال بووین. له‌ناو
 سه‌یاره‌ حاجی که‌ مال گوتی به‌راستی زۆر داخم خوارد بو کوچی

دوایی خیزانه که تان، ان شاء الله خودا به گورهیی خوی لینی خوش
 بووه. منیش گوتم: آمین یارب العالمین. پاش نهوه حاجی که مال
 گوتی: نه ندازیار پیش نهوهی بگهینهوه مالهوه شتیک هه بوو حزم
 ده کرد له گه لتان باسی بکه م، نه ویش بابه تی ژنهینانه وه تانه، وه کوو
 ئاگاداری کچه که ت زور بچووکه، به تهنها تو ناتوانی ئاگاداری
 بیت، بویه پیوستی به دایکیک ههیه بو نهوهی ئاگای لی بیت.
 من ماوهیه کی زور بوو ده موست نوری کچم هاوسه رگیری بکات
 و کوری زوریش ده هاتن بو داواکاری، به لام رته تی ده کردنهوه،
 سه رته تانه مده زانی هۆکاری نهوه چیه نهوه هه موو کوره باشه رته
 ده کاتهوه، تا نهوه بوو رۆژیکیان حاجی سه بیعهی خیزانم گوتی:
 نوری کچمان عاشقی که سیکه و هه ر نه ویش هۆکاره بو نهوهی نهوه
 هه موو کوره رته بکاتهوه. منیش پیم گوت: ئی نهوه شاردنهوهی
 بوچییه، با بانگی کوره که بکات و بیبینین، زانیان کوری باشه،
 ئیمهش ناوی خوی لی دینین. حاجی سه بیعه وه لامی دامه وه:
 ئاخو نابیت، نهوه کوره ئیستا خیزانداره و له کوردستانیش نه ماوه.
 منیش گوتم: کییه نهوه که سه؟ خیزانه که م وه لامی دامه وه و گوتی:
 بیگانه نییه، زوریش لات تاشنایه. نهوه که سه نه ندازیار موحسینه.
 وه لامه که ی تووشی سه رسوورمانی کردم و خیرا بانگی نورم کرد
 و لیم پرسی نهوه راستییه تو نه ندازیار موحسینت خوش ده ویت.
 نور له شهرمان سوور هه لگه را و هیچی نه گوت. پاشان دووباره
 لیم پرسی: نهی کچی خوم بوچی منت ئاگادار نه ده کردهوه یان به

۲۷۹

موحسینت نه ده گوت که خوشت ده ویت. نور وه لاهی دامه وه و
گوتی: باو که گیان، وه لاهی به ده ست خوم نه بوو و نه شمه توانی
به تو بلیم و شهر میشم ده کرد له وهی به ئەندازیار موحسین بلیم و
هسته کانی خومی بو دهر بیرم، کاتیکیش ویستم نه و کاره بکه م.
کات درهنگی کرد بوو و ئەندازیار له گه ل خاتوو میرا خه ریک بوو.
هاوسه رگیری ده کرد. منیش پیم گوت: کچم نیستا چی ده که ییت،
نه وه ئەندازیار ژنی خوی هه یه و له گه لیشی به خته وه ره، خو تو
به نیاز نیت هه موو ژیانته له نیوان نه و چوار دیواره به سه ر به بیت،
پیویسته بیریک بکه یته وه له خوت، بویه ئەندازیار له بیر بکه و
هه ول بده کوریکی تر بدوزیته وه. نور گوتی: بابه گیان، پیویستم
به کاته. منیش پیم گوت چه ندت کات ده ویت، بیری لی بکه وه.

کاتیک حاجی که مال خه ریک بوو نه و قسانه ی بوم ده کرد،
نه مده زانی چی بکه م، ئاخه چون ده بیته که سیک هینده منی خوش
بویت و من ئاگادار نه بم، بوچی هه رگیز هه ستم به هه یج شتیک
نه کرد. له و بیر کردنه وانده دا بووم، حاجی که مال گوتی: وا خه ریکه
ده گه ینه وه مالی. حه ز ده که م گه ر تو پیت باشه، دووقولی له گه ل
یه کتری قسان بکه ن و بریاری کوتایی خوتان بده ن.

پاش نه وه ی گه یشتینه مالی حاجی که مال و دهر گاکه ی بو کرایه وه،
رؤیشتینه حه وشه که، له وی حاجی سه بیعه و نور راوه ستابوون و
به گه رمی به خیره اتنی تیمه یان کرد و نور نه وینی له باوه ش گرت و
رؤیشتینه ژووره وه، پاش نه وه ی له ته ندروستی حاجی سه بیعه م

پرسی و ئه ویش له ته ندروستیی منی پرسى، حاجى كه مال پرووى
 كرده من و نور و پى گوتین؛ هه ز ده كه م بچنه ناو باخچه كه و
 كه مینك قسه بكه ن پیکه وه. پاش ئه وه ی ئیمه دووقولی پویشتین
 بو ناو باخچه كه، ماوه یه كه بوو هیچمان هیچی نه ده گوت. پاشان نور
 گوتی: ده زانی نه ندازیار مرؤف گهر كه سیكى خوش ویست، نابیت
 ئه و خو شه ویستیه بشاریته وه، ده بیت مرؤف بویری هه بیت و نه و
 قسه یه له دلیدا به به رامبه ری بلیت. رهنگه رۆژیک دابیت تو
 بته ویت بیلیت و ئیتر ئه و نه مابیت و پویشتیت و کات درهنگی
 کردبیت. منیش پیم گوت: له كه یه وه ئه و ههسته ت به رامبه ر من
 بو دروست بوو؟ بوچی به نهینى هیشتته وه؟ بوچی قسه ت نه کرد؟
 نور وه لامی دامه وه و گوتی: هه ر له رۆژی یه كه مه وه كه كارم
 له گه ل كردن، زانیم ئیوه كه سیكى جیاوازن و كه وتنه دلمه وه. چند
 جارێك ویستم پیت بلیم، به لام نازانم بوچی نه مده گوت، هه ندیک
 جاریش چاوه ری بووم تو بیت پیم بلیت، خوشم ده ویت، به لام تو
 پویشتیت و بو جاریکیش ئه وه ت نه گوت. وه لامم دایه وه و گوتم:
 ئیوه باشرین و ژیرترین كچن، بیگومان خه ونی هه موو كوریکه
 ئیوه بینه هاوسه ری، هوکاری ئه وه ی من هه رگیز هه نگاویکم نه نا
 به ردو پیشه وه، ئه وه بوو نه مده ویست هه رگیز حاجی كه مالی
 باوكت به هه له لیم تیبگات و وا بزانیتم نه كه به حه رام ده رچووم و
 چاوم بریوه ته كچ و سامانی ئه و. ماوه یه كه هیچمان قسه مان نه کرد.
 دواتر گوتم: تازه رابرد و پویشت، ئه وه ی له رابردوو گرنگتره ئه و

داها تو ووه یه که له پیشهانه. ده مه ویت هاوسه رگیری بکه مه وه، به لام
 وه کوو خوت ناگاداری من خاوه نی کچی کم، نازانم تو به وه رازیت
 یان نا. نور گوتی: نهوین! چهند شیوهی له تو ده کات، راستیان
 گوتووه کاتیک ژن هاوسه ره که ی خوش ده ویت، هاوشیوه که ی نه و
 ده هیئتته دونیا وه، دلنیام خاتوو میرا ئیوه ی زور خوش ویستووه.
 ده زانی چی بوو، بیرته نه و روزه ی له گه ل خاتوو میرا کو تا جار هاتن
 بو مالئاوایی کردن، من به گریانه وه رویشتمه سه ره وه. تا نه و ساته ش
 هیوایه کم مابوو بو نه وه ی بگم به تو، به خوم ده گوت: کیشه نییه،
 ده بم به هاوسه ری دووه می، بهس با له گه ل نه و بم، به لام کاتیک
 زانیم وا هه موو شتیک کوتایی ها تو وه و ئیتر من ناتوانم بگم به تو،
 زور نائومید بووم، هه ر بویه ش خوم پی کونترول نه کرا و گریام.
 راستی، سه ره پای نه و نائومیدییه گه وره یه ش نازانم بوچی هه میسه
 هه ستیکم هه بوو که ده گه ریته وه. منیش زه رده خه نه یه کم بو ی کرد
 و پیم گوت: نه و هه سته ت راستی کرد له گه ل ت و نه وه گه رامه وه،
 هیوادارم هاتنه وه م درهنگ نه بوو بیت. پاش نه وه رویشتینه
 ژوورده وه و رووم کرده حاجی که مال و حاجی سه بیعه خاتوون، پیم
 گوتن: ده مه ویت تا وه کوو لای هاوړیکانم بچم و شه ویش له سه ر
 مؤله تی ئیوه بیینه خواز بینی. حاجی که مال زه رده خه نه یه کی کرد و
 گوتی: نه وه یان هه ر زور کاریکی باشه. پاش نه وه ویستم نه وینیش
 له گه ل خوم به رم، به لام نور گوتی: با لای خوم بیت، من ناگام لپی
 ده بیت. حاجی که مال گوتی: نه وه سویچی سه یاره که م، پرؤ بیبه.

پاش نهوهی له مالی نهوان هاتمه دهرهوه، خیرا موبایله کهم دهرهینا و تله فونیکم کرد بو مهحوی، پاش نهوهی ماوهیهک تیپهری، دهنگینک گوتی: بهئی! منیش سلوم لی کرد و گوتم: مهحوی گیان موحسینم. مهحوی گوتی: کام موحسین؟ وه لأمم دایهوه، مه گمر تو چند هاوریت هیه ناویان موحسین بیت؟ مهحوی گوتی: نهوه تویت موحسین گیان، نهو ژماره تله فونه و تو. تو نابیت له بهریتانیا بیت؟ نهی نهو ژماره موبایله هیی کوردستان نییه؟ وه لأمم دایهوه: بهئی، گهراومه تهوه بو کوردستان. مهحوی گوتی: کهی؟ بوچی نیمه ناگاداری هیچ نین. پیم گوت: ببوره ده بووایه پیشتر ناگادارم بکردبانایهوه، بهس تو واز لهوه بینه، له مالی؟ گهر له مالی هاورییانیش بانگ بکه کاریکی زور گرنگم پیتانه.

پاش نهوه بهری کهوتم بهرهوه مالی مهحوی، کاتیک گهیشتم، بینیم مهحوی وا له بهردهرگا چاوهری ده کات. کاتیک له سه یاره که دابهزیم، توندتوند یه کتریان له باوهش گرت و دواتریش پویشتینه ژووردهوه. ماوهیهک چاوهریان کرد تاوه کوو دکتور نارام و بهلین و هوشه نگیش هاتن. پاش نهوهی هه موومان هاتن و به خیرهاتنهوهی منیان کرد، به هاوریکانم گوت: هاورییان ناگادارن من زور نییه خیزانه کهم، خوالیی خوش بیت، وه فاتی کردووه و خاوهنی کچیکی بچووکیشم ناوی نهوینه. نه گهر خوشم نه مهویت هاوسه رگیری بکه مهوه، نهوا نابیت له بهر نهوین، نهو نیستا زیاتر پیویستی به دایکه، نهک باوک. بویه بریارم دا هاوسه رگیری بکه مهوه و

که سه که ش دیاره و هه مووتان دهیناسن، نه ویش نوری کچی
حاجی که ماله. ئیستا داوام وایه له ئیوه وه کوو برا گه وره یه کی من
هه لبتن و نه مشه و له گه ل من بین بچین بو خواز بینی.

هاورپیکانم، که ناتوانم وه سفیان بکه م، هه میشه له کاته
قورسه کان له تهنیشت من بوون و نه یانه یشتوووه بی که سیم پیوه
دیار بیت. بویه گشتیان گوتیان: زور باشه. دکتور نارام و به لئین
و هوشه نگ گوتیان: ئیمه ده روین بو ماله وه و خومان ناماده
ده که یین و ژنه کانیشمان دینین له گه ل خومان. نه وان رویشتن،
مه حوی گوتی: هه لسته با پروین بو بازار، جلیکی نوی بکپین
و پروین بو لای سهرتاشخانه یه کیش قره کانت بو ریك بخته وه.
پاش نه وه ی روشتین بو بازار، شته کانمان کری و دواتر چووین
بو لای سهرتاشخانه یه ک و قره کانم کورت کرده وه و بوی داهینام.
گه پراینه وه بو مالی مه حوی. شهو، پاش نه وه ی هه موومان له مالی
مه حوی کو بووینه وه، پاشان گشتیان رویشتن بو مالی حاجی
که مال. پاش نه وه ی گه یشتینه نه وی، کاتیک نه وین منی بینی،
خیرا به پراکردن هات بو لای من و دواتر هاورپیکانم یه که به یه که
ماچیان کرد. پاش نه وه ی دانیشتن، مه حوی رووی کرده حاجی
که مال و گوتی: حاجی گیان، لای به پریزتان شاراوه نییه که نه و
برایه مان چند پیاویکی باشه و چند جیگای نه وه یه متمانه ی پی
بکه یت و پشتی پی بهستی، هر له سونگه ی نه وه شه وه نه مشه و
هه لساوین و هاتووینه خزمهتت بو نه وه ی داوای نوری کچت بکه یین

بۆ ئەو براهمان موحسین. حاجی که مال وه لآمی مه حویى دایه وه
 و گوتى: موحسین کورى خۆمانه و لای خۆمان پیگه یشتوو و
 باشتر له ئیوه دهیناسین و گومانمان له پیاوه تی و دهستپاکییه که ی
 نییه، هاتنیشتان بۆ ئیره و به و شیوه یه جگه له ریز و باشی نه بیته،
 هیچی تری تیدا نابینم، نه گینا پیویستی به وهش نه ده کرد هاتبان،
 من ماوه یه که رازی بووم به و کاره و بگره زۆریش خوشحالم. پاش
 ئەوه ی هه موو شتیك به خیر و خوشی ده رۆیشت، له کوتاییدا بریار
 درا تا زوو تر کاره که ته واو بکریت باشتره، بۆیه بریارمان دا سبه ی
 پاش نیوه رۆ بیین و مامۆستایه کی ئایینی بهینین و ماره برینه که
 ئەنجام بدهین. پیش ئەوه ی برۆین ویستم ئەوینیش له گه ل خۆم
 به رمه وه بۆ مالى مه حوی، به لام دیار بوو ئەوین زۆر باش هۆگری
 نور بووبوو، بۆیه نور گوتى: با لیره بمینیت و ئەمشه و له گه ل خۆم
 بیته.

سبه ی هاوړیکانم هه موو کاره کانیا ن به باشی ئەنجام دا و گشت
 ناماده کارییه ک ته واو بووبوو، چاوه ریی مامۆستامان ده کرد بیته
 بۆ ئەوه ی برۆین، کاتیک مامۆستا گه یشت، راسته خو رۆیشتین،
 کاتیک گه یشتین، حاجی که مال و خزمه کانى پیشوازییه کی
 گه رمیان لی کردین. نور جلیکی کوردیی زۆر جوانی پۆشیبوو،
 ئەوینیشی له تهنیشت خۆی دانیشاندبوو. پاش ئەوه ی ماره برینه که
 ته واو بوو و هه موو شتیك کوتایی پی هات، حاجی که مال پرووی
 کرده من و گوتى: کورم له مه ودوا نه ک تهنها نور، به لکوو من و

بهرشت جی تو

۲۸۵

حاجی سه بیعهش خۆمان ئەمانه تی تو کردوو، من ئەو هیزه ی
جارانم نه ماوه و ناتوانم به باشی کاروباری کۆمپانیا به ریوه بهرم،
بۆیه کۆمپانیا که ده ده مه دهستی ئیوه. ئیستاش مادام ئیوه بوونه
حه لالی یه کتری، هه ز ناکه م له وه زیاتر دوور بیت له خیزانه که ت
و له ئیستاوه ده توانی بیبهیت بۆ مالی خۆتان. ئەوهش کلیلی ئەو
ماله ی که من کردوو مه ته دیاریی هاوسه رگیریی ئیوه. دوای ئەوه ی
سو پاسی حاجی که مالم کرد، له سه ر هه موو شتیکی پیم گوت: ئە ی
کاروباره یاساییه کان. وه لامي دامه وه: ده توانن رۆژانی داها توو
ئه وهش ئەنجام بدهن. پاش ئەوه وینه یه کی به کۆمه لمان گرت، ئەوین
له ئامیزی مندا بوو له وینه که، پاش ئەوه ی وینه کانمان گرت، رووم
کرده هاو رپیکانم، زۆرم سو پاس کردن له سه ر هه موو شتیکی، پاش
ئه وه ی هه مووان رۆیشتن، من و نوریش له گه ل ئەوین رۆیشتین
بۆ ئەو ماله ی که حاجی که مال کرد بوو یه دیاری بۆ ئیمه، خانوو ه که
زۆر دوور نه بوو له مالی حاجی که مال، پاش ئەوه ی گه یشتینه
ناو ماله که، بینیم هه موو شتیکی ته واوه، رووم کرده نور و پیم
گوت: خۆ ئەوه هه موو شتیکی ته واوه. نوریش گوتی: به لی، پیشتر
ئیره مان به کری ده دا، به لام باو کم له و کاته وه ی زانیی تو به نیازی
بییته وه، هه موو شتیکی ئەو ماله ی نوێ کرده وه.

مالیکی گه وره بوو، هه وزیکی مه له کردن و باخچه یه کی
بچو و کیشی هه بوو. پاش ئەوه ی دانیشتم، نور رۆیشت قاوه یه ک
دروست بکات، پاش ئەوه هات له ته نیشت من دانیشتم و سه ری

بەھرىتىمىز

خىسسىتىمىز شامىمىز ۋە گۈلۈمىز؛ دەزانى ئازىزم، ئاھۈمىدى ئاوانە، ئەمە
شۈبھى بۇ ئۇ بېت، ھەرچەندە دۈۋرۈش بېۋات، ھەر دەبېت ئە
كۈتايىدا بۇ لاي ئۇ بگەرېتتەۋە، تەنھا ئارامگىرى دەۋىت، راستە
ئارامگرتن تالە، بەلام بەرھەمە كەى شىرىنە.

۲۸۶

... سوپاس بۇ خوا تەۋاۋ بوو...

تہ نیا حاجی

Tanya Haji | تہ نیا حاجی

public channel

Description

بِسْمِ اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ
الرَّحِیْمِ

♥ چہ نالیک تاییہت بہ کتیب و بابہتی جیاواز ♥

ئہم کتیبہ لہ لایہن **ٹازیزیکی چہ نال**
کراوہ بہ دیاری بؤ خوینہران

چہ نال

<https://t.me/tanyahaji7>

بؤ راوبؤچون و پسار بؤ کتیب مہینیرہ ↓

@tanyahaji22

ئہ کاونت ↓

<https://linktr.ee/tanyahaji22>

t.me/tanyahaji7

Invite Link

بهره‌شْتِ بِي قَو

ئايه ده‌كړيت ژنتيك دلخوش و به‌خته‌وهر و ناسووده بيت له‌ناو دينيك كه نه و دينه باوه‌ري به مافه‌كاني ژنان و نازادى ژنان نيه، به‌زور پوښاك و حيجابى به‌سهردا سه‌پاندوون، كردوونى به كويله‌ى پياو، مافى چټزبينين له ژيان و چوونه‌ده‌ره‌وه‌ى لى ستاندوون و به‌زور له گوشه‌يه‌كى ماله‌كه‌ى زيندانى كردوون و ناهيئلن به‌دواى خه‌ون و ئاواته‌كاني خوياندا برؤن، ئاينيك ريگه‌ى داوه به پياو بو نه‌وه‌ى حه‌زه‌كاني تير بكات، له يه‌ك كاتدا له‌گه‌ل چه‌ند ژنتيك هاوسه‌رگيرى بكات و رابويزريت و چټزيان لى بينيت، به‌لام ژن ته‌نھا بوى هه‌يه له‌گه‌ل يه‌ك پياودا بيت، ئاينيك ريگيرى بكات له‌وه‌ى كچيك مافى نه‌وه‌ى نه‌بيت كورتيكى خوش بويت و له‌گه‌لى دهر بچيت و بيناسيت و بزانتت نه و كه‌سه شايانى نه‌ويه بيته هاوسه‌رى، ئاينيك پتي وايه شايه‌تتى دوو ژن به‌رامبه‌ر به يه‌ك پياوه، ئاينيك له مولك و سامانتيك كه باوك بو كچ و كوره‌كاني جتي هيشتووه سته‌م له كچ بكات و به دوو خوشك ئينجا هينده‌ى براهه‌ك ميراث به‌رن، ئاينيك ريز و گه‌وره‌يى پياوى داوه به‌سهر نافرته‌دا. ئايه پيم ناليتت و ده‌توانى پيم بلتيت چؤن ژنتيك ده‌توانيت له‌نيو هه‌موو نه و سته‌مانه‌ى دهره‌قى ده‌كړيت دلخوش و ناسووده بيت؟!

كتابخانه‌ى حاجى قادرى كوئى

DESIGN

لقى يه‌كه‌م : به‌رامبه‌ر ده‌رگاي قه‌لا - بازاى رۇشنبيري

لقى دووهم : چوار پيالى شېخ مه‌حمود به‌رامبه‌ر مزگه‌وتى محمود عه‌لاف

/M.Ktebxana

۰۷۸۲۴۶۷۱۳۹۴ - ۰۷۵۰۴۶۷۱۳۹۴

کتابخانه‌ى حاجى قادرى